

TYKKÄÄVÄ JA KOMMENTOIVA KANSANEDUSTAJA
Facebook-sivut suomalaisen poliittisen viestinnän välineenä

Turun yliopisto
Poliittinen historia
Pro gradu
Tatu Virta
Helmikuu 2015

Analysoin tutkielmassani suomalaisten kansanedustajien poliitikko-sivujen soveltumista kansanedustajien viestintävälineeksi. Pyrin selvittämään, valjastavatko perinteiset poliittiset toimijat samoja sosiaalisen median toimintoja, joita erityisesti epähierarkkiset, uussyhteölliset ja spontaanit kansalaisliikkeet ovat pystyneet käyttämään poliittiseen mobilisaatioon 2000-luvulla, ja miten he ottavat huomioon käyttämänsä Web 2.0 –ympäristön yleiset ominaisuudet.

Apunani aineiston erittelyssä käytän Jay David Bolterin ja Richard Grusinin jo 1990-luvulla lanseeraamaa remediaation teoriaa sekä Axel Brunsin esittämiä käyttäjätuotannon peruseräpäätteitä. Bruns haastaa perinteisestä tuotantomallista hyötyvät sisällöntuottajat analyysillään käyttäjätuotannosta ja sen aiheuttamista muutoksista tulevaisuuden poliittisessa toimintakulttuurissa. Hän kategorisoi Web 2.0 –ajan teknologioiden myötä syntyneiden julkaisumahdollisuuksien seurauksia perinteiselle hierarkkiselle sisällöntuotannolle käyttäjätuotannon neljän peruseräpäätteen avulla. Bolter ja Grusin taas analysoivat mediaympäristöä remediaation kautta esittäen, että jokainen mediamuoto lainaa ja remedioi aikaisempien medioiden sisältöjä ja ominaisuuksia pyrkiessään kohti välittömämpää ja hypermedioituneempaa ilmaisua. Teorioiden avulla sekä kuvaan sosiaalisen median toiminnallisia ominaisuuksia että kategorisoin poliittisen viestinnän tuotteita sekä niiden takana piileviä motiiveja.

Tutkielman materiaalina käytän kahdeksantoista suosituimman kansanedustajan poliitikko-sivujen sisältöjä. Perehdyn sekä sivuille julkaistuun alkuperäissisältöön että niiden aikaansaamaan keskusteluun kansanedustajien osalta. Kohtaan tutkielman aikana historiografisia ongelmia dynaamisten ja muuttuvien sisältöjen kanssa työskennellessäni, mistä johtuen erittelen myös digitaalisen historian tutkimuksen erityispiirteitä. Bolterin ja Grusinin sekä Brunsin teorioihin sisältyvien teemojen lisäksi otannasta erottuu toistuvia aihepiirejä, joista merkittävimmät ovat poliitikon julkisuuden ja yksityisyyden välinen jännite, perinteisen vahvan poliitikon roolin kohtaamat haasteet puoluepoliittisten toimijoiden piirin ulkopuolelta, jatkuvan kampanjoinnin tarve sosiaalisen median aikakautena sekä rajattujen yleisöjen katoaminen verkkoviestinnän avoimuuden ja esteettömyyden takia.

Tutkielma osoittaa, että vaikka aktiivisimmat poliitikko-sivut imitoivat joissain määrin Brunsin esittämää käyttäjätuotantoa kommunikoidessaan palvelun käyttäjien kanssa, ne eivät tunnusta kaikkia Brunsin käyttäjätuotantoprojekteille asettamia peruseräpäätteitä. Eduskuntalaitoksen hierarkkisuuteen ja kansanedustajakauden aikaiseen työrauhaan ei pystytäkään vaikuttamaan viestinnän kautta. Tutkielma osoittaa myös, että poliitikko-sivut hyväksikäyttävät remediaatiota välittääkseen Facebookin käyttäjille haluamiansa sisältöjä muista digitaalisista lähteistä ja luodakseen niiden ympärille oman viestintänsä kannalta heitä hyödyttävän näkökulman. Molemmat teoriat soveltuvat hyvin tutkittujen poliitikkojen viestinnän erittelyyn. Tutkielman aikana havaitsen kolme erilaista suhtautumistapaa Facebookiin. Autioiden sivujen omistajat eivät käytä sivujaan viestintävälineenä. Passiiviset sisällön tuottajat välittävät sivujensa kautta sisältöä vertikaalisesti kuitenkin ottamatta kontaktia käyttäjiin. Aktiiviset sisältöihin osallistujat käyttävät Facebookia monipuolisesti keskustelemalla ja argumentoimalla sisällöissään käyttäjien kanssa sekä antamalla näille tunnustusta sen ollessa perusteltua.

Asiasanat: poliittinen historia, sosiaalinen media, poliittinen viestintä, kansanedustajat, Facebook, Web 2.0, mediaympäristö.

ALKUSANAT

Tämä pro gradu –tutkielma tehtiin Turun yliopiston politiikan tutkimuksen laitoksella, poliittisen historian oppiaineessa. Materiaalia työhön keräsin vuodesta 2012 alkaen ja monien mutkien jälkeen työ viimein päätyi kansiinsa alkuvuonna 2015.

Haluan kiittää professori Timo Soikkasta työni ohjauksesta. Erityiskiitokset myös Jarmo Rinteelle ja Ville Pitkäselle heidän hyödyllisistä neuvoista kirjoittamisprosessien eri vaiheissa.

Suurimmat kiitokset kuuluvat myös kaikille teille, joiden seurassa olen saanut työskennellä lähivuosien aikana ja joilta sain sekä tärkeitä neuvoja että sitäkin tärkeämpää vertaistukea. Kiitos Ilkka, Helinä, Heli, Tuomas, Esa, Eero, Olli, Antti, Katariina ja Marja-Leena.

Helmikuussa 2015

Tatu Virta

1. Johdanto.....	1
1.1. Tutkimuksen lähtökohdat.....	7
1.2. Facebook ja poliitikko-sivut primaariaineistona.....	16
1.3. Poliitikko-sivun sisältö ja toiminnot	26
2. Remediaatio kansanedustajien viestinnässä.....	32
2.1. Havainnot otannassa: uutissaatteita ja puoluelähteitä.....	42
3. Käyttäjätuotanto poliitikko-sivuilla	50
3.1. Uudet sosiaalisen media julkiset tilat ja poliittinen liikehdintä	52
3.2. Avoin osallistuminen ja yhteisöllinen arviointi.....	57
3.2.1. Havainnot otannassa: aktiivista osallistamista ja passiivista informointia kansanedustajien komennuksessa	63
3.3. Keskeneräiset tuotokset, jatkuva prosessi	77
3.3.1. Havainnot otannassa: jatkuvaa kampanjointia ja arjen politisointia julkisuusriskien varjossa	81
3.4. Yleinen omaisuus, yksilölliset palkinnot.....	94
3.4.1. Havainnot otannassa: viestintää kaikki käyttäjäkunnat huomioiden.....	98
3.5. Epävakaa heterarkia, tilapäinen meritokratia	111
3.5.1. Havainnot otannassa: tarjolla vaihtoehtoja puolueuskollisesti.....	114
4. Loppupäätelmät.....	128
LÄHDELUETTELO	137

1. Johdanto

Poliittisen historian tutkijat tutkivat nykyään viestintäpalveluita ja käytäntöjä, jotka vielä muutamia vuosia sitten olivat marginaalisia ilmiöitä. Internetin muuttuminen osaksi yhteiskuntamme arkipäiväistä kommunikaatiota on muuttanut politiikan viestintää. Internetin käyttäminen on muuttunut marginaalisesta ilmiöstä länsimaisen kulttuurin valtavirtaan 2000-luvulla.¹ Eurostatin tilastojen mukaan 16–74-vuotiaista suomalaisista 95 prosenttia käytti internetiä ja 81 prosenttia kotitalouksista omisti laajakaistayhteyden vuonna 2011.² 18–24-vuotiaista taas 70 prosenttia piti internetiä jo televisiotakin tärkeämpänä medianä. Yleisesti internetin suosion kasvua on edistänyt myös suosittujen niin sanottujen sosiaalisten medioiden palveluiden kasvava osuus internetin käytöstä. Erityisesti sosiaaliset yhteisöpalvelut, joissa ihmiset verkostoituvat keskenään digitaalisessa ympäristössä ilman ajan tai paikan asettamia esteitä, ovat nousseet suureen suosioon. Vuonna 2011 tehdyn tutkimuksen mukaan 45 prosenttia 16–72-vuotiaista oli jonkun sosiaalisesti mediaksi lukeutuvan palvelun piirissä. Vuotta myöhemmin tuo vastaava osuus oli jo 49 prosenttia, ja 16–24-vuotiaiden kohdalla jo huomattavat 86 prosenttia.³ Vuonna 2012 tehdyn tutkimuksen mukaan 37 prosenttia 18–24-vuotiaista nuorista ei myöskään voisi edes kuvitella vapaa-aikaansa ilman sosiaalista mediaa.⁴ Nämä palvelut ovat tästä päätellen muuttaneet suomalaisten arkea merkittävästi.

Internetin sekä myöhemmin sosiaalisen median poliittisen hyödyntämisen ovat aikoinaan aloittaneet lahjakkaimmat teknologioiden omaksujat, mutta yleisemmällä tasolla poliitikot ovat havahtuneet uusien viestintäteknologioiden mahdollisuuksiin vasta niiden yleistyessä kansalaisten arkikäytössä.⁵ Edellä mainittuihin internet-pioneereihin lukeutuvan, vuoden 2003 eduskuntavaaleissa eduskuntaan nousseen Jyrki Kasvin (vihr) mukaan hänen internet-vetoinen vaalikampanjansa oli halvin kaikista tavoitteessaan onnistuneista.⁶ Kasvin kampanjan menestys osoitti jo tuolloin, että

---

¹ Aula, Matikainen & Villi 2008, 9; Tietokone 20.12.2011. ”Internetistä suomalaisten ykkösmedia.” <http://web.archive.org/web/20120303085709/http://www.tietokone.fi/uutiset/internetista_suomalaisten_ykkosmedia> [Luettu 28.1.2015]

² Eurostat 2014.

³ Pönkä 2013.

⁴ Sonera TNS Gallup 2012.

⁵ Kasvi 2008, 83; Ks. Williams & Gulati 2012, 53–56.

⁶ Kasvi 2009. ”Minä poliitikkona.” Verkkoaineisto. <<http://www.kasvi.org/index.php?7355>> [Luettu 28.1.2015]

internetin välityksellä toteutettu poliittinen viestintä pystyi tuottamaan menestystä parlamentaarisessa demokratiassa. Kampanja oli aktivoinut tuolloin vielä marginaalisen internetiä käyttäneen äänestäjäryhmän.

Kymmenen vuotta myöhemmin internetistä on tullut osa suomalaisten elämää sekä välttämättömänä teknologisena työvälineenä että arkipäiväisenä vapaa-ajan ja viestinnän alustana, jolle myös poliitikkojen enemmistö on jalkautunut sen käyttäjämäärien kasvun myötä.⁷ Näistä seikoista huolimatta sosiaalisen median läpimurto poliittisen toiminnan alustana on ollut hidasta 2000-luvulla. Sekä vuoden 2006 presidentinvaaleissa että vuoden 2007 verkkovaaleiksikin kutsutuissa eduskuntavaaleissa vain noin kolme prosenttia kansalaisista seurasi tuona aikana paljon keskustelua herättäneitä poliittisia verkkoblogeja.⁸ Kim Strandbergin tutkimuksen mukaan vuonna 2007 internetiä politiikan seuraamiseen käyttivät toisaalta eniten nuoret, yhteiskunnallisesti aktiiviset, perinteisiä medioita käyttäneet sekä politiikasta muutenkin kiinnostuneet kansalaiset.⁹

Strandberg ennusti näistä samoista syistä internetistä tulevan entistä tärkeämpi kampanja-areena uusien äänestäjäskupolvien keskuudessa. Hän suosittelikin tuolloin nuorten suosimien sivujen kuten Facebookin ja YouTube'n tarkkailua kampanjoinnin soveltuvuuden kannalta.¹⁰ Tätä seuranneiden vuosien kehitys on osoittanut ennustuksen todenmukaisuuden. Suomessa todettiin vuoden 2009 EU-vaalien ja vuoden 2011 eduskuntavaalien jälkeen, että vaaleja seurattiin sosiaalisen median kautta hyvin marginaalisesti perinteisiin medioihin verrattuna. Vuonna 2011 lähes kolmannes 18–24-vuotiaista kuitenkin koki seuranneensa vaaleja sosiaalisessa mediassa melko paljon tai enemmänkin.¹¹ Prosenttilukuihin keskittymisen lisäksi on syytä muistaa, että politiikassa hyvinkin pienet marginaalit voivat muuttaa vaalituloksia. Jo muutamalla prosentilla väestöstä on poliittisesti aktivoituessaan kyky vaikuttaa merkittävästi siihen, miten poliittinen valta jakautuu Suomessa puolueiden ja kansanedustajien kesken eduskuntavaalien tulosten kautta, joten sosiaalisen median potentiaalia ei tulekaan aliarvioida, vaikka sitä analysoidaisiin konservatiivisesti.¹²

Myös Yhdysvaltaisten Pew Research Centerin tutkimusten mukaan sosiaalisen median poliittinen hyödyntäminen kasvattaa jatkuvasti suosiotaan. Vaikka alle puolet

---

⁷ Aula, Matikainen & Villi 2008, 9–21; Herkman 2012, 117; Nixon & Johansson 1999.

⁸ Carlson 2007, 70; Strandberg 2009, 77–78.

⁹ Strandberg 2009.

¹⁰ Emt., 78–83.

¹¹ Borg 2009; Strandberg 2012.

¹² Saman huomioivat myös Nielsen & Vaccari (2013, 2351).

kaikista sosiaalisen median käyttäjistä on pitänyt sitä tärkeänä välineenä politiikkaan osallistumiselle, seuraamiselle tai siitä keskustelemiselle, nuoret ovat pitäneet näitä käyttötapoja kyselyissä vanhempiaan tärkeämpänä. Toisaalta enemmistö käyttäjistä on kertonut, ettei heidän lähipiirinsä jaa lainkaan tai jakaa hyvin vähän poliittista sisältöä. Lähes viidennes vastaajista ei halua jakaa poliittista sisältöä profiilinsa kautta peläten negatiivisia reaktioita. Vuonna 2008 sosiaalista mediaa käytti poliittisten mielipiteiden välittämiseen vain 10 prosenttia vastanneista, mutta vuonna 2012 osuus oli kasvanut jo 39 prosenttiin. Tämä osoittaa vääjäämättömän kehityksen kohti palveluiden poliittisten käyttötapojen suosion kasvua.¹³

Erityisesti nuoret ovat siis ottaneet uudet sosiaaliset mediat käyttöön politiikan seuraamisessa. Tästä johtuen päättäjät ja tutkijat näkevät mielellään sosiaalisen median palveluissa ja muista e-osallistumisen mahdollistavissa teknologioissa ratkaisuja demokratian ainaisenä murheenkryyninä pidettyyn alhaiseen äänestysaktiivisuuteen.¹⁴ Toisaalta viestintäkentän muutoksen ja internet-käyttäjien muuttuneiden osallistumistapojen kautta nähdään myös syntyvän haasteita perinteiselle yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle. Kuten vuonna 2010 pääministerinä toimineen Mari Kiviniemen ilmoitus eduskunnalle osoitti, laskevat äänestysprosentit ja signaalit erityisesti yhteiskunnallisesti suuntautuneen järjestötoiminnan hiipumisesta herättivät kysymyksiä suomalaisen demokratian silloisesta tilasta. Uudentyyppinen, epämuodollinen ja verkostoitunut kansalaistoiminta oli samalla nostanut suosiotaan ja saanut poliitikot pohtimaan sitä, miten liikehdintä saataisiin kanavoitua osaksi poliittista prosessia.¹⁵

Internetin käyttäjät voivat langattomien ja digitaalisten viestintäteknologioiden avulla lähettää ja vastaanottaa sisältöjä sekä olla tavoitettavissa jatkuvasti. Näiden teknologioiden käytön yleistyessä myös kansalaisten vaatimukset internetin sisällöntuottajia kohtaan ovat kasvaneet, mikä on vaatinut myös poliittisia toimijoita päivittämään mediataitojaan. Verkkoviestintävetoisesta kampanjoinnista on tullut 2010-luvulla poliittisen viestinnän leipätyötä siinä määrin, että rajaukset internet-pohjaisen ja muun kampanjoinnin välillä ovat muuttuneet keinotekoisiksi. Internetistä on tullut osa valtavirtaista mediajulkisuutta, jossa poliittiset sisällöt tavoittavat suuria määriä

¹³ Rainie et al. 2012; Rainie & Smith 2012 a, 2012b; Smith et al. 2009.

¹⁴ Coleman & Blumler 2009; Häyhtiö & Rinne 2007 a, 8; Rinne 2008 a, 109; Strandberg 2012, 87.

¹⁵ Valtiopäivät (VP) 2010. Täysistunnon pöytäkirja PTK 87/2010 22.9.2010, koskien pääministerin ilmoitusta PI 4/2010 vp. Kiviniemi.

<http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/ptk_87_2010_p.shtml> [Luettu 28.1.2015]

kansalaisia ja jonka avulla kansalaiset muodostavat kuvan politiikasta ja sen piirissä tehdyistä päätöksistä. Tämän takia suosituille internet-palveluille, joista monet tunnetaan sosiaalisen median käsitteellä, on muodostunut merkittävä arvo myös politiikan ammattilaisille.¹⁶ Poliitikot käyttävät näitä palveluita eri tavoin ja yksi tällainen tapa on välittää äänestäjille sisältöä palveluihin luotujen *representaatioiden*¹⁷ kautta, esimerkiksi Facebook-palvelun piirissä, Twitter-tilillä tai itse ylläpidetyissä blogeissa. Vaikka representaatioiden ensisijainen tarkoitus on edistää politiikan viestinnän leviämistä internetissä, toimivat nämä viestintäkanavat teoriassa ja usein myös käytännössä mahdollisuutena poliittisen keskustelun herättämiselle.

Toisin kuin internetin alkuaikoina, jolloin sen käyttäjät olivat omasta aktiivisuudestaan johtuen siihen hyvin perehtyneitä, löytyy internetin käyttäjien joukosta nykyään monenlaisin sen käyttöäidoin varustautuneita kansalaisia. Kansanedustajienkin joukosta löytyy sosiaalista mediaa lahjakkaasti käyttävien ja suorastaan sen hyötykäytön ammattilaisiksi profiloituneiden poliitikkojen¹⁸ lisäksi niitä, jotka eivät ole saaneet erityistä julkisuusarvoa sen käytöstä, kuten myös heitä, jotka ovat internetin kautta tavoitettavissa lähinnä nimellisesti tai eivät ole omaksuneet täysin niitä tapoja, joilla sosiaalista mediaa voidaan hyödyntää täyspainoisesti. Tästä johtuen tehdään virheellinen yleistys mikäli oletetaan, että kaikki verkkoviestinnän palveluita viestinnässään hyödyntävät poliitikot olisivat täysin ymmärtäneet niiden erityispiirteet.

Sosiaalisen median piirissä tapahtuvalla poliittisella viestinnällä on merkitystä myös historiallisesta näkökulmasta. Median merkitysvaltaa yhteiskunnallisessa keskustelussa on korostettu erityisesti silloin, kun uutta viestintäteknologiaa käyttöönotettaessa luodaan mielikuvia sen kyvystä määritellä vaalitapahtumia.¹⁹ Esimerkkejä mediaformaattien muutoksien merkitsemistä vaaleista ovat olleet vuoden 1966 eduskuntavaalit, joita kutsuttiin televisiovaaleiksi vaikka televisiovastaanottimia ei tuolloin vielä paljoa käytetty, sekä vuoden 2007 eduskuntavaalit, joiden yhteydessä lukuisat ehdokkaat tuottivat nettisivuilleen monipuolisesti kampanjasisältöjä.²⁰ Jälkimmäisten vaalien aikaan kansalaiset pystyivät seuraamaan poliittista keskustelua sekä vaalikoneiden että poliitikkojen henkilökohtaisten verkkoblogien kautta saamiensa

---

¹⁶ Pernaa, Pitkänen & Railo 2006, 280–281.

¹⁷ Termiä representaatiota käytetään tässä työssä kuvaamaan kaikkia sosiaalisen median kanavia, joilla poliitikko viestii äänestäjien suuntaan ja jotka edustavat tämän henkilöä.

¹⁸ Herkman 2012, 109–110.

¹⁹ Bolter & Grusin 1999, 267–268.

²⁰ Hatakka, Niemi & Pitkänen 2007; Koski 2010, 11–20; Pernaa 2007 a & 2007 b, 94–95; Strandberg 2009.

tietojen avulla. Kuten vuoden 2006 presidentinvaalit olivat jo osoittaneet, eivät poliitikot kuitenkaan ottaneet käyttöön verkkomedioiden täyttä potentiaalia keskustelun herättäjänä. Presidenttiehdokkaat olivat käyttäneet verkkomedioita perinteisten mediatyökalujen tavoin ja sallivat kansalaisten kommentoinnin blogeissaan hyvin rajoitetusti.²¹

Poliitikkojen kykyä hyödyntää uuden mediaympäristön erityispiirteitä viestinnässään voidaan arvioida analysoimalla verkkoviestintää koskevien teorioiden avulla sitä, miten sosiaalisessa mediassa tuotetut poliittiset sisällöt eroavat perinteisten medioiden sisällöistä ja miten sosiaalisessa mediassa toimiva poliitikko toimii viestinnän toteuttajana.²² Tutkimukseni tarkoituksena on analysoida sitä, miten kansanedustajat ottavat huomioon sosiaalisen median toimintaympäristön poliittisessa viestinnässään ja minkälaisia sosiaalisen median palveluille tyypillisiä viestinnällisiä ominaisuuksia he käyttävät sen osana. Tutkimuskohteenani ovat suosittu sosiaalisen median palvelu Facebookin eniten tykätty suomalaisten kansanedustajien poliitikko-sivut. Kansanedustajat olen valinnut tutkimuskohteiksi, koska tutkimuskysymyksen taustalla on kiinnostus selvittää, miten perinteistä poliittista valtaa kansalaisten mandatoimana käyttävät poliitikot soveltavat viestinnässään keinoja, jotka yleisemmin yhdistetään uusyhteisölliseen, postmoderniin poliittisen liikehdintään. Suurimman määrän tykkäyksiä saaneet poliitikko-sivut toimivat tutkimukseni kohteena, koska niiden tuottamat sisällöt tavoittavat eniten käyttäjiä näiden aikajanoilla²³ suosionsa perusteella.

Poliitikkoja hyödyntää saada viestintänsä leviämään mahdollisimman monen siitä kiinnostuneen äänestäjän piiriin. Tästä syystä minua kiinnostaakin tutkia niitä palveluita, joiden avulla he ovat onnistuneet tavoitteessaan. Facebookin suosio on vain yksi syy mielenkiintoni palvelun poliittiseen käyttöön. Janne Matikaisen mukaan Facebookin kyky yhdistää verkon monenlaisia viestintätyyppejä johtaa siihen, että se "sekoittaa uudella tavalla elämän virallisen ja epävirallisen, julkisen ja yksityisen puolen", jolloin yksilöiden kaikki viiteryhmät kohtaavat toisensa saman palvelun piirissä.²⁴ Palvelun vahvuutena on tätä kautta syntyvä kyky tuoda sateenvarjon tavoin

---

²¹ Erot esimerkiksi interaktiivisuuteen rohkaiseviin amerikkalaisiin poliittisiin blogeihin olivat tuolloin merkittäviä. Carlson 2007.

²² Hakala & Vesa 2013, 217–218.

²³ Vaikka aiemmin aikajanoista on käytetty yleisesti termiä seinä (eng. *wall*), on aikajana vakiinnuttanut asemaansa palvelun eri yhteyksissä. Tästä syystä tämän tutkimuksen aikana ei tarkoituksella käytetä lainkaan vanhentuvaa ja palvelun virallisesta käytöstä poistuvaa termiä.

²⁴ Matikainen 2012, 143–144.

vaikutuspiiriinsä mahdollisimman paljon erilaisiin käyttötarkoituksiin luotuja ominaisuuksia ja mediasisältöjä. Tutkijan kannalta se on toimintaympäristö, joka herättää paljon kysymyksiä siitä, miten poliittista tietoa tuotetaan, käytetään ja millaisia vaikutuksia sillä voi olla kansalaisten poliittiseen aktiivisuuteen.

Palvelun sisältöjen ympärillä kuhisevasta vuorovaikutuksesta ja sen seurauksena syntyvistä digitaalisista jäljistä muodostuu mielenkiintoinen mediaympäristö, jollaista perinteiset mediatoimijat eivät ole aiemmin voineet mahdollistaa. Sekä poliitikkojen että kansalaisten kannalta tutkimieni poliitikko-sivujen potentiaali virtuaalisina, poliitikkojen itsensä ylläpitäminä julkisina tiloina perustuu niiden kykyyn yhdistää yhteiskunnallinen keskustelu virtuaalisiin, kansalaisten enemmistön käytössä oleviin kommunikaatioteknologioihin. Teknologiat tarjoavat poliitikoille mahdollisuuden luoda näitä tiloja, mutta vain antamalla kansalaisille näiden vaatimaa liikkuma- ja tulkinnanvaraa näiden tilojen piirissä pystytään takaamaan niiden kiinnostavuus.²⁵

Tutkimuksen kahdessa kuukauden pituisessa otannassa on mukana kahdeksantoista eri kansanedustajan poliitikko-sivut²⁶, joista yksi – Outi Mäkelän poliitikko-sivu – on siirtynyt tutkittaan sivujen piiriin vasta toisen otannan aikana. Se on perustettu kahden otannan välillä ja on tästä huolimatta noussut tykkääjien määrän perusteella otannan muiden sivujen tasolle, joten se lunastaa paikkansa tutkimusaineistossa kansalaisten kiinnostusta keränneenä representaationa. Ensimmäiseen otantaan pääsyn edellytyksenä on ollut poliitikko-sivujen sivuja tykkänneiden määrä, joka on laskettu ennen tarkastelujakson alkua 31. tammikuuta 2012. Tätä suurempaa määrää sivuja en ole käsitellyt, koska suosituimpien sivustojen vastatessa parhaiten Facebook-käyttäjien niiltä edellyttämiä ominaisuuksien haltuunottoa ja saavuttaen siksi suosiota kilpaileviin sivuihinsa nähden katson aineiston olevan riittävässä määrin kylläntynyt. Yhteensä otantaan kertyi 526 poliitikko-sivulla tuotettua sisältöä sekä laskettuna mukaan sisältöjen jatkokommentit yhteensä 785 sisältöä. Tykkäyksiä otannassa poliitikko-sivujen toimesta rekisteröitiin 202 kappaletta.

---

²⁵ Vrt. Papacharissi 2009, 232–234.

²⁶ Poikkeuksena yksi sivu, joka on määritelmältään yhteisösivu mutta on toimintaperiaatteiltaan identtinen poliitikko-sivuihin verrattuna.

1.1. Tutkimuksen lähtökohdat

Teknologiat ovat kehittyneet, kietoutuneet toisiinsa ja tuottaneet yhteisvaikutuksia tavoilla, joita ei osata ennakoida ja ei välttämättä edes havaita, koska ne ovat sulautuneet niin kokonaisvaltaisesti arkeen.²⁷ Internetin käyttäjät voivat viestiä sekä asynkronisesti että synkronisesti, toisin sanoen ajasta ja paikasta riippumatta, tuottaa, vastaanottaa ja luoda merkityksiä internetin sisällöille sellaisessa mittakaavassa, että poliittisen viestinnänkin ammattilaisilla on käsissään tyylillisesti täysin uusia keinoja mobilisoida kannattajia ja edistää tavoitteitaan.²⁸ Danah boyd on tarkemmin eritellyt käyttäjien toimintaympäristön neljä affordanssia, joiden yhteisvaikutukset tuottavat internetin julkisissa tiloissa uusia mahdollisuuksia: sisällön pysyvyyden, joka mahdollistaa viestimisen ajasta ja paikasta riippumatta; sisällöt ovat näkyvissä, koska Web 2.0 –palveluiden luonteeseen kuuluu tukea jakomahdollisuuksia; ne ovat myös helposti jaettavissa, niitä on myös mahdollista etsiä erilaisten hakukoneiden kautta, mikä boydin mukaan johtaa usein sisältöjen alkuperäisen kontekstin katoamiseen.²⁹ Facebookin poliitikko-sivuilla tämä tarkoittaa sitä, että sivujen sisällöt säilyvät oletuksena alkuperäisessä sijainnissaan kaikkien nähtävissä, josta kansalaiset voivat löytää niitä hakukoneiden tai muiden käyttäjien suosituksista ja jakaa sitä edelleen eteenpäin.

Ihmisten lisääntynyt toiminta verkossa tuottaa jatkuvasti uudenlaisia digitaalisia jälkiä, joiden myötä syntyy myös uudenlainen akateeminen tutkimuskonteksti.³⁰ Poliitiikan tutkijalle tämä merkitsee kykyä tarkkailla poliitikkojen ja äänestäjien poliittista keskustelua takautuvasti ja huomaamattomasti.³¹ Digitaalisia sisältöjä tutkiva historiantutkija törmää myös suuriin historiografisia haasteisiin näiden aineistojen parissa. Virtuaalisen historiallisen jäljen ontologista vakautta on syystäkin kyseenalaistettu informaatiotuotannon ja kulutuksen rakenteellisten muutosten myötä, koska internet-sivuja muokataan ja niitä usein myös katoaa silmänräpäyksessä.³² Aineistoja käsiteltäessä olisi vaarallista olettaa, että ne eivät olisi muuttuneet sitten niiden edellisen käyttökerran, joten alkuperäisen, tallennetun, tutkittavan ja nykyisen muodon väliset merkityserot tuottavat helposti suuria ristiriitoja määriteltäessä sitä,

---

²⁷ Mayer-Schönberger 2009, 52; Nixon & Andersson 1999, 145.

²⁸ Häyhtiö 2010, 74–75.

²⁹ boyd 2014, 11–12.

³⁰ Laaksonen, Matikainen & Tikka 2013, 11.

³¹ Robertson, Vatrappu & Medina 2010, 15.

³² Tredinnick 2010, 176.

mikä on primaarista aineistoa ja mikä ei. Sijaitsevathan sekä itse historiankirjoitus että historiankirjoituksen lähteenä toimivat tallenteet samassa, digitaalisessa muodossa.

Kuten Jaakko Suominen asian muotoilee, tulkitaan vanhat internet-sivut usein eräänlaisiksi muotoonsa kivettyneiksi fossiileiksi.³³ Multimodaalista tekstiä, kuvaa, videota, ääntä ja linkkejä sisältävä aineisto myös pirstaloituu helposti siitä tehtäessä tallenteita. Sivujen alkuperäinen konteksti – jatkuvasti muuttuva verkkoympäristö – häviää samalla tutkijan käsien ulottumattomiin, koska verkossa sijaitseva, käyttäjien vuorovaikutuksessa alati muuttuva tutkimuskohde elää kaiken aikaa.³⁴ Otettaessa käyttöön uusia teknologia syntyy myös sisällöntuotannon ilmiöitä ja tulkintoja niistä, joita kuvaamaan luodut termit usein vakinaistuvat käytössä samaa vauhtia kun nuo ilmiöt itsessään muuttuvat.

Luke Tredennickin mukaan historiankirjoituksen kannalta on ongelmallista siksi, että materiaalisessa muodossa oleva tieto säilyy ellei sitä tuhota tarkoituksellisesti, kun taas ”digitaalinen tieto yleensä kadotetaan ellei sitä tarkoituksellisesti säilytetä.”³⁵ Internet-lähteiden muokattavuus ja hauraus ovatkin yksi niiden leimaa-antavimmista perusominaisuuksista verrattuna stabiileihin, perinteisiin tutkimusaineistoihin.³⁶ Tämä haaste voi pahimmillaan johtaa jopa haluttomuuteen tarttua digitaalisiin aineistoihin. Ongelmalliseksi muodostuu tämän tutkimuksen tapauksessa myös tutkittavan otannan ajankohtaisuus. Monet täydellisinä tallennettavissa olevat aineistot lähtökohtaisesti katoavat historiantutkijan ulottumattomiin, koska aineistoa ei voida aina kerätä sen tutkimuksellista arvoa ennakoiden. Tutkijan on myös hyväksyttävä se tosiasia, että kaikkia aineiston kannalta merkittäviä seikkoja ei välttämättä osata huomioida niiden läheisyyden takia.³⁷

Näistä syistä digitaalisen kulttuurin ja myös sosiaalisen median tutkimus saattaa saada auttamatta aikalaistutkimuksen leiman. Digitaalisen historian tutkijan yhtenä suurena koettelemuksena onkin aineistonkeruun myötä todettujen virheiden kanssa eläminen. Aikalaisilmiöitä tutkittaessa lopputulokset voivat olla tulkittavissa luonteeltaan poliittisiksi. Tavoitettaessa ilmiöiden luonteesta jotain, mikä antaa tutkimuskohteelle jonkinlaisen pysyvän muodon tai kiteyttää sen sisällön aikansa toimijoille, palvelevat ne kuitenkin historiantutkimusta sellaisenaan. Koska

---

³³ Suominen 2013, 134.

³⁴ Laaksonen, Matikainen ja Tikka 2013, 21–22; Matikainen 2012, 137–138.

³⁵ Tredinnick 2010, 178.

³⁶ Neff & Stark 2003, 10; SalahEldeen & Nelson 2012.

³⁷ Rinne 2008 a, 43–44.

yhteiskunnan käyttämät mediasisällöt ja viestintäympäristöt kokonaisuudessaan ovat kasvavissa määrin digitaalisia, historian tutkijan on selvittävä työstään historiografisista ongelmista huolimatta ja tiedostettava roolinsa oman verrattain ahistoriallisen aikansa tulkkina. Apuvälineinä tässä prosessissa hän voi käyttää digitaalisia ympäristöjä tulkitsevia, usein poikkitieteellisiä teorioita.

Tutkimusta varten on myös jollain tavalla määriteltävä sosiaalisen median käsite ja arvioitava, mitkä internetin palvelut tuon tämän termin alaisuuteen. Erkki Railo tarjoaa määritelmäksi internetin mahdollistamia verkostoja sekä sitä käyttävien yksilöiden osallistumista sisältöjen tuottamiseen ja muokkaamiseen suosittujen palveluiden avulla.³⁸ Yksinkertaisimmillaan sosiaalinen media on kuitenkin sateenvarjotermi ilmiöstä, joka Janne Matikaisen mukaan ei välttämättä toimi analyttisenä käsitteenä yhtä hyvin kuin pragmaattisena tapana lähestyä verkkoympäristöä.³⁹ Sosiaalisen median tutkimuksen piirissä kun voidaan tutkia niin verkkoblogeja, keskustelufoorumeita, kaltaisia yhteisöllisiä verkostopalveluita kuin Tumblrin ja Twitterin kaltaisia mikroblogejakin.⁴⁰ Sen sijaan, että pyrittäisiin luomaan määritelmiä, jotka erottelisivat tiettyjä palveluita pois sosiaalisen median käsitteen piiristä, on hedelmällisempää pyrkiä etsimään näitä palveluita yhdistäviä, hyväksi todettuja piirteitä.

Nykyistä internetiä kuvaillaan usein termillä *Web 2.0*. Tällöin puhutaan verkkoympäristöstä, jossa käyttäjien itsensä luomat sosiaaliset verkostot ja sisällöt ovat korostuneet sekä internetin kehittäjien että sen tutkijoiden huomionkohteina. Web 2.0 korostaa niitä internetin käyttäjien yhteistyön ja itseilmaisun mahdollisuuksia, joita on mahdollistanut internetin leviäminen muihinkin kuin Web 1.0-aikana eristäytyneisiin ja marginalisoituihin käyttäjäpiireihin, muuttuen verkostoitumisen ja teknologian kehityksen myötä osaksi ihmisten arkipäiväistä elämää.⁴¹ Tutkimuskysymyksen tueksi olen pyrkinyt löytämään ne teoreettiset lähtökohdat, joiden avulla tätä ympäristöä voidaan arvioida huomioiden sekä viestinnän tuottajien että vastaanottajien näkökulmasta. Kysymyksenasettelun keskeisiksi ankkureiksi ja viitekehyksiksi olen valinnut kaksi teoriaa – *remediaatio* (eng. *remediation*) ja käyttäjätuotanto (eng. *produsage*) – joiden avulla erittelen sosiaaliselle medialle ominaisia piirteitä ja niiden yhteensopivuutta poliitikko-sivujen viestinnän tavoitteisiin.

---

³⁸ Railo 2012, 98.

³⁹ Matikainen 2012, 135–138.

⁴⁰ Matikainen 2009, 14; Laaksonen, Matikainen & Tikka 2013, 19.

⁴¹ Lacy 2009, 105–106; Majava 2008; O'Reilly 2005.

Web 2.0 -ajan yksi merkittävistä ilmiöistä on digitaalisen sisällöntuotannon roolijaon hämärtyminen sekä tuottaja- ja kuluttajatermien muuttuminen auttamattoman vanhanaikaisiksi. Tätä ilmiötä on kuvannut australialainen sosiaalisen median ja kansalaisjournalismin tutkija Axel Bruns käyttäjätuotannon teoriansa avulla. Teoriaa tukevat lukuisat tutkimukset, jotka ovat joko tunnistaneeet ilmiön sellaisenaan, esittäneet sille kilpailevia määritelmiä tai muuten todenneet käyttäjyyden käsitteellisen muutoksen internetin medialähteiden yhteydessä.⁴²

Käyttäjätuotanto eroaa perinteisen teollisesta fordistisesta tuotantomallista, jossa tuotantoketjun muodostavat tuottaja, välittäjä ja kuluttaja, joista jokaisella on oma rajattu roolinsa ja erityisesti kuluttajalla on käytössään verrattain vähän toiminnanvapautta tuottajiin ja välittäjiin verrattuna.⁴³ Teorian mukaan kuka tahansa internetin käyttäjä voi halutessaan aktivoitua sisällön käyttäjätuottajana, joko luoden omia sisältöjä tai muokkaamalla muiden tuottamista sisällöistä omia variaatioitaan internetin tarjoamilla palvelualueilla. Tällaisen käyttäjätuotannon mahdollistavat internet-palveluiden verkostoitunut luonne sekä kaikki ne ominaisuudet, joilla käyttäjiä rohkaistaan osallistumaan sisältöjen arvioimiseen, muokkaamiseen ja jakamiseen.

Teknologian mahdollistaessa kuluttajien keskinäisen kommunikaation ohi sisällöntuottajien kulku tietolähteisiin perustuu sisällöntuottajien ja -välittäjien sijasta yhä useammin käyttäjän omaan aloitteellisuuteen. Koska digitaalisen sisällön jakaminen ja muokkaaminen on suosittua ja helppoa käyttäjien keskuudessa, menettää kuluttajuus tuotantoprosessin jäykkänä roolina merkityksensä. Mediasisältöjen käyttäminen ei koostu enää yksin passiivisesta seuraamisesta tai yksilöpohjaisesta palautteenannosta. Sisältöjen kuluttajien sijaan onkin luontevampaa puhua sisältöjen *käyttäjistä*, jotka tekevät yksilöllisiä päätöksiä siitä, mitä medioita ja sisältöjä he käyttävät, ja ottavat myös itse osaa digitaalisen sisällön *tuottamiseen* erilaisissa yhteisöissä niiden sääntöjen ja laatuvaatimusten mukaisesti. Brunsin määritelmä on jo nimensäkin perusteella helposti omaksuttava ja ymmärrettävä muuttuneen mediaympäristön tulkinta.

Sisältöjen käyttäjät tuottavat ja välittävät yhteiskunnallisia näkemyksiään julkisuuteen medioihin ja myös medioista itsestään.⁴⁴ Palveluiden, sisältöjen ja teollisuuden tuotantoprosessi itsessäänkin on muuttumassa tai vähintäänkin kohtaamassa haastajan uudenlaisen tuotantomuodon ilmaantuessa digitaalisiin

---

⁴² Mm. Fenton (2011), Keane (2000, 84), Keen (2007), Matikainen (2011, 2012), Paasonen (2013), Sirkkunen (2008), Tapscott & Williams (2010), ja Villi (2011).

⁴³ Bruns 2008 a, 9–11.

⁴⁴ Marshall 2006, 638; Matikainen 2012, 143; Tapscott & Williams 2010, 206.

julkaisutiloihin. Käyttäjät toimivat niissä yksilöinä, joiden panostusta taikka suhdetta heidän käsittelemiin tuotteisiin ei voida yksiselitteisesti määritellä. Ne muuttuvat heidän kiinnostuksensa mukaan tilannekohtaisesti hierarkioiden rajoittamatta. Brunsin esittämässä prosessissa tuotettujen sisältöjen luonteeseen kuuluu myös niiden vapaa levitettävyyys, mikä entisestään vahvistaa tuotantomuodon asemaa ja rohkaisee käyttäjiä ottamaan osaa tuotantoketjussa siinä roolissa, minkä he kokevat itselleen mieleiseksi.⁴⁵

Käyttäjätuotannon toteutumista verkkoyhteisössä osoittavat Brunsin mukaan neljä perusperiaatetta, jotka pätevät kaikkiin käyttäjätuotannon ympäristöihin, oli tuotannon kohteena millainen sisältö tahansa: *avoin osallistuminen ja yhteisöllinen arviointi, jaettu omaisuus ja yksilölliset palkinnot, keskeneräiset tuotokset jatkuvassa prosessissa sekä epävakaa heterarkia ja tilapäinen meritokratia hallintomuotoina*.⁴⁶ Rinnastamalla otannan poliitikko-sivut näihin periaatteisiin voidaan tehdä havaintoja siitä, miten kansanedustajat reagoivat viestinnässään internetin käyttäjien vaatimuksiin yhteiskunnallisilta toimijoilta. Näiden vaatimusten voidaan nähdä pohjautuvan käyttäjätuotannon esittämiin tuotanto-olosuhteisiin ja ennustaa myös voimistuvan, mikäli käyttäjätuotannon konseptin havainneet, sitä hyödyntävät ja siihen rohkaisevat toimijat tuovat sitä ajattelumallina poliittisen toiminnan piiriin.

Nykyisen poliittisen toimintaympäristön voidaan nähdä käyttäjätuotannon huomioivasta oireilusta huolimatta perinteistä tuotannon kolmijakoa. Tuotantoroolissa toimivat poliitikot, lobbarit, poliittisen viestinnän neuvonantajat sekä kommentaattorit ja Välittäjäroolissa toimivat toimittajat ja mediaorganisaattorit. Kuluttajaroolia käyttävät edelleen äänestäjät, joiden äänestyspäätöksiin poliittisella viestinnällä pyritään strategisesti vaikuttamaan.⁴⁷ Bruns ehdottaa nykyisen toimintamallin kumoamiseksi käyttäjätuotannon periaatteita kunnioittavaa politiikkaa,⁴⁸ mutta tätä varsin utopistiseksi tunnistettavaa tavoitetta en käsittele tässä tutkielmassa aineistoon soveltuvia yhteyksiä lukuun ottamatta.

Internetissä tapahtuvaa poliittista deliberaatiota on tutkittu laajasti, ja analyyseja yhdistävänä opetuksena historian tutkijalle lienee se, kuinka helppoa teknologiseen determinismiin sortuminen on käsitettäessä teorioita internetistä deliberaatiota ja demokratiaa edistävänä toimintaympäristönä.⁴⁹ Brunsin teorian taustalla on pyrkimys

---

⁴⁵ Bruns 2008 a, 17–18.

⁴⁶ Emt., 24–30.

⁴⁷ Emt., 360.

⁴⁸ Emt., 359–385.

⁴⁹ Olsson & Dahlgren 2010, 10; Strandberg 2008.

osoittaa käyttäjätuotannon periaatteiden tuottavan nykyistä parempilaatuista politiikkaa, kun taas tutkielmani tarkoituksena on ainoastaan tutkia näiden periaatteiden esiintymistä nykyisessä poliittisessa järjestelmässä toimivien henkilöiden viestinnässä. Brunsin teoriansa perustaksi esittämät käyttäjätuotannon määritteet kuitenkin kuvaavat hyvin sosiaalisen median palveluiden internetiä ja tarjoavat hyvät lähtökohdat tutkimusaineiston laadulliseen analysointiin.

Kuvakaappaus 1: Esimerkkejä remediaatiosta.

Käyttäjätuotannon lisäksi käytän analyysini tukena Jay David Bolterin ja Richard Grusinin esittämää remediaation käsitettä.⁵⁰ Remediaation ytimessä on kaikkien viestintävälineiden pyrkimys olla samanaikaisesti sekä läpinäkyviä ja unohdettavissa olevia (*immediacy*) että jatkuvasti havaittavia hypermedioituneita tiloja (*hypermediacy*). Muuttuvaa mediakenttää kuvailevia käsitteitä ja niiden vivahde-eroja on eritelty tutkimuksessa paljon. Remediaatio voidaankin määritellä myös viestintäjärjestelmien yhdentymiseksi eli mediakonvergenssiksi⁵¹ tai sisältöjen kiertokulukuksi eli sirkulaatioksi, jossa medioiden sisällöt liikkuvat vapaasti mediateknologioiden välillä viestijöiden

⁵⁰ Bolter & Grusin 1999.

⁵¹ Tätä Henry Jenkinsin (2006) lanseeraamaa määritelmää käytetään yleisesti remediaation rinnalla. Suomalaisessa tutkimuskirjallisuudessa siihen viittaavat esimerkiksi Juha Herkman (2011, 2012) ja Mikko Villi (2008).

hyödyntäessä sekä sisältöjä että teknologioita ristiin niitä muokaten ja parannellen.⁵²

2010-luvun mediaympäristö vastaa Bolterin ja Grusinin määritelmää niin täsmällisesti, että vuonna 1999 esitetyn teorian anakronismit osoittavat sen ansiot internetin remedioituneen toimintaympäristön kuvaamisen välineenä; radikaaleina tuolloin pidetyt hypermedioituneet siirtymät tekstistä grafiikkaan, videoon tai uusiin ikkunoihin avautuviin sovelluksiin⁵³ ovat nykyään niin leimallisesti internetin käytön arkea, että remediaation jatkuva kaksoislogiikka – "halu pyyhkiä pois media monistamalla sitä" – voidaan havaita vain käsiteltäessä digitaalista tietoympäristöä hyvin teoreettisella otteella.⁵⁴

Kun verkossa liikutaan tekstin, kuvien sekä suorien ja tallennettujen radio- ja televisiolähetysten lomassa, menettävät median muodot merkityksensä niiden välisten rajojen häivyttyessä. Internetin vallitseva luonnontila näyttäytyy käyttäjilleen prosessissa, jossa internet-sivut pyrkivät näiden huomion kohteeksi poistamalla ja peittämällä muita sisältöjä tai limittymällä niiden osaksi. Web 2.0 mahdollistaa näin internet-käyttäjille median välineen, tilan ja alustan yhdistävän kokonaisuuden, jonka uudet mediankatselupäätteet varauksetta salliva luonne mahdollistaa näkyvyyden mille mediasisällölle tahansa.⁵⁵ Tutkijoiden on toisaalta muistettava, että vaikka sosiaalisten medioiden sisällöt tuotetaan pyrkien häivyttää niiden alkupiste, on niitä tutkittava kunkin median erityispiirteet tiedostaen, koska tuo konteksti vaikuttaa myös aina sisältöjen käyttötapoihin.⁵⁶

Bolterin ja Grusinin mukaan yksikään media ei pysty toimimaan itsenäisesti tai muista medioista irrallisena. Jokainen uusi mediamuoto sekä elää symbioosissa että kamppailee huomiostaan muiden medioiden kesken, tarkoituksenaan vakiinnuttaa paikkansa suhteessa kilpailijoihinsa ja pakottaa muut mediat vastaamaan sen tuottamiin haasteisiin. Jokaisen uuden median perimmäisenä tarkoituksena on tuottaa kilpailijoitaan parempaa ja arvokkaampaa sisältöä.⁵⁷ Ne pyrkivät vaikuttamaan omalla toimintaideallaan mediakenttään, jolla eri formaatit kilpailevat keskenään käyttäjistä, aika ajoin korvaten myös sellaisia medioita täysin, jotka eivät pysty vastaamaan uusien toimijoiden tapaan yhteiskunnan silloisiin viestinnällisiin tarpeisiin.⁵⁸ Median

⁵² Jenkins 2008, 2–3; Laaksonen & Matikainen 2013, 197–198; Rinne 2011, 67–68; Villi 2008, 101–104.

⁵³ Bolter & Grusin 1999, 43–44.

⁵⁴ Bolter & Grusin käyttävät ilmiöstä termiä *immediacy* (suom. välittömyys).

⁵⁵ Aula, Matikainen & Villi 2008, 10; Bolter & Grusin 1999, 34.

⁵⁶ Towner 2013, 529–530, 538.

⁵⁷ Bolter & Grusin 1999, 55.

⁵⁸ Nieminen & Pantti 2004, 184.

muutostila myös ylläpitää kilpailua sitä välittävien teknologioiden välillä, ja joskus markkinat myös pystyvät luomaan median kuluttajille tarpeita, joiden olemassaolosta he eivät ole aikaisemmin edes olleet tietoisia.⁵⁹

Medioilla on myös valtaa yhteiskunnallisen kehityksen agenttina mutta tämän voiman vaikutukset ovat kuitenkin rajattuja ja remediaation logiikan mukaan perustuvat aina niitä edeltäneisiin medioihin. Tästä syystä tietyn mediaformaatin vallankumouksellista kapasiteettia korostettaessa ylitse muiden sorrutaan teknologiseen determinismiin. Mediateknologiat itsessään eivät voi tuottaa poliittista tai kulttuurista muutosta eivätkä näin voi myöskään tehdä esimerkiksi puoluepolitiikasta kiinnostavampaa ilman sisällöllisiä muutoksia.⁶⁰ Uudet mediat voivat kuitenkin avata uusia ja vahvistaa aiempia tapoja kommunikoida ja toimia yhteiskunnallisen muutoksen katalyytteinä.⁶¹ Liioiteltaessa medioiden roolia äkillisten mullistuksien alkupisteenä voidaan myös aliarvioida niiden aikaansaamia, ilmenemiseltään hitaampia mutta tästä huolimatta merkittäviä kulttuurisia muutoksia.⁶²

Käytän remediaatiota tässä tutkielmassa kuvaamaan kaikkia niitä sosiaalisen median toimintoja, joissa mediasisältöä tuotetaan uudestaan uudessa mediaformaattissa. Määrittelen termillä myös saman mediaformaatin sisällä kilpailevien representaatioiden välillä tapahtuvaa sisältöjen jakamista, koska ne kilpailevat keskenään eri mediamuotojen tavoin. Esimerkiksi Facebook-palvelussa viestintäsisältöä voidaan kehystää saatteilla, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle uusi näkökulma jo kerran tuotettuun sisältöön. Sisältöä remedioidaan usein myös ristiin eri sosiaalisen median palvelujen välillä, jolloin ne vahvistavat asemaansa osana monipuolisen verkkoympäristön diskurssia. Ne muovaantuvat tuossa käsittelyssä uniikeiksi, lukuisten eri käyttäjien tuottamien näkökulmien sävyttämiksi ja alkuperäisistä muodoistaan vapautuneiksi jatkokertomuksiksi, joiden alkupistettä voi joskus olla hyvin vaikeaa selvittää.⁶³

Kansanedustajien remediaation kohteena voi olla heidän itsensä tai jonkun muun, joko Facebookiin tai johonkin muuhun mediaan tuottama sisältö. Olennaista ei ole se, missä muodossa sisältö on alun perin julkaistu vaan se, miten se saavuttaa näkyvyyttä ja merkityksiä mahdollisimman suuren yleisön parissa. Tästä syystä on

---

⁵⁹ Jenkins 2006, 13–14.

⁶⁰ Bolter & Grusin 1999, 75–78. Herkman 2011, 155. Meyrowitz 1985, 160.

⁶¹ Näin on käynyt esimerkiksi lennättimen, faksin ja Twitterin muuttaessa viestintäkenttää. Ampuja 2010, 137–138; Puohiniemi 2006, 115; Väliaverron 2012, 91.

⁶² Herkman 2011, 155; Meyrowitz 1985, 160; Tapscott & Williams 2010, 22.

⁶³ Laaksonen, Matikainen & Tikka 2013, 17; Matikainen 2012, 140–141.

myös mahdollonta tehdä aukottomia arvioita siitä, mistä lähteestä ihmiset ovat alkaneet seurata esimerkiksi vaaliuutisointia tai mistä mediaformaattista ihmiset päätyvät tietyn sisällön piiriin. Kansalaiset saattavat perehtyä vaaliuutisointiin perinteisen median kautta saatuaan siihen ensin kipinän Facebookissa läsnä olevilta poliitikoilta, jotka ovat remedioineet heille perinteisten medioiden sisältöjä, tai päin vastoin. Oli sisällön lähtöpiste mikä tahansa, ovat internetin käyttäjätuottajat ennen kaikkea osallisina mediaympäristössä, jossa kaikkia sisältöjä voidaan tarkkailla, vertailla ja levittää samanaikaisesti riippumatta niiden kulloisestakin olomuodosta ja roolista mediaympäristön kokonaisuudessa.

Vaikka verkko ilmiönä, välineenä ja tilana on todettu yhteiskunnalliseksi ja samalla yhteiskuntatieteen kannalta tärkeäksi tutkimuskohteeksi, on sen ympärille syntynyt tutkimuskenttä kuitenkin vaikeasti hahmoteltavissa, koska se poikkitieteellisenä lainaa usein tutkimusmetodeita muilta tieteenaloilta. Internet-tutkimuksen piiriin laskettavasta tutkimuksesta on ollut minulle suurta hyötyä eritellessäni teknologiakehityksen vaikutusta mediaympäristöön, Web 2.0 -ajan internetin rakenteita ja dynamiikkaa sekä internetiä poliittisena toimintakenttänä.⁶⁴ Tutkielmani kannalta hyödyllisin sosiaalisen median tutkimusmetodologiaan ohjeistava teos on ollut Salla-Maaria Laaksosen, Janne Matikaisen ja Minttu Tikan toimittama *Otteita verkosta*.⁶⁵

Politiikan ja internetin suhdetta ovat tutkineet monet suomalaiset yhteiskuntatieteilijät ja moni heistä on perehtynyt muuttuvan mediaympäristön ja sosiaalisen median merkitykseen poliittisessa viestinnässä.⁶⁶ Vaikka poliittisen historian tutkimus onkin huomionnut Facebookin kasvavan merkityksen poliitikoille sosiaalisessa mediassa tapahtuneiden politiikan ilmiöiden analyysissään, ei Facebookia palveluna ole juurikaan tutkittu näkökulmasta vaan osana muutkin sosiaalisen median palvelut kattavaa viestintäympäristöä.⁶⁷ Merkittävimmät kotimaiset tutkimukset tällä saralla lienevät Kim Strandbergin tutkimukset sosiaalisen median käytöstä osana suomalaisia vaalikampanjoita,⁶⁸ Niko Hatakan tutkimus perussuomalaisten tuottamasta

---

⁶⁴ Esim. Bruns 2008 a; Benkler 2006; Castells 2001; Coleman 1999; Holmes 2002; Lappalainen 2005; Olsson & Dahlgren 2010; Sunstein 2007 a.

⁶⁵ Laaksosen, Matikainen ja Tikka 2013.

⁶⁶ Esim. Borg 2009; Carlson 2007; Hatakka, Niemi & Pitkänen 2007; Herkman 2012; Häyhtiö 2010; Häyhtiö & Rinne 2009, 2007 a; Pitkänen 2009; Rinne 2011.

⁶⁷ Saman ilmiön yhdysvaltalaisella tutkimuskentällä havaitsee Towner (2013, 528).

⁶⁸ Strandberg 2009, 2012.

rinnakkaisjulkisuudesta sosiaalisessa mediassa,⁶⁹ Erkka Railon analyysi sosiaalisesta mediasta presidenttiehdokas Pekka Haaviston vaalikampanjassa vuonna 2012⁷⁰ sekä Irina Khaldarov, Salla-Maaria Laaksosen ja Janne Matikaisen tuottama yleiskatsaus vuoden 2011 eduskuntavaaleissa läpipäässeiden ehdokkaiden viestinnästä sosiaalisessa mediassa.⁷¹ Ainoita täysin Facebookiin keskittyviä tutkimuksia lienevät Seija Ridellin analyysi Facebookista käyttäjiensä havainnoimana verkkoympäristönä ja sitä 2000-lukulaisena ajankuvana käsittelevä Salla Matilaisen mediatutkimuksen pro gradu.⁷² Ulkomaisista tutkimuksista on syytä mainita omaa tutkimuskysymyksiäni läheltä viistävät Robertsonin, Vatrapun ja Medinan tutkimukset (2009, 2010) vuoden 2008 presidenttiehdokkaiden Facebook-sivujen seinien sisällöistä. Heitä ovat kuitenkin kiinnostaneet poliitikkojen sijaan näiden sivuilla kommunikoidut käyttäjät.

Pro gradu -tutkielman mittakaavan takia en tarkastele tutkielmassani eri sukupolvien hyvin erilaisia käsityksiä mediasta vallankäyttäjänä ja käsitteenä, vaikka aihe on yleisellä tasolla hyvin merkityksellinen edustuksellista politiikkaa ja poliittista aktivismia muuttavana tekijänä sosiaalisen median ja mediamurroksen aikakaudella. Eräiden Web 2.0 -ympäristöä käsittelevien analyysien tavoin⁷³ totean myös, ettei tutkielmani huomioi keskustelua digitaalisesta kuilusta,⁷⁴ koska sosiaalisen median hyvä saavutettavuus tekee siitä poliittisen vaikuttamismahdollisuuksien kannalta marginaalisen tekijän.⁷⁵

1.2. Facebook ja poliitikko-sivut primaariaineistona

Vuonna 2004 perustettu Thefacebook-niminen yhteisöpalvelu luotiin alun perin palvelemaan amerikkalaisten yliopisto-opiskelijoiden sosiaalisia tarpeita. Suosionsa myötä se laajennettiin kattamaan suuria työyhteisöjä vuonna 2006, muuttuen asteittain avoimen globaaliksi palveluksi. Vahvasti pirstaloituneella sosiaalisten medioiden kentällä Facebook on vuosien mittaan noussut niin merkittävään asemaan, että

---

⁶⁹ Hatakka 2012 a, 2012 b.

⁷⁰ Railo 2012.

⁷¹ Khaldarova, Laaksonen & Matikainen 2011.

⁷² Ridell 2011; Matilainen 2010.

⁷³ Lappalainen 2005; Sunstein 2007 a.

⁷⁴ Ks. esim. Baym 2010, 18–21.

⁷⁵ Ks. Strandberg 2008, 77.

lokakuussa 2012 palvelun käyttäjämäärä oli saavuttanut miljardin käyttäjän rajan.⁷⁶ Vuoden 2012 aikana kahden miljoonan suomalaisen käyttäjän rajapyykki oli laskutavoista riippuen lähestymässä tai jo ylitetty.⁷⁷

Vaikka palveluiden tosiasiallisia käyttäjämääriä on haastavaa laskea johtuen niiden erilaisista manipulointiyrityksistä,⁷⁸ on selvää, että Facebook on parhaiten suomalaiseen yhteiskunnalliseen keskustelukulttuuriin ja internet-käyttäjien arkeen juurtunut sosiaalisen median palvelu. Koska Facebook on valtakunnallisesti sosiaalisen median palveluista suosituin,⁷⁹ tavoittavat poliitikot sen piiristä huomattavan suuren määrän sosiaalista mediaa käyttävistä kansalaisista. Toisin kuin keskustelufoorumeilla, joihin ihmiset päätyvät tietoisesti keskustelemaan politiikasta etsien heitä kiinnostavia aiheita,⁸⁰ politiikka sulautuu Facebookin kautta osaksi käyttäjien lähipiirin arkipäiväistä viestintää.

Niin kauan kuin Facebookin kehittäjät pystyvät pitämään palvelunsa suosion yhtä suurena kuin se nyt on, joutuvat myös kaikki sen optimaaliseen käyttöön tähtäävät tottumaan sen muuttuvaan rakenteeseen. Sekä poliitikoilta ja politiikan tutkijoilta vaaditaan kykyä sekä havaita sen kulloisetkin perusominaisuudet että ymmärtää, että palvelun kehittäjät voivat yksinkertaisilla muutoksilla vaikuttaa dramaattisesti niiden funktioihin ja tuottamiin hyötyihin.⁸¹ Tämän otannan poliitikko-sivujen merkittävät erot vuoden 2008 vastaaviin poliittisiin representaatioihin aikaisemmassa tutkimuksessa osoittavat tämän ympäristön epävakauden.⁸² Poliitikkojen ja erityisesti puoluekoneistojen viestinnän parissa työskenteleekin yhä enemmän myös sosiaalisen median ammattilaisia johtuen toimintaympäristön hallitsemisen tärkeydestä, ja laajemmat kampanjat suosittujen palveluiden parissa vaativat myös enemmän resursseja verkkoviestinnän merkityksen kasvaessa.

Facebookin käyttöliittymän keskeisimpiin elementteihin kuuluvat käyttäjien yksityisprofiilit (*profile*), joiden kautta palveluun kirjaudutaan sisään ja luodaan yhteyksiä muiden käyttäjien kesken. Merkittävä on myös alun perin marraskuussa 2007 lanseerattu ominaisuus, jonka myötä yritykset ja muut organisaatiot ja myös poliitikot

---

⁷⁶ The Guardian 4.10.2012. ”Facebook hits 1 billion users a month.”

<http://www.theguardian.com/technology/2012/oct/04/facebook-hits-billion-users-a-month> [Luettu 28.1.2015]

⁷⁷ Social Bakers 2012.

⁷⁸ Pönkä 2011. Nielsen & Vaccari 2013, 2340.

⁷⁹ Capgemini 24.4.2012.

⁸⁰ Strandberg (2008) on tutkinut juuri tällaisia foorumeita suomalaisen poliittisen keskustelun kannalta.

⁸¹ Laaksonen, Matikainen & Tikka 2013, 29.

⁸² Robertson, Vatrappu & Medina 2009.

pystyivät aluksi luomaan omia fanisivujaan.⁸³ Vuonna 2010 käyttäjien ja sivujen vaikutussuhde muutettiin "faniudesta" neutraalimpaan "tykkäämiseen", jonka myötä perinteinen peukalon nosto sai symbolina uusia päivitettyjä merkityksiä sekä palvelussa että sen ulkopuolisessa keskustelukulttuurissa. Facebook-käyttäjän sitoutuessa vastaanottamaan poliitikko- tai minkä tahansa sivun (*page*) sisältöä, tulee hän samalla tunnustaneeksi yhteytensä sivuun, joka voi edustaa tuotetta, yhteisöä, julkista henkilöä, yhteisöä tai muuta vastaavaa kohdetta. Käyttäjä voi myös halutessaan piilottaa nämä kytkökset muilta käyttäjiltä tai pitää niiden kautta syntynyttä sivuverkostoa esillä yksityisprofiilin yhteydessä aivan kuten muitakin jakamiaan perustietoja.⁸⁴

Facebook-käyttäjä voi seurata poliitikko-sivujen kautta niille tuotettuja, poliitikkojen kirjoittamia tai vähintään heidän hyväksymiä sisältöjä tykkäämällä poliitikko-sivuista. Sivujen sisältö sulautuu tämän jälkeen osaksi käyttäjän yksilöityä, hänen kiinnostuksen kohteidensa mukaan rakentuvaa uutisvirtaa (*newsfeed*). Syyskuussa 2006 käyttöön otettu uutisvirta-ominaisuus koostaa kaikista käyttäjän sen piiriin lähipiiriin, kiinnostuksen kohteiden ja sivua mainostamiseen käyttävien tahojen sisällöt, jotka yhdessä muodostavat käyttäjälle yksilöllisen sisältöjen näkymän. Sisältöjen esiintymisaste riippuu sekä käyttäjän omista preferensseistä että Facebook-palvelun käyttämisestä algoritmeista.⁸⁵

95 istuvalla kansanedustajista oli käytössään poliitikko-sivu ensimmäisen otannan alkaessa. Tutkimuksen primaariaineistoksi lasken kaiken sen sisällön, jota poliitikko-sivujen ylläpito on tuottanut seuraajilleen luettavaksi, sivun ylläpidon nimissä tuotetut jatkokommentit ja tykkäykset, sivulla julkaistut kuvat sekä muut Facebook-käyttäjän uutisvirtaan sulautuvat toiminnot, kuten poliitikko-sivun nimissä tehdyt muiden Facebook-representaatioiden tykkäykset. Tutkimusta varten olen suorittanut kaksi kuukauden mittaista otantaa, jotka kattavat ajanjaksot 7.2.2012–7.3.2012 ja 7.10.2012–7.11.2012. Aineisto on tallennettu manuaalisesti kunkin otannan päättymisen jälkeen. Aineistoon ei ole hyväksytty poliitikkojen otannan aikana julkaisemia kommentteja, jotka kytkeytyvät sen ulkopuolella tehtyihin sisältöihin eikä otannan ulkopuolella julkaistuja kommentteja sisältöihin, jotka on julkaistu alun perin otannan aikana. Facebook-palvelun ulkopuolisia sisältöjä ei ole tallennettu, mutta viitataan niihin osana sisältöjä silloin, kun konteksti on analyysin kannalta merkityksellinen.

---

⁸³ Kirkpatrick 2010, 188, 246.

⁸⁴ Ridell (2011, 198–204) on tosin osoittanut, että suuri osa käyttäjistä on tehnyt tietoisia valintoja profiiliensa yksityisyydestä sitä lähes aina tiukentaen.

⁸⁵ Facebook 2015 b & 2015 c.

Kuvasisältöihin viitatessani mainitsen niiden julkaisupäivän mutta en tarkkaa kellonaikaa julkaisulle, koska tämä tieto ei tallennu osaksi Facebookin uutisvirtoja.

Kansanedustajan nimi (ek. ryhmä)	Tykkäysmäärä (7.2.2012)	Tykkäysmäärä (30.9.2012)
Pekka Haavisto (vihr)	10 739	11 711
Paavo Arhinmäki (vas)	8 124	8 477
Alexander Stubb (kok)	7 297	8 392
Päivi Räsänen (kd)*	6 108	6 000
Jyrki Katainen (kok)	4 354	4 871
James Hirvisaari (ps)	3 734	3 621
Jutta Urpilainen (sdp)	3 154	3 514
Anni Sinnemäki (vihr)	2 731	3 251
Silvia Modig (vas)	2 296	2 373
Outi Mäkelä (kok)	-	2 327
Timo Soini (ps)	2 064	2 070
Oras Tynkkynen (vihr)	1 446	1 515
Paula Risikko (kok)	1 433	1 649
Mari Kiviniemi (kesk)	1 156	1 154
Outi Alanko-Kahiluoto (vihr)	1 114	1 232
Lasse Männistö (kok)	968	1 049
Annika Lapintie (vas)	908	965
Ville Niinistö (vihr)	857	1 538
<i>Ulla-Maj Wideroos (rkp) (1. ulkopuolelle jäänyt)</i>	754	756
<i>*Päivi Räsänen sivu on muodoltaan Yhteisösivu.</i>		

Taulukko 1: Otannan poliitikko-sivujen tykkäysmäärät

Ensimmäisessä otannassa, jonka toteutin heti vuoden 2012 presidenttivaalien jälkeen, oli mukana kahdeksantoista kansanedustajaa 7. helmikuuta laskettujen tykkäysmäärien mukaisesti. Käytännön syistä valitsin otantaan sisällyttämisen rajan 16. ja 17. seuratuimman sivun välille, koska sivujen tykkääjien määrien välinen

prosentuaalinen ero oli suuri verrattuna muihin käytännöllisiin rajauksiin.⁸⁶ Tätä suurempaa otantaa en halunnut sisällyttää tutkielmaan pro gradu -työn rajallisuuden takia. Toisen otannan ajankohdaksi olen valinnut sattumanvaraisen ajanjakson syys-lokakuun vaihteessa, jolloin sisältöjä voidaan olettaa muodostuvan huomattavasti enemmän ajankohdasta johtuen, vaikka kampanjointikausi onkin päässyt vasta aluilleen. Otantojen välillä tapahtui myös muutos tutkittujen kansanedustajien lukumäärässä, kun niiden välisenä aikana perustettu kansanedustaja Outi Mäkelän Facebook-sivu nousi tykkääjämääränsä perusteella vertailuryhmään. Tarkkailtujen edustajien lukumäärä kasvoi näin yhdeksääntoista. Haluan pitää otannan pääsyn edellytyksen – merkittävän poliitikko-sivun suosion – johdonmukaisena molempien otantojen aikana. Tästä syystä suuren tykkääjämäärän kartuttaneen Mäkelän sivun lisääminen niiden piiriin on perusteltua.

Kim Strandberg on huomauttanut, että kerätty aineisto kärsii aina tietyissä määrin vääristymistä ajanjakson valinnasta riippumatta; otanta, joka toteutetaan aktiivisimpaan kampanja-aikaan saattaa aliarvioida tai ainakin vääristää havaintoja otannan aktiivisuudesta kun taas sen ulkopuolinen otanta johtaa sen kvantitatiiviseen vääristymään.⁸⁷ Tutkielmani kannalta vääristymä ei ole suuri ongelma, koska pyrkimyksenä on etsiä viestinnästä Brunsin käyttäjätuotannon periaatteita mukailevia piirteitä, jotka valituista tarkastelukaudesta riippumatta ovat luonnollisia tutkimusympäristölle.

Erittelen otannasta Brunsin esityksen mukaisesti käyttäjätuotantoa tunnustavia sisältöjä systemaattisesti, jotta tulevat tutkimukset poliittisista Facebook-aineistoista voitaisiin toistaa poliitikkojen samalla luokittelurungolla, joka perustuu käyttäjätuotannon jo esiteltyihin neljään peruseriaatteeseen. Luokittelurungon avulla pyrin analysoimaan käyttäjätuotannon peruseriaatteiden läsnäoloa otannassa, eli edustuksellisen demokratian sisällä toimivien, sosiaalisessa mediassa poliitikko-sivujen kautta aktiivisesti seurattujen kansanedustajien viestinnässä. Tutkimus on luonteeltaan abduktiiviseen päättelyyn nojaavaa eli teoriasidonnaista, koska aineistoa ei voida tulkita yksin käyttäjätuotannon ja remediaation kehyksessä, mutta nämä teoriat tarjoavat otannan löydöksille tukea kuvatessaan tutkimus- ja viestintäympäristön lainalaisuuksia,

---

⁸⁶ 17. eniten poliitikko-sivun kautta seurattun kansanedustajan Ulla-Maj Wideroosin (rkp) ja 16. eniten seurattun kansanedustajan, Ville Niinistön seuraajien määrässä on suurempi prosentuaalinen ero kuin yksittäisten ehdokkaiden välissä sijoilla 12–17. Widoosin tykkääjien (754 kpl) osuus Niinistön tykkääjien määrästä (857 kpl) on 88% otannan aloitushetkenä (7.2.2012).

⁸⁷ Strandberg, 2008, 77–78.

jotka antavat selityksiä teorian ja aineiston välisten ristiriitojen tulkitsemiseen.⁸⁸

Niels Brüggerin määrittelemiä digitaalisten sisältöjen arkistointitapoja mukaillen, otanta perustuu alkuperäisten tutkimusobjekteista tehtyihin vakaisiin, digitaalisesta kierrosta poistettuihin tallenteisiin (*imprints*), joiden perusteella pyrin dokumentoimaan verkkoympäristössä toteutunutta viestintää.⁸⁹ Dokumentoimalla kohdatut ilmiöt pyrin tarjoamaan aikalaistulkintaa sisältöjen taustalla olevista motiiveista ja vaikutuksista. Olen ottanut tutkimusta varten talteen kuvakaappaukset kokonaisuudessaan niistä poliitikko-sivujen sisällöistä, joiden täysi konteksti on oltava tiedossa poliitikko-sivun lisäämien kommenttien kontekstin selvittämiseksi. Analyysi ei kuitenkaan tule arvioimaan sivujen yksittäisten tykkääjien taustoja tai viittaamaan suoraan heidän henkilöllisyyteen kuin ainoastaan silloin, kun kyseessä on päivänpolitiikasta tunnettu poliittinen toimija.

Käyttäjillä on usein mahdollisuus seurata poliitikkoja poliitikko-sivujen lisäksi näiden muiden representaatioiden, useimmiten yksityisten profiilien kautta. Jotkut kansanedustajista käyttävät poliitikko-sivun sijasta myös julkista ryhmää (*group*) tai muuta sellaista representaatiomuotoa, jonka he kokevat soveltuvan heidän viestintätäytylilleen sivua paremmin. Käyttäjän on usein liityttävä ryhmään ennen sen sisältöjen näkemistä, jolloin liittymisen edellytyksenä on joko ryhmän ylläpidon tai kenen tahansa sen jäsenen hyväksymispäätös. Jälkimmäisessä tapauksessa ryhmän voidaan nähdä olevan teoriassa avoin kaikille, vaikka sen seuranta ei siihen liittymättä onnistuisikaan. Ryhmien ja sivujen funktionaalisten erojen takia olen jättänyt ryhmät pois tutkielmani otannasta. Myös puolueorganisaatioilla on käytössään omia sosiaalisen median representaatioita, jotka välittävät tietoa puolueen toiminnasta niin omille ehdokkailleen ja kannattajilleen kuin muillekin tiedonhakijoille.⁹⁰ Näihin sivuihin tutkielma ei myöskään kiinnitä huomiota muulloin kuin kansanedustajien poliitikko-sivujen remedioidessa niitä.⁹¹

Aktiivisesti käytetyt, yksityiset Facebook-profiilit tuottavat suurimman yksittäisen ongelman tutkielman otannalle, koska poliitikot tavoittavat niiden kautta huomattavia määriä Facebookin käyttäjiä. Khaldarovan, Laaksosen ja Matikaisen tutkimus kuitenkin osoitti, että vaikka vuoden 2011 eduskuntavaalien 163 kansanedustajalla oli yksityisprofiili palvelussa, vain kymmenen niistä salli kaikkien

---

⁸⁸ Saaranen-Kauppinen & Puusniska 2006.

⁸⁹ Brügger 2005, 15–19.

⁹⁰ Hatakka, Niemi & Pitkänen 2007, 177–179.

⁹¹ Strandberg 2012, 84–86.

käyttäjien lukea tai kommentoida niitä; enemmistö profileista oli joko puolijulkisia tai täysin suljettuja niille käyttäjille, jotka eivät olleet edustajien Facebook-kavereita.⁹² Vaikka sosiaalisen median voidaankin nähdä palauttavan ja korostavan ystävyyden merkitystä poliittisen sidoksen syntymisessä, on kansanedustajan ja kansalaisen profiilit toistensa lähipiiriin yhdistävä Facebook-kaveruus viestinnällisesti ongelmallinen konsepti.⁹³ Koska poliitikko-sivujen avoimuus ja inklusiivisuus on täysin itsestään selvää sekä lukijoille että poliitikoille, ovat ne tutkimuseettisestikin näkökulmasta otollinen tutkimuskohde.

Yksityisprofiilien sisältöjä en sisällytä tutkielman otantaan lukuun ottamatta tilanteita, joissa poliitikko-sivut remedioivat näiden profiilien sisältöä muun ulkopuolisen sisällön tavoin. Poliitikon kommentoidessa tai jakaessa sisältö yksityisprofiilinsa kautta Poliitikko-sivun piiriin⁹⁴ hän tuo käyttäjille tarkoituksellisesti näkyväksi ne rajat, jotka hän itse asettaa eri representaatioilleen. Samalla hän voi antaa selkeitä viitteitä siitä, miten hän määrittelee poliitikkona yksityisten ja julkisten, tai ennemminkin ei-poliittisten ja poliittisten sisältöjen erot omassa sosiaalisen median käytössään. Julkisen ja yksityisen viestinnän ongelmakohtia sen sijaan tullaan vielä erittelemään tutkielman yhteydessä useaan otteeseen.

Facebook-representaatioiden nimet sisältävät usein poliittisia iskulauseita tai muita kansanedustajan työhön viittaavia lisähuomioita, jotka vaikeuttavat niiden löytämistä palvelusta. Jotkut niistä löytyvät hakuominaisuuden kautta ensimmäisenä tuloksena⁹⁵ tai ainakin ensimmäisten joukossa⁹⁶, mutta eniten ongelmia syntyy silloin, kun niissä esimerkiksi taivutetaan kansanedustajien nimiä tai käytetään lempinimiä. Esimerkiksi Ritva 'Kike' Elomaan (ps) viestinnässään käyttämää Facebook-ryhmää "Perussuomalainen Kike. Kansanedustaja" on vaikea löytää palvelun hakukomennoilla eikä siihen löydy myöskään viittauksia Elomaan virallisilta kotisivuilta. Myös perussuomalaisten puoluejohtajan Timo Soinin virallisen, otantaan päätyneen poliitikko-sivun löytäminen on vaivan takana, koska Facebookiin on luotu esimerkiksi hänen nimeänsä kantavia Viihdyttäjän, Koomikon ja Urheilijan sivuja. Sivun poikkeuksellinen nimi (MEP Soini) yhdistettynä Soinin julkisiin ulostuloihin, joiden

---

⁹² Khaldarova, Laaksonen & Matikainen 2011, 3.

⁹³ Häyhtiö & Rinne 2009. Ks. Ridell 2011, 105–111. Mackey 2012.

⁹⁴ Arhinmäki 9.2.2012 klo 16:30.

⁹⁵ Esimerkiksi Janne Sankelon (ps) tai Tom Packalénin (ps) sivut, *Janne Sankelo Eduskunnassa ja Tom Packalén - värisokea perussuomalainen*. (Helmikuu 2012)

⁹⁶ Esimerkiksi Hanna Mäntylän (ps) sivu *Hanna Mäntylä - Hyvän elämän puolesta*, joka ei ole ensimmäinen hakutulos Facebook-sivua hänen nimellään etsittäessä (Helmikuu 2012).

mukaan hän ei käytä Facebookia, vaikka viralliset sivut häneltä todellisuudessa löytyvätkin, vaikeuttavat sen etsimistä entisestään.⁹⁷

Koska epävirallisia sivuja perustetaan yleensä korkea-arvoisille ja paljon keskustelua herättäville poliitikoille, ovat sellaiset tapaukset harvinaisia, joissa epävirallinen sivu olisi ainoa palvelusta löytyvä, poliitikon henkilöön liittyvä representaatio. Helpoin tapa suojautua väärinkäsityksiltä ja suoranaisilta väärinkäytöksiltä on virallistaa sosiaalisen median käyttö jonkun luotettavan lähteen, esimerkiksi kotisivujen kautta. Poliitikko säästyy näin mahdolliselta epäedulliselta julkisuudelta, jota yleisten sosiaalisen median valmiuksien puutteet voivat tuottaa.⁹⁸ Verkkoviestinnän virallistaminen on myös hyödyllistä, koska valheelliset poliitikkojen representaatiot ovat tunnettu poliittisen satiirin keino eivätkä näin välttämättä edes täytä perinteisen identiteettivarkauden tuntomerkkejä, joihin poliitikot voisivat jälkikäteen vedota, mikäli sivuista muodostuisi heille merkittävä häiriötekijä.⁹⁹

Monet otannan ulkopuolelle jääneet kansanedustajat panostavat internet-läsnäoloonsa muilla sosiaalisen median alustoilla. Näihin edustajiin lukeutuvat esimerkiksi perussuomalaisten puoluejohtaja Timo Soini, joka on profiloitunut mediassa internetin hyötykäyttäjäksi ja viittaa eduskunnan puheenvuoroissaan usein omassa blogissaan eli "plokissa" julkaisemiinsa teksteihin. Tästä huolimatta hän on korostanut sitä, että ei ole läsnä Twitterissä ja Facebookissa¹⁰⁰.

Soinin sivu saa myös erityishuomiota otannassa, koska sille ei ole tuotettu mitään sisältöjä otantojen aikana. Myöskään Päivi Räsänen sivua ei ole ensimmäisen otannan aikana päivitetty lainkaan. Niitä ei siis ole pyritty ottamaan millään tavalla aktiiviseen viestintäkäyttöön huolimatta niiden virallisesta luonteesta. Tämä on tutkimustulos itsessään ja myötäilee aiempia havaintoja, joiden mukaan monet suosituista poliitikko-sivuista ovat autioita jopa vaalikampanjoiden aikana.¹⁰¹ Huomion keskittäminen tiettyyn sosiaalisen median kanavaan kaikkien mahdollisten kanavien sijaan on tosin ajankäytöllisistä syistä hyvä taktiikka,¹⁰² joten yhden viestintämuodon tai -palvelun käytöstä ei myöskään voida tehdä johtopäätöksiä poliitikon yleisestä

⁹⁷ YLE 28.1.2013. "Soini: 'Värkkien näpelöinti pitkittää kokouksia.'"

<http://yle.fi/uutiset/soini_varkkien_napelointi_pitkittaa_kokouksia/6469169> [Luettu 28.1.2015]

⁹⁸ Empiirisiä havaintoja tästä on kuitenkin vaikeaa tehdä, kuten Tom Carlson (2007) korostaa.

⁹⁹ Foreign Policy 17.1.2012. "Even Better Than the Real Thing."

<http://www.foreignpolicy.com/articles/2012/01/17/even_better_than_the_real_thing> [Luettu 28.1.2015]

¹⁰⁰ Tästä huolimatta huolimatta Soini mainostaa Facebook-sivuaan kotisivuillaan otantojen aikana. Vrt.

YLE 28.1.2013. "Soini: 'Värkkien näpelöinti pitkittää kokouksia.'"

¹⁰¹ Khaldarova, Laaksonen & Matikainen 2011, 16.

¹⁰² Strandberg 2012, 85–86.

perehtyneisyydestä ja panostuksesta verkkoviestintään.

Joissain tapauksissa aktiivisten poliitikko-sivujen hyödyntämistä ei ole pystytty jatkamaan pitkäkestoisesti vaalikauden jälkeen vaikka motivaatiota siihen ilmeisesti olisikin. Esimerkiksi kansanedustaja Jani Toivolan (vihr) jo käytöstä poistamaan, eduskuntavaalien kampanjointiin tarkoitettu poliitikko-sivu olisi voitu kelpuuttaa tykkääjämääränsä perusteella osaksi ensimmäistä otantaa, mutta kyseinen sivu on kuitenkin ollut poissa käytöstä Toivolan päätöksestä vaalien jälkeen, mikä johti sen poistamiseen otannan piiristä.¹⁰³ Toivola on sittemmin siirtänyt verkkoviestintänsä uudelle valintansa jälkeen perustamalleen poliitikko-sivulle, jolle hän on pyytänyt kannattajiaan siirtymään mutta joka ei ole pystynyt saavuttamaan edeltäjänsä kaltaista suosiota.¹⁰⁴

Ennen kuin siirryn aineiston käsittelyyn nostan esille erään tärkeän hypoteesin: tämän tutkielman perusteella ei voida tehdä minkäänlaisia konkreettisia johtopäätöksiä poliittisen viestinnän onnistumisesta tai menestysmahdollisuuksista otannan erittelyssä tehtyjen havaintojen perusteella. Viestinnän onnistumiseen kun vaikuttavat yksittäisen median viestintämenestyksen lisäksi lukuisat muut, ennen kaikkea yhteiskunnalliset ja poliittiset tekijät.¹⁰⁵ Internetin ja sosiaalisten medioiden käyttörutineita on yhtä monenlaisia kuin sen käyttäjiäkin, joten tietynlaiseen viestintätyyliin reagoivan, homogeenisen kansalaisryhmittymän yleistäminen koko internetin käyttäjäkuntaa kuvaavaksi ei hyödyttäisi poliitikkoja vaan loisi vääristyneen kuvan suomalaisista internet-käyttäjistä. Otantaa käsiteltäessä on myös muistettava, että vain tietty joukko suomalaisista käyttää Facebook-palvelua, oli sitten kyseessä kuinka suuri joukko tahansa, ja heistäkin vain osa käyttää sitä tietoisesti poliittisen tiedon hakemiseen.¹⁰⁶ Osittain tästäkin syystä on tehty tietoinen päätös olla tilastoimatta kansalaisten tykkäyksiä poliitikkojen sisällöistä ja olla tekemättä mitään johtopäätöksiä näiden tykkäyksien määristä.

Esitän myös syytä valitun teoreettisen viitekehyksen kannalta tärkeän toisen hypoteesin: kansanedustajien ei voida olettaa edistävän poliittisella viestinnällään edustuksellista demokratiaa haastavia hallinnon muotoja. Bruns arvioi, että mikäli

---

¹⁰³ Representaatiomuotojen muuttuminen otantojen välillä johti ongelmiin myös Nielsenin ja Vaccarin (2013) tutkimuksessa. He käyttivät otannoissaan aina niitä representaatioita, joihin poliitikkojen muut kampanjalähteet virallisesti viittasivat.

¹⁰⁴ Toivola on tämän lisäksi nimennyt kampanjaryhmänsä "Jani eduskuntaan Uudeltamaalta", joka vaikeuttaa sen löytämistä Facebookin ominaishaualla.

¹⁰⁵ Railo 2012, 115.

¹⁰⁶ Vrt. Matikainen 2009, 33.

yhteiskunnassa siirryttäisiin hänen esittämän käyttäjätuotantopohjaisen demokratian vähittäiseen käyttöönottoon, olisi seurauksena muutosta vastustavia toimia niiltä instituutioilta, jotka tulisivat menettämään tuon muutoksen perusteella poliittista auktoriteettia ja valtaa.¹⁰⁷ Yhteiskunnallista valtaa käyttävillä tahoilla ei voi olla todellista intressiä muuttaa poliittista toimintakulttuuria siten, että poliittinen päätöksenteko siirtyisi aikaisempaa enemmän julkisen tilan piirissä toimivien aktiivisten kansalaisten toteutettavaksi ja pois heidän kontrollistaan.¹⁰⁸ Tästä syystä Brunsin esittämä käyttäjätuotantojohtoisen politiikan teoria ei olekaan yhteensopiva kansanedustajiemme toimien kanssa, vaikka teorian huomiot tällaisen politiikan eduista nykytilanteeseen ovatkin hyödyllisiä poliitikkojen viestinnän terävöittämiseksi.

Otannan poliitikot pyrkivät viestinnällään edistämään omia poliittisia intressejään ja saavuttamaan kansanedustajan viralleen jatkuvuutta nykyisessä puoluepoliittisessa rakenteessa. Vuorovaikutus äänestäjien kanssa ei siis ole heille itsearvoista, ellei kyseessä ole keino samastua niiden äänestäjien kanssa, jotka haluavat tukea sosiaalisessa mediassa aktiivisesti keskustelevia poliitikkoja. Retoriikan tutkija Kenneth Burken keskeinen käsite samastuminen (*identification*) esiintyy kaikessa poliittisessa viestinnässä strategisena pyrkimyksenä vahvistaa poliitikon ja potentiaalisen äänestäjän välistä suhdetta siten, että viestinnän seurauksena äänestäjä. Myös otantani kansanedustajat pyrkivät tuottamaan materiaalia, johon äänestäjät voisivat tavalla tai toisella samastua. Tämä voi tapahtua vuorovaikutuksen korostamisen lisäksi esittelemällä heille heidän hyväksymäänsä argumentaatiota tai käsittelemällä heille merkityksellisiä yhteiskunnallisia aiheita, ennen kaikkea tehden se sellaisella kielellä, joka on käsillä olevalle viestintäympäristölle ja heille luontevaa.

En juurikaan sovello retoriikan teorioita aineiston analysoimiseen, koska otannan dialogisen kommunikaation liiallinen korostaminen johtaa vääristyneeseen käsitykseen viestinnän strategisesta funktiosta. Poliitikkojen rohkaiseman kommunikaation tarkoituksena kun ei ole synnyttää argumentaatioiden kilvoittelua. Sen sijaan tunnistamalla burkelaisittain ”toissijaisia” samastumisen elementtejä, eritoten viestien toistuvuuden, jatkuvuuden ja viestintävälineiden tekniset ominaisuuksien kaltaisia tekijöitä, voidaan retoriikkaa havaita sieltä, mistä sitä ei ensisijaisesti etsittäisi, jolloin se valjastetaan tutkimuskysymyksen kannalta hedelmälliseen käyttöön.¹⁰⁹

---

¹⁰⁷ Bruns 2008 a, 381.

¹⁰⁸ Herkman 2011, 159–160.

¹⁰⁹ Summa 1996, 56–58.

Tästä näkökulmasta poliitikkojen päätös hyödyntää sosiaalisen median palveluiden tarjoamia, Brunsin teorian mukaisesti käyttäjätuotantoa edistäviä ominaisuuksia on selkeästi strateginen ja myös retorinen päätös, tarkoituksenaan vahvistaa representaatioiden kautta syntyvää argumentatiivista viestinnän esitystä. Seuraavassa tarkastelen otannan perusteella sitä, mistä poliitikkojen Facebook-sivuilla toteuttama viestintä koostuu.

1.3. Poliitikko-sivun sisältö ja toiminnot

Ensimmäistä kertaa Facebook lanseerasi palveluun poliitikoille räätälöityjä representaatioita ensimmäistä kertaa, kun yhdysvaltalaisille kongressiehdokkaille luotiin 'US Politics' -nimisen verkoston alaisuuteen yksilöidyt profiilit, joita poliitikot saattoivat muokata vapaasti, tosin poliitikko-sivuja rajallisemmin ominaisuuksin. Nykyiset poliitikko-sivut otettiin käyttöön ensimmäistä kertaa vuoden 2008 Yhdysvaltain presidentinvaalien yhteydessä, jolloin ehdokkaille luodut sivut rinnastettiin Facebookin muihin julkisuuden henkilöille, yrityksille ja organisaatioille tarkoitettuihin sivuihin. Huolimatta poliitikkojen huomattavasta aktivoitumisesta palvelussa – puolet vuoden 2008 edustajainhuonevaalien ehdokkaista ottivat käyttöön oman sivunsa ja heistä puolet päivittivät niitä – vain kahdeksan prosenttia yhdysvaltalaisista äänestäjistä käytti sosiaalista mediaa kampanjoihin perehtymiseen noiden vaalien aikana.¹¹⁰ Yleisen käyttöön poliitikko-sivut otettiin palvelussa helmikuussa 2009, ja ne saivat osakseen nykyisen tykkäämis-mekanismiin vuonna 2010.¹¹¹

Mukana otannassa on ministereitä, puoluejohtajia ja hyvin tunnettuja kansanedustajia, joista monet ovat profiloituneet sosiaalisen median hyvin omaksuneiksi poliitikoiksi. Ensimmäisen otannan 30 päivän aikana kansanedustajat tuottivat yhteensä 207 ja toisessa samanmittaisessa otannassa 326 alkuperäistä sisältöpäivitystä, siis yhteensä 535 päivitystä. Ottaen huomioon syys-lokakuun vaihteessa ensiaskeliaan ottaneen kunnallisvaalikauden ei ole yllättävää, että sisällöntuotanto on toisen otannan aikana ensimmäistä aktiivisempaa. Koska otannassa

---

¹¹⁰ Smith & Rainie 2008; Williams & Gulati 2012, 2013.

¹¹¹ Käyttäjien mahdollisuus tykätä sivuista korvasi entisen fani-ominaisuuden, joka määritteli sivujen seuraajat faneiksi. Poliitiikan kannalta konnotaatioero nykyisen ja entisen mallin välillä on merkittävä. Loomer (2012) on koonnut Facebook-palvelun ominaisuuksien kehityksestä aikajan.

on sekä aktiivisesti päivitettyjä että päivittämättömiä sivua, on se mielekästä esittää tässä yhteydessä tilastollisesti kahdesta eri näkökulmasta, eli huomioiden erikseen koko otannan tilastot ja luvut, joissa jätetään huomioimatta sisältöä tuottamattomat autiot sivut. Tutkielmani tulee luonnollisesti keskittymään korostetusti niihin poliitikko-sivuihin, joiden sisällöntuotanto on aktiivista.¹¹²

Poliitikkojen tuottama sisältö	Mediaani	Keskiarvo	Keskiarvo	Yhteensä
<i>Otanta #1, 7.2.-7.3.2012</i>	<i>Sisältöä tuottaneet</i>	<i>Sisältöä tuottaneet</i>	<i>Koko otanta</i>	<i>kpl</i>
Yksittäiset julkaistut sisällöt	8	13,73	12,18	207
Oma representaatio	5	4,93	4,35	74
Facebookin ulkopuolinen remediaatio	8	8,87	7,82	133
Facebookin sisäinen remediaatio	0	1,00	0,88	15
Kommentit sisällöissä	1	7,53	6,65	113
Remediaatio sisällöissä	0	1,07	0,94	16
Tykkäykset sisällöissä	2	4,33	3,82	65

Poliitikkojen tuottama sisältö	Mediaani	Keskiarvo	Keskiarvo	Yhteensä
<i>Otanta #2, 7.10.-7.11.2012</i>	<i>Sisältöä tuottaneet</i>	<i>Sisältöä tuottaneet</i>	<i>Koko otanta</i>	<i>kpl</i>
Yksittäiset julkaistut sisällöt	13	19,18	18,11	326
Oma representaatio	5	8,71	8,22	148
Facebookin ulkopuolinen remediaatio	7	10,47	9,89	178
Facebookin sisäinen remediaatio	0	0,94	0,89	16
Kommentit sisällöissä	1	8,65	8,17	147
Remediaatio sisällöissä	0	1,82	1,72	31
Tykkäykset sisällöissä	1	8,12	7,67	138

Taulukko 2: Poliitikko-sivujen sisältöpäivitykset

Kuudella otannan sivulla poliitikko ei ole myöskään käyttänyt sisältöjen kommentointimahdollisuuksia ja kahdeksalla ei ole kansanedustajan tekemiä tykkäyksiä. Esimerkkejä suosituista mutta silti passiivisista poliitikko-sivuista siis löytyy. Tämä johtaa siihen arvioon, että näitä sivuja ei ole luotu sosiaalisen median mahdollistaman avoimen keskustelun ylläpitämiseen edustajan ja edustettavien välillä; representaatiot tarjoavat tietoa käyttäjille tavoilla, jotka muistuttavat poliitikkojen kotisivuja, jotka sisältävät tietoa heidän taustoista, linjauksista ja yhteystiedosta ja tukimuodoista.¹¹³

Viitteinä kansanedustajien sopeutumisesta Facebook-ympäristöön voidaan pitää poliitikko-sivuilta löytyviä viittauksia käyttöönotetuista suosituista palvelun ominaisuuksista. Tällaisia arkikäyttäjälle tuttuja toimintoja ovat esimerkiksi tekstipainotteiset ja multimediaa sisältävät päivitykset, sanattomat kommunikatiiviset hyväksynnän ilmaisut eli tykkäykset, tapahtumien luominen ja mainostaminen, muiden käyttäjien tuottamien sisältöjen jakaminen sekä Facebookin ulkopuolisten lähteiden jakaminen. Toimintojen käyttö voidaan havaita poliitikko-sivun uutisvirralle

¹¹² Vrt. Hatakka 2012 a, 352.

¹¹³ Towner 2013, 537.

tuottamasta materiaalista, vaikka palvelu mahdollistaakin myös sen näkyvyyden rajoittamisen sekä tuottajan että vastaanottajan puolelta. Vaikka sisältöjä pystytään tarkkailemaan erikseen jokaisen poliitikko-sivun kautta, suurin osa sisällöistä koostuu ja tulee havaituksi Facebook-käyttäjien yksilöllisesti sisältövirroista muodostuvilla aikajanoilla.

Vaikka sisältöjen *tykkäämistä* ei voida määritelmällisesti laskea dialogiksi, se toimii silti sekä poliitikon että kansalaisen näkökulmasta viestinnän huomioivana, kommunikatiivisena tekona. Yksinkertaisuutensa ansiosta se madaltaa sekä poliitikon kynnystä ylläpitää poliitikko-sivujen sosiaalista luonnetta että kansalaisen kynnystä ottaa yhteyttä edustajiin. Tutkimuskysymyksen taustalla on oletus siitä, että Facebookia hyödyntävät monipuolisimmin kansanedustajat, jotka pystyvät rohkaisemaan sivuja seuraavia kansalaisia tykkäämään ja kommentoimaan sisältöjään, synnyttäen näin kansanedustajan ja kansalaisen välistä kommunikaatiota missä muodossa tahansa. Vaikka jo pelkkä poliitikko-sivun tykkääminen voidaan laskea kommunikaatioksi, koska käyttäjät altistuvat sitä kautta poliitikon viestinnälle¹¹⁴,

Yksinkertaisinta tekstipohjaista sisältöä ovat poliitikko-sivujen *kirjalliset tilapäivitykset*, jotka sisältävät sivun tykkääjille tarkoitetun kirjoitetun viestin. Joillakin otannan aktiivisillakin poliitikko-sivuilla julkaistu viestintä kommunikoi käyttäjien kanssa yllättävän vähän palveluun tuotetun tekstin keinoin. Kansanedustajat remedioivat palvelun ulkopuolisia sisältöjä käyttäjille mutta eivät näe syytä perustella välittämäänsä viestiä kirjoitetuilla saatteilla.¹¹⁵ Korostuneena tällainen kommunikointityyli voi johtaa sivujen automatisoidulta vaikuttavaan ulosantiin, jonka myötä sosiaalisen median sosiaalisuus muuttuu minimaaliseksi. Toisaalta käyttäjät voivat toisaalta arvioida, että esimerkiksi Annika Lapintie ja Paavo Arhinmäki välittävät tiedon omista blogikirjoituksistaan johdonmukaisesti ilman saatteita, koska he eivät koe saatteiden olevan tarpeen ja haluavat keskittää lukijan koko huomion alkuperäiseen sisältöön. Palvelu on tällöin hyvin mekaanisessa ja epäsosiaalisessa käytössä mutta poliitikot osoittavat silti olevansa aktiivisia sisällöntuottajia ja Facebookin käyttäjät huomioivia, vaikka he keskittävätkin sisällöntuottajina suurimman huomionsa yhteen julkaisualustaan ja julkaisutapaan sitä muihin representaatioihinsa referoimatta. Toiseen ääripäähän sisällönpäivitystyyliltään otannassa sijoittuu Paula Risikko, joka ainoana

---

¹¹⁴ Tästä lähtökohdasta poliitikon ja käyttäjän kommunikaatiota analysoivat Robertson, Vatrappu & Medina (2009, 2010) ja Nielsen & Vaccari (2013).

¹¹⁵ Esim. Arhinmäki 12.9.2012 klo 15:15; Lapintie 14.9.2012 klo 13:17; Mäkelä 12.9.2012 klo 14:10; Räsänen 8.9.2012 klo 16:18; Stubb 4.10.2012 klo 15:01.

tarkkailukohteena jakaa tykkääjilleen yksinomaan tekstisisältöisiä viestejä ilman multimediaa, remediaatiota tai muita Facebookin tarjoamia julkaisuominaisuuksia.

Tapahtumamainostamisesta sosiaalisessa mediassa on tullut erottamaton osa tapahtumien järjestämistä ja mainostamista verkkoviestinnän kautta sekä yksityisessä että ammatillisessa käytössä.¹¹⁶ Otannan poliitikko-sivuista neljä on hyödyntänyt Facebookin *tapahtuma-ominaisuutta*, mainostaen sillä kampanjatoimintaansa ja myös sellaisia tapahtumia, joissa kansanedustaja on joko itse mukana niitä toteuttamassa tai muuten kansalaisten tavoitettavissa.¹¹⁷ Poliitikko-sivujen kautta jaetut tapahtumakutsut myös rinnastuvat muihin vastaaviin kutsuihin, jolloin käyttäjien lähipiiriin ja politiikon viestinnän kautta lähetettyä kutsuilla ei ole teknisesti eroavaisuuksia.

Havaittava ero poliittisesti latautuneen ja muuten mielenkiintoa herättämään pyrkivän mainoksen välillä syntyy, kun poliitikko jakaa tapahtuman, jossa hänellä ei ole pintapuolisen tarkastelun perusteella erityistä edustustehtävää.¹¹⁸ Tällöin kansanedustajana toimiva poliitikko astuu edustajan roolinsa ulkopuolelle ja toimii arksamman tiedonvälittäjän roolissa, jossa hän ei pintapuolisella tarkkailulla edistä poliittista agendaansa vaan osoittaa muuten arvonsa sosiaalisen median tietolähteenä.

Tapahtumien mainostaminen poliitikko-sivuilla onnistuu myös ilman tapahtumaominaisuutta. Äänestäjien suuntaan voidaan kommunikoida luomalla poliitikko-sivulle episodimaisesti kertomusta siitä, minne kansanedustaja on kulloinkin matkustanut kampanjoimaan.¹¹⁹ Kampanjakiertueiden mainostaminen on yleistä myös poliitikkojen verkkoblogeissa,¹²⁰ mutta niihin verrattuna mobiiliin ja sähkömäisen Facebook-viestinnän edut korostuvat, koska Facebookin mainontaa on helppoa tuottaa ja välittää käyttäjille lyhyemmässä varoitusajassa.¹²¹ Viestien narratiivinen muoto jää tällöin merkitykseltään nopealukuisuutta ja selkeyttä vähäisemmäksi. Facebookin kautta tuotettu tapahtumainformaatio soveltuu erityisen hyvin hypermedioituneen ja välittömän viestintäympäristön tarpeisiin esimerkiksi silloin, kun palvelussa tuotetut tapahtumamainokset sulautuvat osaksi palvelun sisällä käytettäviä yksilökohtaisia

---

¹¹⁶ Yhdysvalloissa, jossa Twitter ja LinkedIn ovat huomattavasti vahvempia Facebookin kilpailijoita kuin Suomessa, valitsi 89% sosiaalista mediaa tapahtumamainostamiseen käyttäneistä Facebookin.

Constant Contact 14.2.2012. Ridell 2011, 84.

¹¹⁷ Alanko-Kahiluoto 9.9.2012 klo 7:09; Modig 1.3.2012 klo 16:07; Sinnemäki 3.10.2012 klo 13:16; Tynkkynen 22.9.2012 klo 19:26.

¹¹⁸ Sinnemäki 7.3.2012 klo 10:09 & 5.10.2012 klo 19:01.

¹¹⁹ Alanko-Kahiluoto 13.2.2012 klo 10:56; Niinistö 14.9.2012 klo 18:02; Risikko 14.9.2012 klo 22:35; Sinnemäki 22.9.2012 klo 16:56; Stubb 27.2.2012 klo 16:06 & 7.10.2012 klo 12:58.

¹²⁰ Niemi 2006, 228–271.

¹²¹ Alanko-Kahiluoto jopa kertoo käyttäjille eräässä päivityksessään siitä, ettei pääse osallistumaan puolueelleen tärkeään Haaviston kampanjaryhmätapahtumaan. Alanko-Kahiluoto 8.2.2012 klo 18:46.

kalentereita.

Poliitikko-sivuja käytetään joskus myös kuvallisen viestinnän välineenä jakamalla *kuvia* jakamalla. Ensimmäisessä otannassa sivuilla jaettiin kuusi kuvaa mutta toisessa huomattavasti enemmän, yhteensä 74 kappaletta. Lukumääristä on kuitenkin mahdotonta tehdä juuri minkäänlaisia johtopäätöksiä, koska niistä 49 eli lähes kaksi kolmannesta kaikista kuvista on peräisin Alexander Stubbien poliitikko-sivulta ja suurin osa otantojen välisestä erosta on myös hänen aktiivisuudestaan johtuvaa. Kyseessä on kenties otannan paras esimerkki siitä, miten aktiivisimmat sivut vääristävät tilastoja omalta osaltaan.¹²² Toisaalta myös muiden otannan poliitikkojen kuvien käytön yleistyminen osoittaa, että alkava kunnallisvaalikausi oli saanut edustajat jakamaan kuvamateriaalia ensimmäistä otantaa enemmän. Sekä Stubb että Ville Niinistö ovat jakaneet kuvia katukampanjoinnistaan,¹²³ Anni Sinnemäki ja Outi Alanko-Kahiluoto ovat käyttäneet kuvia vaalitapahtumiaan mainostaessa¹²⁴ ja Lasse Männistö on muuttanut poliitikko-sivunsa kansikuvaksi promootiokuvan äänestysnumeronsa kera.¹²⁵ Päivänpoliittisten keskustelunaiheiden kannalta otannan mielenkiintoisin kuva lienee Jutta Urpilaisen jakama huonolaatuinen kuva, jossa hän allekirjoittaa Kreikan silloisen valtiovarainministerin Evangelos Venizelosin kanssa poliittisen sopimuksen maiden välisestä vakuusjärjestelystä.¹²⁶

Facebookissa jaetaan tyypillisesti myös paljon *multimediaa*. Vuonna 2012 maailmanlaajuisesti internetin videoiden yleisimpinä lähteenä oli videopalvelu Youtube.¹²⁷ Myös kansanedustajien poliitikko-sivuihin upotetut videosisällöt ovat otannan perusteella suurimmaksi osaksi joko ilman välikäsiä¹²⁸ tai jonkun toisen tahon internet-sivustoon remedioimana¹²⁹ peräisin Youtubesta. Youtuben lisäksi ulkomaisista videopalveluista otannassa kohdataan muutamia Facebook-aikajanelle upotettuja videoita Vimeo-palvelusta.¹³⁰ Myös Ylen vuonna 2006 perustetun Yle Areena -palvelun

---

¹²² Vrt. Nielsen & Vaccari 2013, 2334, 2347.

¹²³ Niinistö 1.10.2012; Stubb 25.9.2012 & 27.9.2012.

¹²⁴ Alanko-Kahiluoto 12.9.2012; Sinnemäki 27.9.2012.

¹²⁵ Männistö 1.10.2012.

¹²⁶ Urpilainen 20.2.2012 klo 20:49; HS 14.5.2013. ”Urpilaisen ’vakuusjärjestelyssä’ ei puhuta vakuuksista mitään.” <<http://www.hs.fi/talous/a1368497773787>> [Luettu 28.1.2015]

¹²⁷ Inside Facebook 17.8.2012. ”Facebook returns to No. 2 spot among U.S. video sites, beating Yahoo, Vevo.” <<http://www.insidefacebook.com/2012/08/17/facebook-returns-to-no-2-spot-among-u-s-video-sites-beating-yahoo-vevo/>> [Luettu 28.1.2015]

¹²⁸ Alanko-Kahiluoto 24.9.2012 klo 16:14; Katainen 20.2.2012 klo 12:46, 27.2.2012 klo 15:08 & 5.9.2012 klo 16:40; Niinistö 29.9.2012 klo 15:21; Stubb 6.3.2012 klo 14:19 & 9.9.2012 klo 20:14; Tynkkynen 24.2.2012 klo 17:34.

¹²⁹ Hirvisaari 10.9.2012 klo 13:39; Stubb 18.9.2012 klo 23:35.

¹³⁰ Katainen 2.10.2012 klo 16:40; Stubb 11.9.2012 klo 20:41; Tynkkynen 6.9.2012 klo 16:16.

sisältöihin on viitattu otannassa monella poliitikko-sivulla.¹³¹ Yle Areenasta löytyy suuria määriä suomalaiselle päivänpoliittiselle keskustelulle olennaisia sisältöjä johtuen Ylen merkittävästä ajankohtaisohjelmatarjonnasta. Suuri osa Ylen multim mediasisältöjen remediaatioista on tehty suoraan videosisältöihin. Otannan ainoaan radio-ohjelmaan tehtyihin mainintoihin tosin ei ole lisätty hyperlinkkejä, vaikka tähän Ylen sivujen kautta olisikin suotu mahdollisuus.¹³² Myös kaupallisen televisioyhtiö MTV Oy:n Katsomon videosisältöä on päätynyt Stubbin sivulle.¹³³

Hieman mielenkiintoista on se, että Eduskunnan omien viestintämateriaalien käyttö on otannassa lähes olematonta; Oras Tynkkynen informoi käyttäjiään eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan tiedotustilaisuudesta ja tarjoaa sille suoran videolinkin.¹³⁴ Materiaalien remediointi sosiaalisen median kanavilla kun voisi olla hyödyllistä eduskunnan arkityön esittelemisen kannalta, varsinkin kansanedustajan työpanoksen merkitykseen kriittisesti suhtautuvalle käyttäjälle. Sosiaalisella medially on mahdollisuus myös tavoittaa kansalaisiin, jotka eivät osallistu poliittiseen keskusteluun enää tupailloissa käyden tai poliittisia äänenkannattajia lukien, vaan ovat yhteiskunnallisesti yksin aktiivisia internetin eri internet-palveluiden kautta. Tower osoitti tutkimuksessaan, että Facebook lisäsi muista tutkimistaan palveluista poiketen vain käyttäjiensä poliittista osallistumista vain internet-ympäristöissä. Hän arvioikin, että Facebook kenties vei käyttäjien huomion tietoympäristönä niin tehokkaasti, että aikaa muunlaiselle osallistumiselle ei jäänyt.¹³⁵ Näiden käyttäjien aktivoimiseksi ja tietotason lisäämiseksi poliitikkojen olisi syytä remedioda valtamedioiden yleisömääriin verrattuna marginaalisiin mutta silti politiikan julkisuusperiaatteiden kannalta oleellisia sisältöjä. Puoluepolitiikan haasteiden rinnalla myös parlamentti-instituutio itsessään voisi hyötyä sosiaalisessa mediassa aktivoitumisesta.¹³⁶

Facebook tarjoaa lähes rajattomat mahdollisuudet remedioda piirissään mitä tahansa toisten Facebookissa läsnä olevien tahojen tuottamaa sisältöä. Sen piirissä toimivat sisällöntuottajat ovat tasavertaisesti kaikkien käyttäjien tavoitettavissa ja näiden tuotantoaan voidaan niiden julkisuusasetusten niin suodessa levittää

¹³¹ Modig 20.9.2012 klo 16:18; Mäkelä 5.10.2012 klo 13:45; Niinistö 10.2.2012 klo 8:43; Sinnemäki 23.9.2012 klo 14:43; Stubb 10.9.2012 klo 10:22; Tynkkynen 5.10.2012 klo 13:45; Urpilainen 3.10.2012 klo 9:30.

¹³² YLE Ajantasa 17.2.2012. ”Perustulo.” <<http://areena.yle.fi/radio/1453317>> [Luettu 28.1.2015]

¹³³ Stubb 10.9.2012 klo 10:03.

¹³⁴ Tynkkynen 4.3.2012 klo 17.32.

¹³⁵ Towner 2013, 538

¹³⁶ Eduskunnan toimintaa voi tosin tarkkailla YLE Areenasta ja sillä on myös oma Facebook-sivunsa, joten täysin laakereilleen lepäämisestä instituutiota ei voida syyttää. Ks. ”Eduskunta - Riksdagen.” Facebook-sivu. <<https://www.facebook.com/suomeneduskunta?fref=ts>> [Luettu 28.1.2015]

suoraviivaisen tehokkaasti, koska palvelun perusominaisuudet ja viestintäkäytännöt ovat yleisesti käyttäjien tiedossa. Sisällöntuottajan kannalta on edullista taata oman sisällön mahdollisimman suuri levikki, jolloin myös oma-aloitteinen formaattirajojen rikkominen muun muassa remedioimalla muualla kirjoitettuja blogikirjoituksia Facebookin piiriin on sisällöntuottajalle hyödyksi.

Remediaatio ei siis ole välttämättä kilpailua pelkästään eri mediaformaattien ja niiden tuottajien välillä. Otannan yhteydessä se on aina itsetarkoituksellista viestinnän levittämistä mediaformaattien rajoista piittaamatta ja myös saman median sisäisesti. Vaikka Facebookin kehityksen kantava teema lähivuosien kehityksessään onkin ollut yhä syvenevä integraatio aiemmin ulkopuolisten palveluiden ja sisältöjen kanssa, remediaatioon perustuva analyysi tarjoaa hyvän tavan seurata, miten poliitikko pyrkii vaikuttamaan kansalaisten lukutottumuksia internetissä myös palvelun ulkopuolisten tietolähteiden piirissä. Jokainen kansanedustajan jakama uutisartikkeli tai muu tietolähde Facebookin ulkopuolelta kun on jaettu tietoisesti, osana kansanedustajan poliittisen viestinnän kokonaisuutta. Seuraavassa luvussa keskityn otannan aikana tapahtuneen, Facebookin ulkopuolisiin lähteisiin käyttäjiä ohjaavan remediaation käsittelyyn.

2. Remediaatio kansanedustajien viestinnässä

Remediaatio-teorian mukaan viestintävälineet pyrkivät yhtäältä häivyttämään itsensä mutta toisaalta olemaan kosketeltavina, tarkkailtavina ja muokattavina niiden käyttäjille tuttujen medialiittymien kautta osana suurta medioiden verkostoa.¹³⁷ Jokainen viestintäväline, joka väittää lunastavansa lupaukset aikaisempaa autenttisemmasta ja välittömämmästä kokemuksesta, korostaa yhtälailla käyttäjän tietoisuutta sen omasta muodosta edeltäjiinsä verrattuna, sen formaattia muiden mediaformaattien joukossa sekä tulevaisuuden medioiden kyvystä haastaa se.¹³⁸ Silti jokainen mediaformaatti on perusteltu ja oikeutettu näkyvyyteen silloin kun ”se korjaa edeltäjiensä vikoja tai vastaa aiemmin toteuttamattomaan tarpeeseen.”¹³⁹ Erittelen tässä käsittelyluvussa remediaation avulla kansanedustajien poliitikko-sivuilleen välittämää sisältöä ja pyrin arvioimaan

---

¹³⁷ Bolter & Grusin 1999, 33, 272–273.

¹³⁸ Emt., 19, 34.

¹³⁹ Emt., 60.

syitä edustajien remedioimien sisältöjen valinnoille ja remedioinnin tyylillisten seikkojen takana.

Mediat halutaan usein nähdä kansakunnan yleisen edun välittäjinä¹⁴⁰, jotka tuottavat sen tarpeisiin julkista mielipidettä heijastavaa, yleissivistävää ja puolueetonta journalismia. Näistä lähtökohdista niitä ajaa pyrkimys edistää kansalaisten ja julkisen vallan vuorovaikutusta sekä selittää julkisen vallan toimintaa ja päätöksiä, toimien niin sanottuna neljäntenä valtiovaltana.¹⁴¹ Pahimmassa tapauksessa medioiden kuitenkin nähdään myös sulkevan tulenarkoja poliittisia asiakysymyksiä ulos julkisesta keskustelusta, välttämällä tarkoituksellisesti poliittisen eliitin haastamista, yleisön provosoimista ja tukien näin vallassa olevia tahoja ylläpitämällä näitä tukevaa argumentatiivista kaikukammiota.¹⁴² Kun perinteisillä, asemansa vakiinnuttaneilla massamedioilla ei ole enää tukenaan järkkymätöntä auktoriteettia, joutuvat poliittista informaatiota etsivät internetin käyttäjät luottamaan entistä enemmän omaan medialukutaitoonsa.¹⁴³

Internetin käyttäjät vaativat perinteisiltä medioilta entistä nopeampaa ja monipuolisempaa uutisointia, jotta ne säilyttäisivät merkityksensä nopeatahtisen yhteiskunnallisen keskustelun kanavana.¹⁴⁴ Perinteiset mediatoimijat ovat joutuneet mukautumaan uuteen hektiseen toimintaympäristöönsä käyttäjien laatuvaatimusten myötä. Suomen tapauksessa tämä muutos sulautuu historiallisessa tarkastelussa myös viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana tapahtuneeseen suuremman mittakaavan median kuluttamisen ja tuottamisen muutokseen. Sitä on kiihdyttänyt sekä teknologinen kehitys että yhteiskunnan muutos koulutus- ja elintason sekä sitä seuranneen vapaa-ajan kasvun myötä, mikä on synnyttänyt kysyntää uusille medialähteille.

Kasvaneeseen mediasisältöjen ja monipuolisemman mediakentän kysyntään vastasivat 1960-luvulle siirryttäessä sekä monipuolistuva aikakauslehdistö, lähetyssaikojen lisääntymisen ja toisen kanavan myötä sisältöjään televisiossa lisännyt Yleisradio että nuorisokulttuurin vanavedessä merkitystään kasvattanut musiikkiteollisuus. 1970-luvulta eteenpäin kehitys jatkui sähköisissä medioissa vaihtoehtojulkisuuksien löytäessä uusia yleisöjä teknologisten innovaatioiden ja viestintäpoliittisten uudistusten kautta. Radio- ja televisiolupien määrrien perusteella

---

¹⁴⁰ Englannin kielessä *general-interest intermediary* Sunsteinin (2007 a) määritelmän mukaan.

¹⁴¹ Häyhtiö 2010, 73. Salokangas 1996, 200–201.

¹⁴² Bruns 2008 a.

¹⁴³ Herkman 2012. Bruns 2008 b; Herkman 2012; Jenkins 2008.

¹⁴⁴ Pernaa 2009, 396.

perinteiset sähköiset mediat tavoittivat kulta-aikoinaan enemmistön osan suomalaisista. Kaupallisille ja paikallisille radio- ja televisiotoimijoille annettiin yhä enemmän toimintamahdollisuuksia. Yleisradion yhteydessä toimineelle kaupalliselle MTV:lle myönnettiin ensin vuonna 1980 määräaikainen ja vuodesta 1984 alkaen vakinaistettu uutislupa. Vuonna 1986 MTV rikkoi Yleisradion kahden kanavan monopolin omalla Kolmoskanavallaan, ja vuodesta 1988 alkaen siltä myös poistettiin sen alle 24 tuntia vanhoja tapahtumia koskenut uutisointikarenssi. Viestintäpolitiikan rajoitusten löystyessä mahdollisuudet pyrkiä vastaamaan marginaaleissa kasvaviin kohdeyleisöihin suotiin vähitellen muillekin mediatoimijoille kuin "eduskunnan radiota" tuottaneelle Yleisradiolle.¹⁴⁵

Suomalaisen viestinnän kentän ollessa lähes yksin Yleisradion dominoima oli sen merkitys puolueille suuri. 1950-60-luvuilla tämä korostui tarpeena luoda selkeät pelisäännöt sen toiminnan poliittiseen painoarvoon, olihan kyseessä eduskunnan Yleisradion hallintoneuvoston kautta ohjaama laitos. Hallintoneuvos säätelivätkin päätöksillään muun muassa Yleisradion työntekijöiden asettumista ehdoille vaalissa, ministerien mahdollisuutta käyttää radiolähetystyönsä omiin strategisiinsa ja muun muassa ratkaisivat vuonna 1964 puolueiden näkyvyyteen liittyneet ongelmat jyvittämällä kullekin niistä vuosittaiset aikakiintiöt radio-ohjelmistossa. Aika jyvitetiin eduskunnan rakenteen mukaisesti, joten pienimpien puolueiden saama lähetysaika oli lyhydessään Raimo Salokankaan mukaan lähes koomista.¹⁴⁶ Tämä ei tosin maan suurimpia puolueita tietenkään haitannut.

Vuosikymmenien edetessä on ollut havaittavissa se, että sanelunomainen yleisradiojohtoinen viestintäpolitiikka on menettänyt merkitystään sitä enemmän mitä pidemmälle teknologinen kehitys on vapauttanut viestinnän tuotantoa ja vähentänyt sen riippuvuutta vanhoista mediatoimijoista. Maan mediakentän monimuotoistuesssa ja kerätessä uusia yleisöjä television ääreen ovat puolueiden äänenkannattajien kantama välittäjärooli menettänyt merkitystään. Samalla puolueiden ote poliittisen keskustelun suunnan hallitsemista on heikentynyt keskusteluiden siirtyessä pois fyysisiltä ja eksklusiivisilta kokoontumispaikoilta.¹⁴⁷ Erityisesti internetin rooli määräytävällä toimijana on merkittävä tässä kehityksessä 2000-luvulle siirryttäessä. Siinä missä se on aikaisemminkin helpottanut tiedonhakua ja -jakoa, on Web 2.0 -ympäristö tehnyt

---

¹⁴⁵ Nieminen 2000, 202–205; Pernaa 2007 b, 34–36, 73–80, 103–105; Salokangas 1996.

¹⁴⁶ Salokangas 1996, 115–117.

¹⁴⁷ Hatakka, Niemi & Pitkänen 2007, 188–189; Koski 2010, 95–96; Rinne 2008 a, 95–97.

sisältöjen käyttämisestä ja jakamisesta entistä välittömämpää ja samalla jakanut huomiotamme yhä moninaisempien sisältöjen välillä.¹⁴⁸

Saatavilla olevien sisältöjen määrä ja jatkuva läsnäolo on johtanut mediasisältöjen käyttötapojen muutokseen ja niiden integroitumiseen käyttäjiensä arkeen. Pääsystä internetiin ja sen kautta myös kyvystä käyttää ja jakaa medioiden sisältöjä on tullut suoranainen perusoikeutemme. Tämän myötä kansalaisten edellytykset yhteiskunnassa liikkuvan ja samalla myös poliittiseen päätöksentekoon liittyvän informaation käsittelemiseen ovat muuttuneet merkittävästi.¹⁴⁹ Julkaisuesteiden ja -rajoitusten poistumisen myötä ollaankin tilanteessa, jossa jo 1920-luvulla John Deweyn esittämä määritelmä välittömästä ja aukottomasta julkisuudesta toteutuu.¹⁵⁰ Tietoa politiikasta on usein tarjolla niin paljon, että kansalaisen kiinnostus ja huomiokyky eivät millään riitä kohtaamaan sitä. He eivät välttämättä pysty myöskään erottamaan laadukasta sisältöä vähemmän laadukkaasta viestinnän toissijaisista tekijöistä johtuen.¹⁵¹

Lähes loputon määrä virtuaalisissa keskustelutiloissa jaettuja poliittisia kannanottoja johtaa myös julkisen tilan pirstahoitumiseen. Yhteiskunnallisten keskustelijoiden joukkoon nousee perinteisen median ulkopuolelta yhä useammin hyvän kirjallisen ilmaisutaidon omaavia asiantuntijoita, jotka pääsevät valtavirtajulkisuuden piiriin yksin sisältöjensä laadun perusteella.¹⁵² Lisäksi näkökulmia yleiseen keskusteluun tarjoavat internetissä muiden toimijoiden sisältöä arvioivat ja uutta sisältöä tuottavat käyttäjän lähipiirin toimijat, joihin lasketaan myös käyttäjien seuraamat poliitikot sosiaalisen median representaatioineen.

Lukuisten eri sisällöntuottajien kilpaillessa käyttäjien huomiosta sisällöillään on huomiokykyä alettu tutkimuksessa pitää itsearvoisena valuuttana.¹⁵³ Yleisellä tasolla tämä tiedonhaun vapautumisen ilmiö on myös johtanut keskusteluun sekä ihmisen unohtamiskyvyn katoamisen psykologisista vaikutuksista että internetin hakumekanismien tavoittamattomissa olevien sisältöjen jäämisestä huomiotta.¹⁵⁴ Huomiokykyä koettelevan ja informaatioähkyyn johtavan ympäristön kanssa elämiseksi tueksi on tarjottu poliittisen kansalaisroolin käsitteellistä muutosta. Michael Schudson

¹⁴⁸ Mayer-Schönberger 2009, 84–85.

¹⁴⁹ Street 2001, 226.

¹⁵⁰ Dewey 2006 [1927], 184–186.

¹⁵¹ Fenton 2010, 24–25; Nielsen & Vaccari 2013, 2351; Schudson 2003, 55–59; Sunstein 2007 a, 114; Tapscott & Williams 2010, 208. Vrt. Summa 1996, 59–60.

¹⁵² Pitkänen 2009, 139–140.

¹⁵³ Tällaista ympäristöä on kuvattu myös huomiotaloudeksi. Goldhaber 1997; Sunstein 2007 a, 206–207.

¹⁵⁴ Mayer-Schönberger 2009; Solove 2010, 16.

onkin esittänyt valvovan (*monitorial*) poliittisen kansalaisuuden konseptin, joka perustuu tiedonkeruun sijaan lähdekriittiseen tietoympäristön valvontaan.¹⁵⁵ Terri Townerin erittelyn mukaan sosiaaliset mediat tarjoavat informaatiota, interaktiota ja mobilisaatiota mediamuodoista riippuen eri asteisena ja eri vaikutuksin. Hänen mukaansa Facebook lisää käyttäjien poliittista osallistumista ja liikkuvuutta sekä luo yhteyksiä heidän välillä. Verkossa toimivat uutismediat taas toimivat perinteisten medioiden jatkeena tarkoituksenaan yksin levittää poliittista informaatiota.

Valvovalle kansalaisille nämä mediatoimijatyypit täydentävät toisiaan, koska verkkouutisten relevantit havainnot päätyvät usein heidän tietoisuuteensa ansioituneiden valvovien käyttäjien kautta, jolloin nämä ansioituvat muiden käyttäjien silmissä ja päätyvät heidän lähipiiriinsä.¹⁵⁶ Tiedon levittäminen taas on poliittista osallistumista. Kansanedustajille tällainen mediatoimijoiden roolien sekoittuminen sopii, koska monet heistä varmasti haluaisivat kansalaisten kokevan heidän poliittisten sisältöjensä olevan laskelmoidun ja itsetarkoituksellisen verkkoviestinnän ja -kampanjoinnin sijasta aitoa sosiaalisen median liikehdintää. Käyttäjien kannalta julkisuuden pirstaloituminen taas johtaa valinnan vaikeuteen sen suhteen, miten käsitellä kaikkia tarjolla olevia tietolähteitä. Usein tiedonhakua rajoitetaankin tietoisesti erilaisten teknologisten suodattimien¹⁵⁷ kautta, jotka helpottavat uutislähteiden käsittelyä.¹⁵⁸ Toisaalta tietoisesti informaatiota itseään rajoittavat käyttäjät alistavat itsensä myös tutkimuksen näkökulmasta mielenkiintoiselle ja sananvapauden kannalta problemaattiselle itsesensuurille.¹⁵⁹ Poliittisen informaation saatavuus on kuitenkin muuttunut merkittävästi parempaan suuntaan ajoista, jolloin suomalainen media Yleisradio eturintamassaan valvoi tarkasti sitä, miten tulenarkoja poliittisia aiheita käsiteltiin julkisuudessa.¹⁶⁰

1980-luvulla Urho Kekkosen presidenttikauden jälkeen perinteinen media ei kuitenkaan enää automaattisesti suostunut itsesensuurin käsitellessään valtakunnan politiikkaa. Aiemmasta poiketen se oli valmis tulkitsemaan poliitikkojen sanoja yleisönsä puolesta ja käsittelemään niitä "vallan vahtikoiran" roolissa vallanpitäjien kritiikistä huolimatta.¹⁶¹ Hyvänä esimerkkinä median taistelusta politiikan julkisuuden

---

¹⁵⁵ Schudson 1998.

¹⁵⁶ Vrt. Towner 2013, 529–530.

¹⁵⁷ Tätä suodatusprosessia kutsutaan usein aggregoinniksi (*aggregation*).

¹⁵⁸ Coleman 2005, 279.

¹⁵⁹ Karppinen 2012, 61–81; Sunstein 2007 a, 11, 43–45.

¹⁶⁰ Salokangas 1996, 117–120.

¹⁶¹ Herkman 2012, 110; Kunelius & Reunanen 2008, 55–56.

määrittelyvallasta vallanpitäjien kanssa toimii vuoden 1985 välikohtaus presidentti Mauno Koiviston ja Yleisradion uutistoimituksen välillä.

TV-uutisten toimituspäällikkö kieltäytyi huomautuksista huolimatta tekemästä muutoksia uutiseen, joka perustui presidentti Koiviston mukaan kysymyksenasettelultaan harhaanjohtavaan haastattelutilanteeseen. Oikaisua uutiseen, joka perustui presidentin tekemään kommenttiin presidentinkausien lukumäärästä, ei lopulta tehty, vaikka jopa Yleisradion johto välitti presidentille anteeksipyyntönsä tapahtuneesta. Välikohtaus kohtasi huippunsa, kun siitä uutisoitaessa presidentti Koivisto asetti MTV:lle asiasta antamansa haastattelun ehdoksi sen, ettei Yleisradio saisi sitä käyttöönsä. Hän kirjoitti myöhemmin, että tasavallan presidentin instituutiota olisi hänen mielestään pitänyt käsitellä tietyllä arvonannolla, noudattaen samoja ilmoituskäytäntöjä televisiohaastatteluiden kuin presidentin puheidenkin kohdalla.¹⁶²

Presidentti koki voimakkaasti televisiolle muodostuneen vallan laittaa ihminen näyttelemään julkisuudessa monia eri rooleja. ”Katsoja ei voi nähdä eroa alkuperäisen ja johonkin tarkoitukseen väännetyin välillä, koska alkuperäisen ja kopion välillä ei ole mitään eroa.”¹⁶³ Koiviston tuntemukset rinnastuvat remediaation ajatukseen siitä, että sisällön alkulähde menettää medioiden käsittelyssä niin määrittelyvaltansa kuin yleisemmänkin merkityksensä. Vaikka presidentillä olikin ollut kyky asettaa median toimijoille reunaehdoja ja esittää oman näkemyksensä julkisuuden säännöistä, ei hänellä ollut varsinaisesti keinoja estää medioiden näkemysten päätymistä osaksi julkista keskustelua ja mediatoimijat saivat tehdä työnsä ilman suurta poliittista sensuuria.¹⁶⁴

Remediaatiossa mediaformaattit pyrkivät omaksumaan aiempien mediasisältöjen muodoista ja merkityksistä olennainen omaan formaattiinsa ja valjastaa ne osaksi uutta, paranneltua mediaesitystä. Haastattelussa mielipiteitään kertova Koivisto oli vastentahtoisesti ja lupaa kysymättä yhtä aikaa sekä toiminnallinen poliittinen toimija eli subjekti että mediassa tuotetun narratiivin keskeinen objekti.¹⁶⁵ Uusiin formaatteihin sopeutuminen vie aikansa niin poliittisilta toimijoilta kuin instituutioiltakin, minkä osoitti myös Ville Pernaan televisio-julkisuuden murroksen merkkipaaluksi esittämä tapahtuma; presidentti Urho Kekkosen noottikriisi-puheen televisiointi ja sen yhteydessä toimitettu hektinen ja radikaalikin esitys kokouksissa sinkoilevista kansanedustajista antoi tuolloin kansalaisille uudenlaisen kuvan korkeimman politiikan

---

¹⁶² Salokangas 1996, 199–200.

¹⁶³ Koivisto 1994, 137.

¹⁶⁴ Uimonen 2009; Vrt. Aula 1989, 14–19.

¹⁶⁵ Bolter & Grusin 1999, 65, 231–232.

julkisuudesta uuden mediamuodon ansiosta.¹⁶⁶

Aikaisemmin poliittisen tiedon saatavuutta pystyttiin hidastamaan informaatiota kontrolloimalla.¹⁶⁷ Nykyään tiedon leviämistä ja kopiointia ei voida tehokkaasti estää tai hallita internetin dynaamisessa verkostoissa, ja mikäli poliitikot pyrkivät tietoisesti taistelemaan tätä vastaan, saattavat he pahimmillaan joutua naurunalaiseksi ja entistä tiukemman tarkkailun kohteeksi.¹⁶⁸ Tiedonvapauden kritisointi johtaa helposti samanlaiseen negatiiviseen julkisuuteen kuin lausuntojen kieltäminen, vähättely tai peittely poliittisen skandaalin yhteydessä yleisestikin. Veteraanipoliitikko Arja Alhon ohjetta mukaillen,¹⁶⁹ poliitikkojen on syytä olla salaamatta mitään poliittisesta työstään, sillä julkisuuden vastustelu vain lisäisi poliitikkojen toimia kriittisesti valvovien kansalaisten ja median kiinnostusta, luoden uusia motiiveja skandaalinkäryisen sisällön julkaisemiselle. Yhtä lailla kuin medioita kiinnostavat nykypäivänä lähtökohtaisesti jo pelkkä poliitikon tavoittamattomuus, valvovat kansalaiset huomaavat entistä herkemmin, milloin poliitikko ei toimi julkisuudessa yhtä avoimesti kuin heidän oletuksen mukaan pitäisi, ja voivat lausuntojaan tallentamalla ja levittämällä medioissa tuoda näkökulmansa yleiseen tietoon.¹⁷⁰

Heikki Saaren mukaan median kasvava kyky tuottaa poliittisia ajojahteja johtaa siihen, että politiikkaan ei enää hakeuduta silloin, koska vallasta seuraava riski joutua median valokiilaan koetaan liian suureksi.¹⁷¹ Skandaaleja vältelläkseen poliitikot saattavat viestivät yhä varauksellisemmin työstään ja samalla rohkaisevat medioita hakemaan aiheet poliittisiin skandaaleihin yhä useammin yksityisen ja aiemmin epäpoliittisena pidetyn piiristä.¹⁷² Kyky kaivaa esille yhä uusia esimerkkejä poliitikkojen kulissien takana toteuttamasta politiikasta tuottaisi samalla julkista apatiaa poliittisten toimijoita ja demokraattisia instituutioita kohtaan ja näin ajaisi politiikkaa entistä syvemmälle kulissien taakse ja synnyttäisi epädemokraattisten intressien dominoimaa "antagonismien politiikkaa".¹⁷³

Kyky vaikuttaa sekä valtajulkisuudessa käytävään keskusteluun että poliittiseen

---

¹⁶⁶ Pernaa 2007 b, 37–38.

¹⁶⁷ Nieminen & Pantti 2004, 200.

¹⁶⁸ Eräs hyvä esimerkki tästä oli Viron puolustusministerin pyrkimys poistaa kiistanalaisia Facebook-sisältöjään ja väitteet, että teon motiivina oli ollut tilan loppuminen Facebook-palvelusta. Hankewitz 2012.

¹⁶⁹ Alho 2011, 108–109.

¹⁷⁰ Häyhtiö & Rinne 2009, 854; Häyhtiö & Rinne 2008, 108. Vrt. Hakala 2011, 112; Kämppi & Lähde 2012, 112.

¹⁷¹ Saari 2010, 82.

¹⁷² Alho 2011, 112–113.

¹⁷³ Fenton 2010, 33; Tapscott & Williams 2010, 33.

päätöksentekoon internetin julkisissa tiloissa hyödyttää yhtäläillä sekä uutisaiheita etsiviä medioita että niitä viestijöitä, jotka pyrkivät julkaisualustoja käyttäen päätyämään niiden käsittelyyn tai käyttävät epäoikeudenmukaista kohteluaan niissä strategisesti hyödykseen.¹⁷⁴ Perussuomalaisten nousu niin sanottujen suurten puolueiden joukkoon on tuore esimerkki tilanteesta, jossa johdonmukainen internetin julkisissa tiloissa esitetty kritiikki valtamedioita kohtaan on vaikuttanut suoraan valtakunnanpolitiikkaan. Perussuomalaiset onnistuivat johdonmukaisella uutisten remedioinnilla luomaan valtajulkisuuden rinnalle oman niin sanotun rinnakkaisjulkisuutensa, jonka tukemana se mobilisoi kansaa vaaliurnille haastamaan vallitsevan poliittisen diskurssin ja aikaansai vuoden 2011 eduskuntavaalien vaalivoiton, niin sanotun "jytlyn." Siteeraan rinnakkaisjournalismi-käsitteen lanseeranneen Niko Hatakkan ansioitunutta kuvausta tästä mediaympäristön uudelleenkehystämisestä:

[s]uomalainen politiikan julkisuus on kulkenut ... täyden ympyrän umpipolitisoituneesta sitoutuneen puoluelehdistön ajasta poliittisesti sitoutumattomaan mediakenttään ja nyt 2010-luvun julkiseen tilaan, jossa elinvoimaisten sitoutumattomien tiedotusvälineiden rinnalle on kehittynyt poliittisesti ja ideologisesti virittyneitä verkkojulkisuuksia. Näissä julkisuuksissa sidosryhmät ja yksilöt tarjoavat seuraajilleen uudenlaisia ideologisesti kehystettyjä tulkintoja uutisten kuvaamista ilmiöistä.¹⁷⁵

Havainto mukailee myös Axel Brunsin tulkintaa politiikan molekulaarisoitumisesta, jonka myötä poliittinen keskustelu ja poliittinen prosessi eivät ole toimintakenttänä enää ankuroitu suljettuun ja jäykkään politiikan valtajulkisuutta tuottavaan mediakoneistoon. Käyttäjätuotannon myötä myös yksittäiset valveutuneet kansalaiset voivat osallistua sen toimintaan ja ohjaamaan poliittista keskustelua ansioituneilla sisällöillä.¹⁷⁶

Poliittisen keskustelun määrittelyvaltaa käyttäneet perussuomalaiset kansanedustajaehdokkaat valjastivat sosiaalisen median omalle kampanjalleen, joka pyrki osoittamaan valtamedioden perussuomalaisen puolueen käsittelyn epäoikeudenmukaisuuden ja haluttomuuden tuoda maahanmuuttokeskusteluun kaikki kansalaisten siltä vaatimat näkökulmat.¹⁷⁷ Median hairahtuminen välittäjäroolistaan johti kansalaisten vastareaktioon ja osoitti, että perinteisen median yksinoikeus

¹⁷⁴ Holmes 2002; Matikainen 2009, 109–111; Pitkänen 2009, 137; Rinne 2008, 26.

¹⁷⁵ Hatakka 2012 a, 387.

¹⁷⁶ Bruns 2008 a, 366.

¹⁷⁷ Railo 2012, 116.

poliittisen keskustelun medioijana on horjutettavissa sosiaalisen median julkaisumahdollisuuksien ansiosta. Perinteiset mediat ovat tosin jo aiemmin pyrkineet hyödyntämään sosiaalisessa mediassa tapahtuvan remediaation imua omille sisällöilleen, joidenkin jopa integroidessa sisältöjään suoraan Facebook-alustalle tehtyihin sovelluksiin.¹⁷⁸ Jytky osoitti niille sen, että kansalaisten liikehännästä ei voida valita käsittelyyn näitä kiinnostavia aihepiirejä puolueellisesti ilman vastaseurauksia.

Perinteisen median keinot estää niin sanottuja ”viidennen valtiovallan” toimijoita osallistumasta poliittiseen keskusteluun, valvomasta poliittisia vallanpitäjiä tai nostamasta esille yhteiskunnallisia epäkohtia lähes olemattomin kustannuksin ovat vähäiset;¹⁷⁹ nämä Web 2.0. -ajan käyttäjät voivat ”tunnistaa, priorisoida, suodattaa, kategorisoida, palauttaa ja jakaa” tietolähteitä sekä oman että kanssakäyttäjien valveutuneisuuden avulla yleiseen keskusteluun ja sytyttää havainnoillaan kipinän relevanteiksi koettujen asiakysymysten julkiseen käsittelyyn. Näin he toimivat samalla tasolla kuin ne etabloituneemmat kansalaisyhteiskunnan toimijat, jotka kilpailevat käyttäjien huomiosta representaatioidensa sisällöillä.¹⁸⁰ Medioiden käyttäjien on siis mahdollista haastaa poliittinen eliitti poliittisen debatin näyttämöllä ja paikoin jopa viedä tämä debatti eliitille vieraisiin keskustelun foorumeihin.¹⁸¹ Koska internet-ympäristöissä poliittisesti aktiiviset käyttäjät ovat suurella todennäköisyydellä kiinnostuneet politiikasta myös äänioikeuttaan käyttävinä kansalaisissa, on puoluepolitiikassa toimivien syytä ottaa osaa sisältöjen tuottamiseen sen erilaisissa muodoissa näissä uusissa medioissa.¹⁸²

Valvovan kansalaisuuden normi johtaa uskottavampaan ja vähemmän resursseja vievään poliittisen prosessin valvontaan,¹⁸³ koska kansalaiset valitsevat rajallisten resurssiensa ja huomiokykynsä puitteissa itselleen sopivat tilanteet ja näkökulmat politiikkaan perehtymiseen, yksilölähtöisen kansalaisvalvonnan pitäessä huolen siitä, että poliitikot ymmärtävät olevansa jatkuvan tarkkailun alla.¹⁸⁴ Uhkaavalta vaikuttavalta tilanne voidaan kuitenkin myös nähdä positiivisena ilmiönä. Poliitikkojen keskinäinen kilpailun uran etenemisestä ja jatkuvuudesta kilpailu on nimittäin muuttunut

¹⁷⁸ Gigaom 22.9.2011. ”Media companies revisit their AOL days with Facebook.” Verkkoalehti. <
<https://gigaom.com/2011/09/22/media-companies-revisit-their-aol-days-with-facebook/>> [Luettu 28.1.2015]

¹⁷⁹ Benkler 2006, 261–266; Bruns 2008 a, 168; Häyhtiö 2010, 75–76; Vrt. Coleman & Blumler 2009, 40–42.

¹⁸⁰ Häyhtiö & Rinne 2009; Moyo 2008, 145.

¹⁸¹ Bruns 2008 a, 368.

¹⁸² Strandberg 2008, 81.

¹⁸³ Coleman & Blumler 2009, 50; Tapscott 2010, 35.

¹⁸⁴ Häyhtiö & Rinne 2008; Rinne 2008 a, 135–136; Tapscott & Williams 2010, 285–286.

enemminkin kilpailuksi heitä koskevasta mediajulkisuudesta, ja tässä kilpailussa laadukas ja jatkuva sisällöntuotanto tarjoaa sosiaalisessa mediassa aktiivisille mahdollisuuden erottautua passiivisemmista kollegoistaan.¹⁸⁵

Kansanedustajat eivät voi haastaa resurssineen tai intresseineen perinteisiä medioita sisällöntuotannon määrissä mutta he kylläkin voivat vaikuttaa omien representaatioiden kautta siihen, miten ja mitä uutislähteitä heitä sosiaalisessa mediassa seuraavat internetin käyttäjät lukevat. Poliitikko-sivut voivat tulkita julkisesti nopeatempoisen ja reaktiivisen mediaympäristön sisältöjä ja haastaa muita ympäristössä toimivia osallistuvia perehtymään heidän omaan analyysiinsä tärkeimmistä keskustelunaiheista.¹⁸⁶ Heidän välittämänsä tulkinnat sisällöistä myös ylittävät automaattisesti tietyn huomiokynnyksen, koska käyttäjät kokevat heidän näkemyksensä arvokkaiksi jo yksin heidän kansalaisluottamuksensa ansiosta.¹⁸⁷

Käyttäjien politiikan seuraaminen irtaantuu yhä selkeämmin perinteisen kampanjasyklin rajoista ja pakottaisi poliitikot joka tapauksessa muutenkin ylläpitämään "pysyvää kampanjaa" poliittisissa julkisuuksissaan. Brunsia mukaillen, vaalien yhteydessä "ostettu" poliittinen tuote muuttuukin näin politiikaksi prosessina, jonka valvomiseen kansalaiset osallistuvat koko kansanedustajakauden ajan.¹⁸⁸ Kansanedustajillakin on siis paineita osoittaa vaalikautensa aikana mahdollisimman käytännöllisesti oma työpanoksensa, mihin tarkoitukseen poliitikko-sivujen käyttäminen viestinnällisenä kanavana soveltuukin hyvin. Tehokkaimmillaan he voivat antaa itsestään kuvan sosiaalisessa mediassa aktiivisena toimijana, hyötykäyttää perinteisen medioiden sisältöjä oman viestintänsä aineksena ja vaikuttaa remediaatiollaan siihen, miten ja mitä perinteisen median sisältöjä poliitikko-sivuja seuraavat kansalaiset käyttävät jäsennessään yhteiskunnallista keskustelua niin verkossa kuin sen ulkopuolellakin.¹⁸⁹ Tämä ei mikään vähäpätöinen saavutus, koska uutisten seuraaminen sosiaalisessa mediassa on merkittävää erityisesti alle 30-vuotiaiden keskuudessa. Jo puolet tästä ikäluokasta vastaanottaa ja kuluttaa sosiaalisen median kautta uutisia.¹⁹⁰

Facebook tarjoaa myös poliitikko-sivujen ylläpitäjille mahdollisuuden seurata reaaliaikaisesti omien sisältöjensä suosiota ja levinneisyyttä niiden saamien kommenttien, tykkäysten, jakotoimintojen ja tavoittaman kokonaisyleisömäärän kautta.

---

¹⁸⁵ Pernaa 2007 b, 113.

¹⁸⁶ Alho 2011, 94–95.

¹⁸⁷ Hatakka 2012 b, 83–85.

¹⁸⁸ Bruns 2008 b.

¹⁸⁹ Hatakka 2012 a, 352, 387; Railo 2012, 105.

¹⁹⁰ Honkonen & Lankinen 2012, 134.

Suurin osa tästä tiedosta ei ole julkista, koska yksityisprofiilien kautta tehdyn remedioinnin havaitsevat näin näiden profiilien omistajat ja poliitikko itse yksityisasetusten takia. Sisältöjen remediointi ei myöskään aina tilastoidu poliitikoille, koska monet käyttäjät jakavat kiinnostavia sisältöjä omien representaatioidensa nimissä, jättäen korostamatta heille sisällön alun perin remedioineen tahon.

2.1. Havainnot otannassa: uutissaatteita ja puoluelähteitä

Otannan 535 yksittäisestä sisältöpäivityksestä yli puolet (311 kpl) toimivat saatteina palvelun ulkopuoliseen materiaaliin ja ohjaavat käyttäjät pois Facebook-palvelun piiristä. Kategorisoin ulkopuolisiin sisältöihin¹⁹¹ viittaavat tilapäivitykset niiden alkuperän mukaan eri kategorioihin; suosituimpia remedioinnin kohteita olivat kansanedustajien muissa palveluissa tuottamat, perinteisten medioiden tuottamat sekä eri lähteistä remedioidut oman puolueen piirissä tuotetut sisällöt.

Valtionhallinnon tuottamat sisällöt korostuvat otannassa erityisesti ympäristöministeri Ville Niinistön ja ulkomaankauppaministeri Alexander Stubbin mediaation ansiosta. Kansalaisjournalismiksi luokiteltavien blogien sisältö sekä muilla tavoin marginaalisimmista julkisuuksista peräisin olevat sisällöt jäävät otannassa vähäisiksi. Niko Hatakan havaintoja perussuomalaisten tavasta käyttää kansalaisjournalismia osana tuottamaansa rinnakkaisjulkisuutta tosin tukee kansanedustaja James Hirvisaaren muista kansanedustajista erottuva tapa remedioda paljon valtamedian ja puoluekoneiston ulkopuolisia sisältöjä.¹⁹²

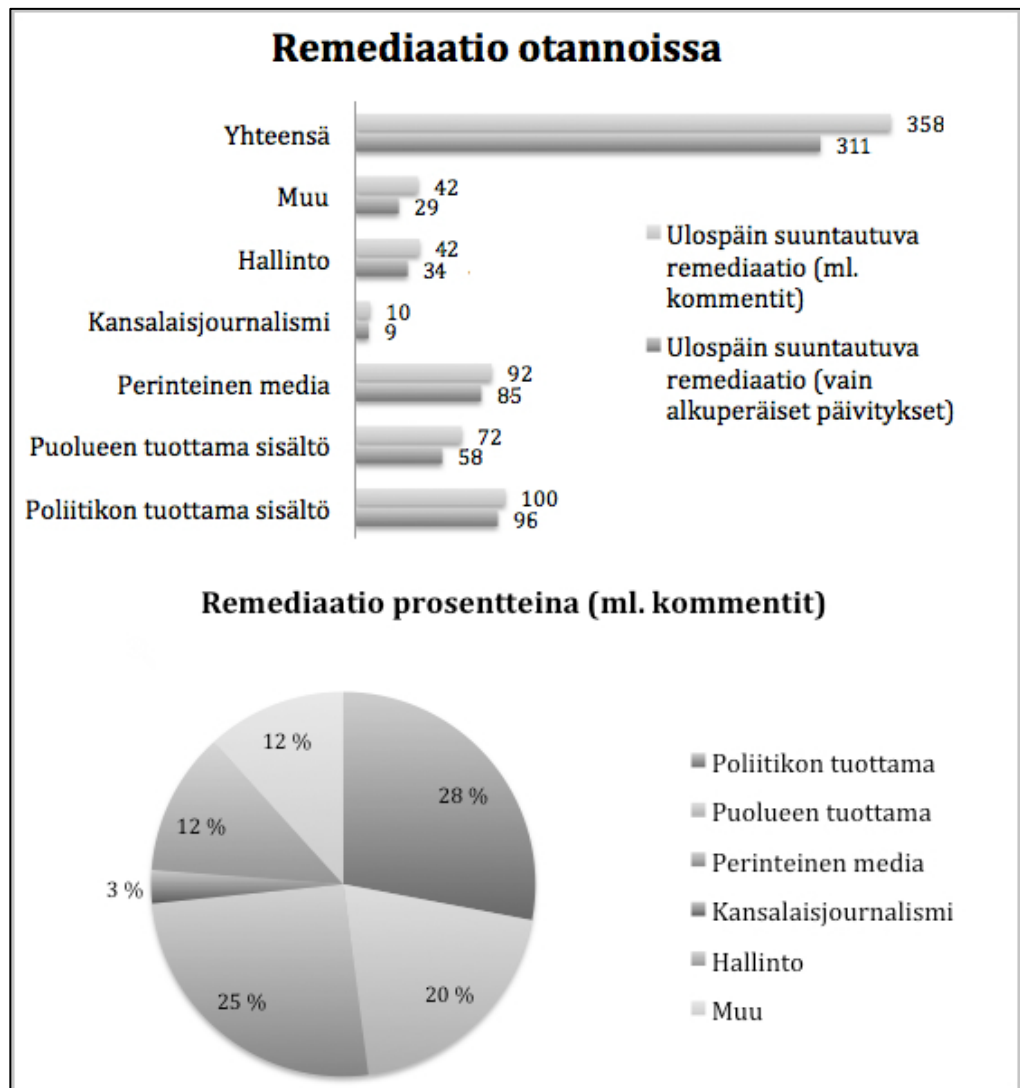
Poliitikoilla on mahdollisuus kirjoittaa jokaisen jaetun sisällön yhteyteen sitä kuvaileva tai siihen muuten liittyvä saate. Suuri osa remedioiduista linkeistä on selkeitä saatteiden puuttuessa, koska ne ovat visuaalisesti optimoituja Facebookin jakotarkoituksiin. Sisältöjen otsikot ja visuaalinen ulkomuoto noudattavat tällöin tiettyä johdonmukaista ulkonäköstandardia. Jotkut ilman saatteita remedioidut sisällöt saattavat jäädä käyttäjille epäselviksi myös siksi, että sisältöjen verkkosijainti on epämääräinen tai lähteenä tuntematon. Tällöin sisällön alkuperää on joko pidetty irrelevanttina tai sen selittämiseksi käyttäjille ei ole nähty vaivaa. Saatteella voidaan esimerkiksi referoida

---

¹⁹¹ Tämän käsittelyluvun yhteydessä lähdeviitteet huomioivat remedioidun, Facebookin ulkopuolisen sisällön. Käyttäjätuotantoa käsiteltäessä näin ei enää toimita, koska mediaation kohde ei ole analyysin kannalta yhtä huomionarvioista.

¹⁹² Hatakka 2012 a, 353.

sisällön pääsanomaa, yhdistää se päivänpoliittiseen keskusteluun tai tuoda siitä esille näkökulma, joka alkuperäisessä sisällössä on poliitikko-sivun arvion mukaan unohtunut tai jäänyt taka-alalle. Representaatiot voivat käyttää näitä vapaamuotoisia saatteita myös arvioimaan sisältöjä, korostaakseen niiden relevanssia tai asiayhteyttä tai eritelläkseen motivaatioita remediaation takana.

Kaavio 1: Remediaatio otannassa

Otannan yleisimmät remediaation lähteet ovat perinteisen median lisäksi sekä kansanedustajan itseltään että kansanedustajan puolueen piiristä lähtöisin olevat sisällöt. Nämä kolme lähdettä kattavat lähes kolme neljäsosaa kaikesta Facebookin ulkopuolisista lähteistä remedioiduista sisällöistä. Remediaation erittelyssä voidaan tarkkailla yksinkertaisimmillaan sitä, onko kansanedustaja pyrkinyt arvioimaan sisällön laatua, tai onko hän ylipäänsä tarjonnut käyttäjille saatteessa minkäänlaista näkökulmaa sen käsittelyyn.

Muuhun otannan remediaatioon nähden mielenkiintoisimman Otannasta löytyy esimerkiksi itse sisältöjen uutisaiheisiin negatiivisesti reagoivia päivityksiä mutta ei juurikaan selkeästi uutislähteen validiteetin ja aiheellisuuden haastavia saatteita. Poikkeuksen tähän kritiikkittömyyteen mediaa kohtaan tekee James Hirvisaari, joka remedioi 21. helmikuuta Journalistiliiton tuottaman artikkelin ja kommentoi sitä muistuttaen käyttäjilleen, että ”Perussuomalaisten ja kansalaisten välissä on valehteleva ja manipuloiva media.” ja muistuttaa, että sosiaalinen media on onni tällaisessa ympäristössä.¹⁹³ Valtamediakriittisyys ei varsinaisesti yllätä juuri Hirvisaaren kohdalla, koska juuri puolueen ehdokkaiden onnistunut valtamediakriittisyyden remediointi oli suuri syy vuoden 2011 eduskuntavaalien vaalivoitolle.¹⁹⁴

Esimerkkejä alkuperäisen sisällön yksipuolisuuden huomioimisesta ja siteerattujen lausuntojen puutteista otannasta löytyy muutamakin. Yksi esimerkki kriittisestä remediaatiosta löytyy kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluodon saatteesta, jossa hän kritisoi tasavallan presidentin lausuntoa työryhmien mietintöjen riittävydestä, korostaen työryhmien suositusten toteuttamattomuutta.¹⁹⁵ Ympäristöministeri Niinistö myös kritisoi öljy-yhtiö Shelliä koskevan uutisen saatteessa sen toimintaa ja vetoaa yhtiön hallituksen puheenjohtaja Jorma Ollilaan, jotta se kunnioittaisi toiminnassaan yhteiskuntavastuuta. Niinistö muistuttaa vielä erillisessä kommentissa, että jos Ollilaa ei ollut vielä tuolloin asiaan suhteen ”kuumotettu”, niin nyt oli.¹⁹⁶ Käyttäjille ei tosin kerrota, onko Niinistön viesti painoarvoltaan retorinen vai onko sen tarkoituksena ollut saada Ollila aidosti huomioimaan ministerin maininta.¹⁹⁷

Hirvisaari on liittänyt hyvin yleisluontoisen, EU:n liittovaltiokehitystä kritisoivan ja oman puolueensa näkemystä korostavan lausunnon tueksi Euroopan Unionin lakikokoelmien hakemiston. Saatteen takana olevaa materiaalia päivityksessä ei kuitenkaan analysoida.¹⁹⁸ Valtionvarainministeri Jutta Urpilainen taas korostaa erään uutissisällön saatteessa sen puutteellista kysymyksenasettelua, pyrkien samalla osoittamaan oman puolueensa linjan pysyneen vankkana vanhuuseläke-keskustelussa. Samalla hän esittää kysymyksen siitä, että

[o]llisiko jo aika kysellä elinkeinoelämältä, mitä yritykset voivat tehdä jotta ihmiset jaksavat

---

¹⁹³ Hirvisaari 21.2.2012 klo 23:10.

¹⁹⁴ Hatakka 2012 b.

¹⁹⁵ Alanko-Kahiluoto 14.9.2012 klo 18:04, viitaten Tasavallan presidentin kanslia 14.8.2012.

¹⁹⁶ Kommentti sisältöön Niinistö 26.9.2012 klo 18:38, viitaten MTV 21.9.2012.

¹⁹⁷ Niinistö 26.9.2012 klo 18:38, viitaten MTV 21.9.2012.

¹⁹⁸ Hirvisaari 14.2.2012 klo 11:12, viitaten Europa.eu.

Näitä esimerkkejä lukuun ottamatta sosiaalisen median aikakautena korostettua mahdollisuutta haastaa valtamedian esittämää poliittista julkisuutta ei kuitenkaan otannassa käytetä. Hirvisaari tosin avaa erään itseään käsittelevän uutisen taustoja muistuttamalla, että haastatteluista päättyy lopullisiin uutisjuttuihin vain häviävän pieni osa,²⁰⁰ ja myös Paavo Arhinmäki välittää saatteessaan 13. syyskuuta kuvan siitä, että keskustelussa terveydenhuollon yksityistämisestä "vastapuolet hahmottuvat" mahdollisesti liian ylimalkaan puoluekantojen eriäväisyyksiä käsittelevässä uutisessa.²⁰¹ Tätä kriittisempiä kommentteja itse journalismin prosessista ei poliitikko-sivuilla tehdä. Kenties kansanedustajilta ei löydy suurta motivaatiota kritisoida olemassa olevia uutislähteitä kuin välillisesti, vaan he jättävät mediasisältöihin liittyvien havaintojen julkituomisen muille poliittisille kommentaattoreille.

Toisaalta monet kansanedustajat pyrkivät avaamaan uutislähteiden valitsemia näkökulmia osoittaakseen, ettei uutisointi aina pysty analysoimaan vaikeita aiheita tarpeeksi monialaisesti, vaikka niissä ei varsinaisia asiavirheitä olisikaan. Saateen avulla he voivat remedioda sisältöjä siten, että lukija keskittyisivät uutista lukiessaan "olennaiseen". Esimerkiksi Lasse Männistö tekee selvennyksen Suomen Kuvalehden perustuloartikkeliin painottamalla, ettei hän missään tapauksessa kannata perustuloa kaikissa sen yleisessä keskustelussa kohdatuissa muodossa, vaikka onkin aktiivisesti osallisena perustulokeskustelussa.²⁰² Anni Sinnemäen mielipiteen mukaan erään uutisartikkelin esittelemistä kahden eri ministeriön esittämistä näkökulmista toinen on perusteltu toista paremmin.²⁰³ Niinistö taas kokee tärkeäksi korostaa saatteessaan YLE:n kannatusmittausuutiseen Vihreiden kannatuksen nousseen 0,8 prosenttiyksikköä, kun uutisen otsikointi on huomioinut vain Keskustan ja Perussuomalaisten kannatusluvut.²⁰⁴

Jotkut saatteet avaavat uutisaineiston hyödyllisyyttä täysin erilaisessa asiayhteydessä ja pyrkivät luomaan alkuperäiseen sisältöön uusia viitteitä siitä irrallisessa kontekstissa. Kommentoidessaan uutista sosiaali- ja terveystalouden byrokratiasta kertovasta väitöskirjasta Alanko-Kahiluoto argumentoi, että ratkaisuksi mainittuihin ongelmiin sopisi perustulo, johon edustaja on viitannut useasti muissa

¹⁹⁹ Urpilainen 15.2.2012 klo 10:23, viitaten MTV 13.2.2012.

²⁰⁰ Hirvisaari 23.9.2012 klo 14:39, viitaten Forssan Lehti 22.9.2012.

²⁰¹ Arhinmäki 13.9.2012 klo 21:06, viitaten Uusi Suomi 13.9.2012.

²⁰² Männistö 9.2.2012 klo 23:37, viitaten Suomen Kuvalehti 9.2.2012.

²⁰³ Sinnemäki 18.2.2012 klo 18:37, viitaten Uusi Suomi 17.2.2012.

²⁰⁴ Niinistö 24.2.2012 klo 13:47, viitaten YLE 24.2.2012.

sisällöissään.²⁰⁵ Silvia Modig taas kysyy, olisiko median aika välittää Guggenheim-säätiön lausunto siitä tosiasiaista, että päätöksentekijöillä ei ollut kiirettä päättää Guggenheim-museon kohtalosta, myös Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajuselle.²⁰⁶ Museohankkeen kiireellinen ja salamyhkäinen käsittelyprosessi oli samanaikaisesti herättänyt jo paljon keskustelua, ja edustaja Modig osallistui keskusteluun kaupunginvaltuutetun roolissaan asiaa käsittelevää uutisointia remedioidessaan.

Joissain tilanteissa edustajat pyrkivät taustoittamaan remedioitua sisältöä omilla sisällöillään, työsuorituksillaan tai aikaisemmilla uutissisällöillä. Esimerkiksi Alanko-Kahiluoto iloitsee saatteessaan opetusministeriön lausuntoa tuoden ilmi, että se on ollut nopea reaktio hänen itsensä esittämään välikysymykseen.²⁰⁷ Sinnemäki taas huomauttaa kommentissaan TVO:n Areva-korvausuutiseen, että hän voi viimein sortua jälkiviisauteen muistuttaessaan, että hänen puolueensa näkemyksiä olisi kannattanut uskoa jo lupia hyväksyttäessä.²⁰⁸ Hirvisaari taas tukee Timo Soinin kantoja remediaatiossaan muistuttaen, että tämän haastattelussa mainitun suunnitelman Euroopan vakausmekanismin kasvattamisesta oli arvannut oikein talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa puhunut Ålandsbankenin varainhoitaja Stefan Törnqvist jo vuotta aiemmin.²⁰⁹ Hirvisaari jatkaa aiheesta puhumista vielä lisäkommentissa ja mainitsee nimeltä muita Törnqvistin kriittisen näkemyksen jakaneita talousmaailman auktoriteetteja.²¹⁰ Hirvisaari luo näin jakamalleen sisällölle lyhyen historiallisen narratiivin, jota alkuperäinen uutinen ei lukijoille tarjoa. Samoin toimii Niinistö, joka tarjoaa hallituksen ulkopuolisia asiantuntijalähteitä taustoittamaan tulvanehkäisytyötä käsittelevää tilapäivytystä.²¹¹

Poliitikkojen tuottama remediointi on mielenkiintoisimmillaan, kun kansanedustajat välittävät käyttäjille sisältöjä, joissa he itse ovat merkittävässä osassa esimerkiksi haastatteluiden kohteena mutta eivät ole tuottaneet niitä itse. Näitä sisältöjä remedioidessaan he tuovat lukijoilleen esille valtamedian heistä esittämää julkisuuskuvaa sitä tarpeen mukaan kommentoiden. Niinistö valitsee usein näissä tapauksissa viitatuista uutisista saatteeksi omat sitaattinsa²¹² tai vaihtoehtoisesti pidentää tai selkeyttää omia lausuntojaan yli niiden alkuperäisessä sisällössä saaman

²⁰⁵ Alanko-Kahiluoto 14.9.2012 klo 13:12, viitaten Taloussanomat 13.9.2012.

²⁰⁶ Modig 9.2.2012 klo 13:13, viitaten YLE 9.2.2012.

²⁰⁷ Alanko-Kahiluoto 14.9.2012 klo 20:58, viitaten YLE 20.9.2012.

²⁰⁸ Sinnemäki 1.10.2012 klo 18:05, viitaten YLE 1.10.2012.

²⁰⁹ Hirvisaari 24.9.2012 klo 12:11, viitaten Iltasanomat 24.9.2012.

²¹⁰ Kommentti sisältöön Hirvisaari 24.9.2012 klo 12:14.

²¹¹ Niinistö 7.9.2012 klo 16:07.

²¹² Esim. Niinistö 2.3.2012 klo 17:25, 14.9.2012 klo 12:46 & 18.9.2012 klo 9:38.

palstatilan.²¹³ Useiden muiden kansanedustajien saatteissa omia kommentteja heitä käsittelevistä uutisista ei nosteta erikseen esille.²¹⁴ Mainittava yksittäistapaus on Alanko-Kahiluodon eri remediaation tasoja läpikäyvä uutisjako, jossa toimitettu uutinen on perustunut hänen omaan blogikirjoitukseensa ja johon liitetty saate tuo esille uuden näkökulman, jota ei ole huomioitu alkuperäisessä blogi- eikä uutissisällössä. Kyseessä on malliesimerkki siitä, kuinka remedioinnin avulla alkuperäisistä sisällöistä pystytään jalostamaan pienillä muokkauksilla uniikkeja sisältöjä eri medioiden piiriin.²¹⁵

Poliitikkojen aikajanoilta löytyy myös merkkejä remediaatiosta, jossa hyödynnetään sekä Facebookin eri representaatioiden että muiden sosiaalisten medioiden sisältöjä koostamalla niitä yhteen.²¹⁶ Stubb on esimerkiksi koostanut käyttäjille Storify-palvelun²¹⁷ avulla kattavan esityksen vienninedistämismatkastaan Brasiliaan.²¹⁸ Tämä osoittaa sisällöntuottajan kyvyn yhdistellä ja jäsenellä eri palveluiden parhaita sisältöjä ja rohkaisee lukijoita perehtymään myös muiden sosiaalisten medioiden esimerkiksi tässä tapauksessa Suomen ulkoministeriön Facebook-sisältöihin. Toinen hyvä esimerkki tehokkaasta eri Facebook-representaatioiden hyödyntämisestä löytyy Niinistön sivulta, jolle on välitetty hyperlinkillä tieto tämän kyselytunnista julkishallinnollisen METSO-ohjelman Facebook-sivulla.²¹⁹

Remediaation saatteet mahdollistavat monet erilaiset julkaisutyyliä ja parhaimmillaan kansanedustaja pystyy osoittamaan pienillä vivahteilla sekä oman persoonallisen julkaisutapansa että Facebookin käyttämisen autenttisuuden; Facebookin tapaisessa standardisoituneessa julkaisualustassa on vakiintuneita, sille ominaisia ilmaisutapoja, jotka huomioimalla kansanedustajat voivat muotoilla sisältönsä Facebookin ulkoasuun sointuviksi. Esimerkiksi Männistö tarjoaa johdonmukaisesti jokaisesta blogikirjoituksestaan lyhyen esittelyn ja asiayhteyden, mutta yhdistää joskus saatteisiinsa myös Facebookiin soveltuvia ilmaisutapoja. Hänen tapansa aloittaa saatteensa verbillä yksikön ensimmäisessä persoonassa²²⁰ viittaa sisältöpäivitysten formaattiin, jossa sisältöjä kirjoittaessaan käyttäjä aina "vastaa" palvelun esittämään

²¹³ Esim. Niinistö 7.3.2012 klo 13:07 & 7.10.2012 klo 16:07.

²¹⁴ Esim. Alanko-Kahiluoto 7.2. klo 20:38; Kiviniemi 7.2.2012 klo 6:07; Räsänen 15.9.2012 klo 12:12; Stubb 5.10.2012 klo 5:05.

²¹⁵ Alanko-Kahiluoto 25.2.2012 klo 16:48.

²¹⁶ Majava 2008, 95.

²¹⁷ Storify-palvelulla pystytään tuottamaan eri medialähteistä visuaalisia ja hyperlinkittyviä koosteita.

²¹⁸ Stubb 20.2.2012 klo 18:45.

²¹⁹ Niinistö 14.2.2012 klo 15:00.

²²⁰ Männistö 5.9.2012 klo 9:02, viitaten Männistö 4.9.2012.

kysymykseen "mitä mietit?", joka on upotettu Facebookin yksityisprofiilien päivityskenttään. Tämäntyylisiä sosiaalisen median viestintäformaatin huomioivia pieniä eleitä tulee vastaan useasti otannan aikana,²²¹ mikä osoittaa pyrkimyksen pyristellä irti standardinomaisesta, poliittisten tapahtumien kirjaamisesta luotaessa arkista, tajunnanvirtaan rinnastuvaa ja samalla Facebookin kaltaiseen yhteisöpalveluun sopivaa ilmaisutyyliä.²²² Toisessa ääripäässä ovat ne kansanedustajat, joiden remediointityylinä on olla tekemättä sisältöihin minkäänlaisia saatteita.²²³

Kun politiikko-sivut remedioivat otannassa muiden poliittisten toimijoiden sisältöjä, tapahtui se usein puoluelinjojen mukaisesti. Vaikka otanta onkin pieni, on esimerkiksi siinä esiintyvien Vihreiden kansanedustajien tapa suositella juuri puoluekollegoiden sisältöjä huomattava: remedioiduista lähteistä yhdeksän kymmenestä oli oman puolueen toimijoiden blogeja tai kolumneja, ja näistä yli puolet edustajien omia kirjoituksia.²²⁴ Keskusteluun rohkaistaan siis samaa mieltä olevien poliittisten toimijoiden ja heidän ajamansa linjan mukaisesti. Yhdysvaltalaiset tutkimukset ovat osoittaneet, että yksipuolisia ideologisia lähteitä käytettäessä debateissa mielipiteet jyrkentyvät ja niiden diversiteetti vähenee.²²⁵ Kotimaisena esimerkkinä samasta ilmiöstä voidaan pitää Ajankohtaisen kakkosen lokakuussa 2010 esitetyn Homoillan synnyttämää keskustelua internetissä ja keskustelijoiden suuren enemmistön kommentointia muiden samanmielisten lausuntoihin.²²⁶ Tutkimuksissa esitetyt huolet poliittisten verkkokeskusteluiden inklusiivisesta mutta silti hyvin polarisoivasta yleisluonteesta²²⁷ eivät tässä valossa tunnu siis kaukaa haetuilta.

Samanmielisten sisällöntuottajien ryhmittyminen, myötäeläminen ja toisistaan voimaantuminen vaikuttaa luonnolliselta reaktiolta poliittisten sisältöjen verkostoissa. Näissä samanhenkisten käyttäjien muodostamia ryhmissä kylläkin ruokitaan kansalaisten kiinnostusta politiikkaan mutta vastavuoroisesti myös estetään monipuolista tiedonsaantia tärkeistä asiakysymyksistä ja hillitään näin deliberaation kautta tapahtuvaa mielipiteiden muotoutumista.²²⁸ Brunsin arvion mukaan tosin

---

²²¹ Mm. Alanko-Kahiluoto 20.9.2012 klo 23:53 & 21.9.2012 klo 16:22; Männistö 20.9.2012 klo 11:08 & 27.9.2012 klo 20:37; Niinistö 24.9.2012 klo 20:15 & 26.9.2012 klo 9:29; Sinnemäki 14.9.2012 klo 16:43 & 22.9.2012 klo 19:30; Urpilainen 16.9.2012 klo 0:50 & 21.9.2012 klo 22:14.

²²² Koski 2010, 226.

²²³ Yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta Arhinmäki ja Kiviniemi remedioivat näin.

²²⁴ n = 53.

²²⁵ Adamic & Glance 2005; Sunstein 2007 a, 54–55; Sunstein 2007 b.

²²⁶ Matikainen 2012, 149–152.

²²⁷ Fenton 2010, 25; Kantola 2012, 85–86; Keen 2007, 52–55; Matikainen 2012, 151–152; Saari 2010, 231.

²²⁸ Herkman 2011, 172; Karhula 2008, 67. Vrt. Robertson, Vatrappu & Medina 2010, 13–15.

kansalaisten samanaikaisen jäsenyyden eri yhteisöissä johtaa edes osittaiseen läpäisevyyteen ryhmien ideologisten rajojen yli.²²⁹ Tällainen läpäisy on tutkielman aineistossa minimaalista, koska yhdelläkään poliitikko-sivulla ei remedioida muiden puolueiden poliitikkojen sisältöjä. Aiempi tutkimus on myös osoittanut samanlaista puolueuskollisuutta käyttäjiltä näiden jakaessa suureksi osaksi poliitikko-sivun omistajan sisältöjä ja välttäessä kilpailevien poliitikkojen näkemysten jakamista.²³⁰ Positiivista on kuitenkin se, että mitä todennäköisimmin poliittisesti aktiiviset käyttäjät tykkäävät myös muista kuin puoluepoliittisista sivuista, jolloin ehdoton polarisoituminen saatetaan ehkäistä Brunsin arvioiden mukaan. Ainakaan tähän mennessä tällaista poliittisten Facebook-sivujen tuottamaa ideologista läpäisevyyttä ei ole tutkittu.

Remediaatio on hyvä teoreettinen lähestymistapa sosiaalisen median sisältöihin ja tarjoaa 2000-luvun poliittisen informaation seurantatavoista kiinnostuneelle tutkijalle hyvän viitekehyksen poliitikkojen välittämiin uutissisältöihin perehtymiseen. Tässä luvussa olen eritellyt tapoja, joilla otannan kansanedustajat ovat remediaation avulla välittäneet seuraajilleen Facebook-sivunsa ulkopuolisia sisältöjä. Välittämällä representaationsa kautta käyttäjille merkityksellisinä pitämiään uutislähteitä poliitikko-sivut toimivat poliittisen journalismin portinvartijoina, jotka suodattavat käyttäjille päivänpoliittisesti merkittävistä keskustelunaiheista uutis- ja muuta sisältöä sitä samalla arvottaen ja sille uusia merkityksiä antaen.

Puolueuskollisuuden heikentyessä, äänestysaktiivisuuden laskiessa ja henkilökohtaisen politiikan vahvistuessa ilmiönä tarjoutuu käyttäjille mahdollisuus seurata poliitikko-sivujen kautta kansanedustajien työtä siihen kuitenkaan sitoutumatta. Käyttäjät voivat seurata poliitikon toimia avoimesti ilman äänestyspyrkimyksiä, mikäli he kokevat poliitikkojen yksilöllisen viestinnän osoittavan näiden olevan tarpeeksi ansioituneita edustamaan heitä. Yhtä lailla he voivat irrottautua ja lakata seuraamasta poliitikkoja silloin, kun syyt alkuperäisen sitoutumisen takaa vaikuttavat kadonneen, esimerkiksi viestinnän osoittautuessa pelkäksi pinnalliseksi kampanjavälineeksi.²³¹

Mutta mitä nämä internetissä aktivoituvat kansalaiset sitten vaativat edustajiltaan, ja miten kansanedustaja pystyy herättämään heidän mielenkiintonsa viestintäympäristössä, joka on täynnä erilaisia poliittisten liikehdinnän lähteitä, kohteita

---

²²⁹ Vrt. Bruns 2008 a, 378–379.

²³⁰ Robertson, Vatrappu & Medina 2009, 9.

²³¹ Vrt. Castells 2009, 363; Matikainen 2012, 156.

ja toimijoita? Poliitikko-sivujen sisältö tarjoaa kiinnostavia havaintoja siitä, miten kansanedustajat ovat reagoineet viestinnällä tähän haasteelliseen toimintaympäristöön. Koska kansalaiset ja heidät edustajansa ovat internetin käyttäjinä erilaisia ja yksilöllisiä, ei vastaukseksi tulisi tarjota yleistyksiä. Historiantutkimuksen kannalta on kuitenkin hedelmällistä tarjota jonkinlainen yleisesitys siitä, miten sosiaalisen median demokratisoivia voimia ylistävien tutkijoiden aikalaisarviot ja vallassa olevien poliittisten toimijoiden viestintä kohtaavat toisensa. Erittelen tästä syystä seuraavassa luvussa aineistoani niin sanottua käyttäjätuotannon käsitettä hyödyntäen.

3. Käyttäjätuotanto poliitikko-sivuilla

Internetin mahdollistamasta tai vähintäänkin teoreettisesti sen piirissä piilevästä osallistavasta potentiaalista puhutaan paljon valtio-oppineiden keskuudessa. Axel Bruns päätyy omassa analyysissään internetin julkaisumahdollisuuksista siihen, että käyttäjätuotannon periaatteet voivat muuttaa vallitsevaa poliittista kulttuuria konkreettisesti. Poliitiikka ei enää tulevaisuudessa perustuisikaan nykyisiin formaaleihin ja suljettuihin puoluepoliittisiin instituutioihin, jotka eivät pysty houkuttelemaan kansalaista pariinsa. Samalla hän tosin myös myöntää käyttäjätuotannon soveltamisen nykyisiin poliittisiin prosesseihin olevan utopistinen projekti, ja joutuu sen käytännön toteutuksen perustellakseen turvautumaan oletuksiin sen vaikutuksista kansalaisten poliittiseen tietotasoon ja aktiivisuuteen.²³² Siinä missä käyttäjätuotantovetoisen politiikan toteutumiskelpoisuus jäänee tämän opinnäytetyön ulkopuoliseksi kysymykseksi, tarjoaa se silti erinomaisen erittelyrungon niille, jotka kokevat käyttäjätuotannon kaltaisen sisällöntuotannon merkityksen kasvaneen nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa mutta ymmärtävät silti tarpeen pysyä varovaisen skeptisenä sen suurempiin vaikutuksiin nykyisessä poliittisessa järjestelmässä.²³³ Poliittisen viestinnän kehityksestä kiinnostuneena historiantutkijana lukeudun tähän joukkoon.

Kansanedustajat voivat ilmaista ymmärtävänsä Web 2.0 -ajan palvelualustojen roolin avoimina, sananvapautta ja demokraattisuutta tukevana julkisina tiloina

---

²³² Bruns 2008 a 366–367, 371.

²³³ Emt., 359.

tarjoamalla poliitikko-sivuillaan sisältöjä, jotka rohkaisevat kansalaisia osallistumaan poliittiseen keskusteluun niiden kautta. Poliitikko-sivut toimivat *de facto* luovan poliittisen väittelyn tilan sijaan poliitikon mediajulkisuuden välineinä, jotka kilpailevat yleisöistä eivätkä pyri tuottamaan kaikille osallistujille tasavertaisia keskusteluympäristöjä. Tästä huolimatta ne voivat tarjoavat poliitikoille keinon tunnustaa niitä vuorovaikutuksen tapoja, jotka vetoavat eniten heidän kohdeyleisöihinsä.

Esimerkiksi Carlsonin tutkimus vuoden 2006 presidentinvaalien ehdokkaiden blogeista osoitti, että ainoana ehdokkaista sekä kommentit blogissaan sallinut että itse kirjoituksiaan kommentoinut Heidi Hautala sai ”palkinnoksi” aktiivisuudestaan kansalaisilta kommentteja kaksi kertaa niin paljon kuin hän oli itse kirjoittanut sisältöä.²³⁴ Vuosia myöhemmin tällaisesta kansalaisten osallistumisesta keskusteluihin blogeissa on muodostunut enemmänkin sääntö kuin poikkeus, koska kommenttien rajoittaminen nousisi parhaimmillaan uutisotsikkoihin jo itsessään eikä siinä olisi muutenkaan lähtökohtaisesti järkeä. Vaikka sivujen ensisijainen tarkoituksena ei olisikaan tarjota julkista keskustelutilaa yli niiden muiden viestinnällisten arvojen, on poliitikon silti hyödyllistä sitouttaa sisältöihinsä sekä passiivisia että aktiivisia sosiaalisen median käyttäjiä²³⁵ kasvattaakseen medianäkyvyyttään ja tuottaakseen sosiaalisen median representaationsa sisällöille julkisuushyötyä.

Juha Herkman (2011) on arvioinut poliittisen ympäristön muutoksen johtuvan siitä, että kansalaisten kiinnostus kohdistuu aikaisempaa enemmän niin sanottuun henkilökohtaiseen politiikkaan sen sijaan, että nämä kokisivat tarpeelliseksi äänestää vaaleissa tai vannonaa uskollisuutta poliittisille puolueille. Miten tällaisessa todellisuudessa olisi siis nähtävä Facebookin kaltaiset yhteisöpalvelut, jotka kokoavat yhteen näitä yhä suurempia, ideologisesti juurettomia ihmisjoukkoja? Lähtökohtaisesti ne on ainakin hyväksyttävä poliittisen viestinnän ja ylipäätään poliittisen aktiivisuuden kannalta merkittävien foorumien joukkoon. John Keanen kolmiosaista julkisten tilojen kategorisointia sovellettaessa Facebookin joustavuus, inklusiivisuus ja kattavuus julkisena tilana tuottaa sosiaaliselle medialle kaikki mahdollisuudet ylläpitää keskustelua keinotekoisia raja-aitoja kunnioittamatta.²³⁶ Mutta miten tällaisia yksittäisen

---

²³⁴ Carlson 2007, 67.

²³⁵ Vastoin Brunsin (2008 a) painotusta monilla tavoin aktiivisiin internet-käyttäjiin, osoittaa esimerkiksi Ridell (2011, 50, 88–89) muiden sisällöntuottajien työn seuraaminen olevan merkittävästi omaa tuottamista yleisempää.

²³⁶ Keanen mukaan jaottelu erottelee mikro-, meso- ja makrotason julkiset tilat. Makro-taso sisältää

kansanedustajan ylläpitämiä julkisia tiloja voidaan luoda niin käyttäjiä houkutteleviksi, että nämä rajattomat mahdollisuudet käyttäjien tuomisesta sen piiriin toteutuisivat? Miten valjastaa politisoituvien internet-käyttäjien liikehdintä puoluepoliittisen toimijoiden käyttöön?

3.1. Uudet sosiaalisen media julkiset tilat ja poliittinen liikehdintä

Puolueiden kannalta ongelmallista on, että uusyhteisöllinen liikehdintä ja sen aikaansaama yhteisöllisyys ovat vaikeasti sovitettavissa puoluepoliittisiin jäykkiin rakenteisiin. Poliittista agenda ajavat Facebook-sivut ovat hyvä esimerkki yhteisönä toimivista mikrojulkisuuksista, joiden sisältöihin perehtyminen ja niiden kommentointi ei vaadi kahlitsevaan hierarkian tai organisaation piiriin kuulumista. Sen sijaan, että esimerkiksi suurta suosiota sosiaalisessa kerännyt brittiläinen populistinen Britannian kansallispuolue BNP olisi saanut muunnettua sitä suoraan hyödynnettäväksi poliittiseksi valuutaksi, oli sillä vuonna 2011 erona 80 000 Facebook-faniinsa vain 15 000 puoluejäsentä.²³⁷ Yhteisöjen viestintäkanaviin perehtyminen ja niiden aktiivinen seuraaminen koetaan usein jo riittäväksi tunnusteelliseksi yhteydeksi. Mitä lisäarvoa kansalaiselle tuottaisikaan siinä tapauksessa enää puolueeseen liittyminen?

Internetissä toimivilla vapaina liittoina²³⁸ toimivilla "erikoistuneilla yhteisöillä" on luonteenpiirteitä, jotka eivät sovellu näihin perinteisiin yhteisöihin. Ne eivät sulje pois kilpailijoitaan ja tarjoavat näin mahdollisuuden perehtyä poliittisiin asiakysymyksiin hyvin erilaisista näkökulmista, mahdollistaen poliittisen mobilisaation verkostomaisesti hierarkioihin kytkeytymättä. Niiden sisältö syntyy yhteisten intressien kautta, jolloin ne palvelevat ihmisten edelleen voimissaan olevaa halua kuulua yhteisöihin.²³⁹ Brunsin mukaan internetissä eri julkisiin tiloihin osallistumisen raja-aidat ovat murtuneet ja tuottaneet perinteisen median kontrolloiman "episodiaalisen spektaakkelin" tilalle kansalaisten kokeman ja elävöittämän "pansosiaalisen ympäristön",²⁴⁰ jonka ydintä ei voida erottaa ja rajata neulankärjellä. Internetin

---

globaalit ja supranationaalit, meso-taso valtakunnalliset ja mikro-taso tätä pienemmät julkiset tilat. Keane 2000, 77, 86–87.

²³⁷ Bartlett, Birdwell & Littler 2011, 33.

²³⁸ Vrt. Habermas 1992, 453.

²³⁹ Coleman & Blumber 2009, 46; Rinne 2008 a, 11.

²⁴⁰ Bruns 2008 b.

kilpailevien julkisten tilojen laajentuessa ja lisääntyessä on herättänyt ymmärrettävästi kysymyksiä siitä, johtaako tämä keskustelutilan pirstaloituminen lopulta yhteisen julkisen tilan katoamiseen. Digitaalisen sisällön aika- ja paikkasidonnaisuudet ovat häivyttäneet, kun internet-sovellukset pyrkivät tuottamaan yhä välittömämpää haettavuutta ja saavutettavuutta. Sosiaalisen median sisältö on luettavissa internet-yhteyden avulla käytännössä mistä tahansa lukupäätteestä, siihen voidaan viitata hyperlinkkien avulla ristiin eri palveluissa ja sitä voidaan tuottaa ja välittää sekä samassa että eri asemassa olevien käyttäjien kesken (*horisontaalinen* ja *vertikaalinen* viestintä) sekä saman- että eriaikaisesti (*synkroninen* ja *asynkroninen* viestintä).²⁴¹

Uusi toimintaympäristö antaa yhtäältä mahdollisuuden kasvattaa poliittisen viestinnän kohdeyleisöjä mutta toisaalta johtaa siihen, että laajenevista yleisöistä kilpailee yhä useampi poliittinen toimija julkaisutoiminnan muuttuessa yhä helpommaksi sekä puoluepoliittisille piireille että sen ulkopuolella toimiville. Monet tutkijat ovat nähneet tämän pirstaloitumisen positiivisena seurauksena vähemmistöjen julkisuuksille ja verkostoille syntyneen elintilan,²⁴² uusien teknologioiden antaessa tilaa myös uudentilaisille massoja kokoaville tilaisuuksille, esimerkiksi digitaalisille kyläkokouksille.²⁴³ Kehityksen lopputuloksena saattaisi olla siis syntyä avoimeen deliberointiin soveltuvia viestintäympäristöjä.²⁴⁴ Keane myös muistuttaa, että kansalaisvaltioiden nationalististen julkistilallisten projektien taantuma voi myös olla perusteltua luonnollista kehitystä niiden jäädessä globaalien medialähteiden jalkoihin.²⁴⁵

Kun kansalaiset eivät enää koe yksittäistä valitsemaansa poliittista yhteisöä itselleen riittäväksi, he käyvät läpi tarjolla olevia vaihtoehtoja poliittisina kuluttajina, jotka pyrkivät luomaan merkityksellisistä poliittisista liikkeistä ja aatteista verkostokokonaisuuksista itselleen yhteiskunnallista aktiivisuutta symbolisoivaa, elämänpoliittista kokonaisuutta. Uusyhteisöt tuovat samat asiakysymykset merkittäviksi kokevat kansalaiset yhteen ja mahdollistavat heille yhteiskunnallisen toiminnan ja keskustelun haluamastaan näkökulmasta, haluamallaan aktiivisuuden tasolla ja luonnollisimmaksi kokemaltaan etäisyydeltä. He voivat saavuttaa näin tunteen poliittisesta identiteetistä ja yhteiskunnallisesta kytköksestä sitoutumatta politiikkaan esimerkiksi puoluekirjaa kantamalla tai tuomatta ideoitaan julki keskustelussa, joka

²⁴¹ Mayer-Schönberger 2009, 109–112; Saari 2010, 266; Tapscott 2010, 286.

²⁴² Castells 2001; Nieminen 2000, 190–192; Rinne 2011; Shirky 2011.

²⁴³ Jenkins & Thorburn 2003.

²⁴⁴ Coleman & Blumler 2009, 180–181; Jenkins & Thorburn 2003, 9–11.

²⁴⁵ Keane 2000, 87.

kärsii puolueiden sisäisistä hierarkioista. Toisin kuin eksklusiivisesti puolueessa toimittaessa, intensiivisissä ad hoc -tyyppisissä, temaattisesti rakentuissa liikkeissä pystytään toimimaan ja mobilisoitumaan monen eri kampanjan piirissä yhtä aikaa.²⁴⁶ Näihin niin sanottuihin jälkimoderneihin liikkeisiin²⁴⁷ ja niiden tavoitteisiin sitoudutaan vain siihen asti, kunnes ne eivät enää vastaa yksilöllisiä tavoitteita, jolloin ne voidaan korvata uusilla.²⁴⁸ Heidän ei tarvitse näin alistua traagisen banaaliin poliittiseen konsensus-hakuisuuteen vaan he voivat keskittyä yksittäisiin, henkilökohtaisesti ongelmallisiksi kokemiinsa kysymyksiin.²⁴⁹

Bruns näkee julkisen keskustelun kattavan nykyään määrittelemättömän määrän huomiosta kilpailevia ja limittyviä julkisia tiloja, jotka syntyvät ylläpitämään keskustelua niistä näkökulmista, joille pirstaloituneessa yhteiskunnassamme on kysyntää ja joita siksi voidaan ylläpitää. Nämä tilat limittyvät toisiinsa ja hyväksikäyttävät toistensa katvealueita, mistä seuraa sekä informaatiomäärän että tilojen levinneisyyden massiivinen kasvu.²⁵⁰ Tuloksena on ennemminkin julkisten tilojen tilkkutäkki, joka toimii vahvojen ja heikkojen sidosryhmien ja intressien pohjalta muodostuneena limittyneenä ja yhteisöjen päällekkäisyydet sallivana verkostona.²⁵¹ Tästä näkökulmasta tarkasteltuna Facebook on yksi internetin vahvimista julkisia tiloja mahdollistavista alustoista; sen tehokkuus perustuu suuren käyttäjäkunnan saavutettavuuteen verkostoissa, joissa kansalaiset keskustelevat heistä kiinnostavista aiheista, muodostavat keskenään risteäviä yhteyksiä, ja voivat kontrolloida itse keskusteluiden asialistoja sekä altistaa omia tulkintojaan uusille näkökulmille.²⁵²

Edustuksellisessa demokratiassa toimivat puolueet ovat menettäneet suurimman osan ideologisista, toinen toisistaan erottavista tekijöistään pyrkiessään saavuttavan mahdollisimman suuria äänestäjämääriä mahdollisimman maltillisilla linjauksilla. Pelkistetyimmillään ne joutuvat markkinoimaan itseään yhä useammin johtajiensa vetovoimalla ja heistä syntyvillä mielikuvilla, koska entistä ammattimaistuneempi ja teknokratisoituneempi poliittinen asiakeskustelu voi vieraannuttaa kansanedustajan kansalaisen poliittisen osallistumisen perusoletuksista.²⁵³ Vaalikampanjoiden aikana

---

²⁴⁶ Häyhtiö 2010, 82; Rinne 2008 a, 26 & 2008 b, 77.

²⁴⁷ Hyvän arvion jälkimoderneista liikkeistä antaa Häyhtiö & Rinne 2007 a, 6–8.

²⁴⁸ Häyhtiö 2010, 80–81; Kantola 2012, 37–38; Matilainen 2010, 45, 108; Mäkinen 2009, 80–83; Ollila 2008, 24.

²⁴⁹ Rinne 2008 a, 16, 105, 140.

²⁵⁰ Castells 2007 a, 2007 b.

²⁵¹ Bruns 2008 a, 327–328. Keane 2000, 76–77.

²⁵² Häyhtiö & Rinne 2007 a, 86; Matikainen 2011, 45.

²⁵³ Bruns 2008 a, 360–361; Herkman 2011, 115.

poliittisten puolueiden ja poliitikkojen näkyvyyden tavoittelun määrä kasvaa ja kampanjoiden viestinnällinen sisältö korostaa poliitikkojen esittämien linjausten legitimaatiota mahdollisimman laajaa kansanjoukkojen kannatusta tavoitellen. Tällaisen mediajulkisuuden ei voida varsinaisesti sanoa parantavan perinteisen poliittisen järjestelmän mainetta.²⁵⁴

Verrattuna siihen pahimmillaan hyvin yksipuoliseen imagotuotantoon, jonka kautta mediakriittiset äänestäjät näkevät poliitikkojen rummuttavat linjauksiaan vaalikausien aikana, tarjoaa jatkuva sosiaalisen median läsnäolo poliitikoille mahdollisuuden haastaa syytökset kansalaisista erkaantuneesta politiikasta tuomalla politiikan pysyvästi kansalaisten pariin osana arkista viestintäympäristöä. Kansanedustajat haluavat edelleen näkyä mahdollisimman paljon perinteisen mediajulkisuuden piirissä, koska politiikalla on siihen symbioottinen suhde, median hyödyttäessä ja hyödyntäessä poliittisen vallan käyttäjiä siinä missä muitakin julkisuuden henkilöitä. Tästä syystä poliittinen sisältö valuu sosiaalisen median palveluista väistämättä sen piiriin silloin, kun sen uutisarvo tätä edellyttää.²⁵⁵ Vaikka kansanedustaja onkin luottamustoimensa puolesta institutionalisoituneen formaalin politiikan toimija, ei se myöskään estä häntä toimimasta tällaisella informaalaisella, vähemmän institutionalisoituneella viestintäkentällä.²⁵⁶ Hänen suorastaan odotetaan liikkuvan siellä, missä kansakin liikkuu.

Tutkielmani tarkoituksena ei ole arvioida Brunsin esittämän teorian vedenpitävyyttä suomalaisessa edustuksellisessa demokratiassa. Keskityn sen sijaan tutkimaan poliitikko-sivujen käyttämiä tapoja, joilla niiden piirissä tuotettu viestintä voisi ratkaista puoluepohjaisen politiikan piirissä toimivien poliitikkojen uskottavuusongelmia, joiden merkittävin oire on äänestämiskiinnostuksen laskeminen erityisesti nuoremmilla äänestysikäisillä.²⁵⁷ Brunsin ja myös muiden tutkijoiden²⁵⁸ esittämä kritiikki hidasta ja kompromissivetoista puoluepoliittista toimintaa kohtaan tarjoaa vastauksia siihen, miksi puoluepoliittinen toiminta kiinnostaa yhä harvempia verrattuna sosiaalisen median ajan muunlaisiin poliittisiin vaikuttamistapoihin. Nukkuvien puolueeseen vaipuneet kansalaiset saattavatkin olla antamatta poliitikoille ääntänsä heidän viestinnälleen antautumisesta huolimatta, koska äänestämättä

---

²⁵⁴ Herkman 2011, 92.

²⁵⁵ Herkman 2012, 121–122; Jenkins 2006, 211; Pernaa, Pitkänen & Railo 2006, 280–281; Väliaverron 2012, 94.

²⁵⁶ Rinne 2008 b.

²⁵⁷ Herkman 2011, 49; Häyhtiö & Rinne 2007 a, 3–6.

²⁵⁸ Ks. esim. Herkman 2012, 124–125.

jättäminen voi olla kansalaisen omaehtoinen valinta, jonka tarkoituksena on haastaa hänestä toimimaton legitimaatiojärjestelmä.²⁵⁹

Kytkemällä poliittinen viestintä yhteen laajimmin käytetyistä sosiaalisista medioista kansalaisten kynnys lähestyä sitä on hyvin alhainen ja he voivat välittää eteenpäin mahdollisimman yksinkertaisesti mahdollisimman suurelle ihmisryhmälle ilman vieraannuttavia outojen palveluiden välikäsiä. Poliitikko-sivu tarjoaa kansanedustajalle tämän henkilöön yhdistettävän, digitaalisen arjen julkiseen tilaan kytkeytyneen representaation. Sen avulla hän pystyy välittämään käyttäjille tietoa ajankohtaisina pitämistään poliittista kysymyksistä, toimien muiden Facebookin käyttäjien näkökulmasta tasavertaisista lähtökohdista, ja ollen näin modernin mediaympäristön samaistuttava toimija. Kansanedustajien lausunnoilla on oma arvonsa politiikan työntekijöiden silmissä mutta poliittisesta massasta erottautuminen politiikkaa passiivisemmin seuraavien silmissä sosiaalisessa mediassa vaatii jo viestinnällisiä taitoja.

Sosiaalisen median käyttö on myös kunkin käyttäjän kohdalla yksilöllistä. Yksi poliitikko-sivua seuraava käyttäjä voi sulauttaa politiikon tiedon osaksi uutisvirtaansa, kun taas toinen ei ehkä halua sulauttaa sitä siihen, vaan satunnaisin väliajoin palaa sen ensisijaiseen formaattiin. Monipuolisimmillaan poliitikko-sivulle tuotettu herättää kiinnostusta kansalaisissa, jotka käyttävät internetiä mitä moninaisimmin tavoin, yhteisenä tekijänään kiinnostus poliittiseen keskusteluun; poliitikko-sivun sisällöt voivat aikaansaada keskustelua itse sivulla, muissa Facebook-palvelun julkisissa tiloissa tai ollessaan tarpeeksi relevantteja yhteiskunnalliselle keskustelulle myös muissa medioissa.

Millaisilla Facebookin mahdollistamilla keinoilla kansanedustajat sitten vetoavat käyttäjille toimintansa tai viestintänsä mahdollistavan uutta poliittista liikehdintää huolimatta siitä, että poliittista päätöksentekoa määrittelee edelleen kansan ja kansanedustajien välinen hierarkkinen suhde? Seuraavissa alaluvuissa käsittelen käyttäjätuotannon periaatteet ensin perehtyen niiden teoreettisiin lähtökohtiin. Tämän jälkeen analysoin keräämääni aineistoa näiden määrittelyiden perusteella.

---

²⁵⁹ Rinne 2008 a, 118.

3.2. Avoin osallistuminen ja yhteisöllinen arviointi

Axel Brunsin mukaan avoin osallistuminen päätöksenteossa takaisi toteutuessaan sen, että minkä tahansa projektin tai tavoitteen edesauttamiseksi pystyttäisiin keräämään mahdollisimman monialainen ja laadukas deliberoijien joukko, jonka työpanoksista laadukkaimmat keräisivät ansaitsemaansa huomiota ja kehitysehdotuksia. Yhteisöllisen arvioinnin avulla ansioitumattomat poliittiset ehdotukset ja kehityssuunnat hylättäisiin joukon päätöksellä ja projektin sisältö kehittyisi väistämättä kohti parasta mahdollista laatua. Tätä ilmiötä on kuvailtu muun muassa parviälyksi ja joukkoistamiseksi.²⁶⁰

Joukkoistetun sisällöntuotannon perustana toimisi epähierarkkisuus ja yhteisöllisyys, kun jokainen yhteisön jäsen asettuisi yhteisössä siihen rooliin, jonka muut yhteisön jäsenet näkevät hänelle sopivaksi.²⁶¹ Tärkeintä on se, että yhteisöt ottaisivat yksilön mukaan päätöksentekoon ja antaisivat arvoa sille panokselle, jonka tämä pystyy tarjoamaan sille oman poliittisen kykynsä kautta. Jokaisen käyttäjän tekemä työpanos ja arviot muiden työpanoksista ovat subjektiivisia ja uniikkeja muiden yhteisön jäseniin verrattuna ja juuri siksi julkituotuna ja kaikkien arvioitavana arvokkaita yhteisölle.²⁶²

Eduskuntalaitos on vakaa poliittisen vallan keskus, jossa vaaleilla valitut kansanedustajat toimivat kansalaisten valitsemina poliittisina edustajina. Heidät on perinteisesti valittu työhönsä väestön valistuneesta ja ammattitaitoisesta osasta ja he ovat osoittaneet poliittisen asiantuntemuksensa usein niin puolueissa kuin kunnallisessakin toiminnassakin toimiessaan. Tätä kautta he ovat muuttuneet jokaisen luottamustehtävänsä myötä omista taustoistaan riippumatta jatkuvasti kohti ammattimaista, täyspäiväistä poliittista uraa.²⁶³ Brunsin mukaan suljettu poliitikkojen ja päätöksentekijöiden joukko ei kuitenkaan pysty kilpailemaan työpanoksensa laadulla täysin avoimen ja valistuneen kansalaiskunnan kanssa, joka evaluoii yhteistyössä poliittisia linjauksia ja tekee poliittiset päätökset tuon työn perusteella.²⁶⁴ Avoimen osallistumisen ja yhteisöllisen arvioinnin skenaario on siksi edustuksellisen demokratian mukaisesti valitulle kansanedustajalle uhkaava. Yksinkertaistettuna se nimittäin korostaa yhden poliitikon riittämättömyyttä arvioida yhteiskuntaansa ja tehdä parhaita

---

²⁶⁰ Hyvän esittelyn ilmiöstä tarjoaa sitä ”joukkoistamisena” kutsuva Kari A. Hintikka (2008).

²⁶¹ Bruns 2008 a, 24–25.

²⁶² Rinne 2008 a, 81–82, 84.

²⁶³ Nousiainen 1998, 172.

²⁶⁴ Bruns 2008 a, 364.

mahdollisia poliittisia päätöksiä yksilönä, koska tarjolla oleva, valistuneen kansakunnan kokonaisuus on oletuksena häntä pätevämpi.

Brunsin mukaan käyttäjätuotanto nojaa inklusiivisuuden periaatteeseen ja rohkaisee käyttäjätuottajien osallistumista lukuisiin eri projekteihin. Toiminta eri projekteissa johtaa kunkin projektin toiminnan arvioinnin ja vaikutusten leviämiseen ja laajentaa sen käytössä olevaa tietoa, taitoa ja ideoita parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi.²⁶⁵ Bruns on oikeassa todetessaan, että perinteisessä poliittisessa prosessissa tärkeimmät poliittiset linjaukset tehdään puolueiden määräämien henkilöiden toimesta suljettujen ovien takana, jolloin kansalaisia ei oteta täysvaltaisina mukaan suunnitteluprosessiin.²⁶⁶ Poliitikkojen on myös strategisesti kannattavaa viestiä halusta tehdä mahdollisimman avointa politiikkaa, koska internetiä käyttävät uudet sukupolvet arvostavat avoimuutta ja myös odottavat samaa arvomaailmaa edustajinaan toimivilta poliitikoilta.²⁶⁷ Toisaalta vallitsevaa käytäntöä voidaan myös perustella tutkimustiedolla, joka osoittaa poliittisten neuvotteluiden tuottavan parempia tuloksia silloin, kun niitä käydään ainakin osittain suljettuna yleisön katseelta.²⁶⁸

Ajatuksen avoimesta osallistumisesta mahdollisimman laadukkaan poliittisen toiminnan takeena voidaan nähdä myös olevan sukua ideologisesti myös deliberatiivisen päätöksenteon teorioille. Brunsin arviosta poiketen tosin esimerkiksi John Dryzek (2009) arvioi, että poliittisella järjestelmällä voi olla deliberatiivista kapasiteettia silloinkin kun deliberaatiolla ei ole välitöntä vaikutusta päätöksentekoon ja että deliberaation puutetta tietyissä valtarakenteissa voidaan kompensoida laadukkaalla deliberaatiolla toisissa. Esimerkiksi ”habermasilainen” 1700-luvun porvarien julkinen tila syntyi vastavoimana kirkon ja aristokratian eksklusiiviselle päätöksentekovallelle. Tuolloin julkisista keskustelutiloista ja sen piirissä toimivista kansalaisista puhuttaessa haluttiin kyseenalaistaa hallitsijasäädyn toimien epäoikeudenmukaisuutta.²⁶⁹ Kun ajan myötä politiikka liberalisoitui ja hyväksyi tämän yhteiskuntaluokan pääsyn päätöksenteon foorumeille, kaupallistuvan lehdistön mahdollistama julkinen tila menetti Dryzekin arvion mukaan samalla deliberatiivista kapasiteettiaan.²⁷⁰ Tämän kapasiteetin Bruns näki mielellään herätettynä henkiin käyttäjätuotantoperustaisen politiikan avulla, ja kokee nykyisen poliittisen järjestelmän oireilun signaalina liikehdinnästä kohti

---

²⁶⁵ Bruns 2008 a, 24–25.

²⁶⁶ Bruns 2008 b.

²⁶⁷ Tapscott 2010, 273–274, 287.

²⁶⁸ Chambers 2004, 2005.

²⁶⁹ Keane 2000, 70.

²⁷⁰ Dryzek 2009.

demokraattisen osallistumisen renessanssia.²⁷¹

Tasa-arvoinen ja kognitiivinen deliberatiivinen politiikka tosin toimii myös edustuksellisessa demokratiassa siten, että kansalaiset delegoivat valtansa edustajilleen ja nämä ratkaisevat poliittiset ongelmat heidän puolestaan. Kansalaisen on saatava aikansa riittämään poliittisen päätöksenteon rinnalla ansiotyöhön ja muihin kiinnostuksen kohteisiinsa. Tässä tapauksessa järkevin ratkaisu on yhdistää päätöksenteko kansan tahtoon delegoimalla se kongressiedustajille, jotka saavat sen selville medioiden avulla.²⁷²

Asetelman ihanteellisuuden haastaa kuitenkin oikeutettu keskustelu perinteisen median aseman heikentymisestä kansan tahdon määrittäjänä syistä, joita käsittelin jo remediaatiota analysoineessa luvussa. Web 2.0 -ajan yhteiskunnassa hierarkkisesti toimivaa journalismina kun pidetään epäpuhtaana mielipiteen välittäjänä, joka voi vääristää tai vaimentaa kansalaisten mielipiteitä. Tästä syystä perinteinen delegaattijattelu kansanedustajasta kansalaisen poliittisen panoksen välittäjänä ei riitä enää kaikille. 1960-luvulla muotoutuneen kielellisen käänteeseen – tai politiikan tapauksessa *retorisen käänteeseen* – ansiosta politiikan teoriassa syntyi uusi tapa ymmärtää poliittisten toimijoiden ajattelua muutenkin kuin ideologian tai käytännön politiikan horisontaalisella akselilla. Tuo samainen käänne tarjoaa myös kansalaisille uusia mahdollisuuksia kehittää ajatteluaan ja taitojaan lisääntyneen saatavilla olevan aineiston arvioinnissa. Kari Palonen on maininnut näistä taidoista muun muassa kysymysten politisoinnin ja tematisoinnin, vaihtoehtojen jäsentämisen ja poliittisten päätösten seurausten arvioimisen.²⁷³

Sosiaalinen media antaa poliittisesti aktiivisille kansalaisille keinot kerätä lukuisista eri sisällönlähteistä materiaalia yksilöllisiin elämänprojekteihinsa, joiden avulla he pyrkivät ymmärtämään yhteiskunnallista kehitystä ja myös löytää itselleen uusia poliittisia aatteita, joiden tavoitteisiin kohdistaa huomiota ja antaa julkisen tukensa. Äänestäjät tekevät 2000-luvulla ehdokasvalintansa pitkälti ehdokkaiden henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella.²⁷⁴ Siksi heidän on myös luontevinta vastaanottaa yksilökeskeistä poliittista viestintää poliitikkojen henkilökohtaisten representaatioiden kautta.

Antamalla itseään kiinnostaville viestintäkanaville tukensa, Facebookin käyttäjät

---

²⁷¹ Bruns 2008 a, 376–377.

²⁷² Bessette 1994; Malmberg 2012, 27–29.

²⁷³ Palonen 1996, 137.

²⁷⁴ Herkman 2011, 167.

tavallaan myös äänestävät tykkäämisvalinnoillaan ja vaikuttavat poliittisen viestinnän tarjontaan.²⁷⁵ Mikäli poliitikot antautuvat representaatioidensa kautta keskusteluihin äänestäjien kanssa, ei ”tapaamisen” anti välttämättä eroa paljoa perinteisemmistä kohtaamisista soppatykin tai kävelykadun tungoksessa. Yksinkertaisimmillaan äänestäjät ja poliitikot kohtaavat toisensa Facebook-ympäristössä aivan kuten internetin ulkopuolellakin, keskustellen tai vaihtoehtoisesti seuraten toisten käymiä keskusteluita poliitikkojen kanssa. Mikäli kanssakäyminen ei kuitenkaan eroa perinteisen median tuottamasta yksisuuntaisesta viestinnästä, pätevät edelleen Juha Herkmanin arviot sosiaalisesta mediasta ympäristönä, jossa kansalaiset toimivat kuin poliittisen näytelmän yleisönä. Tuossa roolissa heidän ainoa tehtävänsä on osallistua poliittiseen esitykseen sen seuraajana ja osoittaa sille suosiota kuitenkin pääsemättä aitoon dialogiin sen näyttelijöiden kanssa. Soveltamalla Brunsin teoriaa aineistoon voidaan eritellä, onko kansalaisille suotu sosiaalisessa mediassa näin tätä aktiivisempi, käyttäjätuotannon edellytyksiä täyttävä rooli.

Digitaalinen poliittinen viestintä joudutaan muotoilemaan siten, että se ajaa tarkoituksensa sekä perinteisille medioille ja toisille politiikan ammattilaisille että politiikkaa seuraajille äänestäjille ja myös poliitikko-sivuista tietämättömille tahoille. Sisällön alkuperäisellä kontekstilla ei ole merkitystä, koska ne ovat saatavissa myös palvelun ulkopuolella internetin hakupalveluiden kautta ja niiden poliittinen viesti voi saada minkä tahansa merkityksen muiden medioiden valitsemissa konteksteissa. Näiden versioiden leviämistä poliitikko voi halutessaan edistää mutta epätoivottujen tulkintojen leviämistä hän ei voi mitenkään estää.²⁷⁶ Poliitikko-sivujen kannalta sisällön avoimuus ja perinteisten formaattirajojen unohtaminen kun ovat sekä sisällöille luontainen ominaisuus että tehokkaan viestinnän perusedellytys.

Konkreettisimmillaan ongelma ilmenee siten, että poliitikot eivät pysty testaamaan ja muokkaamaan sisältöjä ennen niiden ”lopullista” julkista esitystä, koska jokainen poliittinen viestintäs sisältö voi tavoittaa teoriassa kenet tahansa minkälaisesta lukupääätteestä tahansa ja siihen voidaan viitata hyperlinkein missä tahansa toisessa internet-palvelussa ja keskustelussa.²⁷⁷ Sisältöjen inklusiivinen avoimuus ja perinteiset formaattirajat unohtava luonne on poliitikko-sivujen kannalta siis sekä anteeksiantamaton perusominaisuus että tehokkaan viestinnän edellytys; kytkemällä

---

²⁷⁵ Herkman 2011, 146.

²⁷⁶ Mayer-Schönberger 2009, 13, 87–88; Saari 2010, 266.

²⁷⁷ Chambers 2004; Meyrowitz 1985, 93, 269–270; Niemi 2012.

poliittinen viestintä yhteen laajimmin käytetyistä internet-palveluista siihen päästään käsiksi lähes esteittä.

Katvealueettomassa viestintäympäristössä on nähtävissä myös hyviä puolia demokraattisen osallistumisen kannalta, koska kansalaisten tuntemien mediaympäristöjen ulkopuolella luotuihin e-demokratiaan pohjautuviin projekteihin verrattuna yleisesti käytettyjen sosiaalisten medioiden mutkattomuus synnyttää luottamusta sen piirissä käytyyn poliittiseen keskusteluun. Byrokratian syövereissä toimivien virkamiesten tuottamien hankkeiden tavoitteet ja hyödyt jäävät usein hämärän peittoon, koska ne määritellään vertikaalisesti valtionhallinnon toimesta ja niiden todellinen vaikuttavuus jää osittain epäselväksi.²⁷⁸ Tuomalla poliitikko-sivujen kautta merkittävät poliittiset päättäjät sellaisille keskustelufoorumeille, joilla kansalaiset ovat tottuneet kommunikoidaan arjessaan, annetaan heille parhaat mahdolliset eväät perehtyä poliittiseen keskusteluun ja toimintaan ja osallistua siihen juuri sillä tavalla kuin he kokevat itselle luontevaksi. Käyttäjät voivat reagoida ja osallistua poliittiseen debattiin ilman, että kynnystä tuntemattoman palvelun piiriin siirtymiseen syntyy.²⁷⁹

Facebookissa käyttäjät voivat arvioida poliitikkojen kantoja tärkeimmiksi kokemistaan asiakysymyksistä. He voivat myös osallistua niin monen poliitikko-sivun tykkäämiseen ja sisällön hyödyntämiseen kuin haluavat. Kyseessä on internet-ympäristöissä tapahtuvaa poliittista osallistumista, joka ei löydä vertaista muotoaan ”offline”-ympäristöissä, joiden piirissä poliittisen osallistumisen on koettu aiemmin tapahtuneen muun muassa tapahtumiin osallistumisen ja rahallisen tuen kautta. Terri Towner arvioikin, että olisi hyödyllistä päivittää koko poliittisen osallistumisen käsite.²⁸⁰ Vaikka otannassamme kansanedustajat rohkaisevatkin toimintaan internetin ulkopuolella esimerkiksi poliittisia tapahtumia tai puolue-ehdokkuutta mainostaen, yhä useampi poliittinen kansalainen pysyy mieluummin poissa tällaisilta tarjotuilta vaikuttamisen foorumeilta.

Poliitikon välittäessä kansalaisille tietoa toiminnastaan sosiaalisessa median representaatioissaan sen sijaan, että tiedonvälityksen hoitaisi perinteinen media tai puolueorganisaation suoraan ohjaama taho, voi kansalaisen silmissä syntyä mielikuva siitä, että poliitikon viestintä on välitöntä ja hierarkkisten välikäsien vaikutuksilta välttynyttä. Toisaalta se on viestintänä aivan edelleen aivan yhtä strategisesti muotoiltua

---

²⁷⁸ Herkman 2011, 184; Ks. HS 11.4.2012. ”EU:n politiikka-Facebookin vaihtoehto on anarkia.” <<http://www.hs.fi/ulkomaat/a1397179495843>> [Luettu 28.1.2015]

²⁷⁹ Ks. Kämppi & Lähde 2012, 163.

²⁸⁰ Towner 2013, 529.

kuin perinteisemmissäkin viestintäkanavissa. Soveltaen Wikbergin ja Kouran havaintoja parlamenttikysymyksiä esittävien kansanedustajan eri rooleista, kansalaisen vaikutuksesta aihepiireiltään relevanteista aiheista tiedottava kansanedustaja voi toimia puolueensa edustajana, suuren yleisön käsityksiä poliittisista kysymyksistä valaisevana sekä ”publisistina” että valitsijoittensa tavoitteita edistävänä edustajana. Sosiaalisessa mediassa kaikilla näillä rooleilla on oikein käytettyinä samat vaikutukset eikä kansalaisten tahtoa ja kiinnostuksia välittömästi refleктоiva, pintapuolisesti jopa käyttäjätuotannolle avoin poliitikko eroa mitenkään muista kollegoistaan. Kyse on vain yhdestä poliittisen profiilin rakentamisvälineestä, jolla pyritään edistämään omia tavoitteita muiden toimijoiden suosion kustannuksella.²⁸¹

Brunsin mukaan käyttäjätuotannon laadun arvioinnissa on merkittävää se, että mitä suurempi joukko pystyy tutkimaan, arvioimaan ja osallistumaan sisältöihin, sitä korkealaatuisempaa sisältökin tulee olemaan. Oli osallistujien panos (*contribution*) minkä tasoista tahansa, on se arvokasta käsillä olevalle projektille.²⁸² Ilmiö voi kuulostaa tutulta erilaisista yhteistoiminnallisen opetuksen tai johtajuuden teorioista²⁸³. Poliitikko-sivujen kannalta kuvauksen mukainen, käyttäjätuotantoon osallistuvien käyttäjien ”projekti” ei ole kuitenkaan yksiselitteisesti kuvailtavissa oleva yksittäinen tavoite. Jokaisella Facebookin käyttäjällä ja poliittisella viestijällä kun on omat strategiset tavoitteensa toiminnalleen sosiaalisessa mediassa.

Kansanedustajien motiivina poliitikko-sivujen ylläpidossa on saavuttaa viestinnälleen mahdollisimman suuri yleisö ja samalla kasvattaa omaa poliittista statustaan. Tähän he pyrkivät viestimällä yleisöilleen siten, että heidän henkilönsä, ajamansa tavoitteet ja tuottamansa sisällöt olisivat näille samastettavia lähtökohtaisesti ei-harmonisissa yhteiskunnallisissa keskusteluissa.²⁸⁴ Ne kansanedustajan sisältöjä seuraavat kansalaiset, joilla ei ole äänestämisen lisäksi muita poliittisia intressejä, seuraavat sisältöjä todennäköisesti pystyäkseen päättämään politiikan viestinnän perusteella tämän poliittisen työn laadun, jotta voisivat tehdä päätöksen äänestää tai olla

---

²⁸¹ Vrt. Wiberg & Koura 1996, 197, 213.

²⁸² Bruns 2008 a, 24.

²⁸³ Bruns on kirjoittanut teoriansa lähdeoteoksessa käyttäjätuotannon vaikutuksista akatemiaan (2008 a, 337-358) kuitenkin viittamatta tuossa kappaleessa yhteistoiminnallisuuteen. Yhteistoiminnallisuuden teorioita ovat kehittäneet erityisesti yhdysvaltalaiset, Yhteistoiminnallisen oppimisen instituutinkin (*Cooperative Learning Institute*) perustaneet David W. Johnson ja Roger T. Johnson. Ks mm. Johnson & Johnson 2014. <<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4857668>> [Luettu 28.1.2015]

²⁸⁴ Kenneth Burken mukaan retoriikka kompensoi ilmiönä ihmisten erillisyyden ristiriitaisuutta, ja näin retorinen identifikaatio onkin väistämätön prosessi kaikissa retorisisissa ilmiöissä. Summaa siteeraen tällaisissa tilanteissa ”on aina vähintäänkin vaivihkaista puolueellisuutta tai valtapyrkimyksiä.” Summa 1996, 56–57.

äänestämättä häntä. Ne sivujen seuraajat, joilla on kansanedustajan työn sijaan omia poliittisia agendoja – oli kyseessä sitten heidän kollegoitaan, mediatyöntekijöitä tai vaikkapa tutkijoita – ovat ensisijaisesti kiinnostuneita sisällöistä sellaisten motivaatioiden kautta, joita tämän tutkielman piirissä ei voida havaita. Myös yksittäisten äänestäjien motivaatioista on turhaa tehdä minkäänlaisia yleistyksiä tutkielman analyysin täyteen. Olen tästä syystä jättänyt huomioimatta poliitikko-sivujen tykkääjien oman käyttäjätuotannon niiden tilastollista merkitystä pidemmälle.

3.2.1. Havainnot otannassa: aktiivista osallistamista ja passiivista informointia kansanedustajien komennuksessa

Seuraavissa esimerkeissä arvioin sitä, miten poliitikot ovat edistäneet sisällöissään avointa osallistumista ja yhteisöllistä arviointia. Otantaa tarkastellessani kysyn, miten sosiaalisen median representaatioissa on käyty julkista argumentaatiota niille jaetuissa poliitikkojen sisällöissä ja miten kansanedustajat ovat näyttäytyneet niissä strategisesti kommunikoidessaan. Yksinkertaistettuna voidaan todeta, että jo julkaisemalla sisältöä sosiaalisessa mediassa tuotetaan perinteisen median sisältöihin verrattuna enemmän osallistavaa viestintää, koska äänestäjillä on tällöin paremmat mahdollisuudet kommentoida suoraan poliitikon linjauksia kuin esimerkiksi perinteisissä medioissa niistä tehdyn uutisoinnin yhteydessä. Viestintää passiivisesti seuraamalla tai siihen muilla, aktiivisemmilla tavoilla osallistumalla kansalaisille voi myös syntyä ajan myötä päätös äänestää, mikäli he pystyvät arvioimaan poliitikon soveltuvuuden ja pätevyyden riittäväksi poliittisiin luottamustoimiin.

Autioiden poliitikko-sivujen kautta tällaisia mahdollisuuksia ei tosin juuri synny, koska Facebookin uutisvirrassa nähdään vain rajallinen määrä sisältöä kerrallaan. Mitä vähemmän sisältöä julkaistaan poliitikon toimesta, sitä todennäköisemmin käyttäjille muodostuu mielikuva, että poliitikon läsnäolo Facebookissa on irrallista ja pinnallista. Otannan kansanedustajista selkein esimerkki tästä ilmiöstä on perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soinin poliitikko-sivu, jolla kommentoitavia tai muutenkaan havaittavia sisältöjä ei ole. Tällaisia sivuja käyttäviä poliitikkoja voidaan kutsua *autioiden sivujen omistajiksi*.

Jotkut otannan kansanedustajista päivittävät kyllä sisältöä poliitikko-sivuilleen

aktiivisesti mutta kommunikoivat niiden kautta käyttäjien suuntaan hyvin rajoitetusti tai eivät lainkaan. Otannan kansanedustajat, jotka eivät ole kommentoineet tai tykänneet yhdestäkään käyttäjän kommentista otantojen aikana ovat Pekka Haavisto, Jyrki Katainen, Mari Kiviniemi, Annika Lapintie, Paula Risikko ja Päivi Räsänen. Näiden edustajien viestintä tavoittaa kyllä säännöllisesti tietyn yleisön mutta menettää rajoitetun muotonsa takia mahdollisuuden herättää suurempaa kiinnostusta niissä käytyjen keskusteluiden kautta. Koska nämä kansanedustajat käyttävät sivuja remedioimiseen tai yksipuoliseen sisällöntuotantoon, ja muutamia harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta suhtautuvat sisältöjä kommentoiviin käyttäjiin passiivisesti, luokittelen heidät *passiivisiksi sisällön tuottajiksi*. Paavo Arhinmäki ja Jutta Urpilainen ovat tämän nollakerhon ulkopuolella, mutta ovat kumpikin kommentoineet vain kerran ja vain yhtä sisältöä otantojen aikana.²⁸⁵

Kolmanteen ryhmään kuuluvat ne kansanedustajat, jotka ovat poliitikko-sivuillaan rohkaisseet käyttäjiä aktivoitumaan heidän sisällöissään tavalla tai toisella. Suuri yllätys ei ole se, että kyseessä on sama ryhmä, joka on tuottanut suurimman osan eli noin 83 prosenttia kaikesta otannassa käsitellyistä sivupäivityksistä.²⁸⁶ Heidän sisällöistään löytyy sekä poliitikko-sivujen kautta tehtyjä kommentteja alkuperäisiin sisältöihin että tykkäyksiä sisältöihin, joita käyttäjät ovat kommentoineet. Viestintä saavuttaa näissä tapauksissa horisontaalisen tyylin, johon yksin muissa palveluissa tuotettuihin alkuperäissisältöihin perustuvat nojaavat poliitikko-sivut eivät pysty. Luokittelen tällaisten Facebook-palvelun kommunikaatiotapoja monipuolisesti käyttäviä sivujen omistajia *aktiivisiksi sisältöihin osallistujiksi*.

Käyttäjiä rohkaistaan passiivisena yleisönä toimimisen sijaan näillä viimeksi mainituilla sivuilla dialogiin tarjoamalla heille poliittiselle argumentoinnin hyväksyvä keskusteluympäristö. Sivut antavat tunnustusta yksittäisille käyttäjien sisällöille niitä tykkäämällä tai kommentoimalla sekä nostavat esille monimutkaisempia poliittisia argumentteja kuin alkuperäisissä sisällöissä on käsitelty, mikäli dialogi osoittaa sille olevan tarvetta. Ohessa kaksi esimerkkiä dialogin edistämisestä:

---

²⁸⁵ Oman tulkintani mukaan Arhinmäki lasketaan passiivisemmaksi sivun ylläpitäjäksi kuin Urpilainen, koska Arhinmäen kommentti on persoonatonta, kuvassa ”Rap-mummoksi” siteeramansa henkilön taustojen informointia kun taas Urpilaisen kommentti on suora vastaus Facebook-käyttäjän kysymykseen. Tämän perusteella esittämäni sivutyypin tuottamat sisältömäärät kategorisoivat Arhinmäen passiivisiin sisällön tuottajiin ja Urpilaisen aktiivisiin sisältöihin osallistujiin. Kommentit sisältöihin Arhinmäki 7.9.2012; Urpilainen 9.2.2012 klo 22:49.

²⁸⁶ 447 päivitystä kokonaismäärästä 535 (83,6%).

Ei tarkoita. Vanhempainvapaat säilyisivät ihan saman pituisina kuin nykyäänkin. Ja ansiosidonnaiset etuudet säilyisivät myös, esimerkiksi siis ansiosidonnainen vanhempainvapaa.²⁸⁷

Kirsti, puhun ja kirjoitan tasa-arvon, sananvapauden ja ihmisoikeuksien puolesta rasismia ja vihapuheita vastaan. Kritiikkiä ei ole kriminalisoitu.²⁸⁸

Ensimmäisessä kommentissa kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto vastaa kysymykseen siitä, tarkoittaako esitetty poliittinen linjaus perustulosta äidille osoitettujen muiden etuuksien poistamista. Toisessa kommentissa käyttäjä on kysynyt James Hirvisaarelta yksinkertaiseksi mutta monitulkintaisesti sitä, miksi edustaja on viestinyt niin kuin on viestinyt, eli jakanut ensin uutisen asenteistaan islamiin ja sitten lisännyt sisällön kommentteihin linkin sanan vapautta edistävän yhdistyksen kotisivuille. Kumpikin esimerkki osoittaa käyttäjille, että poliitikko on tavoitettavissa sivun kautta. Poliitikko-sivujen vastaukset ovat joko kansanedustajan itsensä tai sivujen ylläpitäjinä toimivien avustajiensa kirjoittamia ja edustavat poliitikon ajamaa poliittista linjaa.

Sisältöjä kommentoivat käyttäjät ovat julkisessa sosiaalisen median tilassa ja täten näkyviä kaikille muille poliitikko-sivun seuraajille tavalla, joka on enemmän verrattavissa fyysiseen läsnäoloon kuin välillisiin, perinteisen joukkoviestinnän muodon takia rajoittuneisiin yhteyksiin.²⁸⁹ Sanomalehden mielipidepalstalla tai televisiossa nähtävän keskustelupaneelin henkilöt ovat myös tunnistettavissa ja toimivat julkisesti, mutta sosiaalisessa mediassa kukin käyttäjä on verkostopalvelun luonteen ansiosta tavoitettavissa muutaman näppäimistön painalluksen päässä joko aidosti tai ainakin luodun illuusion tasolla. Yhteiskunnallinen keskustelu siirtyy suljetuista kabineteista julkiseen tilaan, joka on suuren yleisön seurattavissa ja johon voivat osallistua perinteisten poliittisten toimijoiden lisäksi myös näiden piirin ulkopuoliset sosiaalisen median käyttäjät.²⁹⁰ Vaikka tämä ei sellaisenaan vaikuta poliittisen vaikutusvallan leviämiseen uusille toimijoille, tuottaa suurelle yleisölle avoin ja poliittisten toimijoiden käyttämä keskustelutila vähintään yhteisölliselle arvioinnille suopean ympäristön.

Poliittista argumentaatiota esiintyy otannassa silloin, kun poliitikko-sivulla esitettyä tietoa käsitellään käyttäjien toimesta ja poliitikot reagoivat siihen. Käyttäjille

---

²⁸⁷ Kommentti sisältöön Alanko-Kahiluoto 10.2.2012 klo 12:59.

²⁸⁸ Kommentti sisältöön Hirvisaari 2.3.2012 klo 13:46.

²⁸⁹ Thompson 1995, 126–131.

²⁹⁰ Pitkänen 2009, 136.

tarjoutuu mahdollisuus haastaa julkisesti kansanedustajien viestinnässään esittämiä väitteitä ja tehdä poliitikon reaktioiden perusteella arvioita siitä, ovatko nämä valmiita puolustamaan argumenttejaan ja niitä vastaan esitettyä kritiikkiä. Kansanedustajat ovat etuoikeutettuja saadessaan panna sisältöpäivityksillään alulle keskusteluita haluamistaan aiheistaan, mutta samalla myös käyttäjät saavat mahdollisuuden kommentoida niitä heille tutulla alustalla.

Eräs käyttäjä on muun muassa kyseenalaistanut Anni Sinnemäen arvion maataloudesta Itämeren suurimpana ravinnekuormittajana kysymällä, eikö suurin kuormittaja ole Pietarin kaupunki sekä sen lähellä sijaitseva Fosforit-lannoitetehtas. Sinnemäki torjuu väitteen kommentoimalla, että 60 prosenttia Itämeren valuma-alueen päästöistä on peräisin maataloudesta mutta myöntää myös, että tehdas on suuri alueen saastuttaja ja että Suomen valtio on vaatinut Venäjältä toimia sen päästöjen vähentämiseksi.²⁹¹ Toisessa tapauksessa Sinnemäki reagoi käyttäjäkommenttiin, jonka mukaan hänen päivityksensä ympäristövaliokunnan käsittelemästä meri- ja kalatalousrahastosta ei sellaisenaan taustoita asiaa tarpeeksi. Hän kertoo kommentein tarkemman mielipiteensä rahastosta sekä viittaa Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausuntoon,²⁹² joka tarjoaa hänen mukaansa hyvän käsityksen kokonaisuudesta.²⁹³

Outi Alanko-Kahiluodon tapauksessa vasta-argumentit liittyvät myös tämän poliittisen argumentoinnin perusteena käyttämien lähteiden tarkkuuteen. Alanko-Kahiluoto remedioi uutisen lukukausimaksujen korotuksista Iso-Britanniassa ja niistä johtuvasta maan yliopistoihin pyrkivien opiskelijoiden määrien laskussa. Hän kommentoi saatteessaan, että tämän perusteella myös Suomen tulisi haudata toiveet lukukausimaksujen potentiaalista yliopistojen rahoituksen pelastajana. Eräs käyttäjä on kommentoinut sisältöä sanoen, ettei alkuperäinen uutinen avaa tarpeeksi lukumaksujen vaikutuksia yliopistojen rahoitukseen, jolloin Alanko-Kahiluoto muistuttaa yliopistoihin pyrkivien määrän laskiessa myös niiden tulojen laskevan ja ehdottaa käyttäjälle uutisen lukemista uudestaan.²⁹⁴ Hän myös kommentoi eräälle käyttäjälle, joka on muistellut opiskelijoiden pakkohakua käsittelevän selvityksen jääneen toteuttamatta edellisen hallituskauden aikana, että tämän luulojen vastaisesti selvitys on juuri valmistunut Työ-

---

²⁹¹ Kommentti sisältöön Sinnemäki 20.2.2012 klo 16:34.

²⁹² Suomen Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö 30.1.2012.

²⁹³ Kommentti sisältöön Sinnemäki 9.2.2012 klo 11:38.

²⁹⁴ Kommentti sisältöön Alanko-Kahiluoto 9.2.2012 klo 19:26.

ja elinkeinoministeriössä.²⁹⁵

Oras Tynkkysen kuvaan, jossa hän esiintyy ilmastolakimielenilmauksesta tuttujen lumiukkohahmojen kanssa, on kommentoitu ilmastomuutoksen johtavan Jäämeren sulamisen myötä entistä kovempiin talviin. Tynkkysen vastakommentti muistuttaa, että vaikka ”arviot ilmastomuutoksen vaikutuksista Euroopan talviin vaihtelevat”, on yleisenä pohja-arviona ollut tästä huolimatta Suomen lumipeitekauden lyheneminen.²⁹⁶ Ville Niinistö on myös päätenyt väittelemään ilmastomuutoksen tappavuudesta hänen remedioimansa Helsingin Sanomien uutissisällön yhteydessä. Niinistö ja sisältöä kommentoinut käyttäjä argumentoivat muun muassa alkuperäisen uutisen pätevydestä ilmastomuutoksen seurausten esittäjänä, ilmastomuutoksen ja muiden globaalien ongelmien yhteyksistä Afrikan sarven nälänhätään ja pohjustavat omia väitteitään eri tutkimuksiin vedoten. Lopulta Niinistö toteaa nähneensä käyttäjän esittämistä väitteistä poikkeavia tutkimustuloksia, mutta ei ehdi keskustelun hetkellä jakamaan niitä.²⁹⁷

Osoittaakseen pätevyytensä kansanedustajan tulee myös tarpeen tullen tunnustaa aktiivisten kansalaisten esittämät pätevät argumentaatiot, ja otannan aktiivisesti sivujaan päivittävät poliitikot tekevätkin näin usein sekä suoraan sanallisesti kommenttien että epäsuorasti tykkäysten avulla. Reagointi kommentein ja tykkäyksin kertovat käyttäjille, että poliitikko on kokenut vastaanottamansa sisällön poliittiseen viestiinsä vartenotettavaksi. Sivu muuttuu samalla käyttäjien silmissä sekä vertikaalista että horisontaalista viestintää hyväksyväksi, kaikelle ansioituneelle kommentoinnille avoimeksi julkiseksi tilaksi.

Yksinkertaisesti poliitikon vakuuttavuuden kannalta mutkattomimmin tämän ammattitaito tulee esille kommentteissa, joissa tämä vastaa käyttäjän kysymyksiin tai huomioihin poliittisista prosesseista, jotka hän tuntee ja hallitsee luottamustoimensa ansiosta. Samalla tulevat monesti ilmi myös kansanedustajan muut luottamustehtävät, jota tämä hoitavat luottamustehtävänsä lisäksi. Usein samat yksityiskohdat kävisivät tosin muutenkin ilmi poliitikkojen alkuperäistenkin sisältöjen kautta.²⁹⁸ Näissä prosesseihin liittyvissä mediaatiota on moni kansanedustaja myös nähnyt luontevaksi kritisoida muiden puolueiden ja näiden poliitikkojen toimia sekä pyrkiä erottautumaan

²⁹⁵ Kommentti sisältöön Alanko-Kahiluoto 5.2.2012 klo 11:16.

²⁹⁶ Kommentti sisältöön Tynkkynen 21.2. klo 14:38.

²⁹⁷ Kommentti sisältöön Niinistö 26.9. 9:35.

²⁹⁸ Esim. Hirvisaari 18.9.2012 klo 21:57; Modig 27.9.2012 klo 11:52; Männistö 5.10.2012 klo 8:32; Sinnemäki 5.10. klo 14:54.

edukseen näiden rinnalla. Otannan aktiiviset poliitikot ovat tosin tehneet samaa kansalaisten informoimistyötä myös ilman tällaista vastakkainasettelua.

Lasse Männistö esimerkiksi käsittelee sisältönsä kommentissa Helsingin kaupungin velkakysymystä, kun käyttäjä on huomauttanut tämän päivityksessä viimeisimpien gallupien antavan merkkejä siitä, että seuraavan kaupunginvaltuuston kokoonpano saattaa tuottaa vaikeuksia velkakertymän taittamiseksi. Männistö pitää käyttäjän huomiota hyvänä ja tarkentaa, että tuon hetkisten galluppien mukaisessa todellisuudessa valtuusto tulee olemaan vasemmistolainen ja että hän näkee tästä syystä erityisen tärkeänä puolueensa työn valtuustossa, koska ilman heitä ”olisi tilanne vieläkin lohduttomampi.”²⁹⁹ Männistön esimerkistä havaitaan, että poliitikot ovat valmiita keskustelemaan poliittisen kentän valtasuhteista ja politiikan tekoon vaikuttavista prosesseista alkuperäistä kontekstia laajemmin. Sisältöpäivityksessään hän ei erikseen erittele valtuuston puoluepoliittisen koostumuksen korrelaatiota velkakierteeseen.

Männistö myös remedioi kriittisen blogikirjoituksensa, jonka mukaan silloisen peruspalveluministeri Maria Guzeninan (sdp) ”asiavirheet ansaitsevat korjauksen.”³⁰⁰ Männistö saa osakseen kummeksuntaa käyttäjältä, joka ihmettelee, mikä on ollut syy ulostuloon, kun se ei aikaansaa mitään. Männistö kommentoi käyttäjälle ratkaisuaan näin:

Kyllä tuloksia tuottavaa on myös siihen vastaaminen, mitä ministeri esittää. Ei voi olla niin, että kaikki uudistusehdotukset yhteisessä hallituksessa vain hyväksytään automaationa.³⁰¹

Hän pyrkii näin tuomaan Facebook-käyttäjille esille argumentaatiota, jolla hän kritisoi hallitussektetin sisäistä työskentelyä ja korostaa käyttäjille yhteistyössä toimivien puolueiden ja niiden kansanedustajien jakamia mielipide-eroja.

Sinnemäki kritisoi puoluejohtaja Timo Soinin halukkuutta keskustella eduskuntasalissa vain Kreikan lainarahojen kaltaisista helpoista aiheista kesken käynnissä olevaa kuntatalouskeskustelua. Hän vastaa käyttäjien esittämään kritiikkiin muistuttamalla sekä tasa-arvoisen avioliittolain tärkeydestä että siitä, että kansanedustajat pystyvät valmistelemaan monia asiakysymyksiä yhtä aikaa.³⁰² Jälkimmäisen sisällön tapauksessa käyttäjien kommenteista johtuen käydyn keskustelun aihe myös ajan myötä muuttuu, koska Sinnemäki palaa kiittämään käyttäjiä

²⁹⁹ Kommentti sisältöön Männistö 5.10.2012 klo 8:32.

³⁰⁰ Männistö 23.2.2012 klo 16:15, viitaten Männistö 23.2.2012.

³⁰¹ Kommentti sisältöön Männistö 23.2.2012 klo 16:15.

³⁰² Kommentit sisällössä Sinnemäki 10.2.2012 klo 17:56.

kommenteista kahteenkin eri otteeseen ja jatkaa kommentoiden ansiosidonnaisia ja peruspäivärahoja sekä niitä koskevia päätöksiä alleviivaten sitä, että Vihreät olivat ajaneet hallituksen neuvotteluissa päivärahoihin liittyen erilaisia ratkaisuja kuin vasemmistopuolueet.³⁰³

Alanko-Kahiluodon remedioimassa asuntojen hinnoista kertovassa uutisessa taas on kirjoitettu kommentti vuokravakuuksista, joihin pätikätyöläisillä ei ole varaa. Kansanedustaja yhtyy kommentoijan huoleen epäsuorasti mutta asiayhteyden säilyttäen muistuttaessaan, että myös erilaiset maksuhäiriöt vaikeuttavat vuokra-asunnon löytämistä sekä pienituloisten että nuorten keskuudessa. Samaan keskusteluun osallistuu toinen käyttäjä, joka tarttuu huomautukseen maksuhäiriöstä ja jonka kertomus Porvoon kaupungin yhtiöittämistä ja täten luottotiedottomille sopimattomista vuokra-asunnoista saa osakseen Alanko-Kahiluodon tykkäyksen.³⁰⁴ Tämä kommentti ansaitsee Alanko-Kahiluodolta tykkäyksen, kuten moni muukin ansioitunutta poliittista argumentaatiota sisältävä kommentti,³⁰⁵ joista hyvinä esimerkkeinä voidaan pitää pääkaupunkiseudun peruskoulujen oppimiseroihin liittyviä alan ammattilaisen kommentteja.³⁰⁶ Alanko-Kahiluoto on saanut käyttäjältä myös hylätystä koulutuspoliittisesta eduskuntakeskusteluaiheesta kertovassa päivityksessä ehdotuksen, että hän voisi ehdottaa Perussuomalaisen puolueelle välikysymyksen tekemistä aiheesta. Hän vastaa käyttäjälle, että idea on muuten hyvä mutta hän voi vain kuvitella, ”mistä persut syyttäisivät koulujen eriytymistä ja mikä heidän ratkaisunsa olisi.”³⁰⁷ Edustajan retoriseen pohdintaan ei saada vastausta keskustelun edetessä, sillä hän tykkää myöhemmin sisällössä vain kahdesta sellaista kommentista, jotka eivät kajoa tähän ajatusleikkiin.

Käyttäjäkommenttien tykkäminen on poliitikolle yksinkertaisin ja kustannustehokkain tapa osoittaa, että käyttäjän sanoma on huomioitu ja nähty arvokkaana joko sisällössä käydyssä keskustelussa tai sisällössä, johon keskustelua ei ole syntynyt poliitikon sanallisen reagoinnin puuttuessa. Tykkäys on nopea keino kommunikoida käyttäjien kanssa silloin, kun kommentteihin on helppo yhtyä mutta niiden käsittelemiseen ei haluta käyttää liikaa aikaa tai vastata erityisellä viestillä. Kansanedustajalle se on myös taloudellisin vaihtoehto arvioida käyttäjien sisältöjä

³⁰³ Kommentit ja tykkäykset sisältöön Sinnemäki 9.2.2012 klo 15:25.

³⁰⁴ Kommentti ja tykkäys sisällössä Alanko-Kahiluoto 13.2.2012 klo 11:10.

³⁰⁵ Esim. tykkäykset sisällöissä Alanko-Kahiluoto 9.2.2012 klo 19:26, 9.2.2012 klo 18:48, 13.2.2012 klo 11:10, 6.9.2012 klo 20:20 & 24.9.2012 klo 19:48.

³⁰⁶ Tykkäys sisältöön Alanko-Kahiluoto 20.9.2012 klo 20:58.

³⁰⁷ Kommentti sisältöön Alanko-Kahiluoto 17.9.2012 klo 7:32.

julkisesti. Sama ominaisuus on myös käytössä poliitikko-sivun käyttäjillä, jotka voivat poliitikon tavoin tunnustaa tykkäyksillään ansioituneimpien kommentoijien työpanoksen laadun.

Ainoan viestinnän kannalta merkityksellisen arvion päätöksen sisällöstä antaa siis keskustelun ja sivun ylläpitäjä. Otannassa keskustellaan paikoin myös niin, että kansanedustaja laajentaa vapaaehtoisesti alkuperäisen sisältöpäivityksensä aikaansaamaa keskustelua joko käyttäjien näkemyksiä haastaen tai hyväksyen ne osin tai kokonaan, joskus jopa vaihtaen aihepiiriä käyttäjien toiveiden mukaan. Otannasta löytyy esimerkkejä tilanteista, joissa poliitikko muuttaa täysin alkuperäisen sisältönsä käsittelemän teeman käyttäjien palautteen perusteella. Oivallinen esimerkki tästä on Niinistön 12. helmikuuta tekemän sisältöpäivityksen keskustelu, joka on alun perin ollut puheenvuoro suvaitsevuudesta ja sen erilaisista tulkinnoista konservatiivien ja liberaalien näkökulmasta. Sisältö on herättänyt paljon keskustelua, ja sen aikana Niinistö on päätenyt lopulta kommentoimaan tasa-arvoisen avioliittolain lisäksi myös omaa johtamistapaansa puolueessa, Talvivaaran päästöjä ja valtion viranomaisten toimia kaivosturman käsittelyssä, sekä tunnustuksellisesti vihreiden kannattajien että puoluekannoiltaan tuntemattomien käyttäjien kanssa keskusteluun osallistuen.³⁰⁸

Yhtälailla Sinnemäki herättää keskustelua 15. helmikuuta kommentoidessaan alkukevään säätä, mitä ilmeisemmin Eduskuntatalon ruokatarjontaa sekä hyvin ylimalkaisesti Kreikan tilannetta, joka ”näyttää todella huonolta.” Ilman remediaatiota tai muita lisäsisältöjä tehty sisältö kokoo 12 eri keskustelijaa osaksi väittelyä siitä, millainen taakka Kreikalle myönnettyistä lainatakuista tulee muodostumaan Suomelle esimerkiksi suomalaisten eläkevarojen kautta. Keskustelu polveilee lopulta Sinnemäen ja tämän pääväittelykumppanin välillä pohtimaan suomalaisten eläkeläisten itsemurhalukuja. Samanaikaisesti keskustelua värittää muutaman käyttäjän ansiosta myös kevyempi tyyli eduskunnan kahvilan antimiin liittyen.³⁰⁹ Aloite dialogin syntymiseen on toki edelleen poliitikolla, vaikka kuka tahansa voi kirjoittaa poliitikko-sivujen aikajanoille tai muuten ottaa sen kautta yhteyttä sivun ylläpitoon. Käyttäjät kuitenkin pystyvät asiallisella ja selkeällä tavalla avoimessa viestintäympäristössä kommentoidessaan tuomaan ilmi, mikäli he odottavat kansanedustajaltaan reaktiota. Tämä ei tosin sulje pois mahdollisuutta vastata kommentteihin silloinkin, kun kommentit eivät ole selkeitä tai asiallisesti asetettuja.

---

³⁰⁸ Kommentit sisältöön Niinistö 12.2.2012 klo 21:35.

³⁰⁹ Kommentit sisällössä Sinnemäki 15.2.2012 klo 6:57.

Yksittäiset poliittisesti aktiiviset käyttäjät eivät voi käyttää sosiaalista mediaa yhtä vahvana strategisena instrumenttina kysymystensä kautta kuin kansanedustajat vastavuoroisesti esimerkiksi parlamentin julkisia kokoontumisia,³¹⁰ koska he eivät käyttäjinä ole itsearvoisesti yhtä kiinnostavia poliittisina toimijoina. Tästä syystä heidän representaatioidensa toimintaa ei seurata muiden käyttäjien keskuudessa eikä heidän kommenttinsa suosituilla poliitikko-sivuilla myöskään välity suoraan sivujen tykkääjille poliitikko-sivun ylläpidon tavoin, ellei sivun ylläpito niille myönnä eksplisiittisesti tätä mahdollisuutta. Vaikka otannassa esiintyykin esimerkkejä siitä, miten käyttäjien antamalla palautteella on suoranaista vaikutusta poliitikon viestinnälliseen antiin, päättävät poliitikot itse aina milloin näin tapahtuu.

Sosiaalisen median ympäristössä toimivat jo mainittujen käyttäjätyyppien lisäksi poliittisen vaikuttamisen muiltakin foorumeilta tutut häiriköt, jotka häiritsevät poliitikkoja asiattomilla kommentteillaan. Nämä niin sanotut trollit³¹¹ käyttävät internet-palveluissa aikaansa tuottaakseen ala-arvoiseksi kategorisoitavaa sisältöä eri representaatioiden osaksi. Italialaisten poliitikkojen Facebook-representaatioita tutkineiden Giglietton ja Oreficen mukaan sivujen kautta vastaanotetaan palautetta, jonka tarkoituksena oli tarkoituksellinen solvaaminen tai yleinen demokratian toimimattomuuden sadatteleminen.³¹² Tällaiset viestit eivät usein tavoita uutisvirran kautta sivuja seuraavia, koska ne kirjoitetaan poliitikko-sivuille siten, etteivät ne päädy automaattisesti niiden aikajanoille.

Tehokkaimmillaan internetin häiriköt voivat kuitenkin olla haitaksi poliitikkojen imagolle, mikäli he pystyvät kehystämään häiriökäyttäytymistään keskustelua herättävään muotoon. Tältä pohjalta esimerkiksi Risto Uimonen kokee tärkeäksi arvioida Sauli Niinistön toisen presidentinvaalikampanjan aikana nähtyjä keskustelunaloituksia, joilla pyrittiin synnyttämään polemiikkia Niinistön ja tämän puolison Jenni Haukion ikäerosta kampanjoinnin lomassa. Uimonen tosin toteaa, että tuosta ”tyypillisestä nettipalstojen loiskiehunnasta” ei lopulta syntynyt merkittäviä seurauksia vaalikampanjoinnille.³¹³

Käyttäjät voidaan luokitella häirikoiksi sen perusteella, että heidän kommentteissaan ei muodollisesti pyritä minkäänlaiseen rakentavaan dialogiin vaan ne keskittyvät tuomaan julki yksipuolisia näkökantoja toistuvasti ja usein myös hyvin

---

³¹⁰ Vrt. Wiberg & Koura 1996, 201.

³¹¹ Trolleista hyvän yleisesityksen tarjoaa Korpela (2001).

³¹² Giglietto & Orefice 2011.

³¹³ Uimonen 2012 a, 304–306.

aggressiivisesti. Joskus jo pelkkä ääneen pääseminen tarjoaa heille henkilökohtaisen tyydytyksen ja palkinnon eikä vastauksia poliitikoilta edes odoteta.³¹⁴ Näitä käyttäjiä voidaan verrata niihin Brunsin esittelemiin käyttäjätuotettujen projektien osallistujiin, jotka esittävät jatkuvasti hyödyttömiä ehdotuksia, jotka jäävät yhteisön sisällä ytimen ulkopuolelle eivätkä aikaansaa jatkokeskustelua ja jäävät näin yhteisön jäsenten käyttämättä.³¹⁵ Vaikka myös näissä projekteissa toimii varta vasten trolleiksi tunnistettavia henkilöitä, on poliitikko-sivuilla monimutkaisempaa arvioida häiriköivienkään käyttäjien kommentteja suoraan hyödyttömiksi. Heistä jokainen on nimittäin toiminnastaan huolimatta potentiaalinen äänestäjä ja poliitikko saattaa pystyä omilla toimillaan saamaan myös heidät tukemaan omaa projektiaan.

Joissain tapauksissa poliitikot ovat kommunikoineet myös sellaisten käyttäjien kanssa, jotka ovat kommentoineet heidän sisältöjään tavalla tai toisella epäkorrektisti tai epämääräisesti. Paras esimerkki tästä löytyy Ville Niinistön sisältöpäivityksessä käydystä keskustelusta, jossa hän kertoo matkustavansa Nairobiin YK:n ympäristöohjelman kokoukseen keskustelemaan vihreän talouden pelisäännöistä. Käyttäjä A on suorasukaisessa ja kieliasultaan hyvin epäyhtenäisessä kommentissa kritisoinut tätä korkeatasoista ”juttelua”, tulkinnut Niinistön syyttävän köyhiä maita ympäristön kuormittamisesta ja kehottanut Niinistöä etsimään käsiinsä ”suomalaan ukko joka kehitti vempelen millä sai suolaisesta merivetestä juomakelpoista”, koska hänen mielestään sillä keksinnöllä voitaisiin viedä ”vesisanomaa kuivuuteen”. Ministeri vastaa kommenttiin huomauttamalla, että kokouksella juuri pyritään parantamaan köyhien olosuhteita ”konkreettisilla toimilla.” Reaktiona vastaukseen käyttäjä A peräänkuuluttaa edelleen mainitsemaansa keksijää ilkkuen Niinistön työpanosta mikäli tämä ei henkilöä löydä, nimittäen ministerin työpaikkaa ”ylenmyyden tuntoiseksi”. Tämä vastaus saa kärkevyydellään Käyttäjä B:n puolustamaan Niinistöä ja lopulta sanaharkkaan Käyttäjä A:n kanssa. Niinistö ei ole palannut asiaan häirikön kanssa mutta vastaa kyllä monesti keskusteluun kommentoineelle Käyttäjällä C:lle, että tämän faktat ovat monen muun keskustelijan tavoin sekaisin Suomen metsien hiilidioksidinielujen kompensoinnin osalta. Tämä kommentti saa osakseen huvittuneen kommentin ja tykkäyksen alun perin häiriköineeltä Käyttäjällä A:ltä.³¹⁶

---

³¹⁴ Vrt. Matikainen 2012, 145. Wiberg & Koura 1996, 207.

³¹⁵ Bruns 2008 a, 25.

³¹⁶ Kommentit sisältöön Niinistö 21.2.2012 klo 9:32.

Kuva 1: Esimerkki poliitikko-sivun ja käyttäjän välisestä keskustelusta (kuvaa muokattu)

Niinistön lisäksi myös Anni Sinnemäki on kunnostautunut vastaamaan käyttäjäkommentteihin, joiden sävyä voidaan pitää kaikkea muuta kuin myötämielisenä hänen työlleen. Esimerkiksi kommenttiinsa siitä, kuinka Soini haluaisi Suomen talousratkaisuihin ja kuntapalveluihin puhua Kreikan tilanteesta, näpäyttää eräs käyttäjä, että kuntapalveluita ei tarvitsisi karsia jos Kreikasta ei tarvitsisi puhua, viitaten Sinnemäkeen ja naispuoliseen kommenttoijaan ”hyvinä neitokaisina.” Sinnemäki vastaa käyttäjälle pitävänsä tämän käsitystä asiasta outona ja kertoo kritisoivansa perussuomalaisia siitä syystä, että nämä eivät tarjoa käsiteltäviin ongelmiin omia ratkaisuja. Palvelujen uudistustarpeet ja säästökuurit mainitseva sananvaihto päättyy lopulta käyttäjän kommenttiin, jossa käyttäjä kertoo kansanedustajalle mielipiteensä tätä vähättelevästi lapsetellen ja vähätellen.³¹⁷

Siinä missä esimerkin käyttäjän kanta Sinnemäestä itsestään ei teoriassa ole selvä, epäselvyyttä tästä ei tule kampanjatakahtumamainoksessa, jonka mukaan Sinnemäki tulee paikalle kertomaan saavutuksistaan ja tulevista tavoitteistaan Helsingissä. Eräs käyttäjä kommentoi, että kyseessä on varmaankin ”lyhyt kertomus.” Sinnemäki vastaa ennakkoluulottomasti kommentoijalle, että hänestä ”lista on aika vaikuttava, mutta vielä on myös paljon tehtävää” ja pyytää käyttäjää asiallisesti tulemaan kuuntelemaan tapahtumaan häntä.³¹⁸

Rohkaisemalla käyttäjiä puuttumaan häiriköintiin ja toimimalla itse esimerkin

³¹⁷ Kommentit sisältöön Sinnemäki 10.2.2012 klo 17:56.

³¹⁸ Kommentit sisältöön Sinnemäki 3.10.2012 klo 13:16.

näyttäjänä aktiivisen keskustelutilan moderoinnilla poliitikko-sivut voivat rohkaista myös käyttäjiä yhteisölliseen arviointiin. Kun käyttäjän kiroilu ja suunsoitto saa aikaan sen, että yksi keskustelija pyytää tätä olemaan solvaamatta ja kolme muuta huomauttaa tätä argumentoimaan paremmin, ja nämä kaikki saavat tykkäyksen avulla hyväksynnän Sinnemäeltä aktiivisuudelleen, antaa kansanedustaja heille selkeän signaalin siitä, että häirikoiksi koetuille käyttäjille on suotavaa antaa suoraa palautetta. Sinnemäen sisällöistä löytyy esimerkiksi kommenttiketju, jossa hän pyytää alkuperäistä keskustelunaihetta kunnioittamatonta käyttäjää osoittamaan henkilökohtaiset kritiikkinsä Vihreiden toiminnasta puolueorganisaatiolle, koska tämä olisi kohteliasta muita keskustelijoita kohtaan. Palautteen seurauksena käyttäjä on kuvakaappausten perusteella poistanut 16 minuuttia myöhemmin joitain viestejään ja todennut keskustelun olleen palautteelle ”väärä foorumi.”³¹⁹ Tällaiset esimerkit osoittavatkin, että poliitikko-sivun keskusteluihin osallistujat voivat toimia aivan kuten yhteisössäkkin ja tekevätkin niin, koska he pitävät sitä arvokkaana julkisena tilana ja kokevat sen tukemisen arvokkaaksi toiminnaksi.

Käyttäjät voivat tukea poliitikko-sivujen ylläpitoa myös silloin, kun argumentointi on häirikköviestien lähettämistä laadukkaampaa. Tästä esimerkkinä toimii Niinistö, joka toisen otannan aikana tarttuu käyttäjäkommenttiin, jonka mukaan Vihreitä pidettäisiin oletuksena NATO-myönteisenä puolueena. Kommentin kirjoittaja on vastannut Niinistön kysymykseen, jonka jälkeen Niinistö itse ei ole enää osallistunut keskusteluun, mutta Vihreiden puoluevaltuuskunnan jäsenenä silloin toiminut Heikki Sairanen on ottanut tehtäväkseen korjata kommentoijan käsityksiä ja kertoo puolueen virallisen poliittisen kannan olevan toinen kuin kommentoijan siteeraamien lähteiden mukaan.³²⁰ Puoluejohtajan viestintäkanavalla esitetty väite on saanut aikaan reaktion puolueen piirissä toimivalta toiselta käyttäjältä, joka on kokenut palautteen olevan epäoikeudenmukaista ja osallistuu siltä puolustautumiseen. Brunsin määritelmän mukaisesti Vihreän liiton maineen ylläpitämisen NATO-vastaisena toimijana onkin puolueen toimijäsenille yhteinen projekti, koska Niinistön sisältöihin luotu kommentti on kommentti hänelle sekä poliitikkona että puoluejohtajana. Saman asian tekee tunnistettavaksi myös Niinistö itse 2. lokakuuta, kun hän saa ilmastolakia käsittelevään sisältöönsä käyttäjän kommenttina linkin Kokoomuksen puoluevaltuuston tekemään sairauspoissaoloon liittyvään ehdotukseen. Hänen mielestään ”outoon paikkaan”

---

³¹⁹ Kommentit sisältöön Sinnemäki 14.9.2012 klo 15:29.

³²⁰ Kommentti sisältöön Niinistö 16.9.2012 klo 9:01.

tulleeseen viittaukseen hän vastaa linkittämällä kommenttiinsa puolueen blogissa kirjoittamansa vastineen alun perin Kokoomuksen tekemälle ehdotukselle.³²¹

Siinä missä häiriköiden käytös sosiaalisessa mediassa ei ole määritelmänsäkään mukaan soveliasta, poliitikoilta vaaditaan vastavuoroisesti netiketin, Facebook-palvelun käytäntöjen ja muiden soveltuvien käytöstapojen kunnioitusta sosiaalisessa mediassa. Asiallisesta viestinnästä poikkeaminen voi tuottaa poliitikolle julkisuushaittoja ja pahimmillaan poliittisia seuraamuksia kansalaisten, median tai jopa puolueiden tasolla. Tästä syystä poliitikolla itsellään ei ole varaa tulkita käytösnormeja vaan niitä arvioivat yhteisöllisesti kaikki edellä mainitut, poliitikon uran kannalta elintärkeät toimijat. Sosiaalisessa mediassa annetut epäkorrekrit lausunnot nousevat helposti perinteisen median käsittelyyn ja näin vaikuttavat suoraan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tämän lisäksi poliitikkojen representaatiot voivat johtaa negatiiviseen julkisuuteen myös silloin, kun niiden piirissä sallitaan poliittisesti kiistanalainen tai laiton keskustelu. Esimerkkitapauksena voidaan pitää tapausta otannan piirissä olevan James Hirvisaaren liittämistä Suomidemokraatit-nimiseen Facebook-ryhmään tämän lupaa kysymättä marraskuussa 2012, josta sekä Yle ja Turun Sanomat uutisoivat väärin oletuksiin perustuen. Myöhemmin väärinkäsityksen selvittyä Hirvisaari kanteli aiheesta tehdystä uutisoinnista vielä Julkisen Sanan Neuvostolle, joka antoi langettavan päätöksen molemmille medioille.³²²

Vaikka Brunsin esittelemässä käyttäjätuotannon ympäristössä argumenttien laadun ja vakuuttavuuden määrää suurempi yhteisö, eikä tässä tapauksessa näin ole, yhteisön kiinnostuksella on silti roolinsa poliitikon valinnoissa. Poliitikko kun tekee käyttäjien kiinnostuksen myötä arvioita sekä siitä, miten käydyt keskustelut vaikuttavat hänen viestintäänsä kokonaisuudessa, että siitä, tulisiko niihin rohkaista.³²³ Julkisesti käydyt keskustelut on tietoisesti tai tiedostamatta nostettu esille viestintäkanavassa, vaikka tarvittaessa kaikki kommunikaatio äänestäjien suuntaan voitaisiin hyvin siirtää Facebook-palvelussa pois suuren yleisön silmien edestä esimerkiksi yksityisviestein toteutettavaksi. Käyttäjän antamaa palautetta poikkeuksellisesti osana virallista viestintäänsä käyttävä Alanko-Kahiluoto on jakanut poliitikko-sivunsa kautta 12. syyskuuta hänelle annetun positiivisen palautteen, jossa kehuittiin häntä näin:

³²¹ Kommentti sisältöön Niinistö 2.10.2012 klo 16:21.

³²² ESS 26.11.2012. ”Hirvisaari Facebook-pakkoliitoksen uhriksi: Aivan järjetöntä.”

<<http://www.ess.fi/uutiset/kotimaa/2012/11/26/hirvisaari-facebook-pakkoliitoksen-uhriksi-aivan-jarjetonta>> [Luettu 28.1.2015]; Hirvisaari 21.6.2013. ”JSN antoi langettavat tuomionsa Turun Sanomien ja YLElle.” <<http://jam.pp.fi/blogi/271.htm>> [Luettu 28.1.2015]

³²³ Vrt. Bruns 2008 a, 367.

[S]inulla on hyvät blogit ja nämä sivut, joista voi seurata tekemisiäsi, aloitteitasi ja mielipiteitäsi. Minusta on hienoa, että äänestäjänä voi näitä asioita sitten äänestämisen jälkeen (ja ennen) seurata.³²⁴

Alanko-Kahiluoto on kiittänyt kommentista, ja myös analyysin kannalta käyttäjän havainto on osuva. Se muotoilee tiiviisti äänestäjän kokevan tarpeen seurata poliitikon tekemiä avauksia, toimia ja henkilökohtaisia mielipiteitä sekä vaalien aikaan että niiden jälkeen. Toisaalta hän on otannan kansanedustajista aktiivisin sisällöntuottaja ja osoittaa jatkuvaa halua sisällyttää poliitikko-sivun seuraajat osaksi viestintäänsä. Muita vastaavia esimerkkejä otannoista ei löydy.

Jokaisen poliitikko-sivua ylläpitävän poliitikon onkin löydettävä sopiva tasapaino poliittisen keskustelun fasilitoinnin ja autioituneen sivun ylläpidon välillä, jotta sosiaalisen median representaation ylläpito olisi heille mielekäästä ja sille asetetut odotukset toteutuisivat ylläpitotyön määrän säilyessä kohtuullisena. Sisällöiltään autioilta poliitikko-sivuilta, jotka eivät oletuksena toimi keskustelufoorumeina, ei voida odottaa suurta vaivannäköä kommenttiensa moderoimiseen, siinä missä keskusteluun rohkaisevat sivut vaativat jo toimintansa sujuvuuden takia jonkinlaisen linjan sen suhteen, miten esimerkiksi häiritseviin kommentteihin suhtaudutaan. Tässä on myös yksi syy, miksi otannan kansanedustajat pyrkivät pitämään poliitikko-sivunsa sisällöntuotannon kohtuullisen aktiivisena mutta eivät juurikaan reagoi aktiivisesti sisältöjä seuraaviin kommentteihin. Hyötyä aktiivisuudesta ei pidetä tarpeeksi suurena verrattuna representaation ylläpidon vaatimiin resursseihin.

Yhteenvetona voin todeta, että poliitikko-sivut ovat perusmekaniikaltaan avoimia kaikkien Facebook-käyttäjien kommenteille ja niiden poliitikon tuottamat sisällöt ovat avoimesti arvioitavissa, mutta monet seikat toisaalta viittaavat siihen, että Brunsin kuvaus käyttäjätuotantoyhteisöistä verkosto-keskeisinä ja epähierarkkisinä ei niihin päde. Poliitikko-sivut eivät ole viestinnältään aidosti horisontaalisia eikä sivun hallinnointi ole yleisen päätöksenteon alaista toimintaa.³²⁵ Kyseessä ei ole myöskään ideaali julkinen tila, koska poliitikkojen aloittamiin keskusteluihin ei pystytäkään vaikuttamaan kaksisuuntaisesti siitä huolimatta, että esimerkiksi internet-sivujen palautteisiin ja sähköpostiviesteihin rinnastettuna kansalaisten viestintäkyky onkin

³²⁴ Kyseessä on myös ainoa kerta kun mainitsen käyttäjän nimeltä. Facebook-käyttäjä Karoliina Koskinen Outi Alanko-Kahiluodon Poliitikko-sivulla 12.9.2012 klo 20:04.

³²⁵ Bruns 2008 a, 25.

Facebookissa merkittävästi näkyvämpää. Aito osallistuminen toteutuu politiikan suuntaan esteettömästi mutta osallistujat pääsevät osaksi tämän tuottamaa julkista tilaa vain tämän suostumuksella ja tällä on myös oikeus olla vastaamatta käyttäjien esittämiin kommentteihin.

Sama hierarkkisuus pätee arviointiprosessiin, jossa kansanedustaja voi halutessaan antaa merkitystä tietyille kommentteille. Merkityksellisin sisällön arviointi tapahtuu sivun ylläpitäjien toimesta ja kansanedustajan päätöksellä, koska yksin heillä on kyky suodattaa kaikki mahdollinen sisältö poliitikko-sivuilla ja tehdä päätökset siitä, mitkä ulkopuolisten käyttäjien sisällöt ansaitsevat erityishuomiota politiikan nimissä. Vaikka kaikki sivuille tuotetut sisällöt ovatkin käyttäjien arvioitavissa ja niiden arvo on havaittavissa niiden suosion kautta, on sivujen hallinnointi lähtökohtaisesti näkymätöntä. Yksittäiset, aktiiviset käyttäjät eivät saa käyttöönsä valtaa vaikka heidän panostuksensa saisivatkin hyväksyntää ja suosionosoituksia poliitikolta itseltään. Toisaalta poliitikko-sivujen kautta voidaan tuottaa mielikuva siitä, että käyttäjien palaute vaikuttaa politiikan työhön muulloinkin kun toimiessaan viestinnän käyttäjätuotettuna raaka-aineena, vaikka sivun käyttäjien kommentit eivät ole tasavertaisessa asemassa kansanedustajaan verrattuna.³²⁶

3.3. Keskeneräiset tuotokset, jatkuva prosessi

Outi Alanko-Kahiluoto muistuttaa 30. syyskuuta lukijoitaan siitä, että hän on tehnyt edellisellä vaalikaudella toimenpideohjeen Suomen roolista transaktioveron käyttöönoton edistäjänä kansainvälisissä neuvottelupöydissä. Vedoten aloitteeseensa hän nimeää ministerit Erkki Tuomiojan (sdp) ja Jutta Urpilaisen henkilöiksi, joiden hän arvioi olevan ”veron edistämisen kannalta nyt avainasemassa.”³²⁷ Aloitteen on allekirjoittanut Alanko-Kahiluodon lisäksi ministereistä ensiksi mainittu, mutta ongelmallista käyttäjän kannalta on se, että tämä on lisännyt tilapäivityksensä kommentteihin linkin, jonka takaa hän kertoo aloitteen löytyvän mutta joka on sittemmin lakannut toimimasta³²⁸.

---

³²⁶ Vrt. Bruns 2008 a, 25.

³²⁷ Alanko-Kahiluoto 30.9.2012 klo 13:40.

³²⁸ Tutkijan kannalta hyperlinkin rikkinäisyys kertoo havainnon myöhästyneestä näkökulmasta, koska linkki on voinut hyvinkin toimia alun perin johdattaa käyttäjät oikeaan lähteeseen. Sekä tutkijan että käyttäjän onkin ymmärrettävä mediaympäristön jatkuva muutostila ennen johtopäätöksiensä tekemistä. Sisältö löytyy kuitenkin Eduskunnan sivuilta yksinkertaisesti hakutoimintojen avulla.

Esimerkki esittelee osuvasti Web 2.0 -ajan historiallisen kontekstin hyödyt ja riskit poliittisessa viestinnässä. Remediaation avulla poliitikko voi palauttaa sisältönsä osaksi keskustelua lähihistoriallisista lähteistä. Virtuaalisen tilan laajentuessa kattamaan nykyhetken lisäksi minkä tahansa digitalisoidun hetken menneisyydestä, ilmiöstä johtuva asymmetrisyys mahdollistaa paluun ajassa taaksepäin ja tarpeen mukaan tarjoaa keinot luoda viestinnän sisällöille historiallinen konteksti.³²⁹ Havainto mukailee hyvin olennaisella tavalla Brunsin arvioita siitä, että käyttäjätuotannon mukainen sisällöntuotanto on jatkuvasti kehittyvä eikä sitä voida koskaan pitää prosessina valmistuneena. Mikään ideologia, ongelmanratkaisumalli tai toimija ei pysty tuottamaan täydellistä toimintamallia muuttuvalla politiikan kentällä, koska määritelmällisesti mikään politiikan prosessi ei tule koskaan valmiiksi.³³⁰ Sisällön soveltuvuus kulloisiinkin yhteiskunnallisiin oloihin arvioidaan tilanteen mukaan eikä jatkuvassa liikkeessä oleva poliittinen keskustelu aina keskity ajankohtaisimpaan lähdemateriaaliin vaan palaa kontekstin sallimana aikaisempiin, joskus jopa historiallisiin lähteisiin.

Ajatus politiikan asiasisällöstä jatkuvasti keskeneräisenä ei ole syntynyt digitaalisten lähteiden aikana. Poliittinen toiminta on ollut aina tilannesidonnaista, vaatien kulloisenkin tilanteen erityisharkintaa ja arviointia toiminnan tueksi. Vaikka poliittiset linjaukset ja lausunnot olisivatkin muotonsa puolesta valmiita, niiden aiheuttamat reaktiot sekä se konteksti, jossa niitä tulkitaan, luovat niille merkityksen, kestävät ajankuvallisina arvioina yli päätösten ja tuotosten alkuperäisen tarkoituksen. Koska jatkuva muutos kuuluu poliittiseen todellisuuteen siinä missä stabiilit politiikan instituutiotkin, mitään aikaisempaa poliittista kontekstia ei pystytä koskaan toistamaan tai esittämään uudelleen täydellisesti.³³¹

Yochai Benklerin mukaan sosiaalisen median piirissä tuotettua sisältöä ei tulisi koskaan pitää julkaisunsa jälkeen valmiina tuotoksena vaan se tulisi nähdä kutsuna osallistua mediassa jatkuvasti etenevään keskusteluun.³³² Kenneth Burke on esittänyt jo 1940-luvulla samanhenkisen ja sittemmin hyvin suosituksi tulleen salonkimetaforin, jolla hän arvioi historiankirjoituksen analyysia dramaattisena prosessina. Jokaista historiallista dokumenttia tutkittaessa on muistettava arvioida sitä vastauksena kirjoittamishetken aikana vallalla olleille teorioille ja väitteille, koska sellaiseksi sen

---

Valtiopäivät (VP) 2009. Täysistunnon pöytäkirja PTK 65/2009 10.6.2009. Toimenpidealoite 35/2009 vp. <http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/tpa_35_2009_p.shtml> [Luettu 28.1.2015]

³²⁹ Rinne 2008 a, 99.

³³⁰ Bruns 2008 a, 364.

³³¹ Lappalainen 2005, 65–67.

³³² Benkler 2006, 180.

aikaiset kirjoittajat ovat sen väistämättä luoneet. Jatkuvan ”draaman” materiaali on peräisin loppumattomasta keskustelusta; Burke vertaa ilmiötä saapumisena salonkiin, jonka vieraat väittelevät kiivaasti. Väittelijät eivät ole pätevä selostamaan uudelle vieraille väittelyn kulkua vaihe vaiheelta, koska kukaan heistä ei ole ollut läsnä sen alkaessa. Uusi vieras uskoo jossain vaiheessa ymmärtäneensä keskustelun olennaisen sävyn ja osallistuu siihen omalla panoksellaan. Lopulta hänen on kuitenkin poistuttava salongista ja jätettävä keskustelu jatkumaan ilman häntä.³³³

Myös sosiaalisen median palveluissa käyvä keskustelu on tällaista loputonta, tilallisista, ajallisista ja kielellisistä rajoitteista vapaata sisältövirtaa, johon kuka tahansa voi osallistua siihen asti, kunnes he päättävät siirtyä uusiin huomionkohteisiin. Jatkuva arvioinnin läsnäolo ja kyky tarkastella sisältöjä äärimmäisen tarkasti tehokkaan tiedonhaun avulla vaikuttaa Jaakko Suomisen mukaan myös tapoihin, joilla lähihistoriallista tutkimusta kritisoidaan sosiaalisen median aikana. Unohtamalla tutkimuksen narratiivinen luonne ja vetoamalla triviaalien yksityiskohtien tasolla oleviin virheisiin pyritään joskus diskreditoimaan kokonaisia tutkimuksia.³³⁴

Koska jokainen poliittinen tilanne on arvioitava kulloistenkin yhteiskunnallisten tekijöiden mukaan, on poliitikkojen oltava jatkuvasti valppaina muuttuvassa toimintaympäristössä niin omien poliittisten taitojensa ylläpitämiseksi että tiedottaakseen, että johtuen poliittiseen keskusteluun osallistumisen helppoudesta, mikä tahansa politisoitunut asiakysymys voi toimia herätteenä uusille poliittisille liikkeille ja muuttaa poliittisen toimintakentän voimasuhteita siten, että poliitikko ei pysy mediajulkisuutensa huipulla, ellei hän ole jatkuvasti läsnä sosiaalisessa mediassa. Facebookin kaltaiset viestintävälineet ja julkisen tilan ja keskustelun määritteiden muutokset toisaalta tarjoavat heille erinomaisen tilaisuuden tukea strategisella viestinnällään ”jatkuvaa kampanjointiaan” ilman merkittäviä resurssikustannuksia.³³⁵

Axel Bruns erittelee käyttäjätuotannon tuotosten keskeneräisyyttä ja jatkuvaa prosessia vastakohtana asetelmalle, jossa mille tahansa tuotteelle pyritään tuottamaan maksimaalinen kaupallinen arvo ja funktionaalisuus muuttuvia olosuhteita ja käyttäjien muuttuvia tarpeita huomioimatta.³³⁶ Ohjelmointimaailmasta tutun, niin sanottuun *ikuiseen beetan* ajatteluun perustuvan ilmiön ovat havainneet myös Web 2.0 –termin lanseerannut Tim O'Reilly ja muut internetin jatkuvasta muuttuvasta tilasta puhuvat

---

³³³ Burke 1941, 108–110.

³³⁴ Suominen 2013, 127–128.

³³⁵ Ks. Dulio & Towner 2009. Vrt. Rinne 2008 a, 69.

³³⁶ Bruns 2008 a, 79–83.

tutkijat.³³⁷ Brunsin mukaan sama logiikka poliittiseen toimintaan käännettynä merkitsee muutosta vaaleilla ”ostetusta”, valmiista ja ainoastaan vaalikampanjoiden aikana päivittyvästä *politiikkatuotteesta* kohti jatkuvasti kehittyvää, osallistavaa *politiikkaprosessia*, joka alistetaan ja alistuu muutoksille kansanedustajan toimikauden aikana.³³⁸

Poliittikkakin on aina tilannesidonnaista ja vaatii erityisharkintaa ja arviointia tapauskohtaisesti, koska jokaisen aiemman poliittisen päätöksen aikainen yhteiskunnallinen tilanne on ainutlaatuinen eikä täydellisesti toistettavissa uudelleen.³³⁹ Poliitikot tuottavat sosiaalisessa mediassa todennettavissa, paikannettavissa ja säilytettävissä olevaa sisältöä, jonka elinkaari on käytännössä rajaton. Irrottamalla sisältö kulloisestakin kontekstista sitä on myös helppoa käyttää skandaaliuutisoinnin lähteeksi, mikäli sellaiselle on sosiaalista tilausta.

Moni otannan kansanedustaja on siistinyt ja poistanut päivityksiään otannan toteuttamisen jälkeen,³⁴⁰ ja myös remedioidut uutissisällöt katoavat usein pysyvästi poliitikkojen jakamien hyperlinkkien takaa esimerkiksi sivustoinfrastruktuurien päivittyessä. Erilaisten hakutoimintojen avulla näitä sisältöjä voidaan joskus paikantaa siitä huolimatta, että ne olisivat kadonneet esimerkiksi poliitikko-sivuilta siinä muodossa, johon ne on tuotettu alun perin. Joskus lähteet tallentuvat myös järjestelmällisesti esimerkiksi osaksi toisen sosiaalisen median representaatiota tai internetin lukuisiin eri automaattisiin arkistointisivuihin. Tutkimuksen primaariaineisto on jatkuvasti muuttuvaa myös siksi, että se kehittyy ja muuttuu havaintokertojen välillä, paeten historiankirjoitukselle tyypillistä stabiilia muotoa niin kauan kuin yksikin käyttäjä kokee sen merkitykselliseksi siihen osallistuen.³⁴¹

Vaikka internet tarjoaakin mahdollisuuden tulkita politiikan sisältöjä muuttuvassa kontekstissa, ovat formaalit puheaktit ja poliittiset päätökset – esimerkiksi eduskunnassa pidetyt puheenvuorot, äänestystulokset ja valiokuntien ratkaisut – stabiileja sisältöjä ja tuotoksia, joiden muoto ei muutu vaikka ne jälkikäteen herättäisivätkin keskustelua.³⁴² Niistä kirjoitetut uutiset ja niitä käsittelevä keskustelu sen sijaan elävät omaa elämänsä ja antavat kaikille politiikasta kiinnostuneille

³³⁷ Neff & Stark 2003; O'Reilly 2005. Lappalainen 2005, 42–44.

³³⁸ Bruns 2008 a, 361.

³³⁹ Lappalainen 2005, 65–67; Rinne 2008 a, 69–70.

³⁴⁰ Havainto tehtiin Niinistön ja Alanko-Kahiluodon sivuilla verrattaessa otannan dataa silloiseen nykytilaan tammikuussa 2013 ja uudelleen lokakuussa 2014.

³⁴¹ Tredinnick 2010, 179, 183–190.

³⁴² Bruns 2008 a, 22; Rinne 2011, 68.

mahdollisuuden osallistua tätä kautta poliittiseen keskusteluun omilla tulkinnoillaan. Tästä näkökulmasta aikaisemmassa luvussa käsitellyt esimerkit kansanedustajien tavoista tarttua poliittiseen prosessiin liittyviin kommentteihin antavat heille mahdollisuuden esittää käyttäjille oman näkökulmansa työstään osana jäykkää politiikkarakennetta ennen kuin ulkopuoliset toimijat tekevät samoin omista strategisista lähtökohdistaan.

Otanta on arvioitava kokoelmana lausuntoina, joiden takana poliitikot kokevat voivansa seistä. Ulkopuoliselle ei välttämättä avaudu se argumentatiivinen kulku, jonka poliitikon on pitänyt käydä läpi omalta ja mahdollisesti puolueensa kannaltaan ennen sisältöjen tuottamista. Tässä piilee ero verrattuna Brunsin esitykseen siitä, että käyttäjätuotannon luonteeseen kuuluu projektien muotoutuminen yhteisöllisesti keskusteluiden ja sisältöjen muokausprosessin kautta, jossa tuotetaan ”yhteisön arvojen ja ideoiden” kannalta paras lopputulos.³⁴³ Tästä lähtökohdasta arvioin, miten jatkuvan prosessin ja keskeneräisten tuotosten periaatteet heijastuvat otantaan.

3.3.1. Havainnot otannassa: jatkuvaa kampanjointia ja arjen politisointia julkisuusriskien varjossa

Tutkielmassa jo käsitellyt poliittista argumentointia sisältävät keskustelut osoittavat otannan aktiivisten kansanedustajien hyväksyvän sen, että heidän viestintänsä elää siihen tehtyjen ulkopuolisten kommenttien kautta. Otannasta löytyy myös esimerkkejä siitä, että sisältöjen kommentointimahdollisuutta hyödynnetään viestinnän terävöittämisessä. Poliitikot jakavat alkuperäiseen viestiin liittyvää uutta sisältöä, kuten remedioituja lähteitä aiemmin esitettyyn sisältöön³⁴⁴ tai uusia samaan aiheeseen liittyviä sisältöjä³⁴⁵, tarkennuksia tai sitaatteja, jotka halutaan nostaa esiin alkuperäisestä sisällöstä³⁴⁶ tai muita huomioita alkuperäisestä sisällöstä.³⁴⁷ Käyttäjät, jotka ovat tykänneet alkuperäisistä päivityksistä, saavat palveluasetuksiensa mukaisesti ilmoitukset

---

³⁴³ Bruns 2008 a, 27.

³⁴⁴ Kommentit sisältöihin Alanko-Kahiluoto 9.2.2012 klo 12:16, 16.2.2012 klo 17:20 & 7.9.2012 klo 12:54. Tynkkynen 24.2.2012 klo 17:34, 11.9.2012 klo 16:44 & 4.10.2012 klo 8:27.

³⁴⁵ Kommentit sisältöihin Alanko-Kahiluoto 15.2.2012 klo 21:24 & 19.9.2012 klo 16:26; Niinistö 18.9.2012 klo 18:18 & 7.10.2012 klo 16:07.

³⁴⁶ Kommentit sisältöihin Alanko-Kahiluoto 9.2.2012 klo 12:16 & 15.2.2012 klo 21:24; Hirvisaari 7.10.2012 klo 23:18; Niinistö 29.9.2012 klo 16:10.

³⁴⁷ Kommentit sisältöihin Niinistö 23.9.2012 klo 14:34; Sinnemäki 4.10.2012 klo 11:39.

myös näistä lisäyksistä sisältöihin, joten aiemmin niihin sitoutuneiden käyttäjien tavoittaminen onnistuu näin poliitikko-sivujen ylläpitäjiltä suoraviivaisesti.

Kuva 2: Esimerkki kommenttiominaisuuden käytöstä viestinnässä.

Joissain tapauksissa kommentteja käytetään lisäsisältöjen tarjoamiseksi yksisuuntaisten viestinnän käytäntöjä alleviivaten siten, että kansanedustajat eivät näe tarpeelliseksi kommunikoida sisältöä kommentoivien käyttäjien kanssa mutta jakavat silti heille tietoa heille alkuperäiseen sisältöön liittyen.³⁴⁸ Kuten Khaldarova, Laaksonen ja Matikainen ovat jo aiemminkin todenneet,³⁴⁹ myös tämän tutkielman perusteella moni poliitikko keskittyy käyttämään sosiaalista mediaa osallistamisen sijaan yksisuuntaista massamedian julkaisutyylin mukailemiseen. Jarmo Rinne kuvaa tällaista viestintää Web 1.0-malliseksi viestinnäksi, koska se perustuu perinteisen median mahdollistamiin julkaisukäytäntöihin, vaikka teknologisesti sosiaalinen media mahdollistaisi tätä vuorovaikutuksellisemman viestinnän.³⁵⁰

Poliitikot voivat pyrkiä muokkaamaan muiden medialähteiden viestiä siten, että kansalainen keskittyisi sisällössä poliitikon intressien kannalta olennaisiin seikkoihin. Puolueen puheenjohtaja voi esimerkiksi kommentoida kannatusmittausuutista nostaen puolueensa kannatuksen nousun remediaation pääsanomaksi silloin, kun se ei ole ollut

³⁴⁸ Esim. Kommentti sisältöön Alanko-Kahiluoto 30.9.2012 klo 13:40; Hirvisaari 17.9.2012 klo 9:32 & 1.10.2012 klo 23:40; Männistö 5.3.2012 klo 15:34.

³⁴⁹ Khaldarova, Laaksonen & Matikainen 2011, 29–31.

³⁵⁰ Rinne 2011, 64–65.

alkuperäisen uutisartikkelin kärkiaihe.³⁵¹ Verkkouutisia jakaessaan poliitikko voi myös esittää omat argumenttinsa siitä, miksi käsiteltävä asia on tärkeä,³⁵² jatkaa omilla argumenteillaan keskustelua sisällössä esitetystä problematiikasta³⁵³ tai vaikka tarkentaa tai korjata itse esittämiään näkemyksiä uutisisällöstä, johon häntä on haastateltu.³⁵⁴ Ville Pitkäsen mukaan poliitikkojen näkökulmasta paras tapa kerätä huomiota sosiaalisen median sisällöilleen on tehdä niistä niin kiinnostavia, että ne ylittävät perinteisen median uutiskynnyksen.³⁵⁵ Saavutettuaan tuon kynnyksen kerran viesti kuitenkin kehittyy poliitikon kannalta hallitsemattomissa olosuhteissa, pysyen osana yhteiskunnallista keskustelussa niin kauaskantoisesti kuin se vain nähdään relevantiksi.³⁵⁶

Ville Niinistö viittaa suoraan sisällössään aikaisempiin lausuntoihinsa vuosien takaa jakaessaan käyttäjilleen vuonna 2009 Helsingin Sanomiin kirjoittaman Vieraskynä-tekstinsä vanhasta Facebook-muistiinpanomuodossa.³⁵⁷ Anni Sinnemäki taas keskustellessaan käyttäjän kanssa ydinvoiman rakentamisesta referoi jo vuodesta 2002 käytyä keskustelua ydinvoiman ja kannattajien vastustajien välillä.³⁵⁸ Outi Alanko-Kahiluoto viittaa vuonna 2009 tekemäänsä toimenpideoitteen mutta remedioi sitä vasta alkuperäissisällön kommentteihin.³⁵⁹ Häntä lukuun ottamatta kansanedustajat eivät suoraan alkuperäissisällöissään alleviivaa aikaisempia yksittäisiä poliittisia tekojaan eduskunnassa, sisältää otanta silti muutaman tapauksen, jossa voidaan poliitikon puhua viittaavan politiikan tekemisen historiaan nykytilannetta selittääkseen. Lasse Männistön remedioiva blogikirjoitus viittaa Helsingin kaupungin kotihoidosta käytävään poliittiseen keskusteluun osana ”saagaa”, joka on alkanut jo vuonna 2010. Männistö myös mainitsee kaupungin velkakehitystä puidessaan velan kaksinkertaistuneen vuodesta 2008 alkaen.³⁶⁰ Ville Niinistö taas mainitsee sekä Natura 2000-verkoston laajentamisen että vaalipiiriuudistuksen olleen pitkäaikaisia projekteja, jotka hän maaliskuisilla päivityksillään toteaa viimein tulleen saavutetuiksi.³⁶¹

Aikaisempien lausuntojen ja kantojen unohtaminen on käytännössä mahdotonta,

---

³⁵¹ Niinistö 24.2.2012 klo 13:47.

³⁵² Modig 9.2.2012 klo 13:13.

³⁵³ Sinnemäki 18.2.2012 klo 18:37.

³⁵⁴ Urpilainen 15.2.2012 klo 10:23.

³⁵⁵ Pitkänen 2009, 131.

³⁵⁶ Thompson 1995, 143.

³⁵⁷ Niinistö 10.2.2012 klo 17:09.

³⁵⁸ Kommentti sisällössä Sinnemäki 1.10.2012 klo 18:05.

³⁵⁹ Alanko-Kahiluoto 30.9.2012 klo 13:40.

³⁶⁰ Männistö 16.2.2012 klo 15:03 & 5.10.2012 klo 8:32.

³⁶¹ Niinistö 2.3.2012 klo 17:25 & 7.3.2012 klo 13:07.

koska internetin palveluntuottajat ja yksityishenkilöt keräävät tietoa niistä teknologioiden avulla ja välittävät niitä tarpeen tullen julkiseen keskusteluun. Jo vuonna 1985 Joshua Meyrowitz muistutti, että äänityksen avulla kerran todennettua sitaattia on mahdotonta kieltää, ja että PR-toiminnan ammattitaitoa arvioitiin jo tuolloin informaation tehokkaan välittämisen sijaan yhä useammin kyvystä reagoida jo saatavilla olevaan informaatioon ja sen julkisuuden rajoittamisesta.³⁶² 30 vuotta myöhemmin kansalaiset ovat mahdollistamassa minkä tahansa dokumentin, multimedian tai kommentin leviämisen sosiaalisessa mediassa omalla aktiivisuudellaan, tarjoten samalla perinteisellekin medialle entistä laajemman keskustelunaiheiden perimälän, jonka kautta se voi nostaa keskustelua herättäviä sisältöjä osaksi valtavirtajulkisuutta.³⁶³ Kyky harjoitella ja muokata poliittisten linjauksien julkituontia on poistettu politiikoilta, kun ensin radio, sitten televisio ja lopulta digitaalinen viestintä ovat vieneet heiltä mahdollisuudet kohdata rajattuja ”koeyleisöjä”. Viestintä tavoittaa muodostaan riippumatta nykyisen tiedonvälityksen rajattomuuden myötä väistämättä koko yleisen poliittisen keskustelun piiriin.³⁶⁴

Hyvä esimerkki rajatulle yleisölle kohdistetusta viestinnästä, jolla on ollut dramaattisia poliittista seurauksia, on Yhdysvaltain presidenttiehdokas Mitt Romneyn vaalikampanjan menestykseen vaikuttanut videovuoto hänen yksityistilaisuudessa lausumistaan, suurta äänestäjäryhmää kritisoineista kommenteista. Läsnä olleeseen yleisöön valittu viesti varmasti vetosi, mutta vastakkainasettelun syntyessä Romneyn vastustajat käyttivät sitä strategisesti hyväkseen osoittaakseen, että hän ei ollut suurelle osalle kansaa samastuttava.³⁶⁵ Päätös määritellä julkisesti potentiaalinen äänestäjäkunta liian tarkasti ja selväsanaisesti kostautui.³⁶⁶ Myös Suomesta löytyy vastaavanlainen esimerkki kansalaisaktivistien esiintuomasta poliitikolle epäedullisesta lausunnosta. Kokoomuksen kansanedustajaehdokas Petri Salon rasistiset lausunnot somalivähemmistöstä Vaasassa vuonna 2007 pidetyssä vaalitilaisuudessa siirrettiin Youtube-palveluun, josta ne nousivat kansallisen mediahuomion piiriin. Vaikka Salo valittiinkin välikohtauksesta huolimatta eduskuntaan, saattoi sillä olla negatiivista vaikutusta niin hänen saamaansa äänimäärään kuin tulevaan rooliinsa hallituspuolueen

---

³⁶² Meyrowitz 1985, 113, 165.

³⁶³ Herkman 2011, 106, 154–155.

³⁶⁴ Meyrowitz 1985, 269; Thompson 1995, 143.

³⁶⁵ Silver 2012.

³⁶⁶ Wiberg & Koura (1996, 205–206) muistuttavat, että lausuntojen epätasällisyys on jopa strategisesti kannattavaa.

edustajana.³⁶⁷

Tuoreempi suomalaisen poliitikon sosiaalisen median viestintään liittyvä välikohtaus lienee kuitenkin olleet perussuomalaisen Jussi Halla-ahon yksityisprofiilin tilapäivityksien aikaansaama kohu. Konkreettisin seuraus Halla-ahon päivityksistä syntyneestä mediamyllytyksestä oli puolueen puheenjohtajan Timo Soinin esitys Halla-ahon erottamisesta puolueen eduskuntaryhmästä kuukaudeksi³⁶⁸, joka lopulta lieventyi eduskuntaryhmän kokouksessa kahden viikon erottamiseksi.³⁶⁹ Halla-aholla ei ole ollut koskaan virallista poliitikko-sivua vaikka hänen bloginsa ja Homma-forumilla kirjoittelunsa olivat tehneet hänestä ennen erottamistapausta yhden Suomen seuratuimmista internetissä kannatusjoukkoja ja mainetta keränneistä poliitikoista.

Sosiaalisessa mediassa tuotettujen lausahdusten poistaminen julkisesta tietoisuudesta on äärimmäisen hankalaa, koska perinteinen media seuraa tiiviisti kaikkea verkkoviestintää ja käyttää mielellään kaikkea siellä havaitsemaansa viestintää arvioiden sen käyttökelpoisuutta potentiaalisena uutismateriaalina. Keskustelua ja suosiota herättävät sisällöt korostuvat ja tätä kautta syntyy niin kutsuttu megafoni-ilmiö, jonka myötä aihepiiri ei pysy hiljaisena edes pirstaloituneella mediakentällä.³⁷⁰ Aineiston herättäessä polemiikkia ei välttämättä ole merkitystä edes sillä, onko poliitikon suuhun asetetut sanat oikeasti sanottu siinä muodossa kuin on väitetty.³⁷¹

Julkisen Sanan Neuvosto linjasi erääseen kanteluun liittyen, että julkisuuden henkilöiden yksityisten Facebook-profiilien voidaan laskea olevan yksi julkinen lähde muiden joukossa ja että toimittajat voivat käyttää niillä julkaistuja sisältöjä edellyttäen, että journalistisia ohjeita ei rikota. Jutun kantelijana toiminutta tunnettua romaanikirjailijaa pidettiin JSN:n lausunnon mukaan ”julkisuuden henkilönä, jonka yksityisyyden suoja on kaventunut” urasta ja medioiden henkilöhaastatteluista johtuen.³⁷² Samalla logiikalla monia otannan kansanedustajien henkilökohtaisen elämän aspekteja voidaan lähestyä uutisen lähteenä ja tätä kautta poliitikkojen tapa jakaa jatkuvan kampanjoinnin vaatimusten takia arkista elämäänsä valottamista äänestäjien

³⁶⁷ Häyhtiö & Rinne 2007 a, 88; Häyhtiö & Rinne 2009, 851-853; Pitkänen 2009, 133–134.

³⁶⁸ IS 14.9.2011. "Timo Soini vaatii: Halla-aho erotettava eduskuntaryhmästä - 'Nyt tuli mitta täyteen'" <http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/art-1288414126759.html> [Luettu 28.1.2015]

³⁶⁹ YLE 15.9.2011. "PS erottaa Halla-ahon ryhmästä kahdeksi viikoksi." <http://yle.fi/uutiset/ps_erottaa_halla-ahon_ryhmasta_kahdeksi_viikoksi/5423745> [Luettu 28.1.2015]

³⁷⁰ Uimonen 2009, 63–68.

³⁷¹ Esimerkiksi Mackey (2012) kertoo Barack Obaman vuonna 2011 tekemästä liikennepoliittisesta ehdotuksesta, jota remedioitiin manipuloituna internetissä.

³⁷² Julkisen sanan neuvosto 12.2.2013. "Vapauttava päätös 4939/SL/12." <<http://www.jsn.fi/sisalto/4939-sl-12/?search=4939>> [Luettu 28.1.2015]

suuntaan voidaan nähdä myös riskinä.

Monet poliitikot näyttäytyvät mielellään ei-poliittisissa medioissa, jotka tarjoavat heille mahdollisuuden esiintyä kansalaisille normaalista poikkeavassa roolissa. Seurauksena tästä voi kuitenkin olla suuria julkisuushaasteita. Poliitikko kun pyrkii viestinnän avulla osoittamaan pätevyytensä viestimällä yksityiselämänsä olevan yhtä tavallista ja haavoittuvaista kuin edustamiensa kansalaisten. Verkkoblogien päiväkirjamainen ja ihmismäinen tyyli sallii teoriassa jalostumattomimpien ajatusten jakamisen kansalaisille,³⁷³ ja niihin verrattuna yhteisöpalvelut ovat mikroblogimaisella julkaisutyyliällään niitäkin soveltuvampia matalan kynnyksen viestintään. Paradoksaalisesti tämä kuitenkin pyrkii osoittamaan, että hän kykenee toimimaan politiikan vaativalla kentällä heitä paremmin, tavallisuudestaan huolimatta mutta myös sen ansiosta. Kyky viestiä siten, että poliitikko ei vaikuttaisi ”vanhakantaisen” poliittisen hahmon tavoin täynnä itseään olevalta on ennen kaikkea taitolaji.³⁷⁴

Tähän näkökulmaan kiteytyy myös syy sille, miksi poliitikon representaation sisältöjen yksityisyyden ja julkisuuden problematiikka on hyvä käsitellä tässä yhteydessä. Tuomalla poliitikko-sivuille kevyempiä aihepiirejä poliittisten sisältöjen rinnalle voivat kansanedustajat vahvistaa viestintäänsä sekä monipuolistamalla sitä että tuottamalla osana jatkuvaan kampanjointia sisältöjä, joiden poliittisuus on toissijaista ja näin niiden julkaiseminen tuottaa heille vähemmän työtä; yksityiselämään ja arkeen viittaavien sisältöjen kommentointia ei juuri kukaan voi perustellusti edellyttää, ellei niiden aihepiirit ole jollain tasolla kontroversiaaleja. Poliitiikan puhumisesta pidättäytyminen voikin olla oikein toteutettuna erinomainen viestintästrateginen ratkaisu.³⁷⁵

Lähes kaikki otannan aktiiviset kansanedustajat ovat käyttäneet poliitikko-sivuja hyväkseen tuodessaan osana viestintäänsä esille myös elämää työnsä ulkopuolelta. Selkein esimerkki kansanedustajasta, joka panostaa yksityiselämänsä yksityiskohtiin osana poliittisen viestintäänsä otannan yhteydessä, on otannan aikana ulkomaankauppa- ja eurooppaministerinä toiminut Alexander Stubb. Hän on noussut sosiaalisen median käyttönsä ansiosta sekä hyvässä että pahassa otsikkoihin eräänlaisen uuden poliitikon prototyyppinä, joka on myös julkaissut kirjoja sosiaalisen median käytöstään. Stubbin imagonhallinta onkin nostettu 2010-luvulla esimerkiksi siitä, millaisen sosiaalisen

---

³⁷³ Carlson 2007, 62–63.

³⁷⁴ Koski 2010, 216; Meyrowitz 1985, 276.

³⁷⁵ Vrt. Wiberg & Koura (1996), 205–206.

median ja kansainvälisyyden tärkeyden ymmärtävän poliitikon julkisuuskuvan tulisi olla.³⁷⁶ Hänen imagoonsa vahvasti kuuluva urheilullisuus pilkistää läpi monesta eri sisältöpäivityksestä. Hän kertoo urheiluharrastuksestaan joskus täysin yksityishenkilön rooliaan korostaen,³⁷⁷ toisinaan taas yhdistäen sen joko työhönsä tai tulevien kuntavaalien kampanjointiin.³⁷⁸ Urheilupanostustensa lisäksi hän viestittää ehtineensä lounastaa rap-artisti Signmarkin kanssa³⁷⁹ ja avata taiteilija Osmo Rauhalan näyttelyn Kiasmassa.³⁸⁰ Näin Stubb osoittaa, miten hän pystyy hyödyntämään oman työnsä kautta saamansa tilaisuudet tutustua mielenkiintoisiin, politiikkaan harvemmin yhdistettyihin ihmisiin ja osallistua ei-poliittisiin tapahtumiin, samalla elävöittäen viestintäänsä asialinjasta poikkeavalla sisällöllä.³⁸¹

Stubb ei ole otannan ainoa yksityiselämästään kertova kansanedustaja. Urheiluaiheisia päivityksiä otannassa ovat jakaneet myös Paula Risikko ja Jutta Urpilainen, joista Risikko on saanut toimia hiihtokilpailun suojelijana ja Urpilainen on tiputtanut kahdestikin kiekon jääkiekko-ottelun avausjuhlallisuuksissa.³⁸² Vauvaiheiset päivitykset ovat olleet otannassa suosittuja sekä prinsessa Estellen,³⁸³ Paavo Arhinmäen perheenlisäyksen³⁸⁴ että Anni Sinnemäen vauvan saamien mainintojen ja onnitteluiden myötä.³⁸⁵ Oras Tynkkynen on toiminut ympäristöliikkeen historiasta kertovan näyttelyn avajaisten juhlapuhujana ja Ville Niinistö kommentoinut kahteenkin otteeseen avaamiaan Lahden kirja- ja lähiruokamessuja, joiden kautta hän pääsee paljastamaan lempikirjailijoitaan Nobel-palkinnolla palkittujen joukosta ja jakamaan kirjailija-tapaamisesta syntyneen liiketuksen.³⁸⁶ Kansanedustajat ovat myös muuten jakaneet tietoa kulttuuriharrastuksistaan; Outi Mäkelä on innostunut dreijauksesta³⁸⁷, Urpilainen vierailut teatterissa,³⁸⁸ Arhinmäki auttanut ”Räp-mummo” Eilaa

---

³⁷⁶ Eklund 2010; Stubbin Twitter-viestintää on sittemmin hänen noustuaan pääministeriksi myös kritisoitu. Ks. Pönkä 2014.

³⁷⁷ Stubb 18.2.2012 klo 16:02, 4.3.2012 klo 21:02, 23.9.2012 klo 19:08, 29.9.2012 klo 9:50 & 30.9.2012 klo 16:36.

³⁷⁸ Stubb 25.9.2012 klo 16:59 & 4.10.2012 klo 15:01.

³⁷⁹ Stubb 28.9.2012 klo 16:54.

³⁸⁰ Stubb 27.9.2012 klo 19:42.

³⁸¹ Yleinen tapa flirttailla ei-poliittisen julkisuuden kanssa on lyöttäytyä yhteen populaarikulttuurin tähtien kanssa. Niemi 2008.

³⁸² Urpilainen 21.9.2012 klo 22:14 & 5.10.2012 klo 21:02.

³⁸³ Risikko 23.2.2012 klo 8:55; Sinnemäki 24.2.2012 klo 13:01.

³⁸⁴ Arhinmäki 9.2.2012 klo 16:30; Sinnemäki 9.2.2012 klo 17:02.

³⁸⁵ Sinnemäki 14.9.2012 klo 16:43 & 28.9.2012 klo 21:34. Kommentti sisällössä Sinnemäki 22.9.2012 klo 19:33.

³⁸⁶ Niinistö 17.2.2012 klo 21:47 & 18.2.2012 klo 16:09.

³⁸⁷ Mäkelä 2.10.2012 a & 2.10.2012 b.

³⁸⁸ Urpilainen 10.2.2012 klo 22:44.

äänentoiston kanssa,³⁸⁹ Silvia Modig hehkuttanut Reykjavikin musiikkitalon arkkitehtuuria³⁹⁰ ja James Hirvisaari metsästänyt poliitikko-sivunsa tykkääjiensä kanssa unohtunutta musiikkikappaleen tekijää, joka lopulta käyttäjien avustuksella myös löytyi.³⁹¹

Monien poliitikko-sivujen sisällöt siis käsittelevät ei-poliittisen piiriin kuuluvia teemoja, joilla ei tunnu ensisijaisesti olevan mitään poliittista asiayhteyttä. Ne on kuitenkin tuotettu nimenomaan siksi, että ne pyrkivät tuomaan kansanedustajaa lähemmäs kansalaisen arkista elämää. Poliitikot nostavat esille näitä aiheita, jotta heidän julkisuuskuvansa sisältäisi elementtejä tirkistelynhaluamme tyydyttävästä jaetusta henkilökohtaisuudesta. Samalla he valjastavat henkilönsä ja persoonallisuutensa viestintäkäyttöön sisällyttäen poliitikko-sivuilleen piirteitä, joita käyttäjät tunnistaisivat yksityisiin profiileihin soveltuvasta viestinnästä.³⁹²

Rajat yksityisen henkilön ja julkisen poliitikon roolin välillä sekoittuvat helposti niin poliitikon työstä kiinnostuneilta ulkopuolisilta toimijoilta kuin poliitikoilta itseltään silloin, kun yksityinen elämänpiiri ja poliittisen toimijuuden sfäärit viistävät toisiaan.³⁹³ Tässä on myös merkittävin perustelu otannan rajaamiseksi vain poliitikko-sivuihin, jättäen yksityisprofiilit sen ulkopuolelle. Poliittisen journalismin kannalta mahdollisten erillisten julkisten poliitikko-sivujen ja yksityisten Facebook-profiilien välillä ei tosin ole tällä hetkellä selkeää eroa virallisen journalistisen ohjeistuksen mukaan. Viitaten Pohjoismaisten julkisen sanan neuvostojen edustajien kokoukseen, Suomen Julkisen Sanan Neuvoston puheenjohtaja esitti kesäkuussa 2012, että Facebookia voidaan käyttää "uutislähteenä" muiden internetissä tapahtuvien julkaisujen joukossa, koska palvelun perimmäinen tarkoitus on nimenomaan julkaista tietoa. Esityksen mukaan yhteiskunnallisesti merkittävissä aiheissa myös yksityisen ihmisten Facebook-sivut ovat julkisia ja journalistien käytettävissä vaikka JSN:n jäsenet ovatkin esittäneet asiasta keskenään poikkeavia näkemyksiä.³⁹⁴

Internet-tutkimuskin on haastanut tuttavuuden ja ystävyyskäsitteen, joita sosiaalinen median myötä käytetään kanssakäyttäjistä, ja asettanut kyseenalaisiksi internetiin pohjaavien sosiaalisten suhteiden dynamiikan ja vahvuuden.³⁹⁵

---

³⁸⁹ Arhinmäki 7.9.2012.

³⁹⁰ Modig 8.9.2012.

³⁹¹ Hirvisaari 20.9.2012 klo 19:05.

³⁹² Ahlfors & Volanen 1989, 29; Herkman 2011, 100; Stanyer 2013, 1–7, 17–20.

³⁹³ Rinne 2008 a, 85.

³⁹⁴ Uimonen 2012 b; Ks. Myös Alén 2013.

³⁹⁵ Tapscott 2010, 17–21; Ks. Pettigrew 2010.

Aktiivipoliitikoille tällaiset tuttavuuden raja-aidat ovat vielä huterampia ja vaarallisempia, koska on selvää, että politiikan ammattilaiset ja toimittajat seuraavat heidän sisältöjään Facebook-kaveruuden avulla ammatillisista syistä. Julkisuuden hallinnan pettäminen tuottaa polttoainetta poliittiselle journalismille ja skandaaleille,³⁹⁶ olivat niiden lähteinä sitten kyseessä yksittäiset sosiaalisen median sisällöt, omaelämäkerrat tai ulkopuolisten kirjoittajien paljastuskirjat.

Hannu Niemisen mukaan avoimen julkisuuden periaatteelle rakentuvassa yhteiskunnassa on tiettyjä rajoja, ja julkisuuden ulkopuolelle yksilön suojan piiriin kuuluvat esimerkiksi perhe-elämän, terveyden ja muut henkilökohtaisen elämän asiat, jotka halutaan säästää julkisuudelta.³⁹⁷ Kun poliitikot kuitenkin yhä enenevässä määrin politisoivat henkilökohtaista elämäänsä oma-aloitteisesti, aiemmin paheelliseksi koettu tirkistely henkilökohtaiseen elämään määritellään helposti jopa demokraattisena hyveeksi,³⁹⁸ mikä tekee poliittisen journalismin keskittymisestä yksityiselämään hyväksyttyä.³⁹⁹ Kun pääministeri Matti Vanhasen naisystävän kirjoittama teos *Pääministerin morsian* johti kokuun sen julkaistessa yksityisiä tekstiviestejä, oli kirjan kustantamon eräs julkaisua puoltava argumentti se, että tekstiviestien yhteiskunnallinen merkitys syntyi niiden kyvystä herättää keskustelua poliitikon arvostelukyvystä ja tätä kautta myös soveltuvuudesta virkaansa.⁴⁰⁰ Argumenttia vahvistivat myös toistuvat osoitukset siitä, että pääministeri oli aiemmin toistuvasti käyttänyt yksityiselämänsä seikkoja hyväkseen julkisuuskuvansa rakentaessa.⁴⁰¹ Vanhasen viestinnän tyyli korostuu esimerkiksi rinnastettuna hänen kanssaan presidentinvaaleissa 2006 kilpailleen Sauli Niinistön tapaan kommentoida yksityiselämästään varsin pidättyneesti ja välttää henkilökohtaisen elämänsä käännteillä ratsastamista poliittisesti.⁴⁰²

Kansanedustajien lisäksi myös muut, yksityishenkilöiksi mielletyt palvelun käyttäjät joutuvat siviili- ja työelämässään arvioimaan itsestään luomaansa julkista representaatiota, koska sosiaalinen media on merkittävä viestintäväline ammattikunnasta riippumatta. Poliitikkojen kohtaamat kysymykset siitä, missä sosiaalisessa mediassa kulkee arkielämän ja poliittisen elämän raja, eivät siis juuri eroa

---

³⁹⁶ Saari 2010, 232.

³⁹⁷ Nieminen 2000, 188–189.

³⁹⁸ Ollila teoksessa Pernaa 2009, 371; Stanyer 2013.

³⁹⁹ Mielipiteen jakavat muun muassa Herkmanin (2011) teoksessa ääneen pääsevät poliitikot.

⁴⁰⁰ Koski 2010, 226–228; Ollila 2008, 204–205.

⁴⁰¹ Ks. esim. Paasonen & Pajala 2011.

⁴⁰² Uimonen 2012 a.

Facebookin arkikäyttäjiä askarruttavista yksityisen ja julkisen rajoista.⁴⁰³ Sosiaalinen median tarjoama julkisuustila voidaankin nähdä eräänlaisena julkisena intiimisytenä, joka on kaupallisen median, julkkis-kulttuurin ja performanssitaiteen kautta tuotettu julkisen ja yksityisen tilan sekasikiö. Facebook-käyttäjien julkinen esiintyminen arkisiksi koetuissa yhteisöpalveluissa onkin eräänlaista narsistista toimintaa, joka imitoi aiemmin vain julkisuuden henkilöille ominaiseksi pidettyjen yksityistietojen tuottamista ja julkista esittämistä ennen kokemattomilla tavoilla.⁴⁰⁴

Jokaisella kansanedustajalla on oma tyykinsä pitää tasapaino päivänpoliittisten ja henkilökohtaisen poliittisen aiheiden välillä. Tuomalla henkilöönsä kytkeytyvää sisältöä Facebookiin pystyvät kansanedustajat myös tavoittamaan kansalaisia, joilla kynnys kiinnostua politiikasta ehkä olisi muuten liian korkea. Suomessa käytiin vuoden 2012 presidentinvaalien aikaan keskustelua vaalisalaisuuden murtumisesta, kun presidenttiehdokkaiden kannattajat kertoivat hyvin julkisesti äänestyspäätöksestään niin sisältöpäivityksissään kuin muokkaamalla profiilikuvaansa ehdokkaansa kampanjamateriaalia. Halu osoittaa tukensa ehdokkaalleen tavalla, joka oli selkeä, visuaalinen, Facebook-palvelun arkikäyttöön sopiva sekä ennen kaikkea julkinen, siirsi näin syrjään aikaisempien sukupolvien tärkeänä pitämiä salassapitoperiaatteita.⁴⁰⁵ Ridell on kutsunut tämänkaltaisia kuvallisen osallistumisen muotoja, joissa profiilikuvien avulla voidaan viestiä käyttäjille tärkeitä arvoja ja asioita, identiteetin esittämiskampanjoinniksi.⁴⁰⁶

Kun sisältö tuodaan esille Facebookin kaltaisessa sosiaalisessa ympäristössä, saattaa kynnys perinteiseen poliittiseen toimintaan perehtymiseen laskea samalla kun palvelun käyttäjänä kansalainen vaikkapa havaitsee lähipiirissään merkkejä poliitikkojen sisällöistä tai ylipäättään kenen tahansa äänestämisestä vaalien alla. Kansanedustajien representaatioiden suunnitelmallisuus sosiaalisessa mediassa ei välttämättä näyttäydy kansalaisen silmin lainkaan kummalliselta, koska he ovat kaikki jossain määrin esillä julkisuuden areenoilla omasta tahdostaan. Yksityishenkilön suunnitelmallinen julkinen esiintyminen yhteisöpalveluissa on myös luokiteltavissa eräänlaiseksi narsistiseksi toiminnaksi, joka imitoi aiemmin yksinomaan julkisuuden henkilöille ominaisena pidettyä viestintää. Sosiaalinen media kun mahdollistaa aiemmin

⁴⁰³ Ridell 2011, 18–19; Laaksonen & Matikainen 2013, 194–195; Vrt. Herkman 2011, 101.

⁴⁰⁴ Bolter & Grusin 1999, 232–233; Kirkpatrick 2010, 200; Koski 2010, 223–225; Marshall 2006, 634–644; Mäkinen 2009, 68–69.

⁴⁰⁵ Yle 1.2.2012. ”Mikä rohkaisi ihmiset kertomaan suosikkinsa?”

<http://yle.fi/uutiset/mika_rohkaisi_ihmiset_kertomaan_suosikkinsa/3224397> [Luettu 28.1.2015]

⁴⁰⁶ Ridell 2011, 161–162.

yksityisen, persoonaan liittyvän tiedon tuottamiseen, muuttamiseen, esittämiseen ja levittämisen julkisesti aivan uudenvuodelaisilla tavoilla.⁴⁰⁷

Internetissä käytetyn ajan ja sen käyttäjien jakaman sisällön määrän kasvaessa on varsin luonnollista olettaa, että kaikkea poliitikkojen sanomaa tai tekemää ei voida automaattisesti laskea poliittisen toiminnan arvioinnissa tärkeäksi. Poliitikoilla onkin siinä mielessä perusteltu oikeus rajata yksityiselämänsä representaatioidensa ulkopuolelle, mikäli he eivät koe sen sopivan heidän poliittiseen viestintäänsä. Informaatiohälyn ja huomiotalouden käsitteiden vallatessa tilaa julkisessa keskustelussa jonkun tiedon julkaisematta jättämisellä tuskin ketään ainakaan varsinaisesti häiritään. Esimerkiksi otannassa hyvin aktiivisena näyttäytynyt Alanko-Kahiluoto pidättäytyy sisällöissään lähes täysin ei-poliittisista teemoista. Yhtälailla jo vuoden 2006 presidenttiehdokkaiden blogeja tutkinut Tom Carlson on osoittanut, että poliitikkojen tavoissa kirjoittaa henkilökohtaisesta elämästään digitaalisessa viestinnässään oli suuria eroja.⁴⁰⁸ Kyseessä voi olla sekä strateginen että henkilökohtainen päätös vastustaa kehitystä, jonka mukaan yhä harvempi asia on yksiselitteisesti rajattu ulos ”poliittisen” piiristä. Nykyajan julkisuudeksi kun voitaisiin periaatteessa luokitella kaikki se, mitä joukkoviestimet esittävät yleisölle ja kaikki ne reaktiot joita kansalaiset tuottavat julkisuuteen medioiden esitysten myötä.⁴⁰⁹

Sisällön yksityisyys merkitsee internetissä tapahtuvassa poliittisten toimijoiden välisessä keskustelussa vain sitä, että sitä ei ole lähtökohtaisesti tarkoitettu julkiseksi. Se voi nousta julkiseen keskusteluun kenen tahansa poliittisesti aktiivisen edes auttamana joko tietoisesti tai tiedostamatta, kunhan kyseessä on yleisesti tarpeeksi kiinnostusta herättävä asia.⁴¹⁰ Julkisen ja yksityisen erot ovatkin tästä näkökulmasta katsottuna, John Keanea siteeraten, satunnaisuuteen perustuvan ja perinteisiin määritelmien pohjautuvan termien käyttämisen seurausta.⁴¹¹ Poliitikkojen sosiaalisen median piirissä tuotetut tietolähteet ovat oletuksena puolijulkisia niin kauan kunnes perinteinen media on ottanut ne käsittelyynsä ja laajentanut sisällön tämän myötä osaksi julkisuutta. Perinteisellä medialla on näin kykyä ja valtaa määritellä julkisuus, koska sen piirissä käsitellyt asiat määritellään kiinnostaviksi ja tarpeellisiksi siitä riippumatta, onko niillä ollut alun perin tavoitteena tyydyttää ihmisten tirkistelynhalua tai ei. Kerran

⁴⁰⁷ Bolter & Grusin 1999, 232–233; Kirkpatrick 2010, 200; Koski 2010, 223–225; Marshall 2006, 634–644; Mäkinen 2009, 68–69.

⁴⁰⁸ Carlson 2007.

⁴⁰⁹ Nieminen 2000, 188.

⁴¹⁰ Herkman 2011, 22.

⁴¹¹ Keane 2000, 84–85.

sosiaalisessa mediassa luotuja sisältöjä ei voida kontrolloida tekijän yksinoikeudella eikä perinteisen median ne käsittelyyn ottaessa niitä voida enää poistaa julkisuuden valokeilasta.⁴¹² Kansalaisten mahdollisuutta palata kansanedustajien ikivanhoihin sisältöihin ja näin laajentaa poliittista muistia rajattoman pitkäksi tukee myös periaatteellinen oikeus, koska näiden luottamustoimen oikeutus tulee kansalta.⁴¹³ Poliitikoilta vaaditaankin siis kykyä hallita itsensä medioiden vaatimusten keskellä ja yhtälailla antautua niille unohtamatta, että sosiaalisen median käytössä kyse ei ole niinkään median hallinnasta vaan itsehallinnasta sen vaatimusten edessä ja kyvystä säilyttää siellä poliittisen uskottavuutensa.⁴¹⁴

Otannan kansanedustaja voi lisätä päivitykseensä esimerkiksi oman tyttären tokaisun puhuessaan kirjailijoiden lainauskorvausten kasvattamistavoitteesta⁴¹⁵ tai Ylen kuntavaalikeskustelua voidaan kommentoida käyttäjille blogissa asiapitoisesti samalla kertoen lapsen imettämisestä keskustelun aikana.⁴¹⁶ Hyvää tilannetajua kommunikaatiossa käyttäjien kanssa viestii myös kyky tuoda päivityksiin huumoria aivan kuten yhteisöpalveluiden käyttäjät tekevät omassa arkisessa viestinnässään. Outi Mäkelä on esimerkiksi julkaissut kuvan Nurmijärven kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, jonka työstämistä hän kuvailee näin:

Tuhtia tavaraa lähdössä massakauden jälkeen tasapainotettavaksi. Kaksi vkoa [sic] aikaa hikoilla paketista lihas näkyviin. Saas nähdä minkälaiseen työkaluun kunnanjohtaja joutuu lopulta turvautumaan.⁴¹⁷

Yhdistämällä kunnallispolitiikkaan liittyvän raskaan paperityön ja arkisen kuntosaliharjoittelun sanaston pyritään käyttäjien keskuudessa herättämään hilpeyttä täysin poliittisenkin sisällön avulla. Kansanedustajat voivat osallistua sivuilleen kirjoitettuun hyväntahtoiseen huumoriin myös tykkäämällä vitsikkäiksi kokemistaan kommentteista. Näin on tehnyt esimerkiksi Niinistö sisällössään, jossa hän kiittelee laivavarustamo Alfons Håkansia hyvin toteutetusta öljyntorjuntaoperaatiosta ja johon

⁴¹² Herkman 2011, 34; Rodrigues 2010, 240. Vrt. Meyrowitz 1985, 287; Rinne 2011, 67–69.

⁴¹³ Coleman & Blumler 2009, 83; Mayer-Schönberger 2009, 72–79; Saari 2010, 232.

⁴¹⁴ Ilkka Kantola teoksessa Saari 2010, 104; Ks. HS 11.9.2012. ”ESS: Perussuomalaisten Putkonen kehottaa sulkemaan korkin kun Facebook aukeaa.”

<<http://www.hs.fi/politiikka/ESS+Perussuomalaisten+Putkonen+kehottaa+sulkemaan+korkin+kun+Facebook+aukeaa/a1305598407575>> [Luettu 28.1.2015]

⁴¹⁵ Alanko-Kahiluoto 13.9.2012 klo 19:29.

⁴¹⁶ Sinnemäki aloitti remedioidussa blogitekstissään huomiolla, että hän oli imettänyt lastaan keskustelun aikana. Kommentti sisällössä Sinnemäki 22.9.2012 klo 19.33.

⁴¹⁷ Mäkelä 24.9.2012.

eräs käyttäjä on kommentoinut ministerin huomion ja tykkäyksen arvoisesti, että varustamo-omistajan jalkapallojoukkue FC Inter voisi myös hoitaa jalkapallomestaruuden takaisin tämän kotikaupunkiin.⁴¹⁸ Sinnemäki on tykännyt monissa aiemmin mainituissa, vauvaansa liittyvissä sisällöissä kirjoitettuja humoristisen hyvántahtoisia kommentteja⁴¹⁹ sekä myös erästä kommenttia, jossa eräs käyttäjä heittää huulta toisen käyttäjän asiattoman sisällön kirjoittajan kustannuksessa.⁴²⁰ Hän on myös jakanut käyttäjien tiedon siitä, että hän on täyttänyt kaikki kunnallisvaalien aikaiset vaalikoneet, ja jakanut asiasta iloiten sitä huumorisesti kommentoivan meemin^{421 422}.

Yhtä lailla Modig tykkää erään käyttäjän sarkastisesta kommentista sisällössä, jossa Modig sadattelee vasemmistoliiton tekemien aloitteiden hylkäämistä, sekä seitsemästä eri kommentista sisältönsä, jossa hän toteaa että hänelle ”saa nauraa”, koska hän on vahingossa siteerannut itseään omassa tiedotteessaan ”kananedustajana”.⁴²³ Myös käyttäjä, joka on huomauttanut Modigia siitä, että tämän jakama blogikirjoitus nimeltä ”Supertiistai” kertoo itse asiassa keskiviikosta, on saanut osakseen tykkäyksen. Kirjoituksen otsikko on muutettu jälkikäteen ja käyty dialogi saatteineen on jäänyt poliitikko-sivulle alkuperäisessä muodossaan muistuttamaan tapahtuneesta.⁴²⁴ Hän viittaa myös erään Helsingin kaupunginvaltuuston kokouksen soveltuvan ”masokistien” seurattavaksi.⁴²⁵

Facebookista on muodostunut 2010-luvulla suurelle osalle suomalaisista kanava kuluttaa populaarikulttuuria ja internetistä itsestään erottamaton osa sitä. Richard Jenkins on todennut, että ihmiset kokevat suuria tunteita populaarikulttuurista, integroiden sen henkilöhahmot ja tarinat osaksi elämäänsä tehden siitä omaansa sekä käyttäen sitä keinona keskustella. Hän kysyikin vuonna 2006, eli ennen Facebookin perustamista, miten poliittinen maailma saataisiin herättämään ihmisissä samanlaisia reaktioita. ”Milloin voimme osallistua demokraattiseen prosessiin yhtä vaivattomasti kuin osallistumme populaarikulttuurin luomiin kuvitteellisiin maailmoihin?”⁴²⁶ Saman kysymyksen ovat esittäneet monet politiikan tutkijat ja eittämättä myös ne poliitikot, jotka ovat joutuneet muokkaamaan viestintäänsä aina jokaisen mediaympäristön

⁴¹⁸ Tykkäys kommenttiin sisällössä Niinistö 25.9.2012 klo 18:33.

⁴¹⁹ Tykkäykset kommentteihin sisällöissä Sinnemäki 14.9.2012 klo 16:43 & 20.9.2012 klo 14:42.

⁴²⁰ Tykkäys kommenttiin sisällössä Sinnemäki 3.10.2012 klo 13:16.

⁴²¹ Ns. Success kid –meemi. Lisätietoa ks. ”Success Kid / I Hate Sandcastles.”

<<http://knowyourmeme.com/memes/success-kid-i-hate-sandcastles>> [Luettu 28.1.2015]

⁴²² Sinnemäki 1.10.2012 klo 23:25.

⁴²³ Tykkäykset kommentteihin sisällöissä Modig 10.2.2012 klo 13:44 & 1.3.2012 klo 16:46.

⁴²⁴ Modig 8.2.2012 klo 19:17.

⁴²⁵ Modig 15.2.2012 klo 18:06.

⁴²⁶ Jenkins 2006, 233–234.

mullistuksen jälkeen saavuttaakseen äänestäjensä.

3.4. Yleinen omaisuus, yksilölliset palkinnot

Brunsin mukaan käyttäjätuotantoa motivoi pääasiassa käyttäjätuottajien kyky osallistua työllään jaetun, yhteisöllisen tavoitteen toteuttamiseen. Hänen mukaansa tällaisen projektin uskottavuuden edellytyksenä on kyky osoittaa, että mitään projektin nimissä tuotettua ei tulla käyttämään sitä toteuttaneen yhteisön sääntöjen vastaisesti. Tätä sääntöä vahvistetaan tekemällä kaikkien osallistujien työpanos avoimesti saatavaksi ja käyttäjätuottajien ansiot tunnustamalla ja palkitsemalla työn arvon mukaan.⁴²⁷

Käsiteltäessä käyttäjätuotannon kolmatta peruseriaatetta voidaan havaita, kuinka tarkat reunaehdot minkä tahansa projektin on täytettävä, jotta se sopisi Brunsin hahmotteleman yhteisöllisen projektin kuvaukseen. Koska poliitikko-sivuilla keskustelevia käyttäjiä ei motivoi yksi suuri tavoite – kuten esimerkiksi Brunsin teoksen otsikossakin mainitulla, käyttäjätuotantoprojektin arkkityypillisellä Wikipediassa – eivät nämä yhteisöllisen projektin määritelmät päde poliitikko-sivuihin. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö käyttäjätuotantoprojektien kuvausta voitaisi soveltaa otannan erittelemiseen. Poliitikko-sivujen viestinnän eri osapuolien motiivit näyttäytyvät tutkimuksellisesti mielenkiintoisessa valossa, kun niitä arvioidaan niihin verrattuna ristiriitaisen teorian kautta.

Lähtökohtana käyttäjätuotannolla tuotetulle tiedolle on, että sen tulisi olla saatavissa kaikille sitä tuottaville tahoille, koska sillä on luontaista arvoa ja sen tuottamisesta tulisi kertyä käyttäjätuottajille aihepiirissä henkilökohtaista hyötyä meritoitumisen kautta.⁴²⁸ Näin määritelmä yleisestä omaisuudesta ja yksilöllisistä palkinnoista toteutuisi käytännössä. Poliittisen keskustelun kontekstissa teoria voidaan eritellä siten, että kuka tahansa Facebookin käyttäjä voisi sen mukaan meritoitua keskustelun osapuolena siihen omalla panoksellaan osallistumalla, parhaimmillaan aikaansaaden sen eskaloitumisen ja remedioitumisen ennalta arvaamattomiin suuntiin, vetäen samalla sen piiriin uusia osallistujia.⁴²⁹ Toisten työnjälkeä arvioimalla osana kollektiivisesti toimivaa yhteisöä kuka tahansa voisi myös edesauttaa laadukkaimpien

---

⁴²⁷ Bruns 2008 a, 29.

⁴²⁸ Emt. 2008 a, 28–30.

⁴²⁹ Rinne 2008 a, 23.

sisältöjen erottumista muiden joukosta.

Yksi suurimmista esteistä tämän arviointiprosessin jatkuvuuden ja laadun tiellä on se, että deliberaatioon kykenevät kansalaiset eivät osallistu poliittisiin keskusteluihin elleivät he saa osallistumisensa korvaukseksi tarpeeksi suurta hyötyä, ja näin harvoin tapahtuu. Digitaalisen kuilun rinnalla onkin tunnistettavissa niin sanottu osallistumisen kuilu,⁴³⁰ mutta valitettavasti käyttäjätuotannosta itsestään ei löydy siihen ihmeratkaisua. Anthony Downsin muotoilema rationaalisen välinpitämättömyyden konsepti kun tekee kaikki äänestäjät kattavaan käyttäjätuotantoon osallistumisesta kannattamatonta työtä; vaikka kansalaiset haluaisivatkin vaikuttaa poliittiseen prosessiin omilla ehdoillaan ja heillä on sosiaalisen median aikana siihen kaikki mahdollisuudet, suuri osa heistä ei kuitenkaan halua tai pysty tekemään kansanedustajilta vaadittua työmäärää täyspäiväisesti ja -painoisesti. Tehdyn poliittisen työn palkinnot kansalaisille verrattuna sen vaatimiin resursseihin eivät vastaa toisiaan, joten järkevämpää on delegoida nämä velvollisuudet toisille.⁴³¹

Poliittisen järjestelmän ylläpitämiseen liittyvän rutinoituneen ja konsensushakuisen arkityön rinnalla uudet poliittiset liikkeet näyttäytyvät aktiivisten kansalaisten silmiin hyvässä valossa. Kansalaisyhteiskunnan eri tavalla järjestäytyneiden toimijoiden ja spontaanien uusyhteisöllisten liikkeiden viestintä vaikuttaa tasavertaiselta perinteisten poliittisen yhteisöjen rinnalla, koska niillä on viestinnässään onnistuessaan mahdollisuus toimia yhteiskunnallisen keskustelun vetäjänä. Puoluepoliittisia käytäntöjä suoremiksi ja henkilökohtaisemmiksi koettujen liikkeiden toiminta ovat kiinnostavuudestaan velkaa yksilölähtöisille ja subjektiivisille asiakohtaisille motiiveilleen.⁴³² Toisaalta liikkeet menettävät usein suosionsa ja kykynsä toimia julkisina tiloina⁴³³ yhtä spontaanisti kuin ovat sen alun perin keränneetkin, kun niiden olemassaolon perustana olleet tavoitteet on saavutettu eikä liikkeiden ympärille koostuneelle yhteisölle jää tavoiteltavaksi yhteistä projektia.

Tämä liikehännän hauraus voidaan nähdä niiden etuna, koska se vähentää kansalaisten pelkoa siitä, että he sitoutuisivat haluamattaan heille vastenmielisiin, ajan myötä muuttuviin poliittisiin agendoihin. Myös puoluepoliittiset toimijat ymmärtävät tämän vaatimuksen kansalaisliikkeiden ylläpitämisessä. Presidenttiehdokas Pekka Haaviston vaalikampanjaorganisaatio lähti liikkeelle siitä perusajatuksesta, että

---

⁴³⁰ Bruns 2008 a, 402; Jenkins 2006, 23.

⁴³¹ Bowman & Willis 2005; Downs 1957. Vrt. Tapscott & Williams 2010, 278–279.

⁴³² Rinne 2008 a, 150.

⁴³³ Vrt. Keane 2000, 85.

kannattajille ei annettu missään vaiheessa ymmärtää, että tämän äänestämistä seuraisi Vihreän liiton piiriin siirtyminen⁴³⁴.⁴³⁵ Kampanjan jälkeen tosin puolueen puheenjohtaja Niinistö jakaa käyttäjilleen Haavistolle osoitettujen kiitosten lisäksi toivottaa remedioimassaan blogikirjoituksessaan äänestäjiä ”toimimaan Vihreiden puitteissa oman halunsa mukaan.”⁴³⁶ Mikä tahansa muu lähestymistapa varsin ongelmalliseen puoluekytkökseen olisikin voinut johtaa ihmisten varovaisuuteen kampanjaan osallistumisessa, mikäli äänestyspäättöstä olisi tuolloin pyritty samaistamaan myös puolueeseen kohdistuvaan kannatukseen. Ei olekaan ihme, että esimerkit spontaaniksi ja leimahtavaksi koetusta poliittisesta kiinnostuksesta puoluepoliittisessa piirissä ovat lähivuosina syntyneet henkilökeskeisten presidentinvaalien yhteydessä, ainoana poikkeuksena ollessa Perussuomalaisten vuoden 2011 jytky, jonka kauaskantoisimpia vaikutuksia tullaan vielä arvioimaan lähivuosien kehityksen myötä.

Palaten aikaisempaan hypoteesiini, kansanedustajien ei voida olettaa edistävän käyttäjätuotannollaan suoran poliittisen vaikuttamisen lisäämistä tavoilla, jotka vähentäisivät heidän poliittista valtaansa puoluepoliittisina toimijoina. Kuten seuraava luku osoittaa, löytyy otannasta silti esimerkkisisältöjä, joissa kansanedustajat näyttävät kysyvän mielipiteitä omaan politiikan sisältöönsä liittyen. Jopa näennäisesti politiikan joukkoistamista kannattava poliitikko kannattaa sitä varauksetta kuitenkin vain silloin, kun se ei prosessina heikennä hänen puolueensa tai hänen omaa henkilökohtaista valtaansa, jota hän on oikeutettu käyttämään äänestäjiensä luottamushenkilönä.

Poliittisesta keskustelusta kertyvää hyötyä ei voida heidän kannaltaan mitata sellaisilla perinteisillä poliittisen menestyksen mittareilla kuin puolueen jäsenmäärä, vaalien äänestämisprosentti tai vaaleissa ehdolle asettuneiden poliitikkojen äänimäärä, koska se perustuu lähtökohtaisesti äänestäjäkunnan reaktioihin. Viestinnän kohteina toimivat yksilöt määrittelevät viestinnän palkitsevuuden sitä omien subjektiivisten kokemustensa ja odotuksensa mukaisesti. Passiivinen äänestäjä voi sosiaalisen median osallistavan luonteen kautta muuttua aiempaa aktiivisemmaksi politiikkaan osallistuvaksi kansalaiseksi, joka näkee oman poliittisen toimintansa mahdollisuutena tehdä elämänpoliittisia sijoituksia ja tarttua omien refleksiivisten arvioidensa perusteella

---

⁴³⁴ Riikka Kämpin sähköpostiviesti ”Yhteydenotto poliittisen viestinnän lähdeongelmaan liittyen” Tatu Virralle 25.11.2014. Tekijän <tatu.virta@gmail.com> hallussa.

⁴³⁵ Samanlaista puolueesta tietoisesti irtautunutta viestintälinjaa toteutti myös Haaviston vastaehdokas Sauli Niinistö. Uimonen 2012 a, 23, 49.

⁴³⁶ Remedoidun blogitekstin otsikko on ”Tervetuloa jatkamaan työtä paremman Suomen puolesta!” Niinistö 9.2.2012 klo 17:49.

poliittisiin kysymyksiin.⁴³⁷ On kuitenkin mahdotonta ja eräällä tavalla myös turhaa eritellä tämän tutkielman aineistolla sitä, mitä yksittäiset käyttäjät vaatisivat viestinnältään, eikä heitä voida määritellä ainoastaan äänioikeuttaan käyttäviksi, äänestämänsä poliitikon toimintaa arvioiviksi kansalaisiksi. Käyttäjätuottajat ovat usein äänestämistä monipuolisempia poliittisia yksilöitä, jotka saavat motiiveistaan riippuen erilaisia palkintoja poliitikkojen tuottamista sisällöistä. Kansanedustajien sosiaalisen median käyttöä on taas analysoitava yksin välineenä heidän poliittisten tavoitteittensa maksimoimiselle.⁴³⁸ Mikäli siis aktiivisen sisältöön osallistujan julkisuuskuvaan liitettäisiin oletus hänestä joukkoistamiseen rohkaisevana vallankäyttäjänä, tulisi väitteeseen lisätä aina lisähuomio siitä, että termiä ei voida nähdä koskevan kaikkea mahdollista poliittista aktiivisuutta.

Tämä viestinnän strateginen tavoite ajaa kaikkien muiden viestinnän arvojen yli, eikä mikään osallistava toimintakaan tuolloin tottele sellaisia yhdessä sovitun konsensus- ja tavoitepainotteisen kommunikaation periaatteita, jotka esimerkiksi Paul Griceen muotoilee yhteistyön periaatteessaan. Poliittisesti aktiivisten käyttäjien tavoittelemat palkinnot ovatkin mitä suurimmalla todennäköisyydellä ristiriitaisia poliitikon peliteoreettisesti olennaisimpien palkintojen, kuten vallan maksimoinnin ja puolueen edun takaamisen kanssa.⁴³⁹ Poliitikoilla on viestinnässään myös pelissä kansalaisia enemmän salliessaan siinä dialogin, koska tällä myötämielisuudella voidaan sekä voittaa että hävitä paljon. Käyttäjät voivat aina valita poliitikkojen joukosta ne, joiden politiikan ja poliittisen viestinnän tarjoamat hyödyt ovat heille eduksi, mutta poliitikot joutuvat jatkuvasti luovimaan sekä käyttäjien että omien motiivinsa välillä.

Yksinkertaistettuna todettakoon, että poliitikon ja äänestäjän otannasta saamat hyödyt ovat riippuvaisia poliittisen viestinnän subjektin ja objektin välisestä roolijaosta. Tykkääjien joukosta tarkemmin sanottuna löytyy sekä politiikasta ammatillisesti kiinnostuneita että poliittisia sisältöä satunnaisesti tarkkailevia käyttäjiä. Arvioimalla sitä, miten poliittisen toimijuuden muuttuvat tasot viestinnässä huomioidaan ja millaisia toimijakohtaisia palkintoja siitä on eriteltävissä, voidaan samalla arvioida sitä, miten otannan sisällöt palkitsevat erilaisia käyttäjiä.

---

⁴³⁷ Rinne 2008 a, 9–11.

⁴³⁸ Vrt. Wiberg & Koura 1996, 197.

⁴³⁹ Vrt. Grice 1975.

3.4.1. Havainnot otannassa: viestintää kaikki käyttäjäkunnat huomioiden

Kansanedustaja haluaa tavoittaa poliitikko-sivujen kautta uusia itselleen myötemielisiä yleisöjä. Enemmänkin kuin aidosta kiinnostuksesta luoda keskusteluyhteys äänestäjiin on kyse poliitikon uran kannalta tärkeästä itsensäilytyksestä ja pyrkimyksestä voimaantua mediajulkisuudesta ja tätä kautta suosion kartuttamisesta. Poliittiselta viestinnältä vaaditaan kykyä tavoittaa kansalaiset, jotka ovat levittäytyneet pirstaloituneisiin, yleisemmin politiikan marginaalisiksi koettuihin julkisiin tiloihin, ja herättää heidän huomionsa ja kiinnostuksensa.⁴⁴⁰ Kansanedustaja myös kerätä potentiaaliselta äänestäjäkunnaltaan työnsä kannalta relevanttia tietoa molemmille osapuolille luontevassa ympäristössä ja saada näin äänestäjäkentältä käyttöönsä sekä asiakkoista asiantuntemuksen että uskottavuutta työnsä tueksi äänestäjiensä toiveiden kuulemisen kautta.⁴⁴¹ Näin toimivat esimerkiksi Outi Alanko-Kahiluoto ja Oras Tynkkynen, jotka hakevat poliitikko-sivujensa käyttäjiltä mielipiteitä siihen, miten heidän olisi syytä lähestyä poliittisia asiakysymyksiä:

Pidän ensi viikolla vihreiden ryhmäpuheenvuoron vanhustenhoidosta
väläkysymyskeskustelussa. Otan vastaan neuvoja!⁴⁴²

ajattelin tänään esittää suullisella kyselytunnilla hallitukselle kysymyksen ACTasta - onko
vinkkejä kysymyksen muotoiluun ja näkökulmaan?⁴⁴³

Esitettyjen kysymysten takana olevaa motivaatiota voidaan lähestyä varsin luontevasti parlamenttikysymysinstituutioon keskittyvän tutkimuksen kautta. Wiberg ja Koura argumentoivat parlamenttikysymyksiä tutkiessaan, että kysymysten ennako-oletukset ovat tärkeitä määriteltäessä niiden strategista hyötyä. Joskus kysyjä ei ainoastaan etsi tietoa vaan myös antaa sitä, kun joskus taas tiedonvälitys esitettyine painotuksineen on kysymysten ainoa motiivi. On poliitikkojen itsensä arvioitavissa, mikä kyselystrategia on heille edullisin ja onko pintapuolinen kysyjien omien intressien ja arvojen mainostaminen hyödyllisempää kuin autenttinen dialogi äänestäjien kanssa.⁴⁴⁴ Autioiden ja passiivisten sisällön tuottajien poliitikko-sivujen rinnalla jo pelkkä yksinkertaisen

⁴⁴⁰ Coleman 2005, 273; Ollila 2008, 140; Rinne 2008 a, 12.

⁴⁴¹ Dewey 2006 [1927], 219–222.

⁴⁴² Alanko-Kahiluoto 20.9.2012 klo 7:54.

⁴⁴³ Tynkkynen 16.2.2012 klo 10:47.

⁴⁴⁴ Wiberg & Koura 1996, 200–201, 207.

kyselytuntimekaniikan kuvailukin voidaan nähdä arvokkaana, arkisen kansanedustajatyön kuvauksena. Parlamentissa käsiteltävien asioiden esilletuonti sosiaalisessa mediassa antaa kansanedustajille myös mahdollisuuden varmistaa, ettei keskustelu niistä hairahdu esimerkiksi puolueiden linjausten kannalta epäedulliseen suuntaa. Tuolloin kysymysten strategiset perusteet ovat aktiivisen kansalaiskeskustelun mahdollisesti tuottamaa positiivista julkisuutta merkittävimpiä syitä aktiivisuuden motivoijana.⁴⁴⁵

Käyttäjät voivat seurata poliittiseen keskusteluun osallistavien kansanedustajien toimia, antaa niistä suoraa palautetta julkisesti ja informoida heitä tarpeistaan ilman välikäsiä ja aikarajoitteita sivujen kautta. Käyttäjien intressejä politiikan suosion kartuttaminen ei sen sijaan varsinaisesti edistä elleivät he juuri koe politiikan menestyksestä olevan heille suoranaista poliittista hyötyä. Tuomalla sivulle sellaisia käyttäjiä, jotka kokevat osallistavan lähestymistavan itselleen mieluiseksi, poliitikko tosin hyötyy myös sivunsa sisällä piilevästä äänestäjien mielipiteiden kirjosta ja voi monipuolistaa kykyjensä ajaa osallistamista preferoivien mutta muuten poliittisilta preferensseiltään erilaisten äänestäjien asioita. Mikäli kansanedustaja pystyy luomaan viestinnällään keskustelemaa ilmapiiriä, saattaa näiden käyttäjien välillä myös syntyä yhteisöllisyyttä.

Sivujen käyttäjien osallistaminen keskusteluun ilman aitoa pyrkimystä osallistua siihen voi olla riskialtista. Alanko-Kahiluodon esimerkkisisältöä seurasi myöhemmin muistutus hänen pitämästään eduskuntaryhmän puheenvuorostaan juuri ennen sen suoraa lähetystä ja myöhemmin kirjallisessa muodossa puolueen sivuille puheesta tehty tiedote.⁴⁴⁶ Tynkkysen eduskuntakysymyksestä käyttäjät eivät enää tämän esimerkkisisällön jälkeen kuule, vaikka hän kylläkin on heidän suuntaansa aktiivinen kertoessaan kysymyksen viivästymisen syistä avoimesti. Sen sijaan jos poliitikko esittää käyttäjilleen kysymyksiä mutta ei reagoi mitenkään saamiinsa kommentteihin, eivät keskustelunavaukset juuri korosta mahdollisuuksia dialogiin poliitikko-sivun kautta ja saattavat näin pettää joidenkin käyttäjien oletukset politiikoista aktiivisina sisältöihin osallistujina.⁴⁴⁷

Poliittisen viestinnän kohteena toimivat äänestäjien lisäksi politiikan asiantuntijat ja tutkijat sekä mahdollisesti muita puoluekantoja tunnustavat politiikan

---

⁴⁴⁵ Rinne 2011, 64–65.

⁴⁴⁶ Alanko-Kahiluoto 25.9.2012 klo 14:29 & 25.9.2012 klo 16:52.

⁴⁴⁷ Risikko 23.2.2012 klo 8:55; Stubb 7.9.2012 klo 11:20.

työntekijät, jotka arvottavat sisältöä sen perusteella, millaista hyötyä viestintä heille tuottaa. Luonnollisesti politiikan parissa työskenteleville käyttäjilleen poliitikko-sivut tarjoavat siis äänestäjiin verrattuna hyvin erilaisia palkintoja. Lähtökohtaisesti poliittinen journalismi on kiinnostunut poliittisen vallan käyttäjistä ja tätä kautta juuri kansanedustajien käyttäjätuotannosta.⁴⁴⁸ Tästä syystä poliitikkojen on syytä tuottaa kaikki sisältönsä huomioiden se, että mikä tahansa niistä voi päätyä perinteisten medioiden uutislähteiksi, aivan kuten käyttäjätuottajatkin voivat remedioda mitä tahansa perinteisen median sisältöä.⁴⁴⁹

Yhdistävä tekijä kaikissa poliittisissa rooleissa toimiville ja toiminnastaan viestiville on se, että sisällön palkitsevuus syntyy sen jatkuvuuden kautta. Aktiivinen ja säännönmukaisesti päivitetty poliitikko-sivu antaa kansanedustajan viestinnälle johdonmukaisen kuvan, josta hyötyvät kaikki hänestä tietoa etsivät tahot sekä poliitikko itse. Ainoa passiivisen representaation ylläpidon hyöty on tilastollisesti medioita kiinnostava tykkääjien määrä, josta voi syntyä poliitikon suuren suosion mielikuva riippumatta hänen sisältöjensä ansioituneisuudesta.⁴⁵⁰ Muuten passiivinen tai ainoastaan kampanja-aikoihin rajoittuva sisällöntuotanto antaa helposti politiikosta valjun mielikuvan, koska se vaikuttaa päälle liimatulta eikä ylitä itsestään huomiokynnystä kilpailijoidensa rinnalla.⁴⁵¹ Näin on tapahtunut myös tämän tutkimuksen yhteydessä tehtäessä erottelua autioiden, pintapuolisesti toiminnassa olevien sekä aktiivisten poliitikko-sivujen välillä.

Kansanedustajat voivat toki pyrkiä rohkaista käyttäjiä siirtymään heidän sivujensa piiriin niiden aktiivisuustasosta riippumatta, mutta sisältököyhien sivujen olemassaolo itsessään ei anna mitään viitteitä siitä, että niiden tarkoituksena olisi parantaa edustajan kykyä olla käyttäjien konsultoitavissa⁴⁵² tai muutenkaan muuttaa perinteisen vertikaalisen mediaympäristön toimintaa. Autio poliitikko-sivu on hyödyltään yhtä mitätön kuin päivittämättä jäänyt verkkoblogi tai lehdistötiedote, jota ei ole koskaan lähetetty asianomaisille tahoille. Parempi ratkaisu aution sivun ylläpitämisen sijaan olisikin ohjata käyttäjät suorasanaisesti muiden viestintäkanavien äärelle poliitikko-sivun kautta, perustellen sivun olemassaoloa pyrkimyksenä vähentää identiteettivarkauden riskiä tai viestinnällisenä kokeiluna, joka on lopulta päätynyt

---

⁴⁴⁸ Pitkänen 2009, 129.

⁴⁴⁹ Emt., 133.

⁴⁵⁰ Ks. esim. SK 7.7.2011. "Vaikuttava Facebook - Kenestä tykätään eniten?"

<<http://suomenkuvalehti.fi/jutut/mielipide/media/media-sk272011/>> [Luettu 28.1.2015]

⁴⁵¹ Rinne 2011, 69–70.

⁴⁵² Bruns 2008 a, 360.

muiden kanavien suosimiseen. Sivun olemassaolo olisi näin perusteltua poliitikolle ja kansalaisen silmin jos ei erityisen palkitsevaa niin ainakin ymmärrettävää. Tällaisia viestejä molempien otantojen aikana autiona pysynyt Timo Soinin tai ensimmäisen otannan aikana autiona pysynyt Päivi Räsäsen sivu eivät ole kuitenkaan välittäneet käyttäjille.

Otannasta erottuvat autioiden sivujen lisäksi ne sivut, jotka tuottavat käyttäjille sisältöä mutta tekevät sen niin eleettömästi ja kaavamaisesti, jolloin perinteisille medialähteille tyypillinen vertikaalisuus on niiden määrittelevä ominaisuus. Tällaista yksipuolista viestintää imitoivat otannan aikana pääministeri Jyrki Kataisen sekä kansanedustajien Annika Lapintien, Päivi Räsäsen ja Mari Kiviniemen poliitikko-sivut. Niissä tapauksissa, joissa nämä poliitikko-sivut lakkaavat remedioimasta muiden medialähteiden sisältöjä ja pyrkivät pienillä päälle liimatuilla ilmaisuilla erottamaan alkuperäistä ja remedioitua sisältöä toisistaan, saattavat ponnistukset kyllä saada osakseen huomiota, kuitenkin onnistumatta vakuuttamaan käyttäjiä siitä, että sosiaalista mediaa valjastettaisiin poliittisen keskustelukulttuurin parantamiseen. Esimerkiksi Lapintie on kirjoittanut muutamalle remedioimalleen blogikirjoitukselle omasanaisesti lyhyen otsikon, jota ei alkuperäisestä blogikirjoituksesta löydy. Näistä Facebook-palveluun ilmiselvästi kytkeytyvistä muutoksista huolimatta Lapintien sisältöpäivitykset ovat hänen sivunsa kansikuvan⁴⁵³ päivitystä lukuun ottamatta blogikirjoitusten remediointia eivätkä lyhytsanaiset tokaisut muuta viestintää yhtään aikaisempaa monitahoisemmaksi.⁴⁵⁴

Myös Räsäsen sivulla remedioidaan joko ajankohtaisia, Räsäsen sisäministerin työhön liittyviä tai Kristillisdemokraattien kunnallisvaalikampanjasta kertovia uutisia ilman erityisen informatiivisia saatteita remedioituille sisällöille. Ainoat poikkeukset otannassa ovat Lapintien tavoin poliitikko-sivun kansikuvan vaihtaminen sekä todennäköisesti ironisesti ”mielenkiintoiseksi” kuvailtu Helsingin Vapaa-ajattelijoiden verkkolehden remedioitu Räsästä kritisoiva kolumni. Yhtenä otantani ainoista poliitikko-sivun edustamaa poliitikkona kritisoivista ja siitä huolimatta jaetuista sisällöistä sitä ei ole kuitenkaan kommentoitu sivun toimesta, mikä tekee haluttomuudesta avata jaetun sisällön merkitystä poliitikolle mieluisemmasta valosta

---

⁴⁵³ Kansikuvat ovat Facebook-sivujen ja profiilien yksilöllisesti valittavia, vähintään 720 pikseliä leveitä kuvia. Facebook 2015 a.

⁴⁵⁴ Lapintien saatteina blogiteksteihin ovat toimineet esimerkiksi tokaisut ”Yritysten yhteiskuntavastuu ei saa olla pelkkää sananhelinaa” (21.2.2012 klo 17:43) ja ”Tämä on hyvä ja tervetullut uudistus!” (6.9.2012 klo 15:54)

erityisen eriskummallista. Räsänen ei käytä hyväkseen erinomaista tilaisuutta välittää representaationsa kautta omaa arviotaan sisällöstä ja jättää käyttäjät epätietoisuuteen siitä, miten hän siihen oikeasti reagoi – ainakin siinä tapauksessa, mikäli he toivoisivat häneltä sanallista kommenttia aiheesta.

Kiviniemen poliitikko-sivun remediaatioiden seasta taas erottuu yksi tilapäivitys, jossa hän ei remedioi muita blogi- tai uutislähteitä vaan kommentoi ja kritisoi monisanaisesti Soinin hänelle antamaa palautetta:

Timo Soinilta menevät melonit ja omenat pahasti sekaisin, kun hän kommentoi esiintymistäni tv:n Ykkösaamussa. Timo väittää Keskustan ajaneen hallituksessa kuntaliitoksia ja nyt oppositiossa vastustavan niitä. Tosiasiassa Keskusta on aina tukenut vapaaehtoisia, kuntien omasta tahdosta tapahtuvia liitoksia. Vastaavasti olemme aina vastustaneet pakkoliitoksia. Näin olemme toimineet riippumatta siitä, istummeko hallituksessa vai oppositiossa. Kyllä Timokin tämän oikeasti tietää. Siksi luulen, että kommentoinnin todellinen syy onkin tuoreiden gallupien aiheuttama ärtymys iholla.⁴⁵⁵

Poliitikon suuhun hyvin sopiva kommentti ei juuri rohkaise käyttäjiä haastamaan sen sisältöä, koska sen retorinen ulkoasu vastaa tyyliältään perinteisistä medioista tuttuja poliitikkojen haastatteluja. Kommentti soveltuu sellaisenaan siteerattavana hyvin toimittajien käyttöön mutta ei juurikaan rohkaise Facebook-käyttäjiä interaktioon Kiviniemen kanssa, vaikka lausunto onkin hänen henkilökohtaisesti kirjoittama.

Kommentti käsittelee yksipuolisesti Kiviniemen näkemystä Soinin kritiikistä eikä esimerkiksi remedioi sitä käyttäjien itsensä tulkittavaksi jolloin nämä voisivat harrastaa vertailevaa arviointia lausuntojen välillä. Poliitikko-sivun muun sisällön kaavamaisuus myös korostuu tämän kommentin rinnalla, koska kaikki kuusi hänen muuta sisältöään on remedioitu ilman saatteita. Kiviniemen ilmaisu on hiottu esityksenä täydellisyyteensä julkaisuformaattinsa erityispiirteitä huomioimatta, ja sen tehokkuus kärsii tiedostamattomien retoristen identifikaatioiden puutteesta, jotka tekevät sanotusta mediaympäristöön sopivaa.⁴⁵⁶ Kyseessä on hyvä esimerkki siitä, kuinka viestintä pitäytyy käyttämästä kaikkia teknologisia mahdollisuuksia sisällön taustoittamiseen strategisista syistä. Vaikka se ei juuri vetoaisikaan uusyhteisölliseen poliittiseen toimintaan tottuneeseen käyttäjään, saavat politiikan ammattilaiset silti siitä irti työnsä

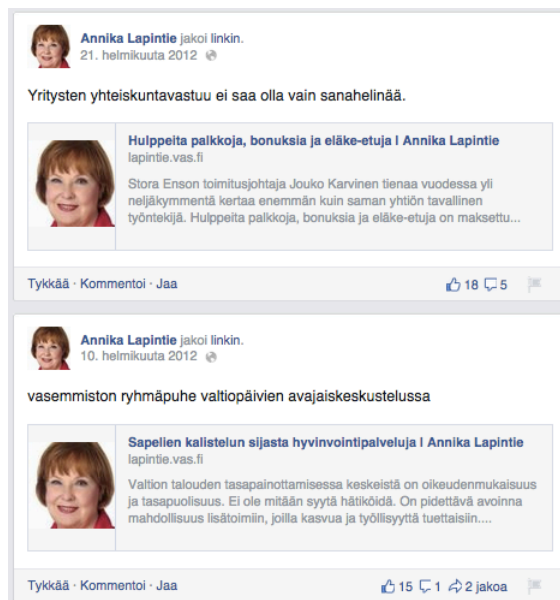
---

⁴⁵⁵ Kiviniemi 26.2.2012 klo 21:12.

⁴⁵⁶ Vrt. Summa 1996, 59–62.

kannalta relevantit tiedot.⁴⁵⁷

Kun sisällöt jaetaan ilman minkäänlaisia saatteita, kyse ei ole määritelmällisesti Facebookin formaattiin muotoiltu kannanotto vaan pääpainon saa remedioitu alkuperäinen sisältö.⁴⁵⁸ Saate voi myös olla yksinkertainen ja ylimalkainen ja olla tarjoamatta muuta kuin tiedon siitä, onko sisältö esimerkiksi linjaus puolueen mandaatilla⁴⁵⁹ tai poliitikon oma kannanotto⁴⁶⁰. Varsinkin monipuolisen viestinnän rinnalla tällainen välitystoiminta korostaa kuitenkin omaa merkityksellisyyttään; sisältö on kylläkin relevanttia mutta Facebookissa esitetyn remediaation muodolla ei ole suurta merkitystä. Tällaista remediaatiota harjoittavat sivut tarjoavat lähes poikkeuksetta sisältöä, joka on luettavissa ja tarkoitettu luettavaksi ensisijaisessa muodossaan muissa lähteissä.

Kuva 3: Esimerkki muiden medialähteiden remedioinnista

Kommunikaatio käyttäjien ja poliitikon välillä on olematonta myös otannan ainoalla itse tuotettuun tekstisisältöön täysin luottavalla Paula Risikon poliitikko-sivulla, jolla sisällöt kertovat poliitikon kuulumisista tämän omasta näkökulmasta. Persoonallisesta päivitystyylistään huolimatta Risikko ei riko vertikaalisen viestinnän perusoletusta jatkokommentein tai tykkäyksin vaan pysyy poikkeuksetta ytimekkään

⁴⁵⁷ Heidänkin silmissään tosin se, että remedioitujen sisältöjen saatteeksi on vain lisätty alkuperäisen sisällön WWW-osoite, saattaa luoda mielikuvan kömpelöstä viestinnästä. Kiviniemi 6.9.2012 klo 11:54 & 11.9.2012 klo 14:35.

⁴⁵⁸ Ks. esim. Arhinmäki 29.2.2012 klo 24:54; Katainen 20.2.2012 klo 12:46; Kiviniemi 8.2.2012 klo 11:15; Modig 10.2.2012 klo 13:40.

⁴⁵⁹ Lapintie 10.2.2012 klo 12:13 & 24.2.2012 klo 14:17.

⁴⁶⁰ Lapintie 21.2.2012 klo 17:43.

säännöllisessä päivitystyylissään. Sivun ylläpitäminen jopa askeettisen passiivisella tyyllä voi olla poliitikon kannalta palkitsevaa viestinnän ekonomisuuden ja riskittömyyden näkökulmasta.

On esimerkiksi syytä olettaa, että Jyrki Kataisen – valtion pääministerin, hallituspuolueen ja maan johtavan poliitikon – poliitikko-sivua seurataan tarkalla silmällä riippumatta sen sisällöstä. Poliitikon toimiessa puolueensa ja sateenkaarihallituksen johtajana häneltä ei voida odottaa viestintää, joka ei olisi tarkkaan hiottua ja suunniteltua varjelemaan hallituksen vakautta ja joka samalla osoittaisi kykyä seistä puolueen takana ja kasvattaa puolueen ja omaa henkilökohtaista suosiotaan.⁴⁶¹ Tästä näkökulmasta horisontaalisen viestinnän arvo laskee erityisesti strategisten riskien rinnalla.

Oli poliitikko-sivujen remediointi kuinka pelkistettyä, eleetöntä ja epäosallistavaa tahansa, se tuottaa silti sivuja seuraaville käyttäjille ja tätä kautta myös sivuille itselleen lisäarvoa, koska kiinnostaviksi koettuja poliittisia sisältöjä on helppoa remedioda horisontaalisesti eteenpäin muiden käyttäjien kesken ja siirtyä analysoimaan niitä sellaisille kanaville, joiden koetaan olevan avoimempia keskustelulle.⁴⁶² Poliitiikkaan satunnaisemmin perehtyvälle käyttäjälle monotonisesti päivitetyt sivut eivät tarjoa viitteitä siitä, että sivuja seuraamalla he saisivat juuri muuta hyötyä kuin tiedon siitä, mitä viestintämateriaalista poliitikot ovat tuottaneet muualla internetissä. Monet seuraavat sivuja tästä huolimatta, mutta käyttäjien vaatiessa poliitikolta monipuolisempaa viestintää ja palkitsevampia sisältöjä, saattavat kilpailevat sivut hyötyä käyttäjien monipuolisemmista vaatimuksista sisältöjä kohtaan.

Kun poliitikkojen sisältöjä arvioidaan niiden palkitsevuuden kautta ympäristössä, jossa toimivat heidän lisäksi pois perinteiset mediatoimijat, herää kysymys siitä, millaisessa roolissa he toimivat journalisteihin verrattuna. Poliitikon ja journalistin roolien pitäminen erillään on vaikeampaa kuin ennen internet-aikaa, koska sisällön määrittely osaksi "journalismia" tai sen ulkopuolelle on yhä vaikeampaa. Kuka tahansa Facebook-palvelua uutissisältöjen remedioimiseen käyttävä yksityiskäyttäjä haastaa arkaaista tuotantoprosessin roolijakoa. Muun muassa Seppo Niemelä totesi Suomenmaan päätoimittajana toimiessaan, että journalistin ja poliitikon rooleja "ei voi onnistuneesti yhdistää eikä niitä pidä mielellään vaihtaa." Facebookin sisällöntuotannon aikakautena tällainen roolien erittelemine ja myös politiikan pelisääntöjen

---

⁴⁶¹ Ollila 2008, 146.

⁴⁶² Rinne 2008 a, 35.

noudattamispakko journalistisen tasapuolisuuden kannalta on hyvin hankalaa. Terminologisesti remediaation kautta tuotettu sisältö ei rinnastu uutisjournalismiin vaan enemmänkin mielipidejournalismiin mikäli sitä sisältönä pitää määritellä. Näistä edellinen kun vastaa kysymykseen, miten asiat ovat, kun taas jälkimmäinen siihen, miten niiden pitäisi olla. Roolien hämärtyminen on vaikeammin tulkittavissa kuin esimerkiksi 1970-luvulla; tuolloin Yleisradiossa työskennelleet toimittajat saattoivat myöhemmin myöntää avoimesti hyötynensä mediatyöstään politiikkaan siirryttyään.⁴⁶³

Poliitikot saattavat jakaa sivuillaan poliittisesti värittyneen tiedon lisäksi tärkeää ajankohtaistietoa paikallisoloista, esimerkiksi lumitöiden toteuttamisen aikatauluista⁴⁶⁴ tai juomaveden käyttökielloista.⁴⁶⁵ Tällöin poliitikot toimivat juuri siinä tiedonvälittäjän roolissa, jossa voisivat toimia yhtälailla niin kunnan tiedottamisesta vastaavat virkamiehet kuin paikallismediat. Tämän roolin käyttöönotosta ei ole varsinaisia haittoja käyttäjälle, joka kuitenkin hyötyy tästä tiedotuksesta. Poliitikko voikin halutessaan kohota tavoitteellisen poliittisen viestinnän ”yläpuolelle”, pyrkien häivyttämään omaa rooliaan äänestäjiä metsästäväenä toimijana ja leikkimään yhä enemmän yksityisprofiilien ”henkilökohtaisuuden” ja poliitikko-sivujen ”virallisuuden” välisten semanttisten erojen kanssa. Samalla tämä yleishyödyllinen tiedonjako voi myös hyödyttää häntä strategisesti, koska poliitikko-sivun seuraamisen palkinnot käyttäjäkunnalle kasvavat, jolloin myös poliittisesti värittyneet sisällöt saattavat kartuttaa yleisöään.

Poliitikko-sivut voivat tilanteen salliessa myös alentaa politiikan journalistien kynnystä käyttää sisältöjä uutisoinnin pohjana reagoimalla niillä nopeasti toimittajien lausuntotarpeisiin. Tehokkaimmillaan poliitikko-sivut voivat välittämillään lausunnoilla pyristellä median toimituksellista otetta vastaan ja tehdä jopa jossain määrin toimittajien taustatyötä tarpeettomaksi tuomalla julkisuuteen tietoa niin kattavasti, ettei heidän tarvitse taustoittaa uutisiaan lainkaan itse. Esimerkiksi Alexander Stubb kommentoi otannan aikana poliitikko-sivullaan varuskuntien säilyttämisestä syntynyttä keskustelua viitaten hallitusohjelman sanamuotoihin ja todeten, että ”[y]hdestäkään yksittäisen varuskunnan lakkauttamisesta tai säilyttämisestä ei neuvotteluissa päätetty. Piste.”⁴⁶⁶ Syynä näin tarkkaan lausuntoon oli ollut Carl Haglundin (rkp) lausuntojen aikaansaama mediahuomio. Tämä kertoi alun perin Hufvudstadsbladetin mukaan Dragsvikin

---

⁴⁶³ Niemelä 1989, 49–51; Salokangas 1996, 174.

⁴⁶⁴ Modig 7.2.2012 klo 15:56.

⁴⁶⁵ Mäkelä 20.9.2012 klo 14:55.

⁴⁶⁶ Stubb 17.2.2012 klo 19:22

varuskunnan säilymisen olleen puolueen vaatimus jo aikoinaan vuoden 2011 hallitusneuvotteluissa, mutta oikoi myöhemmin lehden väitettä huomauttaen, ettei hallitusohjelman kirjaus ”ruotsinkielisen varusmieskoulutuksen turvaamisesta lainsäädännön edellyttämällä tavalla” ollut suora viittaus kyseisen varuskunnan kohtalosta tehtyihin päätöksiin. Iltasanomien uutinen aiheesta mainitsee Haglundin korjauksen lisäksi myös Stubbin kommentin Facebook-aikajanalta sanatarkasti, dramaattista lopetusta lukuun ottamatta.⁴⁶⁷

Myös Ville Niinistö on käyttänyt poliitikko-sivuaan nopean reagoinnin välineenä mediassa heränneen kohun tiimoilta, kun Aamulehti tuotti helmikuussa 2012 katsauksen kansanedustajien tv-lupamaksuista, joissa myös Niinistöllä oli epäselvyyksiä.⁴⁶⁸ Hän kertoo poliitikko-sivullaan maksaneensa tv-lupamaksuaan muuton yhteydessä vanhentuneeseen osoitteeseen, kiittää lehteä tarkkaavaisuudesta asian tiimoilta ja ilmoittaa korjanneensa huolimattomuutensa.⁴⁶⁹ Koska asian faktat tuodaan esiin, voivat toimittajat käyttää tällaisia julkilausumia tietolähteenä eivätkä välttämättä löydä perusteltua syytä aloittaa poliittista ajojahtia asian tiimoilta, mikäli selvityksen jälkeen asiaan ei liity minkäänlaista salamyhkäisyyttä.

Päivi Räsänen on käyttänyt sosiaalista mediaa keinona välittää mielipiteensä sisäministerinä kansliapäällikön nimittämisen myötä aiheuttamasta kohusta. Vaikka hänen sivullaan ei olekaan kirjoitettu erillistä saatetta asiaa kommentoivaan blogikirjoitukseen, tarjoaa remediaatio silti mahdollisuuden lukea hänen mielipiteensä kohua aiheuttaneesta nimityksestä sen sijaan, että sama mielipide tuotaisiin ilmi perinteisen median toimittamassa uutisessa, joka remedioi kyseistä blogikirjoitusta.⁴⁷⁰ Sellaisessakin tapauksessa, jossa pelkkä tiedonvälitys ei pelasta poliittista toimijaa imagohaitoilta, pystytään omaehtoisella taustojen esiintuomisella osoittamaan, ettei taustalla ole pyrkimystä pitää uutisaiheiden taustatietoja salassa julkisuudelta. Aktiivinen ”kriisiviestintä” palkitsee sekä poliitikkoa että potentiaalisista kohuista kiinnostunutta kansalaista, joiden molempien intresseissä on saada mediakohun taustat hallintaansa.

---

⁴⁶⁷ IS 17.2.2012. ”Dragsvik-paljastus: Haglund oikoo väitteitä.” <<http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/art-1288449758975.html>> [Luettu 28.1.2015]

⁴⁶⁸ AL 19.2.2012. ”Käry kävi: Nämä kansanedustajat eivät ole maksaneet tv-maksuaan.” <<http://www.aamulehti.fi/Kotimaa/1194723226735/artikkeli/kary+kavi+nama+kansanedustajat+eivat+ole+maksaneet+tv-maksuaan.html>> [Luettu 28.1.2015]

⁴⁶⁹ Niinistö 19.2.2012 klo 11:12.

⁴⁷⁰ MTV 8.9.2012. ”Räsänen puolustaa kansliapäällikön valintaa blogissaan.” <<http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/rasanen-puolustaa-kansliapaallikon-valintaa-blogissaan/1873468>> [Luettu 28.1.2015]

Siinä missä tietyt poliitikko-sivut eivät rohkaise passiivisuudellaan Facebookin käyttäjiä keskusteluun, tarjoavat aktiivisemmat poliitikko-sivut monenlaisia mahdollisuuksia arvioida poliitikkojen argumentointikykyä poliittisten asiakysymysten äärellä. Mitä tulee poliittiseen argumentaatioon näillä sivuilla, ei poliitikon kuitenkaan ole välttämättä tarpeen jatkaa alkuperäisessä sisällössään aloittamaansa argumentaatiota. Hän voi ottaa käyttöönsä myös yksinkertaisemmat keinot lähestyessään käyttäjien aikaansaannoksia ilman tarvetta ylläpitää dialogia aihepiireistä, joiden kehittymisellä on heidän näkökulmastaan suuremmat riskit kuin hyödyt.

Esimerkiksi yksiselitteisten kiitosten ja tykkäysten kaltainen viestintä ovat omiaan välittämään taloudellisesti käyttäjille tietoa siitä, että heidän seuraamansa poliitikko arvostaa heidän esittämiä mielipiteitään. Tästä voi syntyä monenlaisia mielikuvia käyttäjien suuntaan; kenties poliitikko ottaa mielipiteen huomioon politiikassaan tai on lähtökohtaisesti asiasta samaa mieltä, minkä seurauksena hän on tehnyt näin jo aikaisemminkin. Yksinkertaisimmillaan kiittelyä voidaan pitää kohteliaisuutena käyttäjän tekemää aloitetta kohtaan, oli kyseessä sitten yksinkertainen kiitos poliitikon tekemää politiikkaa kohtaan tai pidempi, hyvin jäsennelty mielipide, johon poliitikolla ei ole ollut intressiä vastata samalla panostuksella. Oli aikaansaatu reaktio positiivisuudessaan minkälainen tahansa, sen poliitikon suuntaan syntyvä hyöty on varsin yksiselitteistä kansalaisen huomioimisen myötä konkretisoituvana kommunikaationa potentiaalisen äänestäjän kanssa.

Esimerkiksi Alanko-Kahiluoto tykkää käyttäjien puheenvuoroja niin ansio- ja perusturva, asunnottomuutta kuin eriarvoisuuttakin käsiteltävissä keskusteluissa,⁴⁷¹ eräässä tapauksessa jopa ehdottaen käyttäjälle, että tämän oppikirjakierrätykseen liittyvää ideaa voisi ehdottaa alkuperäisessä sisällössä mainitulle, oppikirjoja vähävaraisille järjestävälle järjestölle.⁴⁷² Otannan kenties kokonaisvaltaisimman kiitoksen saa Sillanpirtin päihdehoitoyksikön puolesta edustajaa vierailusta kiittänyt käyttäjä, jonka kautta hän välittää kiitokset antamastaan ajasta, tiedosta ja näkemyksistä. Samassa kommenttiketjussa myös otetaan puheeksi myös toinen vastaavanlainen sosiaali-alan vierailu, johon liittyvistä yksityiskohdista Alanko-Kahiluoto myös kiittää.⁴⁷³ Niinistö on sekä kommentteillaan ja tykkäyksillään antanut arvoa sisällöille

---

⁴⁷¹ Tykkäykset sisältöihin Alanko-Kahiluoto 9.2.2012 klo 18:48, 13.2.2012 klo 11:10 & 15.2.2012 klo 21:24

⁴⁷² Kommentti sisällössä Alanko-Kahiluoto 3.3.2012 klo 9:52.

⁴⁷³ Kommentit sisällössä Alanko-Kahiluoto 20.2.2012 klo 8:15.

tulvavahinkoja käsittelevässä keskustelussa⁴⁷⁴ sekä pelkin tykkäyksiin kahta eri sosiaalipalveluiden ennaltaehkäisyä käsittelevän keskustelun sisällöille,⁴⁷⁵ ja Anni Sinnemäki on osallistunut keskusteluihin tasa-arvoisesta avioliittolaista kommentein ja tykkäyksiin⁴⁷⁶ ja pelkin tykkäyksiin ympäristönormeista ja -tavoitteista, tuloeroista, Helsingin sairaalaverkosta joukkoliikenteen kehittämisestä ja sisäministeri Räsäsen toiminnastakin käytyihin keskusteluun.⁴⁷⁷ Muiden puolueiden edustajista Silvia Modig on myös tykkäämällä arvottanut otantojen aikana erästä Guggenheim-keskustelussa annettua käyttäjämielipidettä,⁴⁷⁸ James Hirvisaari on tykännyt sekä erästä maahanmuuttokriittistä⁴⁷⁹ että toista valtioiden historiallista ikää kommentoivaa sisältöä⁴⁸⁰ ja Stubb on kiitellyt suusanallisesti CNN:n haastattelustaan saamaansa hyvää käyttäjäpalautetta.⁴⁸¹

Poliittisiin keskustelunaiheisiin reagoimisen lisäksi poliitikot tarttuvat myös usein mahdollisuuksiin kommunikoida käyttäjien kanssa aiheista, jotka eivät liity poliittisen työn arkeen, kuten aiempien lukujen esimerkit otannasta osoittavat. Näin pyritään myös vastaamaan haasteeseen yhteyden luomisesta äänestäjiin, jotka haluavat kommunikoida entistä vähemmän perinteisissä julkisissa tiloissa. Tästä syntyvää osallistumisvajetta korvataan rohkaisemalla heitä osallistumaan julkiseen keskusteluun foorumeilla, joihin he pääsevät yksityisen piiristä, esimerkiksi kännykkänsä tai tietokoneensa kautta.⁴⁸² Yksityiselämänsä käyttäjille jakaneet kansanedustajat ovat hivuttaneet sisältöihinsä aiheita, jotka monipuolistavat poliittisen sisällön rinnalla sivun sisältöä ja tarjoavat mahdollisuuden imitoida horisontaalista, käyttäjien kesken käytyä arkista viestintää. Näin luodaan kuva poliitikosta, joka löytää työnsä ohella aikaa käyttäjien kanssa keskustelemiselle aiheesta kuin aiheesta, joten käyttäjiltäkään ei vaadita erityisen laadukasta argumentaatiota. Hyvänä esimerkkinä tästä voidaan pitää Sinnemäen tapaa tykätä lähes refleksiäisesti käyttäjäkommentteja silloinkin, kun kommentit eivät tuo keskusteluihin mitään erityistä argumentaatiota. Myös Stubb⁴⁸³,

---

⁴⁷⁴ Kommentit ja tykkäykset sisältöön Niinistö 7.10.2012 klo 16:07.

⁴⁷⁵ Tykkäys sisältöön Niinistö 26.9.2012 klo 18:38 & 2.10.2012 klo 16:54.

⁴⁷⁶ Kommentit ja tykkäykset sisältöön Sinnemäki 9.2.2012 klo 15:25.

⁴⁷⁷ Tykkäykset sisältöihin Sinnemäki 17.2.2012 klo 16:29, 7.9.2012 klo 13:34, 14.9.2012 klo 15:29, 26.9.2012 klo 20:29 & 30.9.2012 klo 15:07.

⁴⁷⁸ Tykkäys sisältöön Modig 23.2.2012 klo 15:28.

⁴⁷⁹ Tykkäys sisältöön Hirvisaari 2.3.2012 klo 13:46.

⁴⁸⁰ Tykkäys sisältöön Hirvisaari 10.9.2012 klo 13:39.

⁴⁸¹ Kommentti sisällössä Stubb 19.9.2012 klo 22:15.

⁴⁸² Tämä Holmesin (2002) tekemä paradoksihavainto on osuva, vaikkakin vertaus tietokoneiden sijaitsemisesta yksityisissä tiloissa on myös jo hieman anakronistinen, koska yhä suurempi osa internetin käyttäjistä käyttää sitä mobiilipäätteiden kautta.

⁴⁸³ Kommentit sisällöissä Stubb 12.2.2012 klo 11:41, 12.9.2012, 19.9.2012 klo 22:15, 29.9.2012 klo 9:50

Hirvisaari⁴⁸⁴, Alanko-Kahiluoto⁴⁸⁵ ja Niinistö⁴⁸⁶ ovat otannan aikana tykänneet tai muuten kiitelleet käyttäjien sellaisia kommentteja, jotka eivät varsinaisesti ota kantaa edustajan sivullaan esittämään argumentaatioon. Poliitikko-sivujen ylläpito antaa näin arvoa käyttäjien aktiiviselle ja asialliselle kommunikaatiolle rajaamatta viestintää poliittisiin aiheisiin.

Erityishuomiota saavat ne yksittäistapaukset, joissa poliitikot selkeästi käyttävät huumoria sisällöissään, jotka käsittelevät poliittisia kysymyksiä. Varsinkin ristiriitoja herättävissä keskustelunaiheissa huumorin käyttö voi johtaa pahimmillaan julkisuuskohuun, joten osana virallista viestintää poliitikko-sivujen osana se osoittaa sekä poliitikon vahvaa luottamusta omaan imagohallintaansa kohtaan että tietoista halua tuoda esille persoonansa humoristista puolta. Näin tapahtuu usein Modigin sivulla, jolla hän on esimerkiksi nauranut itselleen kommentoidessaan ensin, että on vahingossa tituleerannut itseään ”kananedustajana” omassa tiedotteessaan ja tämän jälkeen vielä tykäten käyttäjien kommentteja samasta aiheesta.⁴⁸⁷ Samalla viikolla hän on myös kommentoinut Facebook-päivitystensä lähettämistä vahingossa kahteen kertaan ja blogitekstien otsikointia väärillä viikonpäivillä käyttäen toteamalla lakonisesti viikon onneksi pian päättyvän.⁴⁸⁸ Sarkasmintajunsa Modig osoittaa tykkäämällä käyttäjäkommenttia, jossa häntä näpäytetään ironisesti siitä, että maininta Hornet-ohjusten ostamisen vastustuksesta ja Talvivaaran kaivoksen uraaniluvan hylkäämisestä saattaa viitata siihen, että Modig on vasemmistolainen.⁴⁸⁹ Toinen sivuaan seuraavien käyttäjien huumorintajua arvostava ja sen jakava edustaja on Sinnemäki, joka on tykännyt kommentteista, joista toisessa käyttäjä vitsailee kansanedustaja Sampsa Katajan (kok) taannoisen rattijuopumuksen olevan osoitus SDP:n moraalittomuudesta⁴⁹⁰ ja toisessa käyttäjä irvailee Sinnemäen sisällössä asiattomasti kirjoittaneelle käyttäjälle tämän tyyliä imitoimalla.⁴⁹¹ Huumorintajuaan tuo myös ilmi oman blogikirjoituksensa kohteesta ”pölhösuvakkeja” kommentoiva Hirvisaari.⁴⁹²

& 30.9.2012 klo 16:36.

⁴⁸⁴ Tykkäykset sisältöihin Hirvisaari 1.3.2012 klo 1:17 & 20.9.2012 klo 19:05.

⁴⁸⁵ Kommentit sisällöissä Alanko-Kahiluoto 10.2.2012 klo 17:00, 10.2.2012 klo 23:23 & 17.9.2012 klo 14:25.

⁴⁸⁶ Tykkäykset sisältöihin Niinistö 13.9.2012 klo 20:03, 26.9.2012 klo 9:38, 1.10.2012 16:32 & 1.10.2012 klo 21:54.

⁴⁸⁷ Modig 10.2.2012 klo 13:44

⁴⁸⁸ Modig 9.2.2012 klo 13:14.

⁴⁸⁹ Tykkäys sisältöön Modig 1.3.2012 klo 16:46.

⁴⁹⁰ Tykkäys sisältöön Sinnemäki 3.3.2012 klo 20:46.

⁴⁹¹ Tykkäys sisältöön Sinnemäki 3.10.2012 klo 13:16.

⁴⁹² Kommentti sisällössä Hirvisaari 14.9.2012 klo 22:19.

Poliitikko-sivujen osallistaviin elementteihin panostaminen realisoitumista kasvaviin äänestäjämääriin en tässä tutkielmassa voi arvioida. Sen sijaan otannan perusteella voidaan todeta, että monet kansanedustajat ovat tehneet paljon työtä, jotta heidän sosiaalisen median representaatiota ei pidettäisi käyttäjien silmissä pelkkänä vaalien jälkeen hylättävänä kampanjointityökaluna.⁴⁹³ Käyttäjien osallistumisen rohkaiseminen ja sitä kansanedustajan vastavuoroisella osallistumisella palkitseminen tarjoaa poliitikko-sivuilla lisää näkyvyyttä. Osallistaessaan käyttäjiä nämä korostavat tietoisesti tai tiedostamalla poliitikko-sivua ja sen sisältöä siten, että käyttäjien sitoutuminen sisältöihin välittyy heidän lähipiirinsä Facebook-käyttöliittymään uutisvirran kautta.⁴⁹⁴

Palaute osallistamisen onnistumisesta välittyy poliitikolle suoraan yhteisöllisen arvioinnin perusteella ja sen avulla tämä voi tehdä omat johtopäätöksensä siitä, onko hänen käyttämänsä viestintätapa hänen kohderyhmänsä kannalta järkevin. Vaikka tietty osa palautteesta näkyikin poliitikko-sivulla suoraan poliitikon lisäksi myös muille Facebook-käyttäjille, suuri osan tästä käyttäjien reagoitua koskevasta informaatiosta on ainoastaan poliitikko-sivun ylläpidon arvioitavissa, pitäen sisällään viestinnän aikaansaamat ei-julkiset kansalaispalautteet ja ylläpidolle kertyvät tarkemmat tilastot sivun käyttäjäliikenteestä. Tuo materiaali antaakin poliitikolle esimerkiksi tätä tutkijaa paremmat työkalut arvioida esimerkiksi sitä, miten sisältöjen eteenpäin jakaminen yksityisten käyttäjien keskuudessa vaikuttaa hänen saamaansa julkisuushyötyyn. Samalla korostuu myös epätasapaino Brunsin asettaman yleisen omaisuuden edellytyksen ja poliitikko-sivujen todellisuuden välillä, kun poliitikko-sivuja tarkkailevat ja niistä oppimaan pyrkivät kilpailevat poliitikot eivät pysty havaitsemaan kaikkia projektin tuottamaa hyötyä.

Viimeiseksi on tuotava esille Brunsin argumentit käyttäjätuotantoprojekteissa työskentelevien ihmisten motivaatiosta työhönsä. Toisin kuin näissä projekteissa työskentelevät ammattilaiset ja niin sanotut ammattimaiset harrastajat⁴⁹⁵, eivät yksin äänestämisestä tai aihekohtaisesta poliittisesta vaikuttamisesta kiinnostuneet käyttäjät jaa ammattimaisten käyttäjien motivaatiota kerätä osallistumisestaan ainakaan puoluepoliittisia meriittejä, jotka johtaisivat ammatillisiin näyttöihin. Käyttäjätuotantoprojektit tarjoavat heille sen sijaan tilaisuuden parantaa käsitystään

---

⁴⁹³ Khaldarova, Laaksonen & Matikainen 2001, 29–31.

⁴⁹⁴ Häyhtiö 2010, 84.

⁴⁹⁵ Termistä *pro-amateur*, jonka Bruns (2008 a, 29) tunnistaa ja jota vastakkaisista näkökulmista arvioivat Keen (2007) ja Sunstein (2007 a).

minkä tahansa ”yhteistoiminnan piirissä olevien mielipiteiden monimuotoisuudesta” sekä ”sosiaalisten ja teknologisten konsensusta rakentavien ja toimintatapojen kehittävien mekanismien olemassaolosta.”⁴⁹⁶ Vaikka kukin käyttäjä voi toki hyödyntää työyhteisöissään sosiaalisen median kokemuksia haluamalla tavallaan, ei heillä ole lähtökohtaisesti missään tapauksessa yhtä suurta kiinnostusta poliitikko-sivujen viestintään kokonaisuutena kuin poliitikoilla itsellään, näiden lähipiirillä tai muuten politiikan parissa työskentelevillä, mahdollisesti itse poliitikko-sivua ylläpitävillä käyttäjillä.

3.5. Epävakaa heterarkia, tilapäinen meritokratia

Käyttäjätuotannon viimeisen perusperiaatteen analysoimisen tueksi tarvitaan myös määritelmät sen käyttämille termeille. Sanakirjalähteiden mukaan⁴⁹⁷ heterarkisia järjestelmiä määrittävät jaettu auktoriteetti sekä lukuisat eri hierarkiat. Ne ovat soveltuvat hyvin monenkeskiseen informaationvälitykseen organisaation sisällä, koska niiden sisäinen dynaamisuus mahdollistaa yhteydet järjestelmien eri tasojen välillä ja niiden sisällä yksilöt voivat hallita toisiaan ja olla toistensa hallittavissa olosuhteista riippuen.⁴⁹⁸ Meritokratia taas on järjestelmä, jossa sen toimijat palkitaan ja resurssit kohdennetaan tehokkuuden mukaan, jolloin järjestelmä houkuttelee piiriinsä lahjakkaita yksilöitä ja motivoi heitä tuottamaan mahdollisimman hyviä tuloksia. Meriitit, joilla yksilöt palkitaan, voivat tulkintatavan mukaan vaihdella perinteisen, absoluuttisen työnlaadun ja toimijoiden erilaiset lähtökohdat huomioivan arviointimallin välillä.⁴⁹⁹

Vaikka valtiosääntö normatiivisessa funktiossaan tarjoaa valtiolliselle toiminnalle vain perustavat kehykset, joiden puitteissa poliittinen järjestelmä käytäntöineen toimii, kansalaisten suuntaan se ei yhtään sen vähempää kuin heidän yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinot ja niiden kehykset määräävä normisto.⁵⁰⁰ Kansanedustaja on syytä huomioda poliittisessa toimijana osana eduskuntaa, joka toimii Suomen valtiosäännön mukaisesti yhtenä vallan kolmijaon lainsäädäntövallan käyttäjänä. Axel Brunsin

---

⁴⁹⁶ Bruns 2008 a, 363.

⁴⁹⁷ *Encyclopedia of Governance* ja *Encyclopedia of Business Ethics and Society*.

⁴⁹⁸ Bevir 2007, 411–412.

⁴⁹⁹ Kolb 2008, 1375–1379.

⁵⁰⁰ Nousiainen 1998, 139–145.

asettamattomat käyttäjätuotantoon perustuvan politiikan edellytykset voitaisiin käytännössä tuoda osaksi suomalaista hallintojärjestelmää vain kunnioittamalla valtiosäännön asettamia edellytyksiä prosessille, jossa lainsäädäntöä muutetaan eduskunnan valtaoikeuksien mukaisesti. Samalla korostuu tähän asti merkityksellisimminkin todellisen poliittisen vallan ja tuon vallan käyttäjien toteuttaman viestinnän erot; myötäilee poliitikkojen strateginen viestintä Brunsin esittämiä sääntöjä sitten kuinka hyvin tahansa, kyse ei ole millään muotoa toiminnasta, joka vaikuttaisi suoraan politiikan normeihin Suomen yhteiskunnassa.

Yhdeksi käyttäjätuotantoon perustuvan projektijohtamisen eduksi lasketaan se, että sen toteutuessa Brunsin erittelemällä tavalla eivät projektiin osallistujat tule kohtaamaan lasikattoja, mikäli he ovat kyvykkäitä ja omistautuneita projektille. Toisaalta heidät voidaan siirtää pois projektin tehtäviltä silloin, kun heidän työpanoksensa eivät enää vastaa yhteisön tarpeita. Jokaisella käyttäjätuotetun projektin yhteisön jäsenellä on nimittäin taidoistaan huolimatta yhtäläiset mahdollisuudet myötävaikuttaa projektin valmistumiseen. Ne yksilöt, jotka pystyvät osoittamaan pätevyytensä työpanoksellaan ja saavat siitä myös yhteisön tunnustuksen, voivat ottaa hoidettavakseen ne tehtävät, joiden suorittamiseen heillä on edellytykset.⁵⁰¹

Projektien johtajuutta ei määritellä yksin hierarkkisten organisaatiomallien kautta, sillä kokonaisuuden sisällä voidaan työskennellä yhtä aikaa eri tehtävien parissa ilman, että jokainen osapäätös hyväksytetään koko yhteisöllä. Samasta syystä kenen tahansa johtavan roolin omaksuneen asema voi määräytyä uudelleen silloin, kun tämän työpanos on saavuttanut huippunsa ja muut toimijat voivat jatkaa työnjohtoa eteenpäin omilla vahvuuksillaan. Byrokratia ei tällaisessa toimintamallissa ole asettamassa johtajia itseriittoiseen, pysyvään asemaan vaan projektia johtaa aina se, jolla on parhaiten kulloiseenkin tilanteeseen räätälöidyt taidot. Jäykkä ja staattinen byrokratian sanelema johtajuus väistyy näin meriittipohjaisen, tilannekohtaisesti joustavan rooli- jaon tieltä. Lopputuloksena on yhteisö, jossa kenellä tahansa on mahdollisuus ottaa ohjat käsiinsä yhteishyvänsä saavuttamiseksi, ja jossa työskenneltäessä valtaa ja vastuuta ei sanella ylhäältä käsin.⁵⁰²

Informaation vapautumisen myötä amatööritaustaiset internetin käyttäjät voivat haastaa perinteistä älymystöä osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun joko suoraan omien viestintäkanaviensa tai toimitettujen uutisten lähtöpisteinä. Internet ei

---

⁵⁰¹ Bruns 2008 a, 25–26.

⁵⁰² Emt.

kuitenkaan automaattisesti tarjoa julkisessa tilassa tapahtuvaan demokraattiseen keskusteluun suurta kaikkivoipaa ratkaisua tai pysty ratkaisemaan niitä ongelmia, joita jo 1700-luvun porvariyhteiskunnassa väitetyn mukaan syntyneisiin julkisen keskustelun utopistisiin tiloihin liittyi.⁵⁰³ Vaikka näistä tiloista puhuttaisiin pelkkänä käsitteellisenä demokratian ideaalitulana ja vaikka John Keanen mukaan julkisen tilan määrittelylle yksin ideaalin, konsensusta tavoittelevan keskustelun tilana ei edes ole periaatteellisia syitä,⁵⁰⁴ on Web 2.0 –aika tuonut mukanaan niin paljon keskusteluun osallistavia piirteitä, että on helppoa ymmärtää miksi näitä vertauksia internetistä julkisen tilan ideaalina usein tehdään. Samasta syystä julkisen tilan ja ennen kaikkea julkisen ja yksityisen eroja onkin vähintään sivuttava sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa viestintää tutkittaessa.

Vaikka Brunsin ja Jürgen Habermasin julkisen tilan näkemykset poikkeavatkin toisistaan, perustuvat ne samaan tiedon emansipaation ilmiöön, jonka myötä lukupiirit ja kirjastokulttuuri saivat syntynsä sekä konkreettisenä porvarillisena ilmiönä että sittemmin habermasilaiseksi kutsuttuna, yleiseen käyttöön juurtuneena julkisen tilan prototyyppinä. Mitä suurempi osa kansalaisista oppi lukemaan, kiinnostui itsensä sivistämisestä ja löysi sille aikaa, sitä nopeammin lisääntyi myös sisältöjen määrä, sitä vähemmän samoja tekstejä luettiin toistuvasti ja sitä kattavammiksi ja myös pirstaloituneemmiksi porvarilliset lukijakunnat kehittyivät.⁵⁰⁵ Habermasin esittämää julkisen tilan teoriaa on tosin kritisoitu paljon siitä, että hänen kuvaamansa 1700-luvun keskustelukulttuuri syntyi porvariyhteiskunnan etuoikeutetun aseman kautta eikä ulottunut kattamaan kaikkia yhteiskuntaluokkia. Luokkaristiriidat unohtavaa ja näin näennäisesti tasa-arvoisen keskustelun mahdollistavaa tilaa voidaan tästä syystä pitää lavastettuna, ahistoriallisena työvälineenä tai yhteiskunnallisen osallistumisen metaforana.⁵⁰⁶

Ironisen sävyn puheeseen eliitin ja ”rahvaan” vastakkainasettelun murtumisesta ovat 2000-luvulla tuoneet viestinnän ja mainonnan tyylin kehitys entistä amatöörimäisempään ja ”autenttiseen” suuntaan. Jopa globaalit suuryritykset pyrkivät tarkoituksellisesti tuottamaan amatöörimäisiä mielikuvia tuotteilleen tehdäkseen ne helposti lähestyttäviksi.⁵⁰⁷ Andrew Keen (2007) nimittää tätä ilmiötä ”amatöörin

---

⁵⁰³ Keskustelua aiheesta Ks. Holmes 2002; Moyo 2009.

⁵⁰⁴ Keane 2000, 85.

⁵⁰⁵ Habermas 1992, 423.

⁵⁰⁶ Hohendahl 1979. Papacharissi 2009, 234.

⁵⁰⁷ Ks. Rinne 2011, 68.

kultiksi", joka on hänen pessimistisen näkemyksensä mukaan omiaan heikentämään korkealaatuisia sisältöjä tuottavien, perinteisten luovien alojen instituutioiden taloudellisia toimintaedellytyksiä.⁵⁰⁸ Web 2.0 -aikaa ruotiva poleeminen keskustelu asettaakin usein Keenin ja muun muassa Yochai Benklerin ja Don Tapscottin arviot vastakkaisille puolille arvioitaessa sitä, millaisiksi ilmiön vaikutukset yhteiskuntamme sisällöntuotannon laatuun koetaan.

Ideaali julkisen keskustelun mahdollistavasta foorumista on helppo nähdä internetin deliberaatiopyrkimysten aateisänä. Brittiläisistä kahviloista, ranskalaisista salongeista ja saksalaisista oppineiden pöytäseuroista syntyneestä julkisuudesta on syntynyt Habermasin käsittelyssä voimakas metafora ja ideaali, jonka vapaa lehdistö teoriassa mahdollisti tuottamalla sisältöä kansalaisten käsiteltäväksi poliittisissa keskusteluissa.⁵⁰⁹ Hänen visionsa toimii horisonttina, jonka palauttaminen voimaan 2000-luvulla nähdään ihanteellisena, vaikka tosiasiallisesti se ei koskaan toteutunutkaan Suomessa taikka muuallakaan Euroopassa.⁵¹⁰

Brunsin mukaan kukaan yksilö ei voi tietää kaikkea kaikesta tai tehdä kaikki näkökulmat huomioivia johtopäätöksiä yksin, on keskusteluiden hyötynä kansanedustajien tietotason parantaminen ja harkintakyvyn jalostaminen. Poliittinen päättäjä ei näin voisikaan olla kaikkietävä ja ylivertainen, koska hänen poliittinen pätevyytensä ja kykynsä edustaa äänestäjiään politiikan kentällä paranee kansalaisten kanssa keskustelun myötä.⁵¹¹ Osallistuminen julkiseen debattiin siis johtaisikin uudelleenvalinnan kannalta suurempiin haittoihin kuin saavutettuihin hyötyihin.⁵¹² Miten tällaisessa ilmapiirissä siis otannan kansanedustajat viestivät omaa rooliaan arvovaltaisena poliitikkoina?

3.5.1. Havainnot otannassa: tarjolla vaihtoehtoja puolueuskollisesti

Facebook tarjoaa kansanedustajalle mahdollisuuden määritellä itse sen tavan, jolla laskeutua kansalaisen tasolle arkisine kiinnostuksineen ja piirteineen sekä tasapainotella

---

⁵⁰⁸ Keen 2007. Vrt. Matikainen 2012, 142; Tapscott & Williams 2010, 11–12; Saari 2010, 231.

⁵⁰⁹ Moyo 2008, 139–140.

⁵¹⁰ Fenton 2010, 25; Nieminen 2006, 20–21.

⁵¹¹ Rawls 1971, 358–359.

⁵¹² Chambers 2004, 394, 409.

keskenään hyvin ristiriitaisten avoimuuden ja vahvan johtajuuden vaatimusten välillä. Simone Chambers esittää, että julkinen poliittinen deliberaatio on poliitikoille ongelmallista siksi, että kansalaisten miellyttämistarpeen kannalta poliitikkojen on syytä ylläpitää mielikuvaa, että heidän linjauksensa ovat päättäväisyydessään ja erehtymättömyydessään immuuneja muutoksille.⁵¹³ Vaikka poliittisten neuvottelujen osaksi ymmärretäänkin kuuluvan kyky tehdä myönnytyksiä konsensuksen saavuttamiseksi ja tutkimuksessa sosiaalisen median julkaisukanavat voidaan nähdä keinona julkaista keskeneräisiä ja kehittyviä poliittisia linjauksia,⁵¹⁴ osana julkista keskustelua ne voidaan yhtälailla tulkita haavoittavuudelle poliittisten vastustajien kritiikille kuin kyvyille neuvotella poliittista ratkaisusta.

Viitaten jo Cass Sunsteinin aiemmin tekemiin arvioihin verkkoblogien polarisoitumisesta, otannan erittelyä edeltää hypoteesi, jonka mukaan poliitikot remedioivat ja sisältävät poliitikko-sivuilleen ennen kaikkea omat poliittiset arvonsa jakavien poliitikkojen ja tätä kautta oman puolueensa medioista lähtöisin olevia sisältöjä. Viestinnän ollessa kansanedustajan persoonasta kumpuavaa tämä on itse tekemässä päätöstä siitä, missä määrin hän kunnioittaa ja nostaa esille puolueen omaa viestintää. Poikkeuksen tekevät puoluejohtajat, joiden tehtävän vastuullisuus asettaa myös heidän viestinnälleen rivikansanedustajaa sidotumman liikkumavaran. Korostetusti tämän osoittaa esimerkiksi Jyrki Katainen, jonka remedioimat blogikirjoitukset sijaitsevat Kansallisen Kokoomuksen kotisivuilla. 1.7.2014 alkaen edustajantoimesta vapautettu ja kaikesta kotimaan politiikasta omasta päätöksestään poistunut,⁵¹⁵ Euroopan Unionin kasvu-, työllisyys- ja investointikysymyksistä vastaavan varapuheenjohtajan tehtäviin siirtyneen Katainen poliitikko-sivu ei ollut enää löydettävissä Facebookista uuden komission virkakauden alkaessa. Kataisen ainoaksi henkilökohtaiseksi, Komission kotisivujen ulkopuoliseksi representaatioksi jäi tämän myötä hänen Twitter-profiilinsa. Historiantutkijan kannalta Kataisen viestintä poliitikkona jää näin triviaaliksi, puolueen puheenjohtajuuden rinnalla toissijaiseen ja kirjaimellisesti häviävän pieneen rooliin. Facebookissa entisen pääministerin perinnöksi jäävät virallisen poliitikko-sivun sijaan lukuisat poliitikkoa kritisoivat ja joissain tapauksissa hyvinkin räikeästi solvaavat sivut.

Syyskuussa 2014 vapautuksen edustajantoimestaan saanut, ensimmäisen otannan

---

⁵¹³ Chambers 2004.

⁵¹⁴ Coleman 2005, 277.

⁵¹⁵ IL 5.4.2014. ”Jyrki Katainen jättää kotimaan politiikan.”

<http://www.iltalehti.fi/uutiset/2014040518189182_uu.shtml> [Luettu 28.1.2015]

aikana Keskustan puheenjohtajana toiminut Mari Kiviniemi on yhtälailla remedioinut kirjoituksiaan yhtä blogikirjoitusta lukuun ottamatta puolueen kotisivujen kautta. OECD:n apulaispääsihteeriksi siirtyneen Kiviniemen toisessa otannassa remedioima henkilökohtaiseen verkkoblogiin 6. syyskuuta kirjoitettu sisältö löytyy internetistä ainoastaan arkistointipalveluiden kautta.⁵¹⁶ Vasemmistoliiton puheenjohtaja Paavo Arhinmäki on remedioinut otannan aikana blogitekstejään vain oman sivunsa kautta,⁵¹⁷ kuten myös ainoastaan yhden blogitekstin otantojen aikana remedioinut Kristillisdemokraattien puheenjohtaja Päivi Räsänen.⁵¹⁸ SDP:n puheenjohtaja Jutta Urpilainen on jakanut yhden blogitekstin oman bloginsa kautta⁵¹⁹ ja remedioinut MTV:lle tekemänsä kolumnin,⁵²⁰ mutta muuten hän käyttää hyväkseen puolueensa kotisivuja ja jakaa niiden kautta uutiset hallituksen talousarvion esittelypuheenvuorosta, puolueen kuntavaalikampanjan sisällöstä sekä mahdollisuuksista tavata häntä yleisötilaisuuksissa.⁵²¹

Vihreiden puoluejohtaja Ville Niinistö julkaisee omat bloginsa osana puolueensa Vihreää blogia, johon kirjoittavat vuorotellen myös muut vihreät poliitikot, joista moni julkaisee blogia myös omilla kotisivuilla. Otannan aktiiviset vihreät kansanedustajat osoittavatkin, miten yhdistämällä mediaatiossa omia sekä puoluekollegoiden blogikirjoituksia lukuisista eri lähteistä tuotetaan hyvin monipuolisesti rakennettuja mutta silti varsin homogeenisiä sosiaalisen median tarkasteluikkunoita. Oras Tynkkynen, Anni Sinnemäki ja Outi Alanko-Kahiluoto ovat jakaneet blogitekstejään ja muuta poliittista argumentaatiota sisältävää sisältöä omien kotisivujensa kautta.⁵²² Tämän lisäksi Alanko-Kahiluoto ja Tynkkynen ovat jakaneet niitä vihreiden sivuston kautta⁵²³ ja Alanko-Kahiluoto myös perinteisen median kautta kirjoitettuaan blogitekstejä Iltalehdelle ja Uudelle Suomelle.⁵²⁴ Sinnemäki ja Alanko-Kahiluoto ovat remedioineet alkuperäissisältönä tai sellaisen kommentissa puoluekollegoidensa

---

⁵¹⁶ Kiviniemi 6.9.2012. ”Hyvää syksyä.” Waybackmachine-palvelun arkistoima versio.
<<http://web.archive.org/web/20120929234209/http://www.marikiviniemi.net/blogi-1/hyvaa-syksya>>
[Luettu 28.1.2015]

⁵¹⁷ Esim. Arhinmäki 1.3.2012 klo 21:24, 12.9.2012 klo 15:15 & 28.9.2012 klo 16:55.

⁵¹⁸ Räsänen 8.9.2012 klo 16:18.

⁵¹⁹ Urpilainen 16.9.2012 klo 9:02.

⁵²⁰ Emt. 17.9.2012 klo 12:11.

⁵²¹ Emt. 18.9.2012 klo 16:21, 29.9.2012 klo 11:42, 29.9.2012 klo 11:43 & 4.10.2012 klo 11:24.

⁵²² Esim. Alanko-Kahiluoto 10.2.2012 klo 12:59, 11.9.2012 klo 22:47, 13.9.2012 klo 18:59, 17.9.2012 klo 7:32 & 4.10.2012 klo 15:01; Sinnemäki 29.9.2012 klo 16:30 & 7.10.2012 klo 16:28; Tynkkynen 7.2.2012 klo 12:24, 10.2.2012 klo 19:43, 18.2.2012 klo 18:40, 9.9.2012 klo 16:16 & 19.9.2012 klo 13:47.

⁵²³ Alanko-Kahiluoto 25.9.2012 klo 16:52 & 3.10.2012 klo 12:25; Tynkkynen 8.2.2012 klo 18:38 & 29.2.2012 klo 12:06.

⁵²⁴ Alanko-Kahiluoto 4.3.2012 klo 9:11 & 21.9.2012 klo 10:59.

poliittisia sisältöjä sekä näiden poliitikkojen omilta sivulta⁵²⁵ että Vihreän puolueen Vihreän blogin kautta.⁵²⁶

Alanko-Kahiluoto remedioi näkyvästi muiden Facebook-representaatioiden kautta tulevaa uutissisältöä, kuten kaupunginvaltuutetun Ville Ylikahrin kautta uutisen Helsingin rullalautailutilan muuttamisesta käyttökelvottomaksi, jonka kommentteihin hän myös välittää apulaiskaupunkijohtaja Pekka Saurin Facebookissa tilanteesta seuranneen reaktion.⁵²⁷ Kansanedustaja korostaa näin osaansa puolueyhteisönsä edustajana ja yhteisen agendan edistäjänä. Joissain tapauksissa kollegat siis huomioidaan Facebook-sivujensa kautta, kuten esimerkiksi Sinnemäen ohjatessa käyttäjää vihreän puoluekollegan poliitikko-sivulle sellaisessa kysymyksessä, johon Sinnemäki arvelee kollegan osaavan vastata.⁵²⁸ Tynkkynen ja Sinnemäki ovat myös jakaneet sivuillaan hyperlinkin Satu Hassin (vihr) pormestarikampanjasivulle⁵²⁹ ja Alanko-Kahiluoto on remedioinut Pekka Haaviston yksityisprofiilin kautta muistiomuodossa välitetyt kiitokset äänestäjille presidentinvaalien jälkeen.⁵³⁰ Myös puoluejohtaja Niinistö on jakanut kiitoksensa Haaviston kampanjatyön parissa tehneille aiheesta puolueen kotisivuille kirjoittamansa blogikirjoituksen avulla,⁵³¹ jolla Haaviston menestyksen ja Vihreän puolueen välistä suhdetta pyritään korostamaan. Vaikka vihreät ovatkin aktiivisimpia kollegoidensa tukemisessa, otannasta löytyy esimerkkejä kollegoiden esille nostamisesta myös muiden puolueiden edustajien joukosta.

Lasse Männistö on ilmoittanut tukevansa silloisen elinkeinoministeri Jyri Häkämiehen (kok) työtä remedioidessaan työ- ja elinkeinoministeriön tiedotteen⁵³² ja Silvia Modig on sekä jakanut puoluekollegansa edustaja Eila Tiaisen (vas) mielipidekirjoituksen sivullaan⁵³³ että nostanut kunnallisvaalien kanssaahdokkaansa äänestysnumeroineen esille eräässä puolueensa tilaisuutta käsittelemässä sisällössä.⁵³⁴ Stubbin yhteistyö Kataisen ja Männistön kanssa tulee myös Kataisen kanssa tehdystä valtiovierailusta kerrottaessa, Männistön kokoomusyhdistysmainosta tykättäessä ja

---

⁵²⁵ Alanko-Kahiluoto 15.2.2012 klo 14:24, 26.2.2012 klo 16:10, 3.3.2012 klo 19:06 & 19.9.2012 klo 12:20; Sinnemäki 26.9.2012 klo 20:29.

⁵²⁶ Alanko-Kahiluoto 9.2.2012 klo 12:16, 21.9.2012 klo 16:48 & 30.9.2012 klo 13:40; Sinnemäki 9.2.2012 klo 15:25, 17.2.2012 klo 16:29 & 25.2.2012 klo 17:48.

⁵²⁷ Alanko-Kahiluoto 12.9.2012 klo 14:08.

⁵²⁸ Sinnemäki 2.10.2012 klo 20:03.

⁵²⁹ Sinnemäki 25.9.2012 klo 18:46; Tynkkynen 23.9.2012 klo 22:39.

⁵³⁰ Alanko-Kahiluoto 1.3.2012 klo 13:21.

⁵³¹ Niinistö 9.2.2012 klo 17:49.

⁵³² Männistö 15.2.2012 klo 15:19.

⁵³³ Modig 20.2.2012 klo 9.10.

⁵³⁴ Modig 3.10.2012 klo 18:40.

myös tämän näkyvyydestä tasa-arvoisen avioliittolakialoitteen luovutuksesta otetussa valokuvassa.⁵³⁵

Kuva 4: Esimerkki muiden poliitikkojen mainitsemisesta

Otannassa mainostetaan myös kansanedustajien eduskunta-avustajia, kun James Hirvisaari kehuu Helena Erosen blogikirjoitusta ja Alexander Stubb Miika Tomin kotisivuja.⁵³⁶ Tällä yksinkertaisella toimenpiteellä korostetaan myös hiukan ongelmallista sivujen ylläpitohierarkiaa; mitä selkeämmin poliitikko-sivuilla tunnustetaan kansanedustajan avustajien läsnäolo, sitä todennäköisemmin myös päivitysten autenttisuus poliitikon itsensä kirjoittamana herättää kysymyksiä käyttäjien kesken.⁵³⁷

Julkinen puolueylpeys antaa käyttäjien silmissä kuvan poliitikosta, joka ei korosta vain omaa rooliansa eduskuntalaitoksessa työskentelevänä luottamushenkilönä vaan seisoo myös puolueensa ja puoluetoveriensä tekemien linjausten takana. Niitä tapauksia, joissa poliitikoilla on korostettuja eroja oman puolueen toimijoiden kanssa, ei juurikaan otannassa näy – ainoaksi poikkeukseksi tästä voidaan laskea Alanko-Kahiluodon kommentti Osmo Soininvaaran (vihr) kirjoittamasta ja Vihreiden Facebook-sivun remedioimasta blogikirjoituksesta, joka ei varsinaisesti vastusta Soininvaaran argumentointia mutta tarjoaa Facebook-käyttäjien näkökulmasta oman ansioituneen tulkintansa kirjoituksen aihepiiristä.⁵³⁸

Ne tapaukset, joissa muiden puolueiden toimijat nostetaan poliitikko-sivujen toimesta positiivisen huomion kohteeksi, ovat myös varsin harvinaisia vaikkakaan ei täysin olemattomia. Näin toimivat Tynkkynen, joka on tykännyt sivullaan

⁵³⁵ Stubb 8.2.2012 klo 13:44, 9.2.2012 klo 9:43 & 29.2.2012 klo 16:43.

⁵³⁶ Hirvisaari 20.2.2012 klo 16:41; Stubb 6.10.2012 klo 11:19.

⁵³⁷ Avustajakysymystä olen pyrkinyt välttämään, koska sen tutkiminen, kuinka suuri osa poliitikko-sivujen sisällöistä on poliitikkojen itsensä kirjoittamia ja/tai julkaisemia, voitaisiin toteuttaa vain haastattelututkimuksella, jollaisen toteuttamiseen tutkielmallani ei ole edellytyksiä.

⁵³⁸ Kommentit sisällössä Alanko-Kahiluoto 3.3.2012 klo 19:06.

käyttäjäkommentista, joka kehuu kansanedustaja Antti Kaikkosta (kesk) aloitteen allekirjoittamisesta kuitenkin samalla kritisoiden muita keskustalaisehdokkaita,⁵³⁹ sekä Stubb, joka on jakanut sivullaan kuvan kansanedustajien tasa-arvoisen avioliittolakialoitteen luovutustilanteesta.⁵⁴⁰ Sinnemäki taas on maininnut kunnallispoliitikko Thomas Wallgrenin (sd) aktiivisuuden globaalin vastuun kysymyksissä positiivisena asiana. Ehdottomasti selkein puolue- ja jopa hallitus-oppositio-linjojen vastaisen yhteisymmärryksen ilmaisu kohdataan sisällössä, jossa Sinnemäki arvioi ydinvoiman markkinoiden ajaneen hankkeitaan Tilastokeskuksen esittämän tiedon vastaisella todellisuudella sähkönkulutuksen kehityksestä. Keskustan entinen kansanedustaja Timo Kaunisto kommentoi Sinnemäelle, että ”eduskunnan enemmistöä höynäytettiin tässä pahemman kerran.” Sinnemäki sekä tykkää tästä kommentista että vastaa siihen kertoen olevan Kauniston kanssa samaa mieltä.⁵⁴¹

Suoraan positiivisina tulkittavia kommentteja muiden puolueiden politiikasta ei näitä tapauksia lukuun ottamatta nähdä. Heidät kylläkin tuodaan esille osana politiikon omaa edustajantyötä erityisesti Alanko-Kahiluodon toimesta, joka otannan muihin edustajiin verrattuna jakaa muutenkin erityisen paljon eduskunnan toiminnasta kertovia ja sen sivuilta löytyviä virallisia dokumentteja. Tämän kautta hän kytkee oman työpanoksensa muiden puolueiden ministereiden työhön esittäessään näille kirjallisia kysymyksiä ja raportoidessaan niihin saamista vastauksista poliitikko-sivullaan. Näin sivulla mainitaan sisäministeri Päivi Räsänen, pääministeri Jyrki Katainen, sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko, liikenneministeri Merja Kyllönen (vas), peruspalveluministeri Maria Guzenina-Richardson (sdp), asuntonministeri Krista Kiuru (sdp) ja opetusministeri Jukka Gustafsson (sdp).⁵⁴²

Samalla tavoin myös Tynkkynen on tuonut sivullaan esille kyselytunnilla tapahtuvaa edustajantyötä kertoessaan valmistelevalsa kulttuuriministeri Arhinmälle osoitettua kysymystä ACTA-kauppasopimuksesta.⁵⁴³ Suoraa kritiikkiä tai haasteita muiden puolueiden poliitikoille voidaan nähdä ainakin Sinnemäen,⁵⁴⁴ Männistön,⁵⁴⁵

---

⁵³⁹ Tynkkynen 8.2.2012 klo 15:52.

⁵⁴⁰ Stubb 8.2.2012 klo 13:44.

⁵⁴¹ Sinnemäki 13.9.2012 klo 15:06 & 21.9.2012 klo 13:17.

⁵⁴² Alanko-Kahiluoto 7.2.2012 klo 8:12, 7.2.2012 klo 8:17, 16.2.2012 klo 17:20, 22.2.2012 klo 12:01, 19.9.2012 klo 11:02, 19.9.2012 klo 12:20, 19.9.2012 klo 16:26, 20.9.2012 klo 11:25 & 20.9.2012 klo 20:58.

⁵⁴³ Tynkkynen 16.2.2012 klo 10:47.

⁵⁴⁴ Sinnemäki 2.2.2012 klo 20:46, 10.2.2012 klo 17:56 & 17.2.2012 klo 16:29.

⁵⁴⁵ Männistö 23.2.2012 klo 16:15.

Stubbin⁵⁴⁶ ja Alanko-Kahiluodon⁵⁴⁷ sivuilla, joissa on esitetty muun muassa kritiikkiä toteuttamaa esimies- ja intressiryhmäpolitiikkaa, asiavirheitä ja näkökulmattomuutta kohtaan, perätty vastuunkantoa sekä osoitettu hyväksyntää myös käyttäjäkommenteissa tehdylle kritiikille. Alanko-Kahiluoto on kerran myös remedioinut Helsingin Sanomien tekemän listauksen tasa-arvoisesta avioliittolaista mielipiteensä vaihtaneista kansanedustajista, rohkaisten käyttäjiä tekemään itse johtopäätöksensä näistä tilastoista.⁵⁴⁸

Luomalla viestintänsä avulla itsestään mielikuvaa valtapoliittisena toimijana antaa kansanedustaja käyttäjille mahdollisuuden verrata työpanostaan muihin samassa asemassa työskenteleviin poliitikkoihin. Mutta miten kansanedustaja huomioi viestinnässään niitä kansalaisyhteiskunnan ympärillä ja puoluepoliittisesta organisoitumisesta irrallisia poliittisia liikkeitä, joiden koetaan haastavan hierarkkista poliittista toimintaa? Käyttäjätuotannon heterarkisuuden huomioivia kansalaisliikkeitä on joskus haastavaa analyysin avulla erottaa edellä mainituista toimijoista. Spontaanien, asiakeskeisten kansanliikkeiden taustalla saattaa toimia tavalla tai toisella organisoituneita rakenteita, joten kunkin liikkeen objektiivinen arviointi käyttäjätuotannon periaatteiden mukaisesti vaatisi erityishuomiota tämän tutkielman tutkimuskysymyksen kantaman yli.

Otannassa löytyy esimerkkejä yhteiskunnallisesti vaikuttavien järjestöjen mainitsemista. Huomiota ovat saaneet suomalaiset kansalaisyhteiskunnan yhdistystoimijat SOS-lapsikylä,⁵⁴⁹ Sininauhasäätiö,⁵⁵⁰ KRIS-nuoret,⁵⁵¹ Suomen UN Women,⁵⁵² Seta,⁵⁵³ Suomen Punainen Risti,⁵⁵⁴ Pelastakaa Lapset,⁵⁵⁵ WWF Suomi⁵⁵⁶ ja Greenpeace.⁵⁵⁷ Myös tuntemattomammat paikalliset toimijat sekä niiden ajamat hankkeet ovat saaneet kansanedustajilta tukea muun muassa Facebookin

---

⁵⁴⁶ Stubb 2.3.2012 klo 19:40.

⁵⁴⁷ Alanko-Kahiluoto 15.2.2012 klo 21:24, 16.2.2012 klo 17:20, 13.9.2012 klo 18:59, 14.9.2012 klo 18:08 & 30.9.2012 klo 13:40.

⁵⁴⁸ Alanko-Kahiluoto 8.2.2012 klo 18:36.

⁵⁴⁹ Risikko 8.9.2012 klo 21:36.

⁵⁵⁰ Alanko-Kahiluoto 6.9.2012 klo 20:20.

⁵⁵¹ Alanko-Kahiluoto 24.9.2012 klo 16:14.

⁵⁵² Modig 11.2.2012 klo 15:00; Niinistö 25.9.2012.

⁵⁵³ Remedioitu lahjoituslinkki korostaa tarvetta Oulun Setan North Pride –tapahtumalle, joka sittemmin tuli surullisen kuuluisaksi vasemmistopoliitikko Dan Koivulaaksoon kohdistuneesta sumutehyökkäyksestä. Tynkkynen 29.2.2012 klo 12:06.

⁵⁵⁴ Sinnemäki 13.9.2012.

⁵⁵⁵ Alanko-Kahiluoto 3.3.2012 klo 9:52.

⁵⁵⁶ Sinnemäki 26.9.2012 klo 15:14.

⁵⁵⁷ Alanko-Kahiluoto 27.2.2012 klo 19:27.

tapahtumailmoitusten⁵⁵⁸ ja rahankeräyslinkkien⁵⁵⁹ myötä. Joskus syyt huomionantoon ovat tosin ilmiselviä esimerkiksi kansanedustajan järjestökytkösten takia. Alanko-Kahiluoto on esimerkiksi remedioinut hyperlinkin rasismien ja muukalaispelkovastaisen yhdistyksen RASMUS ry:n keskusteluryhmään,⁵⁶⁰ ja ilmoittautunut myös yhdistyksen sivuilla sen toiminnan tukijaksi,⁵⁶¹ kun taas Tynkkynen on jakanut tapahtumailmoituksen Tampereen ylioppilaskunnan järjestämään keskustelutilaisuuteen, johon hän on ollut jakamisen hetkellä menossa esiintymään yhtenä sen puhujana.⁵⁶²

Puhtaimmat esimerkit uusiyhteisöllisen poliittisen liikehdinnän tukemisesta otannassa löytyvät Modigin poliitikko-sivulta, jolle hän on remedioinut tapahtumailmoituksen 1. lokakuuta 2012 toteutettavasta Free Pussy Riot -mielenosoituksesta⁵⁶³ sekä Helsingin sosiaalinen oikeudenmukaisuus ry:n ja ”kansanliikkeen”⁵⁶⁴ järjestämästä karkauspäivän tapahtumasta.⁵⁶⁵ Myös Ville Niinistö reagoi sosiaalisen median sisällä leviävään yhteiskunnalliseen keskusteluun ottamalla puheeksi presidentti Sauli Niinistön johtaman, kansalaisyhteiskunnan toimijoista koostuneen työryhmän tuottaman Ihan Tavallisia Asioita -sivun ja sitä kritisoivan Epätavallisia asioita -sivun⁵⁶⁶ ja antaen jälkimmäiselle tunnustusta vastajulkisuuden kautta keskusteluun osallistuvana ja sitä monipuolistavana toimijana.⁵⁶⁷

Ville Niinistö on myös muokannut 25. syyskuuta profiilikuvaansa sinioranssin ruusukkeeseen PicBadges-sovelluksella osoittaakseen tukensa YK:n pääsihteerin UniTE to End Violence against Women -kampanjalle.⁵⁶⁸ Kampanjan huomioi myös samana päivänä Alanko-Kahiluoto, joka jakaa poliitikko-sivulla kuvan itsestään oranssissa paidassa ja kertoo kuvatekstissä värin symbolisoivan tätä liikettä.⁵⁶⁹ Molemmat edustajat toimivat viestintänsä kautta osana löyhää ryhmittymää, joka keskittyy globaalisti tunnistettuun yksittäiseen poliittiseen ongelmaan, joka tunnistetaan suuressa osassa maita poliittiseen valtavirtaan kuuluvaksi ja jolle pyritään löytämään

---

⁵⁵⁸ Sinnemäki 5.10.2012 klo 19:01.

⁵⁵⁹ Hirvisaari 2.3.2012 klo 13:46.

⁵⁶⁰ Alanko-Kahiluoto 20.2.2012 klo 21:50.

⁵⁶¹ RASMUS ry. 2014. ”Lista Rasmus-verkoston toimintaa tukevista ja rasisminvastaista työtä tekevästä toimijoista.” <<http://www.rasmus.fi/content/fi/1/1007/Rasmus%20toimijat.html>> [Luettu 28.1.2015]

⁵⁶² Tynkkynen 22.9.2012 klo 19:26.

⁵⁶³ Modig 23.2.2012 klo 22:27.

⁵⁶⁴ Kontiala et al. 2012. ”Sosiaalisten oikeuksien karkauspäivä 29.2.!” Facebook-tapahtuma. <<https://www.facebook.com/events/242128312537407/>> [Luettu 28.1.2015]

⁵⁶⁵ Modig 23.2.2012 klo 22:27.

⁵⁶⁶ Kyseinen sivu on myöhemmin poistettu netistä mutta sen sisältöjä löytyy edelleen arkistosivujen kautta.

⁵⁶⁷ Niinistö 26.9.2012 klo 10:07.

⁵⁶⁸ Niinistö 25.9.2012

⁵⁶⁹ Alanko-Kahiluoto 25.9.2012.

puoluepolitiikan yli katsovaa ratkaisua; tietyille poliittisille ongelmille ei nähdä löytyvän helppoja, populistisia ratkaisuja, jolloin ne ovat luontevia käyttäjätuotetun tai muuten puoluekannasta riippumattoman poliittisen työn kohteita. Bruns itse käyttää kansainvälistä köyhyyden vastaista työtä sekä ilmastonmuutoksen hillitsemistä esimerkkinä tällaisista hankkeista.⁵⁷⁰

Puoluepoliittisen ja muun poliittisen toiminnan välinen harmonia korostuu, kun otannan aikana usein perustulosta omissa ja puolueensa nimissä kirjoittava ja remedioiva Alanko-Kahiluoto on antanut tukensa myös ”Kannatan perustuloa”-nimiselle yhteisösivulle,⁵⁷¹ joka toimii puoluepoliittiselta kannaltaan riippumattomana tietolähteenä kaikelle perustuloa käsittelevälle keskustelulle. Alanko-Kahiluoto on myös toiminut perustuloa ajavan kansalaisaloitteen virallisena edustajana.⁵⁷² Kansanedustaja antaa tukeaan kysymyksen edistämiseksi valtavirran mediajulkisuuden piirissä puoluekannasta riippumatta, mikä rohkaisee niitä kansalaisia, jotka eivät koe puolueiden käsittelevän kysymyksiä heille merkityksellisistä näkökulmista eivätkä ole kiinnostuneita toimimaan aktiivisesti puolueissa, joiden parissa he voisivat osallistua epäkohdista käytävään keskusteluun.⁵⁷³

Perustulokeskustelu on muiltakin osin hyvä esimerkki otannassa jaettujen tietolähteiden monipuolisuudesta. Radio Suomessa 17.2.2012 esitettiin Ajantasa -ohjelman perustuloa käsittelevä jakso, johon osallistui kolme otannan kansanedustajaa, jotka ovat ilmaisseet tukensa perustulosta käytävälle keskustelulle; kaikki nämä kolme kansanedustajaa – Alanko-Kahiluoto, Modig ja Männistö – kommentoivat perustulokeskustelua poliitikko-sivullaan joko heti keskusteluohjelman jälkeen tai muussa yhteydessä, saaden sisällöilleen käyttäjien kommentteja ja tykkäyksiä. Sisältöjen yhteydessä he myös remedioivat linkkejä tietolähteisiin, joissa perustulon argumentteja käydään läpi erilaisista näkökulmista. Tietolähteinä käytetään niin puolueorganisaation sivuilta löytyneitä keskusteluasiakirjoja, internetistä löytyviä aikakausi- ja sanomalehtiartikkeleita kuin myös kansanedustajien omia, muiden poliittisten toimijoiden sekä neutraalien amatöörikirjoittajien tuottamia blogitekstejä. Mikäli joku kolmesta haastatellusta edustajasta ei olisi aktiivinen Facebookin käyttäjä, jäisi hänen näkökulmansa auttamatta pimentoon, jos radio-ohjelman kuuntelija lähtisi

---

⁵⁷⁰ Bruns 2008 a, 364, 376.

⁵⁷¹ Alanko-Kahiluoto 10.2.2012 klo 19:09.

⁵⁷² Kansalaisaloite.fi 2014. ”Toimenpidealoite perustulosta 1.2.2013.”
<<https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/44>> [Luettu 28.1.2015]

⁵⁷³ Herkman 2011, 59.

etsimään lisätietoa haastateltujen henkilöiden näkökannoista Facebookista.

Poliitikko-sivut tarjoavat monipuolisen, puoluepoliittisista kannoista osin irtautuneen aineiston, johon kaikki kolme edustajaa ovat aktiivisuudellaan myötävaikuttaneet. Perustulosta kiinnostunut kansalainen saa poliitikko-sivujen seuraamisesta palkinnokseen lähteitä, joihin kansanedustajien voidaan nähdä pohjanneen oman mielipiteensä kysymyksestä. Kansanedustajat saavat palkinnokseen aktiivisuudestaan sosiaalisessa mediassa näkyvyyttä viestinnälleen, jolla he korostavat omia näkökulmiaan asiasta käydyn keskustelun piirissä. Remedioituneessa mediaympäristössä mahdollistetaan samalla monipuolinen tiedonsaanti sekä kyky verkostoitua asiakysymyksiä edistävien tahojen kanssa, mihin yksityisten käyttäjien vaikutusvalta verkkoyhteisöissä esimerkiksi Päivikki Karhulan mukaan perustuu.⁵⁷⁴

Brunsin mukaan tällaista ympäristöä tulisikin tarkoituksellisesti edistää, rohkaista ja fasilitoida myös eri aihepiirien ympärille muodostuneiden verkkoyhteisöjen välillä. Hän asettaisi tämän työn yhteiskunnallisten instituutioiden, koulutuksen ja ”koko yhteiskunnan” (*society at large*) tehtäväksi, jotta uusien teknologisten tukitoimintojen avulla voitaisiin mahdollistaa kansalaisten uudenlainen aktiivisuus.⁵⁷⁵ Tällainen koko yhteiskunnallista keskustelua koskeva velvollisuus ei kuitenkaan heijasta ainakaan Downsien esittämää rationaalista välinpitämättömyyden teesiä, jonka mukaan kysyntä Brunsin visioimalle tietoympäristölle ei puoltaisi sen ylläpitämiseen tai siihen osallistumiseen kuluvia resursseja. Deliberatiivisen demokratian tukijoiden kannalta sen merkitys olisi toki huomattava mutta ainakaan tähän mennessä kansalaiset eivät ole olleet valmiita ottamaan marginaalisia toimijaryhmiä lukuun ottamatta vastaan sellaista vastuuta, jota käyttäjätuotantoon perustuva poliittinen järjestelmä vaatisi.

Yksi joustavan ja hierarkiasta vapaan päätöksenteon ja johtajuuden arasteluun syistä löytyy myös aktiivisten kansalaisten epävarmuudesta. He saattavat suhtautua poliittisen tilanteentajunsa tukemana itsekriittisesti kykyihinsä tehdä tärkeänä pitimiään osapäätöksiä arvioidessaan niiden mahdollisesti tuottamia riskejä yhteiselle projektille. Vaikka Pekka Haaviston presidenttivaalikampanja lähestyy tätä problematiikkaa jälleen eri lähtökohdista kuin tämän tutkielman kansanedustajat, voivat myös kansanedustajien äänestäjät arvioida oman sisällöllisen panoksensa arvoa siten, etteivät jotkut heidän julkisista lausunnoistaan tai teoistaan välttämättä hyödyttäisi politiikon omaa

---

⁵⁷⁴ Karhula 2008, 67.

⁵⁷⁵ Bruns 2008 a, 372, 379.

projektia.⁵⁷⁶ Tämä tutkielma ei tosin voi tuottaa näiden väitteiden tukemiseen tarvittavaa empiriaa, koska aktiivisten kansalaisten itesesensuuria voitaisiin käsitellä vain haastattelututkimuksen kautta. Oman arvionsa näkemyksestä tarjoaa Haaviston kampanjasta kirjoittanut Jussi Lähde, jonka mukaan ”keskustelupalstoilla ja Facebookissa häivähti ... huolenilmaisuja siitä, mitä ihmiset olivat oikein tekemässä ja kenen luvalla”, kysymysten kuitenkin jäädessä ilman vastauksia ruohonjuuritoiminnan ottaessa kampanjassa entistä suurempaa roolia. Hän tyytyy toteamaan, että kukaan ei tule koskaan tietämään Haaviston kampanjaa tukeneiden tilaisuuksien todellista määrää.⁵⁷⁷ Haastattelututkimuksen keinoin voitaisiin ehkä paremmin tutkia sitä, miten kansalaiset refleктоivat omaa poliittista aktiivisuuttaan osana puoluepoliittista todellisuutta.

Yhteiskunnallisen aktiivisuuden kasvua uusien vaikuttamisteknologioiden ja muuttuvan mediaympäristön vaikutuksesta ei voi automaattisesti kieltää. Bruns arvioi, että politiikan ja demokratian siirtyminen osaksi käyttäjätuotantoa ja vertaisarviointia pohjanaan pitämää päätöksentekoa on vääjäämätöntä, koska muilla digitaalisilla toiminta-areenoilla samaan kehitykseen tottuneet käyttävät vaativat osmoosisaisesti näiden periaatteiden kunnioittamista myös politiikassa.⁵⁷⁸ Hän kuvailee amerikkalaisen online-työkaluja käyttävän MoveOn-yhteisön olevan hyvä esimerkki käyttäjätuotannon valumisesta poliittisen päätöksenteon piiriin. MoveOnin tuottamat asiakohdaiset poliittiset kampanjat ovat luonteeltaan avoimia ja sallivat yhteisön jäsenten valita itselleen merkityksellisimmät kampanjat sitomatta heitä puolueideologioihin tai muihin ennalta määrättyihin poliittisiin ohjelmiin.⁵⁷⁹

Myös eduskunnassa säädettiin juuri otannan keräämisvuonna 2012 laki kansalaisaloitteesta, jonka myötä kansalaisilla on oikeus esittää eduskunnalle kansalaisaloite, joka sisältää perusteluineen lakiehdotuksen tai ehdotuksen lainvalmisteluun ryhtymisestä yhteen asiakokonaisuuteen. Tällaiseen aloitteeseen on kerättävä kuuden kuukauden aikana 50 000 kannatusilmoitusta. Vaikka otannassakin kansalaisaloitteet mainitaankin⁵⁸⁰, voidaan kansalaisaloitteiden ristiriitaisesta käsittelystä eduskunnassa tehdä johtopäätös, että käyttäjätuotetulle kansalaisaloitteelle ei vielä olla täysin valmiita eduskunnassa.

⁵⁷⁶ Bruns 2008 a, 365–266, 372. Ks. Kämppi & Lähde 2012, 145.

⁵⁷⁷ Lähde & Kämppi 2013, 145, 296.

⁵⁷⁸ Bruns 2008 a, 376.

⁵⁷⁹ Emt., 368.

⁵⁸⁰ Alanko-Kahiluoto 9.2.2012 klo 21:07.

Julkisessa keskustelussa on esimerkiksi kritisoitu sitä, miten eduskuntaryhmät ovat päätyneet eduskunnan puhemiesneuvoston pyynnöstä tulkitsemaan kansalaisaloitteisiin liittyvää käsittelyjärjestystä ja niihin kohdistuvia valiokuntatoiminnan vaatimuksia. Samoin kritiikkiä on osoitettu siitä, että valiokuntien mietintö erään aloitteen kohdalla on vaatinut kansalaisaloitelain hengen vastaisesti aloitteen tekijöiltä sellaisia vaikutusarvioita, joita heillä ei ole käytännössä mahdollisuuksia tai resursseja toteuttaa.⁵⁸¹ Toisaalta ensimmäisten eduskunnassa käsiteltyjen kansalaisaloitteiden myötä kohdatut ongelmakohdat niiden käsittelyprosessissa ovat herättäneet keskustelua medioissa, joten käsittelytapojen kypsyminen ja teknologisiin mahdollisuuksiin liittyvät ajattelutavan muutokset ovat ajan myötä mahdollisia.⁵⁸² Julkisen keskustelun myötä on tuotu esille näkökulmia muun muassa kansalaisaloitteille asetettujen tavoitteiden suhteellistamisesta ja korostettu niiden kykyä tuoda aiemmin passiivisia kansalaisia osallistumisen foorumeille sekä vaikuttaa poliittista asialistaa ja tuottaa politiikkaan muutoksia jos silloinkin kun ne sellaisenaan hylätään.⁵⁸³

Kansalaisaloitemallikaan ei tosin riittäisi Brunsille edes prosessiltaan vakiintuneena, koska hänen arvionsa mukaan on tärkeää, ettei kehitettyjen vaikuttamiskanavien myötä synny kaksikaistaista demokraattisen vaikuttamisen mallia. Tällöin progressiiviset poliittiset linjaukset kehitettäisiin pääasiassa verkossa toimivilla käyttäjätuotannon foorumeilla ja valtavirtamedia keskittyisi oikeuttamaan perinteisiä poliittisia vaikutuskanavia kansaa edustavana (*'representatives' of the people*) järjestelmänä. Bruns arvioi myös, että valtavirtamedia ei voisi suosia järjestelmää, joka perustuisi ”suurempaan demokraattiseen osallistumiseen rajattuna aikana” ja samalla sivuuttaisi vahvan yleisen mielipiteen tukemat näkökulmat. Näin tehdessään se menettäisi entisestään lukijakuntaansa, jossa Bruns tulkitsee olevan ajan myötä

---

⁵⁸¹ Pitkänen 2014; Pekkanen 2013.

⁵⁸² Tapscott & Williams toteavat (2010, 22), että odottamalla liian suuria muutoksia liian nopeasti aikalaiset pettyvät helposti ja keskittyvät syyttämään muutoksia epätoivottuina pitäviä intressejä asioiden kulusta.

⁵⁸³ Kansalaisaloitteiden prosessista ovat kirjoittaneet myös puolueiden äänenkannattajat. Ks. Demari.fi 14.10.2014. ”Kun yksi aloite on hylätty ja toinen asiallisesti hyväksytty, pidän läpimenoprosenttia aika korkeana.” <<http://www.demari.fi/politiikka/uutiset/24766-kun-yksi-aloite-on-hylatty-ja-toinen-tosiasiallisesti-hyvaksytty-pidan-lapimenoprosenttia-aika-korkeana>>; Kansan Uutiset 17.4.2013. ”Eduskunta vastaa kansalaisaloitteeseen kuudessa kuukaudessa.” <<http://www.kansanuutiset.fi/uutiset/kotimaa/2982779/eduskunta-vastaa-kansalaisaloitteeseen-kuudessa-kuukaudessa>>; Suomenmaa 7.11.2014. ”Kansalaisaloite voi onnistua, vaikka se ei menisi läpi.” <<http://www.suomenmaa.fi/etusivu/7177391.html>>; Vihreä Lanka 3.10.2013. ”Pelkät nimet eivät riitä – tässä kansalaisaloitteen todellinen tulikoe.” <<http://www.vihrealanka.fi/uutiset/pelk%C3%A4t-nimet-eiv%C3%A4t-riit%C3%A4-%E2%80%93-t%C3%A4ss%C3%A4-kansalaisaloitteen-todellinen-tulikoe>> [Luettu 28.1.2015]

käyttäjätuotantoon perustuvaa politiikkaa tukevia voimia.⁵⁸⁴

Perussuomalaisten rinnakkaisjulkisuus ja sen mahdollistama vaalimenestys on jo kertaalleen osoittanut suomalaisille medioille sen mitä tapahtuu, jos valtajulkisuus syrjäyttää tietoisesti yleisessä mielipiteessä tunnustetun näkökulman. Edustuksellisen demokratian järjestelmää tosin tämäkään ”jytky” ei ole edellyttänyt, joten Brunsin näkemyksen mukaista kehitystä ei ole ainakaan vielä havaittavissa suomalaisessa demokratiassa. Hän ei tosin ole täysin väärässä todetessaan, että poliittisen järjestelmän hyökkäykset ruohonjuuritason liikkeitä vastaan saattavat vain johtaa niiden vahvistumiseen, koska tämä samalla osoittaa liikkeiden työllä olevan konkreettista vaikutusta.⁵⁸⁵ Tästä kehityksestä ja sosiaalisen median osallistumismahdollisuuksien lisääntymisestä huolimatta, vaaleissa annettu luottamuksenosoitus poliitikkoa ja tämän työtä kohtaan on saattanut jopa kasvattaa kansalaisen poliitikolle antaman luottamuksen arvoa muuttuneessa mediaympäristössä.

Mitä tulee poliitikko-sivujen rooliin keskusteluympäristön rikastuttajana, niitä ylläpitävät poliitikot voivat nähdä järkevänä remedioda myös puolueen ja omaan työpanokseen liittymättömiä sisältöjä. Heidän on kuitenkin asetettava mielipiteiden kirjolle tietyt rajat jo pelkästään oman viestintänsä selkeyttämisen takia. Kansalaiset nimittäin seuraavat kansanedustajan viestintää siksi, että tämä on herättänyt poliittisen aseman, työpanoksen, argumentaation tai muun vastaavan seikan ansiosta kansalaisten kiinnostuksen. Mitä kansalaisille siis kertoisi tietoinen poliitikko-sivujen määrittelyvallasta luopuminen niiden esimerkiksi tarjotessa tilaa koko poliittisen spektrin mielipiteille? Asiantuntijoiden määrittelyvalta mediajulkisuudessa on vähentynyt vuosien varrella ammattikunnasta riippumatta. Samalla kansalaiset ovat sekä entistä riippuvaisempia ammattilaisten lausunnoissa politiikan arvioinnissa että vähemmän luottavaisia heitä kohtaan. Muuttunut mediajulkisuus kohdistaa huomiota poliittisten asiantuntijoiden pätevyyteen tai pikemminkin vaikutelmaan siitä ja tarjoaa samalla kansalaisille ennen kokemattomia välineitä arvioida edustajiaan, joilla on yhä rajallisemmat mahdollisuudet pyristellä näitä välineitä vastaan.⁵⁸⁶ Eikö tällaisessa tilanteessa kerran myönnetystä määrittelyvallasta luopuminen johtaisikin äänestäjän tekemän valinnan aliarvioimiseen?

Poliittinen kampanja voi sallia tietynlaisen vallankaappauksen suuremmitta

---

⁵⁸⁴ Bruns 2008 a, 380.

⁵⁸⁵ Emt., 377.

⁵⁸⁶ Meyrowitz 1985, 163, 324; Ollila 2008, 180–181.

riskeittä vain silloin, kun siihen osallistuu ihmisiä, jotka keskittyvät kampanjoinnin kohteen esilletuomiseen ja jättävät omien ajatustensa korostamisen sikseen.⁵⁸⁷ Rutiininomaisessa poliittisessa keskustelussa, joka ei synnytä vaikkapa Haavisto-ilmiön kaltaisia tunnekuohuja, oletus keskusteluun osallistujien motiivien puhtaudesta on sen sijaan vaarallinen. Siinä missä kansanedustajat ovat poliittiselta ideologialtaan käyttäjälle avoimia, voi kuka tahansa yksityiskäyttäjä ajaa sosiaalisessa mediassa puoluepoliittisia tavoitteita sitä korostamatta. Mikäli viestintäkontrollia heikennetään siihen pisteeseen, että yksilöiden hallitsematon ja poliittinen kilvoittelu saisi vallan poliitikko-sivuilla, rohkaisisi se ääneen myös niitä yksilöitä, jotka haluavat kaapata vallan muodostamalla uusia toimijaryhmiä jo vallitsevan yhteisön piiristä.⁵⁸⁸

Puhuttaessa politiikan muodosta prosessimaisena tai tuotteellisena tehdään helposti oletus, että äänestämällä valittu politiikan tuote olisi arvoltaan vähäisempi kuin jatkuvaan kansalaismonitorointiin perustava prosessiluontoinen arviointi. Tällöin unohdetaan se, että äänestäjien joukossa on erilaisia mediasisältöjen kuluttajia ja politiikasta kiinnostuneita yksilöitä. Joillekin äänestäminen on edelleen paras mahdollinen tapa toimia aktiivisena poliittisena kansalaisena. Tällöin poliitikkojen vahvassa lieassa pitämä viestintä tarjoaa heille kanavan, jonka avulla he voivat seurata äänestyspäätöksensä seurauksia.

Poliitikko-sivun ylläpito ei mukaile Brunsin kuvailevaa meritokraattista ja heterarkista perustaa. Vaikka jokaisella Facebookin käyttäjällä onkin tasapuoliset mahdollisuudet osallistua poliitikko-sivuilla käytäviin keskusteluihin, heillä ei ole edellytyksiä päästä toteuttamaan sivujen ylläpidollisia tehtäviä. Kansanedustajan työnkuva ei myöskään muutu hänen kansanedustajakautensa aikana äänestäjien keskuudessa tehtyjen arvioiden perusteella. Vaikka politiikkaa ja poliitikkojen työtä pystytäänkin arvioimaan ja seuraamaan jatkuvana prosessina, perustuu kansanedustajien mandaatti silti yksin eduskuntavaalien tuloksiin. Toisin kuin Bruns muotoilee johtajuuden syntyvän tekojen meriiteistä, perustuu kansanedustajan toimeksianto äänestäjiensä edustajana, poliittisten etujen vartijana ja kenties vielä tuntemattomien poliittisten haasteiden ratkaisijana *a priori* tehtyyn äänestyspäätökseen (*elect-then-lead*) eikä päinvastoin (*lead-then-elect*).⁵⁸⁹ Kansanedustajan asemaan eduskunnan sisällä taas vaikuttavat vain hänen puolueensa sisäiset, hierarkkiset valtarakenteet, hänelle osoitetut

---

⁵⁸⁷ Kämppe & Lähde 2013, 296–298.

⁵⁸⁸ Vrt. Ollila 2008, 33.

⁵⁸⁹ Bruns 2008 a, 375.

tehtävät eduskunnan valiokunnissa sekä hallituksen ja opposition rakenteesta johtuva, puolueeseen sidoksissa oleva rooli valtioneuvostotyössä.

Koska poliittisen viestinnän kenttä koostuu eri toimijoista eivätkä poliitikko-sivujen seuraajat rajoita tiedonhakuaan vain yksittäisiin tiedonlähteisiin, poliitikko-sivuja on perusteltua arvioida osana suurempaa kansallista sosiaalisen median poliittisen viestinnän kenttää. Käyttäjien on merkittävästi helpompaa arvioida poliitikon argumentaatiota ja osallisuutta poliittisella kentällä silloin, kun tämä tarjoaa käyttäjälle tilaisuuden nähdä tämä asemoituneena muiden toimijoiden ja verrokkien rinnalla. Vierastamalla kilpailevia analyysejä hän pahimmillaan sulkee itsensä pois sellaisista yhteiskunnallisista keskusteluista, joiden alkusoinnut ovat jonkun toisen käsialaa. Remedioimalla muita sisältöjä oman projektinsa alaisuuteen ylläpito antaa käyttäjille paremmat mahdollisuudet arvioida poliitikkojen pätevyyttä johtuen juuri verrokkien samankaltaisista motiiveista ja toimintaedellytyksistä valtakunnanpolitiikassa.

4. Loppupäätelmät

Tutkielmani tarkoituksena on ollut analysoida sitä kansanedustajien poliittista viestintää Facebookissa palveluun perustamallaan poliitikko-sivuillaan ja miten he ovat samalla ottaneet huomioon sosiaalisen median toimintaympäristönä. Tutkielmani teoreettisena viitekehyksenä olen käyttänyt Jay David Bolterin ja Richard Grusinin lanseeraamaa remediaatio-käsitettä sekä Axel Brunsin käsittelemää käyttäjätuotannon konseptina.⁵⁹⁰ Tutkimuskohteenani ovat olleet 18 suosituinta suomalaisen kansanedustajan poliitikko-sivua sekä näille kahden kuukauden aikana tuotetut 535 alkuperäistä sisältöä sekä näihin sisältöihin poliitikko-sivun nimissä lisätyt 260 jatkokommenttia ja 203 tykkäystä.

Esitän tutkielman alussa kaksi hypoteesia; poliitikot remedioivat ja tuottavat sivuillaan lähinnä omat poliittiset arvonsa jakavia sisältöjä edistämättä viestinnällään edustuksellista demokratiaa haastavia hallinnon muotoja. Tutkielman perusteella ei myöskään voida mitata kansanedustajien viestinnän tehoa, koska kiinnostuksen kohteenani on viestinnän monipuolisuus sen vaikuttavuuden sijasta. Arvioidakseni viestinnän vaikutuksia käyttäjien suuntaan olisi tutkielman käsiteltävänä myös heitä toimijoina, mikä on pro gradu –työni kannalta liian suuri tutkimuskohde. Jätän otannon

---

⁵⁹⁰ Bolter & Grusin 1999; Bruns 2008 a.

ulkopuolelle tietoisesti myös poliitikkojen yksityisprofiilit, koska niiden toimintamekaniikka ja käyttöön liittyvät problematiikat ovat täysin julkisia poliitikko-sivuja monimutkaisempia.

Facebook on yksi internetin vahvimista julkisia tiloja ja mahdollistavista palveluista; sen tehokkuus perustuu suuren käyttäjäkunnan saavutettavuuteen verkostoissa, joissa suuri määrä suomalaisia keskustele heistä kiinnostavista ja usein hyvin arkisista aiheista. Palveluun ovat siirtyneet käyttäjien perässä myös poliitikot, jotka omilla, henkilöönsä kytkeytyvillä representaatioilla pyrkivät vaikuttamaan äänestäjiinsä aivan kuten missä tahansa muussa viestintävälineessä. Viitteinä kansanedustajien sopeutumisesta Facebookin toimintaympäristöön voidaan pitää havaintoja poliitikko-sivuilla käytetyistä palveluominaisuuksista. Tekstipainotteiset ja multimediaa sisältävät päivitykset, sanattomat kommunikatiiviset hyväksynnän ilmaisut eli tykkäykset, tapahtumien luominen ja mainostaminen, muiden käyttäjien tuottamien sisältöjen jakaminen sekä Facebookin ulkopuolisten lähteiden jakaminen ovat kaikki tuttuja Facebookin arkikäyttäjille.

Kuusi kansanedustajaa ei ole käyttänyt sisältöjen kommentointimahdollisuuksia ja kahdeksalla ei ole kansanedustajan tekemiä tykkäyksiä. Poliitikko-sivuista neljä on hyödyntänyt Facebookin tapahtuma-ominaisuutta. Poliitikko-sivuja on myös käytetty kuvallisen viestinnän välineenä, mutta jaettujen kuvien lukumääristä – ensimmäisessä otannassa kuusi ja toisessa 74 kappaletta – on kuitenkin mahdotonta tehdä suuria johtopäätöksiä, koska niistä 49 eli lähes kaksi kolmannesta on peräisin Alexander Stubbin poliitikko-sivulta ja suurin osa otantojen välisestä erosta johtuu hänen aktiivisuutensa muutoksesta otantojen välillä. Kansanedustajien poliitikko-sivuihin upotetut videosisällöt ovat otannan perusteella suurimmaksi osaksi joko ilman välikäsiä tai jonkun toisen tahon internet-sivustoon remedioimana peräisin Youtubesta. Huomionarvoista on myös Yle Areenan sisältöjen remediaatio, jonka avulla edustajat pystyvät välittämään äänestäjille tietoa esimerkiksi maan valtajulkisuuteen kuuluvista ajankohtaisohjelmista sekä Eduskunnan istunnoista, vaikka Eduskunnan kotisivujen kautta multimediaa ei jaetakaan yhtä poikkeusta lukuun ottamatta.

Otannan 529 yksittäisestä sisältöpäivityksestä yli puolet (305 kpl) toimivat saatteina palvelun ulkopuoliseen materiaaliin ja ohjaavat käyttäjät pois Facebook-palvelun piiristä, mikä osoittaa remediaation olevan poliitikoille tyypillinen viestintätapa. Suosituimpia remedioinnin kohteita olivat kansanedustajien muissa palveluissa tuottamat sisällöt, perinteisten medioiden uutissisällöt sekä eri lähteistä

remedioitua oman puolueen ja puoluekollegoiden tuottamat sisällöt. Kansanedustajien välittämät tulkinnat sisällöistä ylittävät automaattisesti tietyn huomiokynnyksen, koska käyttäjät kokevat heidän näkemyksensä arvokkaiksi jo yksin heidän keräämänsä kansalaisluottamuksensa ansiosta. Kärjistettynä voidaan sanoa, että poliitikkojen hierarkioiden mukaisesti kehittynyt korkea valta-asema johtaa useammin mediaatioiden merkityksellisyyteen ja suosioon kuin ansioitunut mediaatio johtaa tuntemattomien poliitikkojen valtapoliittisen aseman kasvamiseen.

Kansanedustajat voivat toimia eräänlaisina internet-sisältöjen portinvartijoina jakamalla käyttäjille juuri niitä sisältöjä juuri niistä lähtökohdista, jotka ovat heille strategisesti hyödyllisiä ja joiden avulla he voivat vankentaa omaa asemaansa Facebookin piirissä käytävässä poliittisessa keskustelussa. Otannan kansanedustajat ovat kritisoineet mediaation avulla valtamedian uutisointia, mediaimiensa sisältöjen puutteellista näkökulmaa tai näissä sisällöissä käsiteltyjä poliittisia näkemyksiä ja henkilöitä. Mediaation avulla ei ole tosin kritisoitu poliittisten vastustajien lausuntoja siten, että niihin viitattaisiin suoraan, jotta käyttäjät eivät pystyisi tekemään omaa arviointia kilpailevien näkemysten välillä. Tästä näkökulmasta tutkielmani mukailee aikaisemman tutkimuksen havaintoja poliittisten keskusteluiden polarisoivasta luonteesta.⁵⁹¹ Toisaalta mahdollisuus tuottaa erilaisten käyttäjien ulottuvilla olevien poliittisten representaatioiden kautta yksilöllisiä tietoympäristöjä voi johtaa Brunsin arvioiden mukaiseen julkisten tilojen läpäisevyyteen ja samalla mielipiteiden kirjon lisääntymiseen käyttäjien keskuudessa.⁵⁹²

Mediaation avulla olen voinut havaita, miten kansanedustajat hyväksikäyttävät viestinnässään internetin eri tietolähteitä. Axel Brunsin käyttäjätuotannon käsite sen sijaan avaa peruseriaatteiden kategorisoinnillaan Web 2.0 –ympäristön sisällöntuottajille asettamia vaatimuksia. Käyttäjätuotannon nähdään haastavan perinteisen tuotannon rooliin, joka on poliittisessa toiminnassa tarkoittanut kärjistettynä jakoa politiikan tuottajien eli poliitikkojen, välittäjien eli median sekä kuluttajien eli äänestäjien välillä. Kuluttajaroolia käyttävät edelleen äänestäjät, joiden äänestyspäättöksiin poliittisella viestinnällä pyritään strategisesti vaikuttamaan. Käyttäjätuotannon toteutuminen verkon erilaisissa sisällöntuotannon projekteissa vaatii Brunsin mukaan neljän peruseriaatteen toteutumista: avoin osallistuminen ja yhteisöllinen arviointi, jaettu omaisuus ja yksilölliset palkinnot, keskeneräiset tuotokset

---

⁵⁹¹ Ks. Esim. Sunstein 2007 a & b.

⁵⁹² Bruns 2008 a, 378–379.

jatkuvassa prosessissa sekä epävakaa heterarkia ja tilapäinen meritokratia hallintomuotoina. Näiden vaatimusten nähdään pohjautuvan käyttäjätuotannossa mahdollisiin tuotanto-olosuhteisiin.⁵⁹³ Olen eritellyt otannan poliitikoista kolme eri tapaa suhtautua sosiaalisen median tarjoamiin viestintämahdollisuuksiin. Sellaisia sivuja käyttäviä poliitikkoja, joilla ei julkaista lainkaan sisältöä, voidaan kutsua *autioiden sivujen omistajiksi*. Mitä vähemmän sisältöä julkaistaan poliitikon toimesta, sitä todennäköisemmin käyttäjille muodostuu mielikuva, että poliitikon läsnäolo Facebookissa on irrallista ja pinnallista. Timo Soinin poliitikko-sivu on molempien otantojen ja Päivi Räsänen tukiryhmä-nimellä toimiva yhteisösivu ensimmäisen otannan aikana tällainen autio sivu, jonka ainoa poliitikolle itselleen havaittava hyöty on sen keräämien tykkääjien lukumäärä, joka viittaa kiinnostukseen poliitikon viestinnästä.

Otannasta erottuvat autioiden sivujen lisäksi ne sivut, jotka tuottavat käyttäjille sisältöä mutta tekevät sen niin eleettömästi ja kaavamaisesti, että perinteisille medialähteille tyypillinen vertikaalisuus on niistä eniten määrittävä ominaisuus. Jotkut kansanedustajista päivittävät kyllä sisältöä poliitikko-sivuilleen aktiivisesti mutta kommunikoivat niiden kautta käyttäjien suuntaan hyvin rajoitetusti tai eivät lainkaan. Koska nämä kansanedustajat käyttävät sivuja remedioimiseen tai yksipuoliseen sisällöntuotantoon, ja harvoja rajatapauksiksi luokiteltavia poikkeuksia lukuun ottamatta suhtautuvat sisältöjä kommentoiviin käyttäjiin passiivisesti, luokittelen heidät *passiivisiksi sisällön tuottajiksi*.

Kolmanteen ryhmään kuuluvat ne kansanedustajat, jotka ovat poliitikko-sivuillaan rohkaisseet käyttäjiä aktivoitumaan heidän sisällöissään aktivoimalla niissä myös itse. Luokittelen tällaisten Facebook-palvelun kommunikaatiotapoja monipuolisesti käyttäviä sivujen omistajia *aktiivisiksi sisältöihin osallistujiksi*, ja suurin osa tutkielman analyysia keskittyikin juuri heidän sisältöihin, koska niille on tuotettu lähes 85 prosenttia kaikesta otannan sisällöstä. Ei ole kuitenkaan syytä olettaa, että aktiivinen läsnäolo sosiaalisessa mediassa olisi kansanedustajalle automaattisesti passiivisempaa läsnäoloa strategisesti kannattavampaa; jokaisen poliitikko-sivua ylläpitävän on löydettävä sopiva tasapaino keskustelua fasilitoivan ja autioituneen sivun ylläpidon välillä, jotta representaation käyttäminen on mielekästä ja sille asetetut odotukset toteutuvat ylläpitotyön määrän säilyessä kohtuullisena.

Brunsin avoimen osallistumisen ja yhteisöllisen arvioinnin periaatteen mukaan suljettu poliitikkojen joukko ei pysty kilpailemaan työpanoksensa laadulla täysin

---

⁵⁹³ Bruns 2008 a.

avoimen ja valistuneen kansalaiskunnan kanssa, joka evaluoi yhteistyössä poliittisia linjauksia ja tekee poliittiset päätökset tuon työn perusteella. Tästä syystä tällainen arvioinnin perusteella työpanoksen arvioiva skenaario on edustuksellisen demokratian mukaisesti valitulle kansanedustajalle uhkaava.⁵⁹⁴ Aidosti merkityksellistä arviointia ei voida nykytilanteessa kansanedustajiin kohdistaa, koska nämä saavat luottamustehtävänsä mandaatin demokraattisista vaaleista eikä äänestäjillä ole vaalikauden aikana edellytyksiä poistaa edustajia tehtävistään minkäänlaisen kansalaisarvioinnin tuloksena.

Poliitikko-sivut eivät ole viestinnältään aidosti horisontaalisia tiloja, mutta ne kansanedustajat, jotka pyrkivät tästä huolimatta kommunikoimaan käyttäjien kanssa, tarjoavat silti vuorovaikutuksesta ja politiikan keskusteleminen kiinnostuneille käyttäjille mahdollisuuden arvioida tarkemmin edustajan soveltuvuutta luottamustehtävässään ympäristössä, joka imitoi tällaisia tiloja. Jo sen mahdollistaminen, että heidät voidaan tavoittaa ajasta ja paikasta riippumatta julkisissa keskustelutiloissa, asettaa aktiivisen sisältöön osallistujan positiiviseen valoon kollegoidensa rinnalla. Nämä kansanedustajat ovat otannan aikana argumentoineet politiikasta käyttäjien kanssa, vastanneet heidän informaatiopyyntöihin ja huomioineet käyttäjien ansioituneimpia kommentteja henkilökohtaisesti, jopa muuttaen alkuperäisen sisällön aihepiiriä reagoiden käyttäjien kiinnostuksenkohteisiin. Nämä kaikki ovat meriittejä sosiaalista mediaa käyttävälle poliitikolle.

Käyttäjätuotannon mukainen sisällöntuotanto on jatkuvasti kehittyvää eikä sitä voida koskaan pitää prosessina valmiina. Poliitiikan tutkimus tukee Brunsin arvioita siitä, että keskeneräisten tuotosten ja jatkuvan prosessin peruseriaate soveltuu myös poliittiseen toimintaan ja viestintään; mikään ideologia, ongelmanratkaisumalli tai toimija ei pysty tuottamaan täydellistä toimintamallia politiikan jatkuvasti muuttuvalla kentällä.⁵⁹⁵ Myös sosiaalisessa mediassa tuotetut sisällöt on syytä nähdä jatkuvasti kehittyvänä sisältövirtana, koska mikäli historian tutkija jättää tämän huomioimatta, on digitaalisen historian tutkimus käytännössä mahdotonta. Tutkimusaineistoa on käsiteltävä aina tietoisena siitä, että tutkittavat sisällöt voivat muuttua tai kadota silmänräpäyksessä ja että käyttäjien jatkuvan huomion kohteena tutkimus on aivan yhtä haavoittuvaista mitä triviaalimpien yksityiskohtien tarkastelun ja kritisoinnin kautta kuin politiikkakin.

---

⁵⁹⁴ Bruns 2008 a, 24–25.

⁵⁹⁵ Emt., 364.

Otannan kansanedustajat käyttävät kommentteja lisätäkseen sisältöihinsä uusia näkökulmia ja kehittääkseen argumentaatiotaan käyttäjien palautteen mukaan sekä remedioivat sisältöjä luodakseen niille uusia tulkintoja. Muutamassa tapauksessa otannassa esitetään myös lähihistoriallisia poliittisia viittauksia oman näkökulman johdonmukaisena esittämiseksi. He tuovat representaatioissaan usein esille inhimillisiä puoliaan raottamalla yksityiselämänsä käyttäjille ja keskustelemalla myös aiheista, joilla ei ole näennäisesti mitään tekemistä politiikan kanssa. Verkkoblogien ja ei-poliittisten medioiden tavoin Facebook on poliitikolle näin tahtoessaan siis jälleen yksi mielikuvapolitiikan väline, vaikka jotkut kansanedustajat vaikuttavatkin tietoisesti pitävän yksityiselämänsä yksityiskohdat pois viestinnästään.

Strategisesti ajateltuna kummallakin lähestymistavalla on hyvät ja huonot puolensa. Valitsi poliitikko sitten kumman vaihtoehdon tahansa, on sosiaalisen median yleistymisen myötä tämän joka tapauksessa tiedostettava ne riskit, joita äänestäjien tirkistelynhimoa tyydyttävästä viestintätyylistä väistämättä seuraa. Viestintä, joka arkisen ja paikoin jopa humoristisen tyyliinsä avulla ikään kuin sulautuu Facebookin käyttäjien lähipiiriin tuttavalliseen diskurssiin, on tosin syystäkin tehokasta oikein käytettynä ja pystyy soluttautumaan ennen kokemattomalla tavalla äänestäjien ei-poliittisena pidettyyn henkilökohtaiseen tilaan.

Käsiteltäessä käyttäjätuotannon jaetun omaisuuden ja yksilöllisten palkintojen peruseriaa voidaan havaita, kuinka tarkat reunaehdot minkä tahansa projektin on täytettävä, jotta se sopisi Brunsin hahmotteleman yhteisöllisen projektin kuvaukseen. Koska poliitikko-sivuilla keskustelevia käyttäjiä ei motivoi yksi suuri tavoite vaan jokaisella on omat motiivinsa osallistua viestinnän seuraamiseen, ei yhteisöllisen projektin määritelmä toteudu poliitikko-sivuilla.⁵⁹⁶ Poliitikot tavoittavat viestinnällään sekä potentiaalisia äänestäjiä että politiikan ammattilaisia, jotka suhtautuvat sisältöihin eri näkökulmista ja kokevat ne eri tavoilla palkitseviksi. Otannasta löytyy sisältöjä, jotka muotonsa perusteella toimivat ennen kaikkea politiikan ammattilaisia tavoittelevina lausuntoina. Poliittista jargonia muistuttavat sisällöt erottuvat sosiaalisen median ympäristössä, kun ne on tuotettu perinteistä poliittista viestintää mukaillen. Käyttäjien näkökulmasta palkitsevampia ovat ne sisällöt, jotka tarjoavat heille räätälöityjä tilanteita kommentoida kansanedustajan työtä ja perehtyä tämän poliittisiin linjauksiin tai esimerkiksi välittävät heille puoluepolitiikasta erottautuvaa, yleishyödyllistä informaatiota sisältöä. Laadukkaan viestinnän edellytyksenä onkin

---

⁵⁹⁶ Bruns 2008 a, 28–30.

kyky tasapainotella näiden eri yleisöjen preferenssien välillä.

Brunsin visio heterarkiasta ja meritokratiasta ottamassa jalansijaa hierarkkisempien järjestelmien rinnalla kärsii edustuksellisen demokratian rinnalla samoista rajoitteista kuin yhteisöllinen arviointikin: äänestäjillä ei ole lähtökohtaisesti halua ottaa vastuulleen ammattipoliitikkojen työtä eikä kansanedustajia voida syrjäyttää kesken kautensa pelkän poliittisen työpanoksen perusteella, koska heidän mandaattinsa perustuu eduskunnan validiteetti silti tuotteena ”ostettuun” äänestyspäättökseen. Tästä syystä otantani poliitikkoja kommunikaatiolla periaatteessa haastavien tahojen on toimittava demokratian pelisääntöjen mukaisesti realisoidakseen mahdollisen sosiaalisen median viestintänsä poliittiseksi vallaksi. Toisaalta otannan aikana ei tule myöskään vastaan tilanteita, joissa käyttäjät pyrkisivät haastamaan kansanedustajia. Tutkielman hypoteeseihin viitaten, istuvien kansanedustajien motiivit eivät tue näiden puolueen ulkopuolelta tulevien toimijoiden vallan kasvattamista tai nykyisen demokraattisen järjestelmän muokkaamista siten, että istuvat kansanedustajat menettävät samassa prosessissa omaa valtaansa. Yhtäältä otannan poliitikkojen pidättäytyminen kommentoimasta ja remedioimasta yksittäisiä kilpailijoidensa sisältöjä ja toisaalta heidän taipumuksensa jakaa oman puolueen ja puoluekollegoiden sisältöjä osoittavat kansanedustajien uskollisuuden oman menestyksensä takana seisovaa instituutiota kohtaan.

Kansanedustajat eivät kuitenkaan unohda mainita viestinnässään puolueiden ulkopuolisia yhteiskunnallisia toimijoita, vaan he esittelevät käyttäjille yhteyksiään ja tukeaan lukuisiin tunnettuihin ja myös vähemmän tunnettuihin kansalaisyhteiskunnan toimijoihin ja liikkeisiin, esimerkiksi YK:n pääsihteerin naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastustavaa kampanjaa tai Pussy Riot –aktivistiryhmää tukevaa liikettä. Vaikka kansanedustajat ovatkin oman puolueensa piirissä työskenteleviä poliitikkoja, eivät he piilota sympatioitaan niiden ulkopuolisia järjestöjä ja liikkeitä kohtaan. Sekä aktiiviset sisältöihin osallistujat että passiiviset sisällöntuottajat voivat näin korostaa sitä, että puoluepolitiikka ja kansalaisyhteiskunta voivat toimia rinnakkain, eikä Axel Brunsin uusien ja vanhojen poliittisten toimintatapojen vastakkainasettelua korostava ja nykyistä edustuksellista demokratiaa haastava käyttäjätuotantopolitiikka ole tarpeen niin kauan kuin kansanedustajat toimivat yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa ja tunnustavat uusyhteisöllisen poliittisen liikehdinnän yhtenä poliittisen vaikuttamisen tyyppinä.

Poliitikko-sivujen kautta äänestäjät voivat tehdä omat arvionsa äänestämiensä luottamushenkilöiden työnlaadusta sekä kyvystä vastata kansalaisten viestintätarpeisiin.

Sosiaalisen median läsnäolo tarjoaa poliitikoille mahdollisuuden haastaa syytökset kansalaisista erkaantuneesta politiikasta tuomalla politiikan pysyvästi kansalaisten pariin osana arkista viestintäympäristöä. Yksityisen ja julkisuuden rajojen häilyvyyden ja niiden kautta syntyvien julkisuusriskien kautta tutkielmani implisiittisesti myös suosittelee, että poliitikot siirtyisivät käyttämään kahta eri representaatiota Facebookissa, vaikka jokaisen poliitikon onkin syytä löytää se digitaalinen läsnäolon muoto, joka tälle on luontevin ja käytännöllisin.⁵⁹⁷

Sosiaalisiin medioihin tuotetun poliittisen viestinnän tutkimukselle tulee olemaan kysyntää tulevaisuudessa monista eri näkökulmista. Syytä olisi esimerkiksi tutkia, miten suosittujen palveluiden käyttäjät kokevat erilaiset poliittisen toiminnan soluttautumismuodot arkisiin viestintävälineisiinsä. Myös haastattelututkimuksen keinoin toteutetut erittelyt sosiaalisen median tuottamisesta kansanedustajien, heidän eduskunta-avustajiensa tai vaalikampanjaryhmien erilaisista näkökulmista tuottaisivat mielenkiintoisia analyyseja siitä, miten puoluepoliittiset toimijat suhtautuvat potentiaalisesti paljon aikaa vieviin mutta silti erityisesti nuorten ehdokkaiden ja äänestäjien kohdalla palkitseviin viestintävälineisiin. Sosiaalisten medioiden välisiin eroihin tulisi myös kiinnittää huomiota tutkimuksessa,⁵⁹⁸ koska lähivuosina tullaan näkemään vielä monia sellaisia viestintäpalveluita, joiden erittelyssä niiden edeltäjien ansiokas erittely tulisi varmasti auttamaan. Tästä syystä olisikin hyvä toteuttaa tutkimuksia, joissa käsiteltäisiin käyttäjähuippunsa jo aiemmin saavuttaneiden palveluiden (IRC-galleria ja MySpace), näitä palveluita seuranneiden valtavirrassa olevien palveluiden (Twitter ja Facebook), tällä hetkellä vielä kasvavien palveluiden ja poliittisen viestinnän kannalta tutkimukselle tuntemattomampien palveluiden (Instagram, WhatsApp) sekä vasta tulevaisuudessa käyttöön otettavien ja markkinaraon löytävien palveluiden välisiä eroja niiden käyttötavoissa, ylläpito-ominaisuuksissa ja remediaatiovalmiuksissa. Myös kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kokemuksia käsittelevä tutkimus voisi tarjota uusia näkökulmia postmodernin poliittisen liikehdinnän analyysiin.

Olisi ennen kaikkea toivottavaa, että yhä useampi tutkija tarttuisi digitaalisiin aineistoihin ja käyttäisi niitä historian tutkimuksen välineenä, koska 2000-luvun merkittävistä historiallisista aineistoista yhä suurempi tullaan tuottamaan, käsittelemään

---

⁵⁹⁷ Ks. YLE 14.1.2015. ”Politiikan tutkijan ohjeet someuntuvikoille.”

<http://yle.fi/uutiset/politiikan_tutkijan_ohjeet_someuntuvikoille/7737213> [Luettu 29.1.2015]

⁵⁹⁸ Towner 2013.

ja säilyttämään digitaalisesti lähitulevaisuudessa. Jokainen poliittisille sovelluksille avoin sosiaalisen median palvelu tulee myös jossain vaiheessa olemaan tutkimukselle historiallista sisältöä, mikäli sen poliittinen merkitys vain havaitaan tutkimuksessa ennen kuin se on liian myöhäistä. Edes Facebook ei ole nimittäin ikuinen sosiaalinen median markkinajohtaja ja käyttäjien ensisijainen valinta nykyisestä suosioistaan huolimatta.

LÄHDELUETTELO

I PRIMÄÄRIAINESTO

Alanko-Kahiluoto, Outi.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Arhinmäki, Paavo.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Haavisto, Pekka.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Hirvisaari, James.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Katainen, Jyrki.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Kiviniemi, Mari.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Lapintie, Annika.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Modig, Silvia.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Mäkelä Outi.	Poliitikko-sivu.	6.9.–7.10.2012.
Männistö, Lasse.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Niinistö, Ville.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Risikko, Paula.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Räsänen, Päivi.	Yhteisö-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Sinnemäki, Anni.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Soini, Timo.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Stubb, Alexander.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Tynkkynen, Oras.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.
Urpilainen, Jutta.	Poliitikko-sivu.	7.2.–7.3.2012; 6.9.–7.10.2012.

Poliitikko-sivuilla julkaistut sisällöt, sivuilla tuotetut jatkokommentit ja tykkäykset omissa sisällöissä ja palveluun lisätty multimediasisällöt.

II TUTKIMUKSET JA MUU KIRJALLISUUS

Ahlfors, Bo & Volanen, Risto (1989) *Poliittinen julkisuus vai markkinajulkisuus?* Teoksessa Wiio, Juhani (toim.) *Politiikka ja julkisuus. Keskustan lehtimiehet ry:n 70-vuotisjuhlakirja*. Jyväskylä: Gummerus. Sivut 29–36.

Alho, Arja (2011) *Tilaamatta ja yllätyksenä*. Teoksessa Dahlgren, Susanna; Kivistö, Sari ja Paasonen, Susanna (toim.) *Skandaali! Suomalaisen taiteen ja politiikan mediakohut*. Helsinki: Helsinki-kirjat. Sivut 93–114

Ampuja, Marko (2010) *The Media and the Academic Globalization Debate. Theoretical Analysis and Critique*. Media and Communication Studies Research Reports; 2(2010). Helsinki: Helsingin yliopisto.

Aula, Pekka; Matikainen, Janne & Villi, Mikko (2008) *Verkko yhteiskunnallisena tilana*. Teoksessa Aula, Matikainen & Villi (toim.) *Verkkoviestintäkirja*. Helsinki: Yliopistopaino. Sivut 9–21.

Baym, Nancy K. (2010) *Personal Connection in the Digital Age*. Cambridge: Polity Press.

- Bessette, Joseph M. (1994) *The Mild Force of Reason: Deliberative Democracy and American National Government*. Chicago & London: University of Chicago Press.
- Bevir, Mark (2007) *Encyclopedia of Governance*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications Ltd.
- Bolter, Jay David & Grusin, Richard (1999) *Remediation: Understanding New Media*. Cambridge and London: MIT Press.
- Borg, Sami (2009) *Internet ja sosiaalinen media Suomen EU-vaaleissa 2009*. Teoksessa Borg, Sami & Paloheimo, Heikki (toim.) *Vaalit yleisdemokratiassa*. Tampere: Tampere University Press.
- Bruns, Axel (2008a) *Blogs, Wikipedia, Second Life, and Beyond: From Production to Produsage*. New York: Peter Lang.
- Burke, Kenneth (1941) *The Philosophy of Literary Form. Studies in Symbolic Action*. Baton Rouge: Louisiana State University Press. <<https://archive.org/details/philosophyoflite00inburk>> [Luettu 28.1.2015]
- Carlson, Tom (2007) *Kandidatbloggar i det finländska presidentvalet 2006. Strategier och effekter*. *Politiikka* 49(2), 61–75.
- Castells, Manuel (2009) *Communication power*. New York: Oxford University Press.
- Castells, Manuel (2007 a) *Communication, Power and Counter power in the networked society*. *International Journal of Communication* 1 (Helmikuu 2007). Sivut 238–266.
- Castells, Manuel (2007 b) *Yksilöiden joukkoviestintä*. *Le Monde Diplomatique* I. Sivut 67–75.
- Castells, Manuel (2001) *The Internet Galaxy. Reflections on the Internet, Business, and Society*. New York: Oxford University Press.
- Chambers, Simone (2005) *Measuring Publicity's Effect: Reconciling Empirical Research and Normative Theory*. *Acta Politica* 40. Sivut 255–266.
- Chambers, Simone (2004) *Behind Closed Doors: Publicity, Secrecy, and the Quality of Deliberation*. *The Journal of Political Philosophy* 12(4). Sivut 389–410.
- Coleman, Stephen (2005) *Blogs and the New Politics of Listening*. *The Political Quarterly* 76(2). Sivut 273–280.
- Coleman, Stephen (1999) *Can the New Media Invigorate Democracy?* *The Political Quarterly* 70(1). Sivut 16–22.
- Coleman, Stephen & Blumler, Jay G. (2009) *The Internet and Democratic Citizenship. Theory, Practice and Policy*. New York: Cambridge University Press.
- Dewey, John (2006) "Julkinen toiminta ja sen ongelmat." Suom. Mika Renvall (The Public and its Problems, 1927) Tampere: Vastapaino.
- Downs, Anthony (1957) *An Economic Theory of Democracy*. New York: Harper & Brothers.
- Dryzek, John S. (2009) *Democratization as Deliberative Capacity Building*. *Comparative Political*

- Studies 42(11). Sivut 1379–1402.
- Dulio, D.A. & Towner, T.L. (2009) *The permanent campaign*. Teoksessa Johnson, D.W. (toim.) *Routledge Handbook of Political Management*. New York: Routledge. Sivut 83–97.
- Fenton, Natalie (2010) *Re-imagining Democracy. New Media, Young People, Participation and Politics*. Teoksessa Ohlsson, Tobias & Dahlgren, Peter (toim.) *Young People, ICTs and Democracy*. Göteborg: Nordicom. Sivut 19–34.
- Goldhaber, Michael H. (1997) *The Attention Economy and the Net*. First Monday 2(4).
<<http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/519/440>> [Luettu 28.1.2015]
- Grice, Paul (1975) *Logic and conversation*. Teoksessa Cole, P & Morgan, J (toim) *Syntax and semantics, Volume 3: Speech Acts*. New York: Academic Press. Sivut 41–58.
- Habermas, Jürgen (1992) *Further reflections on the Public Sphere*. Teoksessa Calhoun, Greg (toim.) *Habermas and the Public Sphere*. Cambridge: Polity MIT Press. Sivut 421–461.
- Hakala, Salli (2011) *Notkistuva politiikka*. Teoksessa Kantola, Anu (toim.) *Hetken hallitsijat. Julkinen elämä notkeassa yhteiskunnassa*. Helsinki: Gaudeamus. Sivut 89–114.
- Hakala, Salli & Vesa, Juho (2013) *Verkkokeskustelut ja sisällön erittely*. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria; Matikainen, Janne & Tikka, Minttu (toim): *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino. Sivut 216–244.
- Hatakka, Niko (2012 a) *Journalismin perussuomalainen uudelleentulkinta sosiaalisessa mediassa*. Teoksessa Pernaa, Ville & Railo, Erkka (toim.) *Jytty. Eduskuntavaalien 2011 mediajulkisuus*. Turku: Kirja-Aurora. Sivut 350–394.
- Hatakka, Niko; Niemi, Mari K. & Pitkänen, Ville (2007) *Kaikkien aikojen verkkovaalit*. Teoksessa Pernaa, Ville; Niemi, Mari K. & Pitkänen, Ville (toim.) *Mielikuvavaalit. Kevään 2007 eduskuntavaalien mediailmiöt*. Turku: Kirja-Aurora. Sivut 175–189.
- Herkman, Juha (2012) *Mediasukupolvet ja politiikan julkisuus*. Teoksessa Karppinen, Kari & Matikainen, Janne (toim.) *Julkisuus ja Demokratia*. Tampere: Vastapaino. Sivut 109–131.
- Herkman, Juha (2011) *Politiikka ja mediajulkisuus*. Tampere: Vastapaino.
- Hohendahl, Peter Uwe (1979) *Critical Theory, Public Sphere and Culture. Jürgen Habermas and His Critics*. New German Critique 16. Sivut 89–118.
- Holmes, David (2002) *Transformation in the Mediation of Publicness: Communicative Interaction in the Network Society*. The Electronic Journal of Communication 12. Sivut 3–4.
- Honkonen, Juha & Lankinen, Jussi (2012) *Huonoja Uutisia. Näin mediatilat pilaavat journalismin*. Helsinki: Into.
- Häyhtiö, Tapio (2010) *Demokratiaa vai toimintaa? Näkökulmia kansalaislähtöisen verkkopolitiikan teoriaan ja käytäntöön*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto, Juvenes Print.
<<http://tampub.uta.fi/handle/10024/66622>> [Luettu 28.1.2015]

- Häyhtiö, Tapio & Rinne, Jarmo (2007a) *Satunnaisesta politiikosta refleksiiviseksi toimijaksi - poliittisen osallistumisen muutoksesta*. *Politiikka* 49:2. Sivut 76–91.
- Häyhtiö, Tapio & Rinne, Jarmo (2007b) Poliittisen osallistumisen uudet tuulet: tietokonevälitteiset julkisuudet politiikan paikkoina. *Futura* 4/2007. Sivut 25–38.
- Häyhtiö, Tapio & Rinne, Jarmo (2008) *Yksilöiden valvovat silmät: paljastamisen politiikka tietokonevälitteisessä viestinnässä*. *Tiedotustutkimus* 31(5). Sivut 100–117.
- Häyhtiö, Tapio & Rinne, Jarmo (2009) *Little Brothers and Sisters are Watching. Reflexive civic watch through computer-mediated communication*. *Information, Communication & Society* 12(6). Sivut 840–859.
- Jenkins, Henry (2006) *Convergence culture: where old and new media collide*. New York: New York University Press.
- Jenkins, Henry & Thorburn, David (2003) *Introduction: The Digital Revolution, the Informed Citizen, and the Culture of Democracy*. Teoksessa Jenkins, Henry & Thorburn, David (toim.) *Democracy and New Media*. Cambridge, MA: MIT Press. Sivut 1–13.
- Johnson, David W. & Johnson, Roger T. (2014) *Cooperative learning in 21st century*. *Anales de Psicología* 30(3), 841–851.
- Kantola, Anu (2012) *Miten meistä tuli me? Julkinen elämä sosiaalisena mielikuvituksena*. Teoksessa Karppinen, Kari & Matikainen, Janne (toim.) *Julkisuus ja Demokratia*. Tampere: Vastapaino. Sivut 27–59.
- Karhula, Päivikki (2008) *Sähköpaimen - kansalainen ubiikkiyhteiskunnan varjossa*. Teoksessa Karhula, Päivikki (toim.) *Paratiisi vai panoptikon*. Helsinki: Eduskunnan kirjasto. Sivut 11–82.
- Karppinen, Kari (2012) *Sananvapauden myytit ja ideologiat*. Teoksessa Karppinen, Kari & Matikainen, Janne (toim.) *Julkisuus ja demokratia*. Tampere: Vastapaino. Sivut 61–81.
- Keane, John (2000) *Structural Transformation of the Public Sphere*. Teoksessa Hacker, K.L. & van Dijk, J (toim.) *Digital Democracy. Issues of theory and practice*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. Sivut 70–89.
- Kirkpatrick, David (2010) *The Facebook Effect*. Chatham: Ebury Publishing.
- Koivisto, Mauno (1994) *Kaksi kautta. Muistikuvia ja merkintöjä 1982-1994*. Helsinki: Kirjayhtymä oy.
- Kolb, Robert W. (2008) *Encyclopedia of Business Ethics and Society*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Koski, Markku (2010) *'Hohto on mennyt herrana olemisesta.'* *Televisio ja politiikko*. Tampere: Vastapaino.
- Kunelius, Risto & Reunanen, Esa (2008) *Iltalehden suuri lupaus. Osallistuva journalismi ja populismin karikot*. Teoksessa Jaakkola, Maarit (toim.) *Journalismikritiikin vuosikirja 2008*. Tampere: Juvenes Print. Sivut 45–56.

- Kushin, Matthew J. & Kitchener, Kelin (2009) *Getting political on social network sites: Exploring online political discourse on Facebook*. First Monday 14 (11).
<<http://firstmonday.org/article/view/2645/2350>> [Luettu 28.1.2015]
- Laaksonen, Salla-Maaria; Matikainen, Janne & Tikka, Minttu (2013) *Tutkimusotteita verkossa*. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria; Matikainen, Janne & Tikka, Minttu (toim.) *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino. Sivut 9–33.
- Laaksonen, Salla-Maaria & Matikainen, Janne (2013) *Tutkimuskohteena vuorovaikutus ja keskustelu verkossa*. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria; Matikainen, Janne & Tikka, Minttu (toim.) *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino. Sivut 193–215.
- Lappalainen, Pertti (2005) *Verkolla valtaa. Internet ja poliittisen kansalaistoiminnan näkymät*. SoPhi 98. Jyväskylä: Minerva Kustannus Oy.
- Majava, Jere (2008) *Kohti Sosiaalista verkkoa*. Teoksessa Aula, Pekka; Matikainen, Janne & Villi, Mikko (toim.) *Verkkoviestintäkirja*. Helsinki: Yliopistopaino. Sivut 87–99.
- Malmberg, Tarmo (2012) *Yleinen mielipide, viestintä ja kansanvalta: liberaalista deliberatiiviseen demokratiaan*. Teoksessa Karppinen, Kari & Matikainen, Janne (toim.) *Julkisuus ja Demokratia*. Tampere: Vastapaino. Sivut 15–36.
- Marshall, P. David (2006) *New media – new self: the changing power of celebrity*. Teoksessa Marshall, P. David (toim.) *The celebrity culture reader*. New York: Routledge. Sivut 634–644.
- Matikainen, Janne (2009) *Sosiaalisen ja perinteiden median rajalla*. Viestinnän tutkimuskeskus CRC, tutkimusraportti 3/2009. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Matikainen, Janne (2012) *Sosiaalinen media - uudenlainen julkisuus?* Teoksessa Karppinen, Kari & Matikainen, Janne (toim.) *Julkisuus ja Demokratia*. Tampere: Vastapaino. Sivut 134–159.
- Mayer-Schönberger, Viktor (2009) *Delete. The Virtue of Forgetting in the Digital Age*. New Jersey: Princeton University Press.
- Meyrowitz, Joshua (1985) *No sense of place: The impact of electronic media on social behaviour*. New York: Oxford University Press.
- Moyo, Last (2009) *Digital Democracy: Enhancing the Public Sphere*. Teoksessa Creeber, Glen & Martin, Royston (toim.) *Digital Culture: Understanding New Media*. London: Open University. Sivut 139–156.
- Neff, Gina & David Stark (2004) *Permanently beta: Responsive organization in the Internet era*. Teoksessa Howard, Philip & Jones, Steve (toim.) *Society Online: Internet in Context*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Nielsen, Rasmus Kleis & Vaccari, Cristian (2013) *Do People “Like” Politicians on Facebook? Not Really. Large-Scale Direct Candidate-to-Voter Online Communication as an Outlier Phenomenon*. International Journal of Communication 7. Sivut 2333–2356.
- Niemelä, Seppo (1989) *Äänenkannattamisen historia*. Teoksessa Wiio, Juhani (toim.) *Politiikka ja julkisuus. Keskustan lehtimiehet ry:n 70-vuotisjuhlakirja*. Jyväskylä: Gummerus. Sivut 37–52.

- Niemi, Mari K. (2006) *Onko yksityiselämästä presidentintekijäksi?* Teoksessa Pernaa, Ville & Pitkänen, Ville (toim.) *Poliitikot taistelivat, media kertoo. Suomalaisen politiikan mediapelejä 1981–2006.* Helsinki: Ajatus kirjat. Sivut 228–271.
- Nieminen, Hannu & Pantti, Mervi (2004) *Media markkinoilla - johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen.* Helsinki: Loki-kirjat.
- Nieminen, Hannu (2006) *Kansa seisoi loitompana. Kansallisen julkisuuden rakentuminen Suomessa 1809–1917.* Tampere: Vastapaino.
- Nieminen, Hannu (2000) *Julkisuuden kohtalo myöhäismodernissa: globalisaatio vai pirstoutuminen?* Teoksessa Koivunen, Anu; Paasonen, Susanna & Pajala, Mari (toim.) *Populaarin Lumo - media ja arki.* Sivut 188–213.
- Nixon, Paul & Johansson, Hans (1999) *Transparency through technology: the internet and political parties.* Teoksessa Hague, Barry & Loader, Brian (toim.) *Digital Democracy. Discourse and Decision Making in the Information Age.* Lontoo: Routledge. Sivut 135–153.
- Nousiainen, Jaakko (1998) *Suomen poliittinen järjestelmä.* Juva: WSOY.
- Ohlsson, Tobias & Dahlgren, Peter (2010) *Young People, ICTs and Democracy.* Göteborg: Nordicom.
- Ollila, Marja-Riitta (2008) *Lauman valta.* Juva: Edita Publishing.
- Paasonen, Susanna & Pajala, Mari (2011) *Pääministerin morsian iltapäivälehtien kierrätyksessä.* Teoksessa Dahlgren, Susanna; Kivistö, Sari & Paasonen, Susanna (toim.) *Skandaali! Suomalaisen taiteen ja politiikan mediakohut.* Helsinki: Helsinki-kirjat. Sivut 115–142.
- Paasonen, Susanna (2013) *Ihmisiä, kuvia, tekstejä ja teknologioita.* Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria; Matikainen, Janne & Tikka, Minttu (toim.) *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät.* Tampere: Vastapaino. Sivut 34–48.
- Papacharissi, Zizi (2009) *The virtual sphere 2.0: the internet, the public sphere and beyond.* Teoksessa Chadwick, Andrew & Howard, Philip N. (toim.) *Routledge Handbook of Internet Politics.* New York: Routledge. Sivut 230–245.
- Pernaa, Ville (2009) *Uutisista, hyvää iltaa. Ylen tv-uutiset ja yhteiskunta 1959-2009.* Helsinki: Karttakeskus.
- Pernaa, Ville (2007a) *Mistä nämä vaalit muistetaan.* Teoksessa Pernaa, Ville; Niemi, Mari K. & Pitkänen, Ville (toim.) *Mielikuvavaalit. Kevään 2007 eduskuntavaalien mediailmiöt.* Turku: Kirja-Aurora. Sivut 15–32.
- Pernaa, Ville (2007b) *Neljäs valtiomahti haastaa ensimmäisen.* Teoksessa Pernaa, Ville; Laaksovirta, Tuula & Lumme, Pentti (toim.) *Ensimmäinen ja neljäs valtiomahti.* Helsinki: Edita Prima. Sivut 12–114.
- Pernaa, Ville; Pitkänen, Ville & Railo, Erkki (2006) *Politiikan peleistä mediapeleihin.* Teoksessa Pernaa, Ville & Pitkänen, Ville (toim.) *Poliitikot taistelivat - media kertoo.* Helsinki: Ajatus Kirjat. Sivut 272–281.

- Pitkänen, Ville (2009) *Mullistaako internet politiikan journalismin?* Teoksessa Pernaa, Ville; Niemi, Mari K. & Pitkänen, Ville (toim.) *Politiikan journalismin tila Suomessa*. Turku: Kirja-Aurora 2009. Sivut 109–144.
- Puohiniemi, Martti (2006) *Täsmäelämän ja uusyhteisöllisyyden aika*. Espoo: Limor Kustannus.
- Railo, Erkki (2012) *Haavisto-ilmion anatomia*. Sivut 97–120.
- Rawls, John (1971) *A Theory of Justice*. Cambridge, MA: Belknap Press.
- Ridell, Seija (2011) *Elämää Facebookin ihmemaailmassa. Sosiaalinen verkostosivusto käyttäjiensä kokemana*. Tampere: Juvenes Print.
<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68063/elamaa_facebookin_ihmemaassa_2011.pdf?sequence=1> [Luettu 28.1.2015]
- Rinne, Jarmo (2011) *Vaalikampanja sosiaalisessa mediassa*. *Politiikka* 53:1, 63–70.
- Rinne, Jarmo (2008a) *Henkilökohtaistuva politiikka. Tutkimusmatkoja refleksiiviseen kansalaistoimintaan*. Akateeminen väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu.
- Rinne, Jarmo (2008b) *Poliittisen toiminnan yksilöistymisen ja henkilökohtaistumisen*. *Politiikka* 50:1, 75–83.
- Rinne, Jarmo (2011) *Vaalikampanja sosiaalisessa mediassa*. *Politiikka* 53:1. Sivut 63-70.
- Robertson, Scott P.; Vatrappu, Ravi K. & Medina, Richard (2009) *The Social Life of Social Networks: Facebook Linkage Patterns in the 2008 U.S. Presidential Election*. Konferenssipaperi, the 10th International Digital Government Research Conference, Puebla, Meksiko, 17.–20.5.2009.
- Robertson, Scott P.; Vatrappu, Ravi K. & Medina, Richard (2010) *Off the wall political discourse: Facebook use in the 2008 U.S. presidential election*. *Information Polity* 12(2010). Sivut 11–31.
- Rodrigues, Ruben (2010) *Privacy on Social Networks*. Teoksessa Levmore, Saul & Nussbaum, Martha C. (toim.) *The Offensive Internet: speech, privacy and reputation*. Cambridge: Harvard University Press. Sivut 237–256.
- Saari, Heikki (2010) *Median jahtaamat*. Vantaa: Moreeni.
- SalahEldeen, Hany M. & Nelson, Michael L. (2012) *Losing my Revolution. How Many Resources Shared on Social Media Have Been Lost?* TPD 2012. Sivut 125–137.
- Salokangas, Raimo (1996) *The Finnish Broadcasting Company and the Changing Finnish Society, 1949–1966*. Teoksessa Endén, Rauno (toim.) *Yleisradio 1929–1996. A History of Broadcasting in Finland*. Helsinki: Yleisradio Oy. Sivut 107–228.
- Schudson, Michael (2003) *Click Here For Democracy: A History and Critique of an Information-Based of Citizenship*. Teoksessa Jenkins, Henry & Thorburn, David (toim.) *Democracy and New Media*. Cambridge, MA: MIT Press. Sivut 49–59.
- Sirkkunen, Esa (2008) *Vertaismedia haastaa perinteisen joukkoviestinnän*. Teoksessa Aula, Pekka; Matikainen, Janne & Villi, Mikko (toim.) *Verkkoviestintäkirja*. Helsinki: Helsinki University Press.

Sivut 137–158.

Solove, Daniel J. (2010) *Speech, Privacy, and Reputation on the Internet*. Teoksessa Levmore, Saul & Nussbaum, Martha C. (toim.) *The Offensive Internet: speech, privacy and reputation*. Cambridge: Harvard University Press. Sivut 15–30.

Stanyer, James (2013) *Intimate Politics. Publicity, Privacy and the Personal Lives of Politicians in Media-saturated Democracies*. Cambridge: Polity Press.

Strandberg, Kim (2012) *Sosiaalisen median vallankumous? Ehdokkaat, valitsijat ja sosiaalinen media vuoden 2011 eduskuntavaaleissa.*" Teoksessa Borg, Sami (toim.) *Muutosvaalit 2011*. Selvityksiä ja ohjeita 16/2012. Oikeusministeriö. Sivut 79–93. <<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-172-2>> [Luettu 28.1.2015]

Strandberg, Kim (2009) *Internet vaalikampanjassa - etulinjassa vai marginaalissa?* Teoksessa Borg, Sami & Paloheimo, Heikki (toim.) *Vaalit yleisdemokratiassa. Eduskuntavaalitutkimus 2007*. Tampere: Tampere University Press. Sivut 60–93.

Strandberg, Kim (2008) *Public Deliberation Goes On-line? An analysis of citizens' political discussions on the Internet prior to the Finnish Parliamentary Elections in 2007*. Javnost The Public 15(1). Sivut 71–90.

Street, John (2001) *Mass Media, Politics and Democracy*. Basingstoke: Palgrave.

Sunstein, Cass (2007 a) *Republic.com 2.0*. Princeton & Oxford: Oxford University Press.

Suominen, Jaakko (2013) *Historiallinen verkkotutkimus: Mieli, lähteet, kokonaisuus*. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria; Matikainen, Janne & Tikka, Minttu (toim.) *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino. Sivut 123–149.

Tapscott, Don (2010) *Syntynyt digiaikaan*. Porvoo: WS Bookwell.

Tapscott, Don & Williams, Anthony D (2010) *Macrowikinomics. Rebooting Business and the World*. New York: Portfolio.

Thompson, John B. (1995) *The Media and Modernity. A Social Theory of the Media*. Stanford: Stanford University Press.

Tredinnick, Luke (2010) *Rewriting History: The Information Age and the Knowable Past*. Teoksessa Weller, Toni (toim.) *Information History in the Modern World: Histories of the Information Age*. London: Palgrave MacMillan. Sivut 175–198.

Towner, Terri L. (2013) *All Political Participation is Socially Networked? New Media and the 2012 Election*. Social Science Computer Review 31(5). Sivut 527–541.

Uimonen, Risto (2012 a) *Puolivallaton presidentti. Sauli Niinistön pitkä kiri Mäntyniemeen*. Helsinki: WSOY.

Uimonen, Risto (2009) *Median mahti*. Helsinki: WSOY.

Villi, Mikko (2008) *Mediakonvergenssi ja verkkoviestintä*. Teoksessa Aula, Pekka; Matikainen, Janne &

- Villi, Mikko (toim.) *Verkkoviestintäkirja*. Helsinki: Yliopistopaino. Sivut 101–120.
- Väliaverronen, Esa (2012) *Median kuviteltu valta*. Teoksessa Karppinen, Kari & Matikainen, Janne (toim.) *Julkisuus ja demokratia*. Tampere: Vastapaino. Sivut 83–105.
- Williams, Christine B. & Gulati, Girish J. (2012) *Social networks in political campaigns: Facebook and the congressional elections of 2006 and 2008*. *New Media and Society* 15(1). Sivut 52–71.

III WWW-DOKUMENTIT

- Adamic, Lada & Glance, Natalie (2005) *The Political Blogosphere and the 2004 Election: Divided They Blog*. Verkkoaineisto. <<http://dl.acm.org/citation.cfm?id=1134277>> [Luettu 28.01.2015]
- Alén, Johan (2013) *JSN:n avattava sosiaalisen median linjaukset keskusteluun*. Verkkoblogi. <<http://www.journalistalen.fi/blogi/16-jsnkrit>> [Luettu 28.01.2015]
- Bartlett, Jamie; Birdwell, Jonathan & Littler, Mark (2011) *The New Face of Digital Populism*. Lontoo: Demos. Verkkoaineisto. <http://www.demos.co.uk/files/Demos_OSIPOP_Book-web_03.pdf> [Luettu 28.01.2015]
- Borg, Sami (2009) *Internet ja sosiaalinen media Suomen EU-vaaleissa 2009*. YLE Uutiset. Verkkoaineisto. <http://yle.fi/tvutiset/uutiset/upics/liitetiedostot/internet_ja_sosiaalinen_media_euvaaleissa.pdf> [Luettu 28.1.2015]
- Bowman, Shayne & Willis, Chris (2005) *The Future is Here, But Do Media Companies See It?* Nieman Reports 59(4). Verkkoaineisto. <<http://www.nieman.harvard.edu/reports/article/100558/The-Future-Is-Here-But-Do-News-Media-Companies-See-It.aspx>> [Luettu 28.1.2015]
- boyd, danah (2014) *It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens*. New Haven: Yale University Press. Verkkojulkaisu. <<http://www.danah.org/itscomplicated/>> [Luettu 28.1.2015]
- Bruns, Axel (2007) *Prodisage, Generation C, and Their Effects on the Democratic Process*. Media in Transition 5. MIT, Boston. Verkkojulkaisu. <<http://eprints.qut.edu.au/7521/>> [Luettu 28.1.2015]
- Bruns, Axel (2008b) *Life beyond the Public Sphere: Towards a Networked Model for Political Deliberation*. *Information Polity* 13 (1-2). Sivut 65-79. Verkkojulkaisu. <<http://eprints.qut.edu.au/13578/1/13578.pdf>> [Luettu 28.1.2015]
- Brügger, Niels (2005) *Archiving Websites. General Considerations and Strategies*. Aarhus: The Centre of Internet Research. Verkkoaineisto. <http://cfi.au.dk/fileadmin/www.cfi.au.dk/publikationer/archiving_underside/archiving.pdf> [Luettu 28.1.2015]
- Constant Contact (2012) *Constant Contact Survey Reveals Social Media is a Critical Marketing Tool for Event Planners; Usage Expected to Increase*. Lehdistötiedote. <<http://news.constantcontact.com/press-release/constant-contact-survey-reveals-social-media-critical-marketing-tool-event-planners-us>> [Luettu 28.1.2015]

28.1.2015]

Giglietto, Fabio & Orefice, Mario (2011) *At the boundaries of public sphere: content analysis of Italian politicians' most popular Facebook pages*. Internet Research 12.0 Performance & Participation - konferenssiesitys 12.10.2011. <<http://www.slideshare.net/sentenzio/an-analysis-of-italian-politicians-facebook-pages-9662588>> [Luettu 28.1.2015]

Hankewitz, Sven (2012) *Minister gets caught deleting FB comments, claims he 'ran out of Facebook space'* Verkkoblogi. <<http://www.hankewitz.com/minister-gets-caught-deleting-fb-comments-claims-he-ran-out-of-facebook-space/>> [Luettu 28.1.2015]

Hintikka, Kari A. (2008) *Johdatus osallistumistalouteen – internetin uusia taloudellisia toimintaympäristöjä*. TIEKE:n julkaisut 32. Helsinki: TIEKE. Verkkoaineisto. <http://www.tieke.fi/download/attachments/20218187/julkaisu_32.pdf> [Luettu 28.1.2015]

Hirvisaari, James (2013) *JSN antoi langettavat tuomionsa Turun Sanomille ja Ylelle*. 21.6.2013. <<http://jam.pp.fi/blogi/271.htm>> [Luettu 28.1.2015]

Häyhtiö, Tapio & Rinne, Jarmo (2009) *Klik-klik-politiikka! Kuka tahansa voi vaikuttaa netissä*. 23.9.2009. Kansanvalta.fi. Puheenvuoro Oikeusministeriön portaalihankkeessa. Verkkoaineisto. <https://solecris.uta.fi/crisyp/disp/_fi/cr_redir_all/fet/fet/sea?direction=2&id=3674917> [Luettu 28.1.2015]

Kasvi, Jyrki (2009) *Minä poliitikkona*. Verkkoblogi. <<http://www.kasvi.org/index.php?7355>> [Luettu 28.1.2015]

Korpela Jukka (2004) *Datateknikka ja viestintä*. Verkkoaineisto. <<http://www.cs.tut.fi/~jkorpela/indexfi.html>> [Luettu 28.1.2015]

Loomer, Jon (2012) *Detailed History of Facebook Changes 2004-12 [Research]*. 6.5.2012. Verkkoblogi. <<http://www.jonloomer.com/2012/05/06/history-of-facebook-changes/>> [Luettu 28.1.2015]

Mackey, Tonja (2012) *Introducing Kenneth Burke to Facebook*. KB Journal 8(1). The Kenneth Burke Society. <http://kbjournal.org/mackey_burke_facebook> [Luettu 28.1.2015]

Niemi, Mari K. (2008) *Kommentti: Yksityiselämän julkisuus voi Suomessakin vauhdittaa politiikan uraa*. Ulkopoliitiikka 2/2008. <http://www.ulkopoliitiikka.fi/article/63/kommentti_yksityiselaman_julkisuus_voi_suomessakin_vauhdittaa_poliitikon_uraa/> [Luettu 28.1.2015]

O'Reilly, Tim (2005) *What is Web 2.0. Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software*. O'Reilly. <<http://oreilly.com/pub/a/web2/archive/what-is-web-20.html>> [Luettu 28.1.2015]

Pekkanen, Joonas (2013) *Näinä hetkinä ei käy kateeksi eduskunnan virkamiehiä*. Avoin ministeriö 16.4.2013. Verkkoaineisto. <<https://www.avoinministerio.fi/artikkelit/37-naina-hetkina-ei-kay-kateeksi-eduskunnan-virkamiehia>> [Luettu 28.1.2015]

Pettigrew, Andrew (2010) *The Rise and Rise of Social Networking. Could Facebook be making us Less Social?* Online Conference on Networks and Communities. Department of Internet Studies, Curtin

- University of Technology. Verkkoaineisto. <http://networkconference.netstudies.org/2010/04/the-rise-and-rise-of-social-networking-could-facebook-be-making-us-less-social/> [Luettu 28.1.2015]
- Pitkänen, Perttu (2014) *Järkeä tekijänoikeuslakiin –tyrmäys tekee kansalaisaloitteesta turhan*. DigiToday 8.10.2014. Näkökulma. Verkkoaineisto.
<<http://m.digitoday.fi/?page=showSingleNews&newsID=201413958>> [Luettu 28.1.2015]
- Pönkä, Harto (2014) *Facebookin käyttäjämäärä, arvio 3.7.2014*. Lehmätkin lentäis 4.7.2014. *Verkkoblogi*. <<http://harto.wordpress.com/2014/07/04/facebookin-kayttajamaara-arvioi-3-7-2014/>> [Luettu 28.1.2015]
- Pönkä, Harto (2013) *Päätoimittajat olivat väärässä: somen käyttö kasvaa*. Lehmätkin lentäis 18.7.2013. *Verkkoblogi*. <<http://harto.wordpress.com/2013/07/18/paatoimittajat-olivat-vaarassa-somen-kaytto-kasvaa/>> [Luettu 28.1.2015]
- Pönkä, Harto (2011) *Facebookissa ei ole 2 miljoonaa suomalaista. Paljonko sitten?* Lehmätkin lentäis 22.7.2011. *Verkkoblogi*. <<http://harto.wordpress.com/2011/07/22/facebookissa-ei-ole-2-miljoonaa-suomalaista-paljonko-sitten/>> [Luettu 28.1.2015]
- Rainie, Lee & Smith, Aaron (2012a) *Social networking sites and politics*. Pew Internet & American Life Project. <http://www.pewinternet.org/~media/Files/Reports/2012/PIP_SNS_and_politics.pdf> [Luettu 28.1.2015]
- Rainie, Lee & Smith, Aaron (2012b) *Politics on social networking sites*. Pew Internet & American Life Project.
<http://pewinternet.org/~media/Files/Reports/2012/PIP_PoliticalLifeonSocialNetworkingSites.pdf> [Luettu 28.1.2015]
- Rainie, Lee; Smith, Aaron; Lehman Schlozman, Kay; Brady, Henry & Verba, Sidney (2012) *Social media and Political Engagement*. Pew Internet & American Life Project. Verkkoaineisto.
<http://pewinternet.org/~media/Files/Reports/2012/PIP_SocialMediaAndPoliticalEngagement_PDF.pdf> [Luettu 28.1.2015]
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniska, Anna (2006) “Aineisto- ja teorialähtöisyys. Teoksessa Emt. (toim.) *KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
<<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>> [Luettu 28.1.2015]
- Schudson, Michael (1998) *Changing concepts of Democracy*. MIT Communications Forum. Democracy and Digital Media Conference 8.-9.6.1998. Konferenssipaperi. <http://web.mit.edu/m-i-t/articles/index_schudson.html> [Luettu 28.1.2015]
- Silver, Nate (2012) *Sept. 27: The impact of the '47 percent*. FiveThirtyEight. Nate Silver's Political Calculus. 28.9.2012. The New York Times. Verkkoblogi.
<<http://fivethirtyeight.blogs.nytimes.com/2012/09/28/sept-27-the-impact-of-the-47-percent/>> [Luettu 28.1.2015]
- Smith, Aaron; Lehman Schlozman, Kay; Verba, Sidney & Brady, Henry (2009) *The Internet and Civic Engagement*. Pew Internet & American Life Project.

- <<http://www.pewinternet.org/~media/Files/Reports/2009/The%20Internet%20and%20Civic%20Engagement.pdf>> [Luettu 28.1.2015]
- Sonera TNS Gallup (2012) *Nuorten television katselu siirtyy nettiin – viidennes ei katso televisiota lähetyksiaikaan*. Lehdistö tiedote. <<http://uutishuone.sonera.fi/media/2012/09/20/nuorten-television-katselu-siirtyy-nettiin--viidennes-nuorista-ei-katso-televisiota-lhetysaikaan/75f21c2a-1463-454f-a13d-0c02cfc4c615>> [Luettu 28.1.2015]
- Sunstein, Cass (2007 b) *The Polarization of Extremes*. The Chronicle Review 14.12.2007. <<http://www.law.uchicago.edu/news/sunstein121407>> [Luettu 28.1.2015]
- Suomen Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö (2012) *Lausunto ehdotukseen Euroopan meri- ja kalatalousrahastoksi*. 30.1.2012. <<http://www.vapaa-ajankalastaja.fi/?lang=fi&svk=75666>> [Luettu 28.1.2015]
- Uimonen, Risto (2012 b) *Facebook journalistien lähteenä*. Julkisen sanan neuvoston verkkoblogi 19.6.2012. Verkkoaineisto. <<http://www.jsn.fi/blog/facebook-journalistien-lahteen>> [Luettu 28.1.2015]
- White House (2013) *Watch: President Obama Answers Your Questions in a Google+ Hangout*. 14.2.2013. Verkkoaineisto. <<http://www.whitehouse.gov/blog/2013/02/14/watch-president-obama-answers-your-questions-google-hangout>> [Luettu 28.1.2015]

IV OPINNÄYTETYÖT

- Hatakka, Niko (2012 b) *Tytytmättömien rinnakkainen tulkinta. Vaalikevään 2011 journalismin uudelleentulkinta kansanedustajiksi valittujen perussuomalaisten blogeissa ja Facebook-sivuilla*. Opinnäytetyö. Turun yliopisto.
- Matilainen, Salla (2010) *Olemassaolon viestejä. Facebook välineenä ja 2000-luvun ajankuvana*. Opinnäytetyö. Turun yliopisto. <<http://www.doria.fi/handle/10024/61635>> [Luettu 28.1.2015]

V SANOMA- JA VERKKOLEHDET

Aamulehti (AL)	http://www.aamulehti.fi
Demari.fi	http://www.demari.fi
Etelä-Suomen Sanomat (ESS)	http://www.ess.fi
Forbes	http://www.forbes.com
Foreign Policy	http://www.foreignpolicy.com
The Guardian	http://www.theguardian.com
Helsingin Sanomat (HS)	http://www.hs.fi
Iltasanomat (IS)	http://www.iltasanomat.fi
Kansan Uutiset	http://www.kansanuutiset.fi
MTV	http://www.mtv.fi

Suomen Kuvalehti (SK)	http://www.suomenkuvalehti.fi
Suomenmaa	http://www.suomenmaa.fi
Taloussanomat	http://www.taloussanomat.fi
Vihreä Lanka	http://www.vihrealanka.fi
YLE uutiset	http://www.yle.fi
Gigaom	http://www.gigaom.com
Inside Facebook	http://www.insidefacebook.com
Tietokone	http://www.tietokone.fi
Helsingin Sanomat (HS)	19.2.2013. "JSN: Facebook-päivityksiä saa siteerata lehdessä." C4.

VI KIRJEENVAIHTO

Riikka Kämpin sähköpostiviesti "Yhteydenotto poliittisen viestinnän lähdeongelmaan liittyen" Tatu Virralle 25.11.2014. Tekijän <tatu.virta@gmail.com> hallussa.

VII VALTIOPÄIVÄASIAKIRJAT

Valtiopäivät (VP) 2009. Täysistunnon pöytäkirja PTK 65/2009 10.6.2009. Toimenpidealoite 35/2009 vp.
<http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/tpa_35_2009_p.shtml> [Luettu 28.1.2015]

Valtiopäivät (VP) 2010. Täysistunnon pöytäkirja PTK 87/2010 22.9.2010. Pääministerin ilmoitus PI 4/2010 vaikutusmahdollisuuksien kehittämisestä parlamenttien ja kansalaisten välillä, PI 4/2010. Kiviniemi. <http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/pi_4_2010_p.shtml> [Luettu 28.1.2015]

VIII INTERNET-PALVELUT JA TILASTOT

Capgemini Consulting (2012). *Capgemini tutki suuryritysten läsnäoloa sosiaalisessa mediassa – pisimmällä hyödyntämisessä Nokia ja Finnair*. 24.4.2012.
<<http://www.fi.capgemini.com/news/capgemini-tutki-suuryritysten-lasnoloa-sosiaalisessa-mediassa>> [Luettu 28.1.2015]

Eurostat (2014) *Information Society Statistics*.
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/main_tables> [Luettu 28.1.2015]

Facebook (2014 a) *Miten lisään kansikuvan tai muutan sitä?* Palveluohje.
<<https://www.facebook.com/help/220070894714080>> [Luettu 28.1.2015]

Facebook (2014 b) *Miten uutiset toimivat.* Palveluohje.
<<https://www.facebook.com/help/327131014036297/>> [Luettu 28.1.2015]

Facebook (2014 c) *Uutisissa näkyvän sisällön hallinta.* Palveluohje.

- <https://www.facebook.com/help/335291769884272/>> [Luettu 28.1.2015]
- Hommaforum (2012) *Hommaforumin presidenttiehdokastentit*. 17.1.2012. Verkkokeskustelu.
http://cms.hommaforum.org/index.php?option=com_content&view=article&id=689:hommaforumin-presidenttiehdokastentit&catid=9:kannanottoja&Itemid=25> [Luettu 28.1.2015]
- Julkisen sanan neuvosto (2013) *Vapauttava päätös 4939/SL/12*. Ratkaistu 12.2.2012. Verkkopalvelu.
<<http://www.jsn.fi/sisalto/4939-sl-12/?search=4939>> [Luettu 28.1.2015]
- Kansalaisaloite.fi (2014) *Toimenpidealoite perustulosta*. <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/44>> [Luettu 28.1.2015]
- Kiviniemi, Mari. 6.9.2012. ”Hyvää syksyä.” Verkkoblogi, arkistoitu versio. Internet Archive WayBackMachine, 29.9.2012.
<<http://web.archive.org/web/20120929234209/http://www.marikiviniemi.net/blogi-1/hyvaa-syksya>> [Luettu 28.1.2015]
- KnowYourMeme (2014). ”Success Kid / I Hate Sandcastles.”
<<http://knowyourmeme.com/memes/success-kid-i-hate-sandcastles>> [Luettu 28.1.2015]